# הארץ

50 אג' שנה נ"ד/יום א', ג' באלול תשל"ב, 13 באוגוסט 1972 VOL. 54/16,135/AUGUST 13, 1972



פיג'ו
המכונית
הנמכרת ביותר
בישראל

לפי דוח תוצרים לרכב פרטי של משרד התחבורה לשנת 1971


משקיפים בכירים בירושלים:

# דברי דיין — איתות של גמישות לקהיר

מאת דן מרגלית, סופר „הארץ"

דברי שר־הביטחון, משה דיין, ב־טלוויזיה, שיש מקום להיערכות הד־שה בחזית המצרית „גם בתפיסה ובגישה לדברים", (ראה עמ' 6), התפרשו אתמול ע"י משקיפים בכי־רים כאיתות לכל הצדדים — לירו־שלים ולקהיר — לשקול מחדש את הנאיהם המוקדמים הידועים בקשר להסדר הלקי לפתיחת התעלה.

המשקיפים אלה הטעימו, כי זה מכבר נרמז בכמה פירסומים ביש־ראל שרצוי, כי שני הצדדים יפחיתו את תביעותיהם הנוקשות המוקדמות. לדעתם יציאה הסובייטים ממצרים מצדיקה יתר ריאליזם אצל שני ה־צדדים, אשר קודם לכן העלו תבי־עות שמנעו אפשרות למו"מ על פתיחת התעלה.

הדגש ששם שר־הביטחון על ה־סבת המצב בחזית המצרית מלמ־דת — לדעת משקיפים אלה — על השקפת דיין, שרצוי, כי ייערכו בי־רורים אצל שני הצדדים בדבר מידת נכונותם לשקול הסדר חלקי ביניהם.

עוד אומרים משקיפים אלה, כי ה־עובדה שהשר דיין הזכיר נוכחות 800 אלף החיילים המצריים ממערב לתעלת סואץ, כגורם אשר צריך להרתיע את ישראל משאננות, עשוייה ללמד גם, כי הוא רואה בהיקפו הנוכחי של הצבא המצרי גורם המכביד על מציאת הסדר חלקי ישראלי־מצרי.

יתכן, איפוא, כי זהו נושא לבירור אם ימצאו המצרים עניין במו"מ על הסדר הלקי.

עוד אמרו אמש משקיפים בכי־רים, כי העובדה שהשר דיין התייחס לנושא ברוח אופטימית כלשהי, ל־אחר שפורסם כבר, כי יש בקהיר התעניינות בחידוש המו"מ על פתיחת התעלה תוך מחיקת התנאים המוקד־מים של הצדדים — מלמדת, כי הוא מצדד בפיתרון כזה. אין דבריו שו־ללים אפשרות שגם ההסדר החלקי לפתיחת התעלה יהיה הסדר בשל־בים.

יוסף התיובי של שר־הביטחון ל־אפשרות של הסדר חלקי עם מצרים בולטת, לדברי המשקיפים, דווקא על רקע גישתו השוללת כל זיקה מצד ירדן לשטחי יהודה ושומרון ורצועת עזה, ודעתו שאין סיכוי ממשי ל־הסדר ביניים עם ירדן.

## חיילים מצריים שוחררו באחרונה משירות פעיל

ממשלת קהיר החליטה לקלטם בעבודה

מאת סופר „הארץ" לענייניים ערביים

בהודעה האחרון שוחררו משי־רות פעיל חיילים מצריים מיחי־דות שונות וכנראה גם מיחידות שדה, זו לראשונה מאז מלחמת ששת הימים, כגלה העתון הקהי־רי „אל־ג'מהוריה". העתון אינו מוסר פרטים על היקף השיחרו־רים.

צויין, כי בצבא המצרי משרתים כיום חיילים שגויסו עוד לפני מלח־מת ששת הימים ואחרים שאף לחמו בתימן בתחילת שנות ה־60. למתגיי־סים החדשים לאחר מלחמת ששה ה־ימים לא נקבע מועד מדויק לשיח־רורם ונאמר בפנקסיהם, כי הם י־שוחררו „לאחר חיסול תוצאות התוק־פנות".

מקורות בבירות גילו, כי הדבר גרם באחרונה להתמרמרות בקרב החיילים המצריים ובעיקר בין אלה המשרתים ביחידות השדה בתעלה. כביטאון הצבא המצרי, „אל־קואת אל־מסלחה", ניתן ללמוד, כי שילטו־נות הצבא, קיבלו כדי חודש אלפי בקשות לשיחרור מצד מגויסים, בנ־על בעיות אישיות ואחרות.

„אל־ג'מהוריה" מגלה, כי הממ־שלה המצרית החליטה להעניק מיש־רות לחיילים ששוחררו בחודש שע־בר, במשרדי ממשלה ובמועצות מ־קומיות, לא יאוחר משבועיים לאחר תאריך השיחרור. כן החליטה לשלם לחיילים אלה משכורות רטרואקטי־בית מיום השיחרור.

בעקבות הדליקה

## רבבות פונו מאזור מוסקבה

מוסקבה, 12 (יופ"יע). רבבות נשים, ילדים וקשישים פונו מאיזור מזרחית מבוסקבה, שנפגע בדליקת היערות הנמשכת זה יותר מ־3 שבו־עות.

הגברים נשארו באיזור, כדי לסייע ל־15 אלף החיילים ומכבי האש, שגוייסו כדי להתגבר על הדליקה.

כחצי מיליון אנשים חיים ב־5 ערים השוכנות באיזור שנפגע וה־נבצא 50 עד 100 ק"מ מזרחית מ־מוסקבה. הבירה הסובייטית עצמה הוצפה בערפל סמיך של עשן והמצב כחמיר.

מידות החום באיזורים הבוערים הגיעו ל־800 מעלות, ובעלי חיים, רבים גוספו. מקורות יהודי דבר הביעו את דעתם, כי רק גשם עשוי לכבות סופית את הדליקה, אולם חזאי מזג האוויר לא מסר על כל סיכוי לסיומו הקרוב של הקיץ החם והיבש ביותר שפקד את האי־זור מאז תחילת הרישומים של מי־דות החום לפני מאה שנה.

# רוג'רס: קודם שיחות קירבה ואח"כ מו"מ ישראלי — מצרי

לא קיבלנו תשובה מקהיר על נכונות לדון בהסדר ביניים

מאת צ'ארלס פאנוואסי סופר „הארץ" בוואשינגטון

וואשינגטון, 12 (מיוחד ל„הארץ"). שר־החוץ האמריקאי קרא להידיים פ־עיל בין מצרים וישראל, כנראה על הסדר ביניים בסואץ, שיוביל בסופו של־דבר לשיחות ישירות ביניהן.

הוא אמר, כי סיכויי השלום באזור יהיו קלושים אם לא יתנהל מו"מ פעיל.

דברים אלה נאמרו במסיבת עתו־נאים שנועדה להשיב למעמד הד־מוקרטי לסגן־הנשיא סארג'נט שרייוור, אשר תקף את מדיניות הנשיא ניכסון בווייטנאם.

מר רוג'רס נמנע מלענות על שא־לה ביחס לתוכנית מ־1949 הנושאת את שמו ואמר, כי מדיניות ארה"ב לא השתנתה והיא עקבית. בתשובה לשאלה, אם צריכה ישראל להיות יותר גמישה לאחר שהסובייטים יצ־או כמצרים אמר מר רוג'רס, כי ה־

(הסוף בעמוד 2, טור 6)

## הרחבה ניכרת של קרית ארבע

מאת סופרנו המדיני של „הארץ"

קרית ארבע בחברון עומדת בק־רוב בפני הרחבה ניכרת — על כך נודע לסופר „הארץ".

בכך נכנסת הקמת הקריה לשלבה השלישי. הכוונה העיקרית היא להר־חיב את שטח התעשייה של הקריה.

מקורות ממשלתיים סבורים, כי ב־חודשים הקרובים התבצע הרחבה ני־כרת בתנועת ההתנחלות.

עורך „אחבאר אל־יום" עבד אל־קדוס:

# על הקרמלין להבהיר בפומבי עמדתו לגבי הסיכסוך באיזור

מאשים את בריה"מ בסירוב לספק למצרים את הנשק הדרוש לה ✱ קובע שדעת־הקהל הערבית אינה יכולה לסמוך על הידידות הסובייטית

מאת סופר „הארץ" לענייניים ערביים

עורך „אח'באר אל־יום" ה־קהירי, אחסאן עבד אל־קדוס, ה־נחשב לאחד העתונאים החשובים במצרים, יצא אתמול במאמר הנ־קפה חריף על בריה"מ והאשימה בשתיקה ובאי־הבהרת עמדתה ה־אמיתית לגבי הסיכסוך הישראלי־ערבי.

קדוס מטיל ספק בידידות מוס־קבה כלפי הערבים ומציין, כי דעת־הקהל הערבית אינה יכולה לצמוד על אופי הידידות עם בריה"מ ולהבין באיזו מידה ניתן לסמוך עליה".

מקורות בבירות ציינו אמש, כי המאמר משקף את רוגזה של קהיר על אי־היענות הקרמלין לקריאה סא־דאת לערוך פיסגה סובייטית־מצרית כדי לדון ביחסי שתי המדינות לא־חר הרצאת הרוסים.

עבד אל־קדוס קרא במאמרו ל־קרמלין להבהיר בפרהסיה את עמ־דת בריה"מ כלפי ישראל וההתפת־חויות ביחסי וואשינגטון ומוסקבה.

„אם בריה"מ אינה נוטה למלחמה ואינה מוכנה לספק למצרים את ה־נשק הדרוש ומשוכנעת בכישלון ה־מאמצים לכפות פיתרון בדרכי שלום, מה, איפוא, עמדתה? מצרים הבהירה בצורה גלוייה־לב את עמ־דתה שהביאה לגירוש היועצים ה־צבאיים הסובייטים, אך בריה"מ לא אמרה דבר".

להלן כותב עבד אל־קדוס, כי „שתיקה זו היא אי־צדק לדעת־הקהל הסובייטית והיא מתעלמת מחשיבות דעת־הקהל הערבית".

(הסוף בעמוד 2, טור 1)

איש העסקים הבלגי, ז'אק פייר הראן (מימין) והעתונאי הצרפתי ז'אן מארק האו (משמאל) כאזינים בבית ה־משפט בקהיר לקריאת גזרי הדין שהוטלו עליהם אתמול — 15 ו־10 שנות מאסר — בעוון ריגול לטובת ישראל (ראה ידיעה בעמ' 2). (צילום רדיו של אי.פי.)

# 13 נפצעו בפיצוץ באולם דליה בת"א

בלון גאז התפוצץ וגרם לדליקה ✱ רוב הפצועים נפגעו תוך כדי מנוסה ✱ בודקים אפשרות קלושה לחבלה

מאת סופר „הארץ"

13 אנשים נפצעו אמש בהתפו־צצות בלון גאז בחצר אולמי „דליה" שברחוב המסגר בת"א. ההתפוצצות גרמה לדליקה בחדר המדרגות וכבאי ת"א הצליחו להשתלט במהירות על הדליקה ולפנות את האולם.

דובר משטרת מחוז ת"א ציין אמש בשיחה עם סופרנו, כי בשלבים ה־ראשונים של החקירה לא נמצא דבר המעיד על אפשרות של חבלה, אולם החקירה נמשכת גם בכיוון זה. למקום הגיעו שר־הביטחון, משה דיין, אלוף פיקוד המרכז, רחבעם זאבי וקציני צה"ל ומשטרה בכירים.

סופר „הארץ" שהגיע למקום ה־התפוצצות מוסר את הפרטים הבאים: סמוך לשעה 9.10 בערב נשמע קול פיצוץ אדיר בחצר אולמי דליה ב־ת"א. בהתאם לחקירת המשטרה סבו־רים, כי אחד הבלונים הגדולים של גאז הקבועים בחצר התפוצץ ומי־מנו יצא סילון גאז לכיוון חדר ה־מדרגות המכוסה שטיחים וכלים דלי־קים וגרם לדליקה שהתפשטה.

כבאי התחנה שליד הסינרמה, ב־סמוך למקום ההתפוצצות, זינקו מייד לאולמי דליה בשמעם את קול הפי־צוץ ועוד לפני שהוזמנו אותם. מייד החלו בפעולות הכיבוי ובחילוץ האנ־שים כשהם מודקים באלחוט עזרה נוספת. מפקד הכבאים, מר אנקורי, מסר אמש לסופר „הארץ", כי מחזה אימים נתגלה לכבאים כאשר הגיעו למקום. מאות המוזמנים לשתי מסי־בות בר־מצווה שנערכו אותה שעה באולם בקומה השנייה, החלו בבכנו־סה כשהם קופצים דרך הגג. רוב הפצועים נפגעו תוך כדי מנוסה זו. מר אנקורי מדגיש, כי המוזמנים יכלו לצאת את האולם דרך היציאה הרא־שית וכן משתי יציאות החירום, בלי להיפגע כלל.

על מצב הפצועים נמסר, כי רובם נפצעו קל והועברו לבתי־החולים אי־

(הסוף בעמוד 2, טור 7)

### מזג האויר

ירושלים 22 עד 29 מעלות, ת"א 21 עד 29, באר־שבע 16 עד 34, אילת 27 עד 41, מפרץ שלמה 27 עד 38, רמת הגולן 17 עד 28 מעלות. גובה הגלים: מ־60 ס"מ עד 120 ס"מ.

בטורניר הכדורסל האולימפי באוגסבורג

# ישראל השיגה ניצחון מכריע על צפון קוריאה — 66:93

מאת אברהם הכו שהיה „ספורם הארץ"

אוגסבורג, 12 (מיוחד ל„הארץ"). נבחרת הכדורסל של ישראל השי־גה הערב נצחון מכריע בטיעור 66:93 על צפון קוריאה — בהת־מודדות הראשונה שהיתה אי פעם בין ספורטאים של ארצות אלה.

היה זה נצחונה הראשון של יש־ראל בטורניר הקדם־אולימפי, אחרי שני הפסדים לבולגריה ולמכסיקו (ראה עמוד 4), אך לפי שעה לא נראה כי הישג זה שיפר במידה כלשהי את סיכויינו בהמשך ה־מערכה.

בניגוד לחששות המוקדמים, היו היחסים בין שתי הקבוצות הוגנים מאד במהלך המשחק. שחקני צפון קוריאה העניקו לישראלים דגלון של ארצם — וקיבלו בתמורה דגלון יש־ראלי למזכרת.

ישראל שיחקה בהגנת איזורית תוקפנית, שהתבססה על שני שחק־נים גבוהים ושלושה קלעי חוץ. פתחנו בהרכב שכלל את־ברודי, מר־זל, קרן, אייזנר ונרימרק, ועד מהרה הוברר כי היריב חלש מכדי לסכן את עליונותנו.

במחצית המשחק הוליכה ישראל בביטחה 32:49, לאחר שכמה דקות לפני כן תלה הפסקה קצרה, במצב 30:43 לזכותנו, בגלל קצר חשמלי באולם שתוקן עד מהרה.

גם המחצית השנייה היתה חד־צד־דית ל־1,000 הצופים — בהם יש־ראלים רבים שעודדו את נבחרתנו — הרי"ע ממשכות בעיקר לכמה כיב־צעים מבריקים של הקפטן הישראלי טל ברודי, שקלע 25 נקודות ושוב הפגין את כושרו הטוב.

את יתר הנקודות לישראל קלעו סורנשיין 14, נרימרק 12, קרן 12, אייזנר 10, שוורץ 8, מרזל 4, ינאי 3, לידה 3, פייכבר 2.

נבחרת ישראל היתה חופשית עתה שלושה ימים, עד למשחקיה נגד בריי־טניה ושוויץ.

היום ניצחה בולגריה את בריטניה 71:89 (41:47). פולין ניצחה את פינ־לנד 72:88 (36:41). ושוודיה את יוון 67:73 (38:42).

## רוג'רס רואה תקווה למו"מ בווייטנאם

וואשינגטון, 12 (ע"ד). שר־החוץ האמריקאי אמר אתמול, כי הסיכויים לשים קץ למלחמת ווייטנאם באמצ־עות מו"מ, נשארים בעינם כתוצאה מהחיית ההצעה לקבוע מועד ב־...

# יארינג חוזר למוסקבה; ישוב לניו־יורק לעצרת

ולדהיים מצניע בדו"ח שלו את שליחות יארינג

מאת רפאל רוטשטיין, סופר „הארץ" בניו־יורק

ניו־יורק, 12 (מיוחד ל„האר־רץ"). שליח האו"ם עמד לחזור היום למוסקבה בתום נסיון כושל נוסף לחדש את שליחותו.

(ראה מאמר ראשי בעמ' 9)

מזכיר האו"ם, ד"ר קורט ואלד־היים, מסר בדו"ח השנתי שלו ל־עצרת, כי לא הושגה התקדמות לק־ראת השגת שלום במזה"ת ומזכיר את שליחות יארינג בלי להיכנס ל־פרטים ובלי להביע תמיכה בו.

בקטע על המזה"ת בדו"ח, אומר מר ואלדהיים: לגבי המזה"ת איני יכול לדווח על התקדמות כלשהי. המשכתי במאמצי באמצעות השג־ריר יארינג ובאמצעות מגעים שלי עם הצדדים כדי להשיג התקדמות לקראת הסדר. בכן אני נוטה לסייע ל־ממשלות הנוגעות בדבר בבעיות הוו־נבשויות, הסלמת המתיחות וריבוי תקריות, באמצעות המשקיפים וב־אמצעים אחרים".

דובר האו"ם מסר, כי יארינג ישוב לניו יורק לחדש את התייעצויותיו עם פתיחת מושב העצרת ב־19 ב־ספטמבר.

מקורות יודעי דבר מסרו, כי יא־רינג עומד בתוקף על תוכן תז־כירו מפברואר אשתקד, בו דרש מישראל התחייבות לנסיגה משטחים ערביים כבושים. אתמול נפגש ד"ר יארינג עם שגריר מצרים באו"ם, עבדול מאג'יד.

אי־הדגשת שליחות יארינג בדו"ח מחזקת את דעתם של כמה משקי־פים, כי מר ואלדהיים שוקל לבטל את תפקידו של יארינג ולקחת על עצמו את משימת התיווך במזה"ת, על אף שהכחיש זאת.

# המשטרה חוקרת חשד שרם־טרום נתנה שוחד לפקידים ברשות הנמלים

עדים במשטרה: הובטחו 5 אחוזים מהיקף עבודות באילת לאחד הפקידים

מאת דן כסלו, סופר „הארץ"

בעל מפעל רם־טרום בפ"ת, אברהם פינקל, נחקר ע"י קציני המטה הארצי של המשטרה בקשר לחשד שנתן שוחד לפקידים בכי־רים ברשות הנמלים — בנוסף לח־שד שהעניק טובות הנאה לקציני משטרה בפ"ת ובמחלקת החקי־רות של מרחב המרכז ברמלה. ה־חקירה נמשכה כ־5 שעות ובסיו־מה הוצע למר פינקל להיבדק ב־מכונת האמת, אך הוא סירב.

לעומת זאת, שני עדים מרכזיים שמסרו את הודעותיהם בחקירת ה־מטה הארצי: חנן אברהם וגבריאל גרבוב, נחקרו בתחילת שבוע שע־בר במכונת אמת ולפי ידיעות מ־מקורות המשטרה התברר, כי אמת דיברו. גם קציני המשטרה המעו־רבים בפרשה נבדקו במכונת אמת, אך תוצאות הבדיקה אינן ידועות.

כן נחקרו במשטרה, בהקשר ל־חשד שוחד ברשות הנמלים, נציג הרשות באילת, דן הרמן, ואחד ה־פקידים הבכירים ברשות הנמלים ב־ת"א. מר הרמן הוא מנהל עבודות של רשות הנמלים בנמל אילת.

פרשת רשות הנמלים

החשד לקבלת שוחד ברשות הנמ־לים עורר תוך חקירה אותה ניהלה חברת מודיעין אזרחי בשביל הרשות. החקירה הזאת הועלו גם האשמות נגד קצינים במשטרת פ"ת, אשר הפ־כו אח"כ לפרשה מרכזית בתסבוכת הקשורה עם המפעל רם־טרום. החו־מר שהצטבר בחקירה זו הועבר לקצין הביטחון של רשות הנמלים והוא שהעבירו למטה הארצי.

בעיקבות זאת החליט מנכ"ל ה־רשות, אהרון רמז, להפסיק את עבו־דתה של רם־טרום בנמל אילת. ה־שבוע, בהתערבות משרד עורכי דין ידוע בת"א, שונתה ההחלטה, אך העבודות עדיין לא חודשו. כנראה בגלל התנגדות מנהל נמל אילת, אהוד הדר. מר הדר סירב אכש להש־יב לשאלותי בפרשה זו.

רם־טרום קיבלה בקיץ שעבר עבו־דה במיכרז לבניית שלושה בניינים טרומיים בנמל אילת. לפי החוזה הס־תכמו העבודות ב־500 אלף ל"י, אך

(הסוף בעמ' 3, טור 1)

# נמלט אסיר ביטחוני

ע(). משטרת ישראל וכוחות ה־ביטחון מחפשים אחרי אסיר ביט־חוני, אשר כנראה ברח בליל־שבת מבית הסוהר שליד באר־שבע.

האסיר, חסן מחמוד חסן לופרה, בן 20, ממחנה פליטים ברצועת עזה, נדון ל־20 שנות מאסר, בעוון פעי־לות חבלנית.

היעדרו של האסיר הורגש בליל־שבת ב־7 בערב. תחילה חיפשו את־ריו שומרי בית־הסוהר וזמן קצר לאחר־מכן הגיע למקום כוח מש־טרה מבי"ש ויחידה צבאית אשר סרקו בקפדנות את שטח בית־הסוהר וסביבותיו, אך ללא תוצאות. כן הו־קמו מחסומים בכבישים באזור.

המצוד אחר האסיר נמשך באזור הנגב והדרום, לרבות רצועת עזה.

## בריה"מ בונה נושאת מטוסים

וואשינגטון, 12 (יופ"יע). בריה"מ בונה במספנות בניקולייב שעל חוף הים השחור ספינה גדולה, הדומה לנושאת מטוסים — נאמר בעדות לוועדת הקונגרס האמריקאי, שנמסרה במארס אך שוחררה לפירסום רק היום.

## היום בהארץ


יחסים בלית ברירה
מאת עודד זראי
בעמוד 3
✱
דו"ח מבקר המדינה על ההת' לכדורגל
בעמוד 5
✱
אשליות הסכנה הדמוגרפית
מאת עזר וייצמן
בעמוד 9
✱
כתיבה אלימה
מאת חנוך ברטוב
בעמוד 10
✱
קולנוע, מוסיקה ספר חדש
בעמוד 12


בגליון זה 16 עמודים — המחיר 50 אגורות


מיזוג־אויר
תדיראן

המוקד בע"מ
רח' הרצל 20, חיפה
טל. 668349־668340

נקניק
נהריה
זוגלובק
כשר
ת.ד. 70, נהריה, ישראל

# כרטיס כניסה למועדון הטעם הטוב.

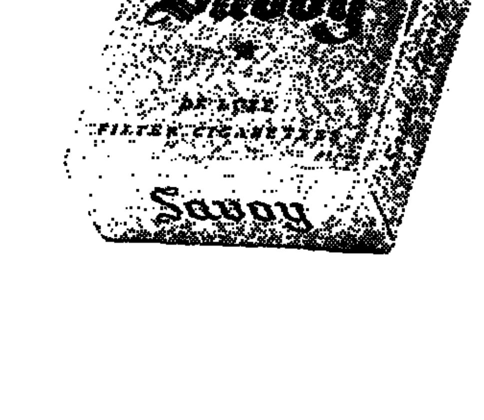

הצטרף גם אתה
אל מועדון אניני הטעם
עשן גם אתה את סבוי זהב
המעודנת והמשופרת.

סבוי
טבק זהב באריזת זהב.

פרסום א. אריאלי

אלקטרונאי!
בוא לבקרנו
באולמי
התצוגה
החדשים

ראקום אלקטרוניקה

ארון 2 דלתות
עם 4 מדפים.
מסבחר
רהיטי מתכת
מעולים
של
הארגז

היכל הכלות
לרשות כל כלה
רח' המסגר 48 ת"א טל. 31948

RCA
שפופרות, טרנזיסטורים, מישרים סריאה, מעגלים משול־בים, ספרים, ריאוסטאטים, קב־לים, נגדים מדויקים, ולכת, לוחות למעגלים מודפסים, מבחר ממסרים שונים, מכשירי בקרה.
סוכנים מורשים לישראל
חברת רדיו ישראלית
נחלת בנימין 18, תל. 50156 ת"א
פתוח מ־8 עד 15.00 רצוף
הגיעו רמקולים
פיוניר, פולי־פלנר ועוד

מזגן אויר
למכוניות
פורד
גרנדה
קונסול
מחירים ללא תקדים
אטמור
ת"א פיזמן מימון 16
(פינת רח' סוטין)
טלפון 228166

בגדי
זמש
ועור
אצל
שנידמן
המקור
זמנהוף 25 (פינת המלך ג'ורג' 99), תל־אביב.

אנו פותרים בעיות האוורור
במשרדים במעבדות,
במפעלים, במשקים,
במטבחים ובמקלטים

Venta
REVERSIBLE
המאורר הדו־כיווני
בעל הידע האנגלי
היחידי שהוכיח את עצמו בארץ
משך 15 שנה

שרון בע"מ

משחת השיניים
השקופה־אדומה
עוד מוצר מצוין, של „שמן" כמובן


מכذا من الأصل

هكذا من الأصل

# עד ספטמבר 1973 תספק צרפת ללוב 85 מיראז'ים

## דחתה פניית ישראל להטיל אמברגו

מאת דן מרגלית
סופר "הארץ"

85 מיראז'ים מכלל 115 המטוסים שנרכשו ע"י לוב מצרפת, יסופקו לה עד ספטמבר 1973 — הוא המועד להקמת האיחוד הלובי־מצרי, — על כך מסרו אתמול מקורות מערביים.

שהסעימו, כי בשיחות השגריר אשר בן־נתן נאמר לו בצורה מפורשת, ש"כל עוד לא אוחד הצבא הלובי עם הצבא המצרי" אין פאריס רואה את מועמר קדאפי כמי שעומד "בקו החזית הראשון" עם ישראל ולפיכך לא חל עליו האמברגו.

במערב אין מתייחסים ברצינות לאפשרות שלאחר מכן תכוון פאריס את מדיניותה ע"י מדיניות של מני־עת חלקי־חילוף.

בצרפת יש אכזבה מסויימת לאחר שיציאת המומחים הרוסיים הופכה לבלתי־נדרשת את ההשקפה שהפיצה פאריס במערב, כאילו מדיניותה ב־ארצות ערב מהווה אלטרנטיבה לנוכחות הרוסית. יש גם אכזבה צרפתית כן העובדה שחדירתה המדינית ל־ארצות־ערב נתקלת בקשיים.

חילופי השילטון בפאריס אינם משמעותיים מבחינת ישראל. היא קשורה בידיעות על שערוריות פני־מיות שאירעו, או כאלה אשר עמדו להתפרסם, ועלולות היו לגרום קשיים למפלגה הגוליסטית. אחת התוצאות הראשונות מההתפתחות החדשה היא חיזוק כוחו של הנשיא פומפידו.

בירושלים לא רואים כל תזוזה חיובית בעמדת פאריס, — אמרו אמש מקורות שונים — וצרפת מוסיפה לתמוך בכינוס המעצמות והתערבותן בסיכסוך. עם זאת לא היתה צרפת נלהבת, ותמכה רק כדי לצאת ידי חובה, בהצעת מצרים לפרסום הודעה משותפת של המעצמות בזכות חידוש שליחות יארינג.

# רוסיה חיזקה את הצי שלה בים־התיכון

## כ"פיצוי" על הפינוי ממצרים

לונדון, 12 (יופ"ע). בריה"מ כמעט הפסיקה את המעקב אחר הצי האמריקאי השישי בים התיכון, בעקבות פינוי כוחותיה ממצרים, אך תגברה את הצי שלה באזור, כפי־צוי על אובדן הכוח האווירי — אמרו כאן אתמול מקורות מוסמכים.

המקורות ציינו שכנראה כדי ל־פצות עצמה על אובדן העוצמה האווירית, החישה בריה"מ לים התי־כון את הגבורות של כמה משחתות וטי־לים.

התעוררו גם ניחושים בקשר ל־אפשרות שבריה"מ תפעיל את סיי־רות הטילים שלה, הנושאות מסו־קים, לצורך פעולות סיור מוגבלות וגם כתגבורת נוספת של עוצמתה הימית באזור.

# אין ודאות שאמין יקבל לשיחה את השר הבריטי

קמפאלה, 12 (ע"ר, יופ"ע). של־טונות אוגנדה קידמו היום בקרירות את פני השר הבריטי הבכיר ג'ופרי ריפון, שהגיע לאוגנדה כדי לדון על סכנת גירושם של 50 אלף אסיאנים נושאי דרכונים בריטיים.

בנמל־התעופה בקאמפלה לא קי־דם את פניו של ריפון אף לא אחד משרי ממשלת אוגנדה. אין כל ודר־אות בכך שריפון יתקבל ע"י נשיא אוגנדה, הגנראל אידי אמין.

ריפון אמר לעתונאים, כי הוא רו־צה להסביר לנשיא אוגנדה, כי אין לנהוג במספר רב של אנשים כאילו היו צאן מובל למרעה.

הנשיא אמין זכה היום לתשואות סוערות בעצרת המונית של סטודנ־טים באוניברסיטת קאמפלה שעה ש־הכריז באוזניהם שאינו מוכן לשנות את תוכניותיו לגבי גירוש האס־יאנים.

# שרי־החוץ הערביים ידונו על חילופי השבויים עם ישראל

מאת סופר "הארץ" לענינים ערביים

מזכיר הליגה הערבית, מחמוד ריאד, אמר אמש, כי שרי החוץ הערביים שיתכנסו בחודש הבא ב־קהיר, ידונו בבעית השבויים הסורים והלבנוני אשר נישבו בידי צה"ל לפני כחודש וחצי.

הוא אמר, כי הנושא העיקרי של שרי החוץ הערביים יהיה קביעת קו משותף נוכח מה שכינה התוק־פנות הישראלית נגד מדינות ערב.

מזכיר הליגה אמר דברים אלה בבואו אמש לביירות לביקור רשמי של 3 ימים בלבנון. כתום שיחותיו בביירות ייצא מחמוד ריאד לבי־קורים בסוריה, בירדן, בעיראק, ב־כווית ובנסיכויות המפרץ הפרסי.

מושל מדינת ניו־יורק, הסנא־טור נלסון רוקפלר, התארח אתמול בביתו של סגן ראש הממשלה ושר החינוך, יגאל אלון, בקיבוץ גינוסר שלחוף הכנרת (ראה ידיעה בעמ' 3). (צילום: שבתאי טל)

# מקגאוורן תוקף את רוקפלר המבקר בישראל

## "מנצל את העניין הישראלי למטרות פוליטיקה" ✱ "ניצול ישראל ע"י תומכי ניכסון היה לי לזרא"

מאת רפאל רוטשטיין, סופר "הארץ" בניו־יורק

ניו־יורק, 12 (מיוחד ל"הארץ"). המועמד הדמוקרטי לנשיאות, ג'ורג' מקגאוורן, תקף ביום ו' את ביקור המושל הרפובליקאי נלסון רוקפלר בישראל — והאשימו בניצול העניין הישראלי למטרות פוליטיקה.

מקגאוורן, שהכריז כי הוא פרו־יהודי, אמר שניצול ישראל בידי תומכי ניכסון כדי לזכות בקולות הבוחרים היהודיים, היה לו לזרא. כן הזכיר בדבריו שניכסון היה אחר־אי לתוכנית רוג'רס למזה"ת. הוא ציין, כי לחץ מצד הקונגרס הוא שתרם ישירות להחלטות החיוביות של ממשלת ארה"ב על אספקת מטו־סי פאנטום לישראל ובעניינים אח־רים.

מי שהיה ראש עיריית ניו־יורק, רוברט ואגנר, יעמוד בראש מטה־הבחירות של מקגאוורן במדינת ניו־יורק.

משקיפים מסרו, כי מקגאוורן מ־פגר בחודש בלתי־הזכבים שהציב לעצמו במערכת הבחירות לבית־הלבן, והוא מודאג מאי הצלחת נאמניו לגייס כספים למאבקו. במחנה מקגאוורן מקווים, כי בחירת סאר־גנט שריבר כמועמד לסגן נשיא תחזיר לו את התמיכה הכספית ה־דרושה לו.

(ראה גם ידיעה בעמ' 6)

# לבנון ביטלה עיסקת טילי קרקע־אוויר

## החב' הצרפתית תקבל 790 לישי"ט פיצויים

ביירות, 12 (ע"ר). החברה ה־צרפתית ליצור טילים, תומסון, הסכימה להחזיר 1.9 מיליון לי־ש"ט ללבנון תמורת טילים מדגם קרוטל שמעולם לא סופקו ללב־נון, — גילה היום ראש ממשלת לבנון, סאיב סאלם.

העיסקה המקורית היתה בשווי 5.5 מיליון לישי"ט, אולם החברה הצרפ־תית איחרה באספקת טילי קרקע־אוויר ולפני 18 חדשים ביקשה לבנון לבטל את העיסקה.

עתה הוסכם בין הצדדים, כי החב־רה תחזיר 1.9 מיליון מתוך 2.7 מיל־יון לישי"ט שלבנון שילמה כמפרעה, אך תשאיר לעצמה 790 אלף לישי"ט כפיצוי על ביטול העיסקה. רה"מ לב־נון אמר לעתונאים, כי ההסכם הו־שג במו"מ ידידותי והפרשה לא פג־עה ביחסי הידידות בין לבנון וצר־פת.

סופר "הארץ" לעניינים ערביים מוסיף: מפקד הצבא הלבנוני, הג־נראל אמיל אל־בסתאני, גילה בר־איון לעתון ביירותי, כי לבנון הס־תלקה מהצבת סוללות טילי קרוטל בשטחה לאחר שקיבלה אזהרה מיש־ראל, כי במקרה כזה יצטרך צה"ל לפגוע בסוללה או לקחתה שלל. ידי־עה זו על ביטול העיסקה עם צרפת פורסמה ב"הארץ" בשבוע שעבר.

# ארה"ב תפסיק הסיוע למדינות הנותנות מיקלט לחוטפי מטוסים

## ביה"נ אישר חוק סיוע החוץ בסך 2.1 מיליארד דולר

ואשינגטון, 12 (ע"ר). ביה"נ ה־אמריקאי אישר ביום ה' תיקון לחוק המסמיך את הנשיא להפסיק את הסיוע הצבאי והכלכלי למדינות ה־נותנות מיקלט לחוטפי מטוסים ומ־סרבות להסגירם לדין.

ההצעה הוגשה ע"י ציר הקונגרס אוגדן ריד, דמוקראט מניו־יורק, ב־צורת תיקון לחוק סיוע־החוץ המסת־כם ב־2,131 מיליון דולר.

מר ריד אמר, כי התיקון יעניק לנשיא ניכסון תמיכה מלאה בקונ־גרס, כאשר יפעל למנוע עזרה, במיסגרת הצעדים להשגת שיתוף פעולה בינלאומי לבלימת חטיפת מטוסים. ריד הוסיף, כי מאמצי ארה"ב לא יוכלו להיות יעילים ב־שטח זה, כל עוד לא יצטרפו למאבק זה כל שאר המדינות.

ביה"נ אישר את חוק סיוע החוץ בסך 2,131 מיליון דולר, לאחר שדחה נסיון לכלול בו הוראה שעל הצבא לפנות את הודו־סין עד אוקטובר. ההצעה בעניין פינוי הכוחות מהודו־סין נדחתה ב־221 קולות נגד 172.

החוק מועבר עתה לסינאט, אשר דחה ב־24 ביולי גירסה משלו של החוק, לאחר שאושר תיקון המפסיק את הקצבות לנוכחות צבאית עתי־דה בהודו־סין.

מצפים עתה, שכאשר החוק יובא פעם נוספת לסינאט, יתחדש המאבק בעניין הוצאת הכוחות מהודו־סין.

# על הקרמלין

(סוף מעמוד 1)

עבד אל־קדוס שואל עוד, האם אי־אפשר לראות באי־הופעת בעיית המזה"ת בפיסגת מוסקבה במאי "קביעת העמדה האמיתית הסובי־טית כלפי ידידות הערבים?" הוא מסעים, כי מי שמתעלם מבעיית האיזור, מתעלם גם מהידידות ומד־גיש, כי המחשבה המדינית הערבית אינה מצדדת במצב הקיים של ידידות סובייטית־ערבית.

בינתיים הגיע לקאהיר להתייע־צויות השגריר המצרי במוסקבה, יחיה עבד אל־קאדר, בבואו אמר, כי הוא ישוב למוסקבה "בהקדם האפ־שרי" וכי הפירסומים על הרעת יחסי מצרים ובריה"מ אינם אלא "התגל־מות חלומות המערב".

"לה סואר" הביירותי מציין כי סאדאת לא ינאם בפתיחת מושב החירום של מועצת האומה ביום ג' והוא דחה את נאומו ליום הנעילה. העתון מסיק מכך, שקיימים חילוקי־דעות בהנהגה המצרית: חלק מצדד בנקיטת קו נוקשה תוך דחיית הח־לטת מועה"ב 242 ואילו החלק השני דורש להעמיק את הדרישה עם אר־צות הברית בעיקבות סילוק הסוב־ייטים ממצרים. העתון מציין, כי בעמדת החלק הראשון מצדדת לוב.

פרופסור לגיאוגרפיה מדינית ב־אחת מאוניברסיטאות מצרים, ג'מאל חמדאן, כתב אתמול ב"אל־אהראם", כי אין כל תקוה לפיתרון במזה"ת ועל הערבים לקחת עניין זה לידיהם. הפרופסור הביע התנגדותו ל"אמרי־קניזציה" של הסיכסוך, ומציין, כי הפיתרון יכול לבוא רק בצורת "מע־רכה מקומית".

# גולדמן קורא לתת ליהודי רוסיה לעלות

מאת רפאל רוטשטיין, סופר "הארץ" בניו־יורק

ניו־יורק, 12 (מיוחד ל"הארץ"). נשיא הקונגרס היהודי העולמי ד"ר נחום גולדמן, חזר וקרא אתמול לבריה"מ להעניק ליהודים את הזכות לעלות לישראל, ולאלה המבקשים להישאר — את הזכות לחיים יהו־דיים מלאים בהתאם לחוקת בריה"מ.

בהכרזתו, לרגל יום־השנה ה־20 לחיסול קבוצת סופרים יהודיים בימי סטאלין, אומר מר גולדמן, שכתביהם העשירו לא רק את ספרות־יידיש, אלא את התרבות הלאומית הסובי־טית. "לאור המאורעות הטראגיים הללו, וההתפתחויות שהיו מאז ב־בריה"מ, אנו קוראים למנהיגי ברית־המועצות "לנקוט בצעדים כדי להביא לסיום הסבל הקשיים שהם מנת חלקם של יהודי בריה"מ".

ד"ר גולדמן קרא גם לשים קץ להפליה ליהודים הסובייטיים ולמאס־רם של אלה שכל פשעם — בקשתם להתיר להם להגר מבריה"מ. כן קרא לשחרר מן הכלא את אלה היושבים שם בשל סיבות דומות.

# מועה"ב דחתה דיוניה על קבלת בנגלה־דש

מרכז או"ם, 12 (ע"ר). במטרה למנוע את השימוש הסיני בזכות ה־ויטו, החליטו חברות מועצת הבט־חון לדחות עד 21 בח.ז. את המשך הדיון על בקשת בנגלה־דש להתקבל לאו"ם.

נציגי 5 המעצמות הקבועות במו־עצת־הביטחון, שהתכנסו בתוך ועדה לקבלת חברות חדשות, החליטו גם לבטל את התקנה המחייבת להודיע 35 ימים מראש על בקשת מדינה חדשה להתקבל לאו"ם, לפני פתיחת דיוני העצרת. העצרת תפתח את מושבה השנתי ה־27 ב־19 בספטמבר.

השגריר הסיני אמר, כי בנגלה־דש לא מילאה אחר החלטות או"ם, במיוחד בעניין החזרת 90 אלף שבויי המלחמה הפקיסטאניים וכי חייליה ההודים נמצאים עדיין על אדמתה. על כן הוא מתנגד לקבלתה.

# עונשים כבדים יוטלו על חוטפי מטוסים באיטליה

רומא, 12 (יופ"ע). הקבינט האי־טלקי אישר היום הצעות חוקים, שנועדו לבלום את גל חטיפות המ־טוסים. מקורות ממשלתיים אמרו, כי בעתיד יהיו חוטפי מטוסים צפויים לעונשי מאסר מ־7 עד 21 שנים.

# עוד התפוצצות אדירה על פני השמש

קולורדו, 2 (יופ"ע). גזים חמים בשולי השמש פרצו היום למרחק 320 אלף ק"מ לתוך החלל, לאחר התפוצצות עזה נוספת על פני ה־שמש.

בעיקבות ההתפוצצות זרם לאט־מוספירה של כדור־הארץ זרם של קרני רנטגן, אשר הפסיק את שידורי הרדיו בגלים קצרים למשך 45 דקות בכל רחבי העולם.

# שר־החוץ העיראקי הביא איגרת לסאדאת

קהיר, 12 (יופ"ע). שר־החוץ ה־עיראקי, מורטדה עבדול בקי, הגיע היום לקהיר, לשיחות על ההתפת־חויות האחרונות בעולם הערבי. הוא הביא עמו איגרת מנשיא עי־ראק לסאדאת.

# בלגי וצרפתי נידונו בקהיר למאסר – על "ריגול ישראלי"

## התעשיין — 15 שנות מאסר, העתונאי — 10 שנים

קהיר, 12 (יופ"ע, ע"ר וע"צ). בית־המשפט העליון לביטחון המ־דינה הטיל היום עונשי מאסר של 15 ו־10 שנים עם עבודת פרך על אזרח בלגי וצרפתי, שנמצאו אש־מים בריגול לטובת ישראל.

ז'אק פייר הראו, בן 46, נידון ל־15 שנות מאסר, העתונאי ז'אן מארק ראו, בן 26, ל־10 שנות מאסר.

בית־המשפט מצא, כי השניים אש־מים גם בהפצת תעמולה אנטי־מצרית באמצעות כרוזים סודיים, שנועדו ל־ערער את אמון הציבור בממשלה.

התובע דרש להטיל על השניים מאסר עולם. נשיא בית־המשפט, ש־היה מורכב מ־3 שופטים, אמר, כי העובדה שהנאשמים אינם ערבים נלקחה בחשבון כגורם להקלת העו־נש.

הסניגורים ביקשו לזכותם, בציי־נם, כי הנאשמים לא שולטים בשפה הערבית ולכן לא ידעו מה תוכן הכ־רוזים שהפיצו.

שני הנאשמים נידונו גם לקנס של אלף לירות מצריות.

"הראו" נעצר בקהיר ב־13 ב־פברואר, לאחר שהפיצו בקהיר כרו־זים שנמסרו להם ע"י סוכנים יש־ראליים". בית־המשפט קבע, שכ־רוזים אלה נועדו "לערער את הח־זית הפנימית המצרית ולהביא לשי־בוש ביחסי בריה"מ ומצרים".

# "קומבה": תוקל הסחטנות הערבית בענייני נפט

## "יש לצפות לרוויזיה של מדיניות פריס במזה"ת"

מאת אליהו מאייר
סופר "הארץ" בצרפת

פאריס, 12 (מיוחד ל"הארץ"). צפויה רוויזיה במדיניות החוץ של ארצות אירופה, לאחר שאי־ראן החליטה להגביר את שיתוף הפעולה עם חברות הנפט הבינ־לאומיות ובכך שמה קץ לסחטנות הערבית כלפי ארצות המערב — כותב "קומבה" במאמר מערכת.

"כיום מובטח לארצות אירופיות שהורדו עד כה לזרימת הנפט, כי יקבלו את המינימום החיוני של ה־נוזל השחור ויראו עצמן פחות תלו־יות בממשלות המזה"ת המעוניינות בהצטרפות אירופה למחנה הפרו־ערבי. עלינו לצפות לרוויזיה בסוגיות הדיפלומטיה, ובפרט במדיניות הים התיכון של צרפת, שלא תצטרך להיות נדיבה כבעבר" — מסיים "קומבה".

אם מצרים ולוב קיוו לאלץ את ארה"ב שתשנה את מדיניותה במזה"ת, הרי שתקוותם, אשר סעודיה ערערה עליה, הופרכה בעצם. העתיד — ממשיך "קומבה" — אינו שייך למי שיש לו בארות נפט דלוח ותעלת סואץ, אלא לאלה ה־סומכים על בארות נפט חדשות ב־חצי הכדור הצפוני ומיכליות ענק.

לדעת העתון נוקטות ארה"ב ו־בריה"מ "קווי מדיניות משלימים" ברחבי העולם, כגון מדיניות ארה"ב באיראן ומדיניות בריה"מ בעיראק.

# דובר משרד־הביטחון: אין תכנית לספח מחנות הפליטים לערי הרצועה

מאת עמוס הדר, סופר "הארץ"

"אין שום תכנית לספח את מחנות הפליטים ברצועת עזה לערי הרצו־עה" — הגיב אמש דובר משרד הבטחון בתשובה לשאלתי בעקבות הידיעה שפורסמה בעתונים על תכ־נית כזו.

מתברר, כי שאלת שר הבטחון, משה דיין, בפגישה עם ראש עיריית עזה לפני מספר ימים, "מדוע לא תקח מסים מהפליטים ותיתן להם שירותים כמו לכל יתר התושבים", היא שעוררה מחשבה אצל ראשי הרשויות המקומיות בערי הרצועה על סיפוח המחנות.

השלטונות הישראלים רוצים אמ־נם, כי הפליטים יקבלו מעמד יהוד ממשי ויהיו שווים הן בזכויות והן בחובות לכלל תושבי השטחים וזאת בלי לבטל את הצורה "הפליטי". נור־מליזציה זו, אם תתבצע, תתבסס בהדרגה, כי אין ספק שהדבר יעורר התנגדות מצד סוכנות הסעד המעניקה מזון ושירותי סעד ובריאות לתושבי מחנות הפליטים.

# אזכרה בבית הקברות במוסקבה במלאת 20 שנה לרצח הסופרים

## דוד מרקיש אמר קדיש ליד מצבת מיכואלס

מיוחד ל"הארץ"
מ"ניו־יורק טיימס"

מוסקבה, 12 (טלגרפית). 35 יהודים נאספו ביום ו' בבית־הקברות של מוסקבה ערב יום השנה ה־20 למותם של המשורר היהודי פרץ מרקיש ו־23 סופרים יהודיים אחרים, אשר הוצאו ל־הורג בחשאי בימי הטרור הסטא־ליניסטי.

דוד מרקיש, בנו של המשורר, אמר קדיש ליד המצבה שהוקמה על קבר שלמה מיכואלס, הבמאי היהודי אשר מת בתאונת מכונית ב־1948 שרבים סבורים, כי לא היתה מקרית. שני ספרים שראו באחרונה אור בארה"ב — "המשפחה מרקיש" ו"ליל המשוררים שנרצחו" — מגו־לים את מעצרה של קבוצת אנשי־רוח יהודיים זו ב־1949 את הגליית משפחותיהם לקאזאחסטאן ליותר מ־שנתיים, ואת טיהורם ב־1955, בעת שילטון כרושצ'וב.

"אף־על־פי שבעלי טוהר לאחר מותו, לא זכה למצבה," — אמרה אתמול אסתר מרקיש, אלמנת ה־משורר.

יום־השנה ה־20 להוצאתם להורג של הסופרים היהודים צויין בניו־יורק בתצוגה שנערכה לפני בניין מזכירות או"ם מטעם כמה אירגונים יהודיים.

### דוד מרקיש מבקש העתק תעודת האזרחות

סופרת "הארץ" בת"א מוסרת: דוד מרקיש, בנו של הסופר היהודי פרץ מרקיש, ביקש אמש בשיחה טלפו־נית ממוסקבה לשלוח אליו העתק מתעודות אזרחות ישראליות שנש־לחה אך לא הגיעה אליו וכן תעו־דת חבר בחרות. השיחה התנהלה אמש מטעם ההנהלה העולמית של חרות־הצוהר.

דוד מרקיש אמר בשיחה זו, כי לפני זמן הודיעוהו שב־27 באפריל שיו נשלחה אליו תעודת אזרחות ישראלית מס' 500 מס' רישום 3873, אולם לא קיבל אותה ולכן הוא מב־קש לשלוח אליו את העתקה.

### מדענים בריטיים פועלים למען עליית מדען יהודי מבריה"מ

מוסקבה, 12 (ע"ר). ארבעה מדע־נים בריטיים, ביניהם פרופ' דרק ברטון, חתן פרס נובל לכימיה ב־1969, יזמו עצומה של מדענים אל שלטונות בריה"מ למען התרת עלייתו לישראל של פרופ' בנימין לויץ', חבר האקדמיה הסובייטית למדעים ומומחה לאלקטרו־כימיה.

# רוג'רס: קודם

(סוף מעמוד 1)

ההחלטה על כך היא בידי ישראל וצ־[illegible]מה.

ההצהרה האמריקאית הפומבית הראשונה על המזה"ת מאז הרחקת אנשי־הצבא הסובייטיים ממצרים, אינה מצביעה על כל שינוי במדיניות ארה"ב. מר רוג'רס הקפיד להימנע מכל פגיעה ברגישותה של בריה"מ ותיאר את המשבר במצרים כעניינה הפנימי של מדינה זו. אך ייתכן שד־בריו מכוונים היו אל [illegible] הפיקרים של קהיר: הוא חזר ואי־שר שארה"ב דבקה בהחלטת מועצת הביטחון מס' 242 כבסיס להשגת פי־תרון בדרכי שלום כלשהו במזה"ת: כן אמר, כי השיחות על הסדר הבי־ניים בסואץ צריכות להוות צעד לק־ראת הסדר כולל.

עם זאת לא התייחס אף במלה לשליחות יארינג. דומה היה, כי הוא מדגיש את הצורך לקיים בסופו של דבר שיחות פנים־אל־פנים בין נצי־גי ישראל וארצות ערב: הוא אמר, שאם תושג התקדמות בשיחות קיר־בה שיתנהלו על תעלת סואץ יצטרכו הצ־דדים בסופו־של־דבר לבוא ולהת־דיין במישרין.

מר רוג'רס אמר כי סאדאת עדיין לא נתן תשובה חיובית להצעת אר־ה"ב לתווך את השיחות על הסדר ביניים בסואץ במלון בניו־יורק. אב־ל, ארה"ב אינה מחכה לתשובה ואינה לוחצת כלשהי לתשובה בעתיד ה־קרוב — בגלל בעיותיו הפנימיות של סאדאת.

הוא אמר שארה"ב [illegible] של איגרת סאדאת שהגיעה בשבוע שעבר לנשיא ניכסון, בתשובה על ברכה של נשיא ארה"ב ל־יום המהפכה המצרית. [illegible] ברכה זה תואר בפיו כידידותי ביותר.

מר רוג'רס הביע שביעות־רצון מ־המשך הפסקת־האש והקווה שימשך המצב הנוכחי [illegible]

(ע"ר) מר רוג'רס אמר, כי ארצו מפקפקת באפשרות להשיג פיתרון מלא בשיחות מוקדמות ובוחרת כיום לנקוט צעד־ביניים. שני הצדדים אמ־רו, כי יהיו מוכנים לדון בצעד כזה, — ציין.

### סיסקו מגלה "אופטימיות זהירה"

וואשינגטון, 12 (סוכ"א). מנהי־גי ועידת הנשיאים של אירגונים יהודיים אמריקאיים השונים נועדו ביום ו' עם ד"ר סיסקו, עוזר שר החוץ האמריקאי לענייני המזה"ת. נשיא הועידה, יעקב סטיין, סירב למסור פרטים על הפגישה, אך בקר־[illegible] אחרים אמרו, שהפגישה היתה "[illegible]" מ"האופטימיות הזהי־רה" של סיסקו לגבי התקדמות אפ־שרית במזה"ת.

# אבא אבן יסקור היום בממשלה שליחות יארינג

## יידחה מועד הבחירות לרבנות ✱ שוב דיון בפרשת איקרית־בירעם וגשר הקסטל

מאת סופרו המדיני של "הארץ"

שר־הדתות, ד"ר זרח ורהפטיג, יציע היום לממשלה לדחות בחד־שיים, או ב־6 שבועות, את המו־עד האחרון לבחירות לרבנות ה־ראשית.

ח"כ מרדכי סורקיס סבור, כי תס־פיק דחייה של 3 שבועות, אך נראה ששר־הדתות מבקש לקבוע תאריך שימנע ממנו את הצורך לבקש מן הממשלה דחיות נוספות.

יש להניח, כי הממשלה תאשר ה־יום את בקשת שר־הדתות.

### יארינג ישוב לניו־יורק

בישיבת הממשלה ימסור היום שר החוץ סקירה מדינית. בין השאר יס־קור מר אבן את סיום שיחות ד"ר יארינג בניו־יורק. ישראל רואה הי־שג רב לעצמה בסיום שליחותו של יארינג עתה, ובצורה שהדבר נעשה.

משקיפים בכירים בירושלים מד־גישים, כי הטקטיקה הישראלית נת־קבלה בהבנה רבה בבירות מערביות. ישראל לא חסמה בפני יארינג את הדרך להמשיך שליחותו, אך ללא פירסום דו"ח הכולל "חלוקת ציונים" לצדדים. נמסר, כי שליחות יארינג נמצאת עתה בשפל שלא ידעה כמו־תו. עם זאת נראה, כי הוא יזומן מחדש לניו־יורק בהיפתח עצרת או"ם בסוף ספטמבר.

### דיון נוסף

שרי מפ"ם מתכוונים לבקש היום דיון מחודש בפרשת איקרית־בירעם. עמדת גח"ל, התומך בהחזרת המגור־שים לכפר, מקלה עליהם במידת־מה. אולם, בעיקבות החלטת מרכז מפלגת־העבודה, שהביע תמיכה מכ־רעת במדיניות ראש הממשלה, אין סיכוי שהרוב בממשלה ישנה את מדיניותו.

### עירעור על גשר הקסטל

הממשלה עשויה היום לשמוע עירעור על החלטתה הקודמת לא לק־רוא לגשר ליד הר־הקסטל, סמוך ל־קרית־ענבים, על שם חטיבת הפל־מ"ח "הראל". ההחלטה הקודמת עו־ררה רוגז בקרב אחדות־העבודה ל־שעבר ומפקדי הפלמ"ח.

## ברגע האחרון

### 200 הרוגים בהתנגשות ספינות בבנגלה־דש

פאריס, 12 (ע"ר). כ־200 אנשים נהרגו בקירבת דקה בירת בנגלה־דש כאשר אניית־משא התנגשה עם ספינת קיט ששטה בנהר ליד פר־ברי העיר.

# ועידת ג'ורג'טאון קוראת להפסקת משלוח נשק לישראל

ג'ורג' טאון, 12 (ע"צ וע"ר) — ועידת המדינות הבלתי מזדהות קיב־לה החלטה, המגנה כיבוש שטחים ערביים ע"י ישראל.

כיבוש זה, — נאמר בהחלטה — מהווה פגיעה בעקרונות האו"ם, עו־מד בסתירה למטרות שהציבו לעצמן המדינות הבלתי־מזדהות ומהווה אי־יום חמור על השלום.

עוד נאמר בהחלטה, שכיבוד קפ־דני של הזכויות, שאינן ניתנות לש־לילה, של העם הערבי הפלשתיני, מהווה תנאי מוקדם להחזרת השלום למזה"ת.

ההחלטה מציינת, שאין להשלים עם רכישת שטח ע"י הפעלת כוח ודורשת שישראל תפנה מייד וללא תנאי את כל השטחים הערביים עד לגבולות שקדמו ל־5 ביוני 1967.

ההחלטה מביעה סולידריות עם מצרים, סוריה וירדן, וקוראת לפעו־לה של מועצת־הביטחון ולהפסקת משלוחי הנשק לישראל.

# נהרגו 18 אנשים בהתרסק מטוס הודי

ניו־דלהי, 12 (ע"ר). כל 18 ה־אנשים במטוס חברת־התעופה ההו־דית מצאו את מותם, כאשר המטוס התרסק אמש.

המטוס, שהיה בטיסה מבומבי לניו־דלהי, התרסק כמה דקות לפני שעמד לנחות. היו בו 14 נוסעים וצוות של 4. בין ההרוגים — אזרח אוסטרלי, 2 בריטים, ואזרח פולני.

זו בשנית תוך חודשיים מתרסק מטוס בקרבת ניו־דלהי. ב־14 ביוני התרסק באזור מטוס יפאני. בו נהרגו 89 אנשים.

# 4 יהודים נרצחו במסעדה בניו־יורק

## על רקע מלחמת כנופיות בענף הבשר

מאת רפאל רוטשטיין
סופר "הארץ" בניו־יורק

ניו־יורק, 12 (מיוחד ל"הארץ"). ארבעה יהודים נרצחו כאן ביום ו' במסעדה איטלקית. ה־4 היו קשורים בענף הבשר הכשר, וחוששים, כי מלחמת כנופיות המאפיה עשויה להתפשט אל ענף זה. ידוע, כי ה־גאנגסטרים שולטים בעסקי חלוקת הבשר הכשר. מניעי הרצח עדיין אינם ברורים.

# ההתפוצצות בת"א

(סוף מעמוד 1)

כילוב הזהלו ביפו. נמסר, כי היו גם מקרי התעלפויות.

כתב שהיים מוסר, כי אלוף פיקוד המרכז שהגיע למקום ההתפוצצות בלוויית חבלנים שבדקו את המקום, ציין, כי אינו מוציא מכלל אפשרות שהיתה זו חבלה.

כן מוסר כתב שהיים, כי בקירות מסביב למקום ההתפוצצות היו פגי־עות רבות של רסיסים והחשש הוא שהיתה התפוצצות של מטען חבלה. סברה אחרת אומרת, כי היתה דלי־פה של גאז באחד הבלונים וכי ה־התפוצצות נגרמה כתוצאה מהשלכת סיגריה לכיוון הבלון.

הגז אולמי דליה גובל עם מח־לקת הסיפולות של מערכת "הצו־פה". ב־ו במאי השנה פרצה שריפה ליד הבלונים של הגאז. אך אנשי מערכת העתון הצליחו לכבותה.

# נסקל באבנים על שנחשד בנסיון התנקשות בקניאטה

נשיא קניה, ג'ומו קניאטה, מסיר את הלוט מלוח הזיכרון בטקס חנוכת אגף חדש של קולג' בעיר נג'ורו, שנערך ביום ו'. לידו רעיתו נגינה קניאטה. בעת הטקס הזה אירע ענין "ההתנקשות". (צילום ראדיו של א. פי.)

ניירובי, 12 (יופ"ע, ע"ר). קהל נסער סקל באבנים אדם ש־נחשד בטעות בנסיון לרצוח את הנשיא ג'ומו קניאטה. — מסרה היום סוכנות הידיעות של קניה.

בהודעה נאמר, כי איש לא ניסה להתנקש ביום ו' בחיי נשיא המדינה.

בידיעות קודמות מנג'ורו המ־רוחקת 160 ק"מ מניירובי, נאמר, כי שני אנשים ניסו להתנקש ב־חיי קניאטה, בן ה־82, במהלך טקסים דתיים, שנערכו במקום לרגל הרחבת בי"ס חקלאי. בידי־עות צויין, כי שומרי הראש של קניאטה פתחו באש והרגו 3 אנשים.

בעניין זה מציינת סוכנות ה־ידיעות הרשמית: אדם מופרע ניסה להבקיע לו דרך בהמון, כדי לשבת בקרבת הנשיא. השלטו־נות הצליחו לגבור עליו והביאו אותו למקום מעצר. אחד מאחיו סוקל למוות בטעות ע"י ההמון. הדבר אירע כאשר ביקש להגיע למקום התקריה, כדי להודיע ל־שלטונות שאחיו אינו שפוי. איש מבין השניים לא היה חמוש. שני האחים נימנו עם חברי שבט קיקויו, אליו משתייך גם קניאטה.

# נעצר חשוד בשכירת אדם לרצח ניכסון

## החשוד שוחרר בערבות של חצי מיליון דולר

ניו־יורק, 12 (ע"ר). בית־משפט כאן הסכים לשיחרורו של אנדריו טופינג, החשוד, כי ביקש לשלם אלף דולר למי שירצח את הנשיא ניכסון, החשוד שוחרר בערבות של חצי מיליון דולר.

החשוד, בן 27, הובא אתמול לבית משפט פדרלי זמן מה לאחר שנעצר בסנטרל פארק שבניו־יורק, שם שי־לם את הכסף.

עוזר התובע הכללי, ויליאם גריי, אמר אתמול לבית־המשפט, כי הוח־לט לפקח על תנועות החשוד, לאחר שביקש לפני שבוע להתקבל לשיחה אישית עם הנשיא. במיסגרת חקירה שיגרתית המתקיימת במקרים כאלה, הוא רואיין ע"י שירותי הביטחון.

כמה ימים לאחר־מכן הודיע אחד מידידי החשוד לשירותי הביטחון, שטופינג ביקש את עזרתו בהבאת אדם, שיסכים לרצוח את הנשיא.

ביום ה' בלילה נפגש טופינג עם ידידו ועם סוכן חשאי, סטיוארט הנ־רי, ולאחר שמסר האיש את אלף הדולרים, הוא נעצר. התובע אמר לבית־המשפט שהחשוד נעצר ב־6 ביולי, כשבידיו נשק, לאחר שהד־[illegible] סיבות מיסתוריות". כבזבור־זמן כה משטרה מצאה, כי איתו מהה "בנ־[illegible] אמר דובר המשטרה שהאשה, אב־גיל, שמה קץ לחייה יומיים לאחר שחזרה מבי"ח עם תינוקה, שהוא עתה בן 5 שבועות.

בידי טופינג נמצא רובה עם כוו־נת טלסקופית וגם נשק נוסף.

פרקליטו של טופינג אמר, כי ה־חשוד הוא בוגר אוניברסיטאות פנ־סילבניה וקולומביה. הוא עוסק ב־השקעות ונמסר, כי היה ביכולתו להפקיד פיקדון של מאה אלף דולר ואפילו יותר.

# ישראל – לשלב ב' בגביע דייויס

בודאפשט, 12 (אי.פי.). ישראל תהיה מתפסית בסיבוב הראשון של משחקי גביע דייויס בטניס, באיזור א' באירופה, ואחרי כן תתמודד עם אחת המנצחות במשחקים בין אוס־טריה—מונאקו, פינלנד—יוון ואיר־לנד—טורקיה.

באיזור האירופי משתתפות השנה 31 ארצות, — נמסר כאן בתום ההג־רלה. באיזור ב' באירופה שובצו, בין היתר, מצרים ומארוקו.

בצער וביגון הננו מודיעים על פטירת אמנו וסבתנו היקרה

**נחה (ברטה) שרגר**

לבית לינדה

ההלויה תתקיים היום, ג' אלול תשל"ב, 13.8.72, בשעה 16.00 בבית הקברות בקרית שאול
אוטובוס יצא מרח' חובבי ציון 29 תל־אביב בשעה 15.00

המשפחות המתאבלות:
שרגר, ראוכמן, רייטר,
שטייר, שייגגוט (אנטורפן),
אראלי, גולדשטיין
נכדים ונינים
ניכתה: אוגניה שרגר
אחיה: משה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של אשתי, אמי, אחותנו ובתנו היקרה

**פנינה פרלייצייט ז"ל**

לבית גרבוב

ההלויה תצא היום, יום ראשון, ג' אלול תשל"ב (13.8.72) בשעה 13.15 מבית ההלויות העירוני רחוב דפנה 5 תל־אביב לבית העלמין בחולון

המתאבלים:
בעלה: חנן
בנה: בנימין וב"ב
אחותה: רחל גרוס וב"ב
אחיה: מרדכי גרבוב וב"ב
וכל בני המשפחה

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירתה ללא עת של אשתי, אמנו וסבתנו היקרה

**מרת יפה מקסימוב ז"ל**

בשנת ה־51 לחייה

ההלויה תצא היום, יום ראשון, ג' באלול תשל"ב (13.8.1972) בשעה 13.00 מבית הכנסת "גבאי", רח' מסילת ישרים 38 תל־אביב (שכונת ספירא), ובשעה 13.30 תעבור ליד בית־הכנסת הגדול בככר רכבים רמת־גן ומשם ימשיך מסע ההלויה לבית העלמין בקרית שאול
אוטובוסים יעמדו לרשות המלוים

**המשפחה המתאבלת**

השבעה בבית המנוחה, רח' בן יוסף 3 רמת־גן


נעורים בריאות וגיל
עם מזון מלכות "גליל"

אם עברת את גיל ה־40 וברצונך לשמור על רעננותך — לאורך ימים, הננו ממליצים על "עזוז" — 6000 מיליגרם. כל כפית מכילה 500 מג. מזון מלכות.

# הארץ

יום ראשון, ג' באלול תשל"ב
13 באוגוסט 1972

ירושלים: רח' החבצלת 2 טל' 224245-6, ת. ד. 273
חיפה: רחוב נורדוי 20 טלפון 8—661166, ת. ד. 5259

בתל־אביב: המערכת וההנהלה מזא"ה 56, ת. ד. 233, טלפון 623311. מח' המודעות רח' מזא"ה 56, ת. ד. 233, טלפון 611576, 623311. מח' הפצה ומנויים מזא"ה 75, טל' 623311 ת. ד. 233. מס' מיקוד: 61000.

המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ. דפוס הארץ מזא"ה 56 ת"א
העורך: גרשום שוקן. האחראי: גדעון סאמט.
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי־יד.
HAARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel-P.O.B. 233, Tel. 623311


## גישושים להסדר חלקי

בימים האחרונים התקבל הרושם כי מאמץ דיפלומאטי מצרי שהתכוון להשיג שתי מטרות, עלה בתוהו. ד"ר יארינג עזב את ניו־יורק מבלי להשאיר אחריו דין וחשבון על פעילותו בשנה החולפת — דו"ח שלפי תקוות קהיר צריך היה להכיל טענות נגד ישראל על שבגללה הכשילה התקדמות בשליחותו. שנית, המעצמות הגדולות נמנעו מלפרסם הצהרה בה היו צריכות להצהיר, לפי רצונה של קהיר, על תמיכתן המשותפת בשליחותו של ד"ר יארינג. יהיה זה בחפזון להסיק מכך ששליחותו של ד"ר יארינג שבקה חיים לכל חי, אך לעת עתה הוא נדון לפאסיביות, ומדיניות מצרית שקיוותה להיבנות עליו, לא הגיעה את היעד שקבעה לעצמה.

יתכן כי יש מקום לקשור את הידיעה לפיה מגלה קהיר ענין באפשרות לקיים מגעים על הסדר חלקי עם ישראל מתוך מגמה של פתיחת התעלה, באכזבה משני הכשלונות הנ"ל. אין יסוד לטעון כי הדרך למו"מ על הסדר חלקי כבר פתוחה בשל כך, אבל אין להוציא מגדר האפשרות כי גילויי הדעת של מדינאים אמריקאים כמו של מר סיסקו כי הסדר חלקי נראה כאפשרות מעשית יחידה להפשרת הקפאון המצרי־ישראלי, והפצרות ישירות מפיו של מר ג'וזף גרין באזני בעלי השיחה המצריים שלו, משאירים השפעה מסויימת על קהיר. גישושים מצריים לעברנו אינם נראים חסרי הגיון בקונסטלציה זו.

אמת שהדרך אל הסדר חלקי זרועה גם היא מכשולים גבוהים, בדמותם של שרידי ההתדיינות מלפני שנה ויותר. אפשר להטיל ספק אם חידוש הויכוח על התנאים שהועלו אז בקהיר ובירושלים, יבטיח התקדמות. אולם הנושאים עליהם נסב הויכוח אשתקד — טווח הנסיגה, משמעותו של הסדר חלקי ביחס להסדר כולל, טיב הערובות להמשך קיומו של ההסדר שיושג, וכדומה — מן הסתם יתעוררו גם עתה; בצורה זו או אחרת יהיה צורך למצוא תשובות לשאלות אלה. אולם השוני המהותי אשר יש להבחין בו לעומת מה שהיה בשנת 1971, נעוץ בזה שהסובייטים התרחקו מהזירה של התנגשות מצרית־ישראלית. החשש בצידנו שמא הסכם עם מצרים לא יגלם בתוכו בהכרח הסכם גם עם בריה"מ, נעלם עתה, או מכל מקום נחלש מאד.

אם קהיר מוכנה לגלות גמישות לעומת עמדתה הקודמת, מן הראוי כי גם ירושלים תיגש לענין תוך גמישות רבה יותר. אפשר כי המצרים לא יהיו נכונים להסכם בטרם ישתכנעו כי גם הבחירות לנשיאות ארה"ב לא ישנו מיסודה את המדיניות האמריקאית באזור. אך לא נפסיד מאומה אם נוכיח אנחנו כבר עכשיו כי נהיה מוכנים לדון מחדש עם מצרים על הסדר חלקי. לא תהיה בפינו טענה יעילה יותר נגד נסיונות של התערבות מצד גורמים בינלאומיים למיניהם, כולל ד"ר ולדהיים, מזו שהנה כבר מושגת התקדמות לעבר הסדר חלקי בינינו לבין מצרים.

## דפוסים שרירותיים

המימצא שפורסם בשבוע שעבר על הבדלים ניכרים ברמת בתי הספר היסודיים בארץ מדאיג. מערכת חינוך הכוללת מוסדות בהם התלמיד החלש עולה בהשגיו הלימודיים על התלמיד הטוב במוסדות אחרים עושה עוול לאלפי תלמידים שלא זכו לטיפול נכון ולא הוכשרו לנצל את כישרונותיהם. הכשלון של התלמיד בצעדיו הראשונים בבית הספר עלולה לגרום לתוצאות שליליות לטווח ארוך של אבדן בטחונו העצמי והיכולת ללמוד — ואז קשה להחזיר את הגלגל לאחורנית.

אין חידוש בכך שמוסדות באזורים מסויימים נופלים ברמתם מאחרים, בהם רוב התלמידים באים משכבות חברתיות מבוססות. אולם הנימוק הסוציאלי אינו מסביר את הפער הגדול בהשגים הלימודיים. גם כשלון שיטות הקידום של טעוני טיפוח מהווה הסבר חלקי בלבד. הסיבה העיקרית נעוצה בחולשתן של תכניות הלימודים ושיטות ההוראה הסטנדארטיות, שאינן תואמות את הצרכים המשתנים של התלמידים. כאשר מערכת החינוך מנסה להזין את כל התלמידים באותם תכנים ולכפות עליהם אותם דפוסי לימוד, אין מנוס מהעדר שוויון בשירותים החינוכיים. התנאים המקומיים — הן מבחינת רמת המורים והן מבחינת הרכב האוכלוסיה — מכתיבים את ההספק הלימודי ואת רמת המוסדות, וכך סובל החינוך היסודי מחוסר אחידות שרירותית, שקרבנותיה הם התלמידים החלשים או המוכשרים במיוחד.

מגמותיו של שר החינוך להחדיר יותר אינדיבידואליזציה לחינוך ולטפח יוזמות אישיות של מורים הן קצה אחד של המקל. הקצה האחר הוא הצורך הגובר בשיפור הכשרת המורים ומערכת ההשתלמויות. תכניות אלה כרוכות לא רק בשינוי עמדות שמרניות במערכת החינוך, אלא גם בהשקעות ניכרות במימון ניסויים חינוכיים, ביצירת מסלולים ורמות לימוד בכל החטיבות ובעיבוד תכניות לימודים מגוונות. ספק אם משרד החינוך ערוך את כל המאמצים להרים משא זה.

## השירה שבבורות

מאת א. שוייצר

החירות הפיוטית, זכותו של המשורר לעקם עובדות שעה שהוא חותר לביטוי האמת הפרטית שלו, היא שתעמוד לגברת דליה רביקוביץ כאשר תצטרך לבוא ולהגן על דעתה, כי בישראל שולטת ממשלת הזדון. („שתי פלאנטות", „הארץ", 11.8). הזדון למה? משום שראש הממשלה לא נעתרה לגברת רביקוביץ וחבריה שבאו לדרוש ממנה שינוי ההחלטה בעניין תושבי בירעם ואיקרית; ולא הבטיחה בו במקום את החזרתם לכפריהם.

„גב' מאיר נראתה בעיני אשה חסרת רחמים, שנונה, חדת תושיה יהודיה באותו ערב המצאתה בחוכמת העם האידית שהיתה בפיה" — כך מסכמת הגברת רביקוביץ את חוויית המפגש. מסתבר שיש למשוררת העברית דימוי אחר של יהודי ויהדות, שעיקריו הם דווי ורחמנות. האמנם זוהי הדמות מושכת — ומסולפת וא־היסטורית במידה שווה.

עם ישראל הוא עם עתיק ותולדותיו עשירות בגלגולים. אך עם ישראל החי בארצו או הצופה לכבוש אותה: הוא עם עז ואכזר. החל בטבח שערך משה בסוגדים לעגל וכלה בצווי מדאורייתא לגבי מה שצריך לעשות בעמים שישבו בארץ־ישראל לפני הכיבוש, מלאה המסורת היהודית הוכחות לנוקשות וקנאות אתנית. ההיסטוריה המאוחרת יותר של מלכי יהודה וישראל מאשרת, כי אכן זו תדמית אותנטית. הדמות היהודית של הגב' רביקוביץ לקוחה מסיפורי־חסידים של מרטין בובר — להבדיל ממקורותיו הראשוניים של עם ישראל.

אך בורותה של הגב' רביקוביץ רחבה ומקיפה יותר: לא רק ביהדות אין היא סובלת מידיעה יתרה. אלא גם בהלכות הדמוקרטיה, וביתר דיוק, בשיטת קבלת החלטות וביחס שבין ממשלה לאזרח. כיצד תיארה לעצמה שהגב' מאיר תבטל החלטת ממשלה רק משום שעשרים כותבי ספרים ועתונאים כך חפצים? כלום יש לסופרים ומשוררים מעמד מועדף, איזה משקל סגולי סמוי המקנה להם עדיפות על המוני האזרחים שדעתם כדעת הגב' מאיר?

יוהרה אינטלקטואלית אינסופית בוקעת מכל מילה במאמרה. לאיזה חוג אחר של אזרחים ספורים היתה בכונה להעניק את הזכות להכתיב שינוי בהחלטת ממשלה? ואם למשוררים מותר, מדוע אסור לנהגים, או למגדלי סלק סוכר?

זכאים סופרים ומשוררים לראות את עצמם שומרים מוסמכים של ערכי האומה — אך מונופול אין להם. הגב' מאיר ומר גלילי אינם בני סמכא בנדון יותר — אך גם לא לא פחות — מהגב' רביקוביץ. סירובם להכיר ביומרת המונופול של הגב' רביקוביץ עוד לא עושה את ממשלת ישראל לממשלת הזדון. ואילולא היתה רביקוביץ אינטלקטואלית מנופחת בעלת חשיבות עצמית יתירה, לא היתה מרשה לעצמה שימוש קליל בביטוי זה (הנגלה, אגב, ביתר בהירות, את בורותה במינוח של המסורת היהודית).

ייתכן שהממשלה טעתה בהחלטתה לגבי בירעם ואיקרית. ייתכן שצריכה היתה להתיר את שובם של התושבים אל הכפרים שבגבול הלבנוני. אך אם טעתה, היתה זו טעות ביושר, שמניעיה לא פחות נקיים ממניעיהם ונימוקיהם של מבקרי ההחלטה. ההיסטוריה תשפוט — אם תשפוט — מי מהשנים צדק; ולא צדקנות תהיה קנה־המידה שלפיה תפסק הדעה. נותנת שלגברת רביקוביץ חסרים גם התבונה גם אורך הרוח להבין זאת. אך אולי תבין שהפגנת בורות ויוהרה ברבים לא מחזקת את מי שלמענם היא נחלצה למערכה.



# אשליית הסכנה הדמוגרפית

### המדינה והתנועה הציונית לא הצליחו לעורר גל עלייה אחרי ניצחון 1967 ולפי־כך מתריעים כיום על הפער המסוכן הצפוי בין מספר היהודים למספר הערבים בארץ

מאת עזר ויצמן

עם שינוי האווירה בצמרת ההיכון וחידוש תקוות מסויימות לפתיחת מגעים על הסדר באזורנו, הוחל שוב לעסוק בשאלה הדימוגרפית. לאחרונה אף גדולי האומה התחילו לעסוק בנושא זה. כולם מנצלים טבלאות סטטיסטיות כדי „להוכיח" שאם ישראל תוסיף, חס ושלום, להחזיק ביהודה ובשומרון, יהיה לנו מיעוט ערבי בן למעלה ממליון נפש ותתהווה סכנה רצינית לאופיה היהודי של מדינת ישראל. אם כך, על מה ולמה נאבקו ארבעה דורות של ציונים?

עם כל ההערכה לדאגה זו ל„נפש הציונות", כדאי אולי לזכור כי בעוד שהציונות חתרה תמיד אל מדינה יהודית עם רוב יהודי באוכלוסיה, מעולם לא גרסה כי מטרה זו תושג על ידי גירוש הערבים מן הארץ או על ידי חלוקת הארץ. הציונות הסכימה לתוכנית החלוקה כלפשרה אשר תמנע מלחמה עם הערבים, אבל לא כפתרון לבעיה הדימוגרפית.

ועוד עובדה שכדאי לזכור: גבולות ישראל עד יוני 1967, זה „הקו הירוק" המפורסם, מעולם לא קודשו בהילה של אידיאל או חזון ציוני. הקו הירוק אינו קו גיאוגרפי, כלכלי או בטחוני, הוא היה אך ורק ביטוי להצלחות, או לאי הצלחות של צה"ל במלחמת השחרור.

בתחומי „הקו הירוק" היה רוב יהודי גדול לא משום שבתחומים אלה לא ישבו לפני כן ערבים רבים, אלא משום שהם ברחו, או הוברחו, במהלך מלחמת העצמאות.

### עקרון או מספר?

במשך 19 שנה התקיים בתחומי מדינת ישראל מיעוט ערבי ניכר, שהלך וגדל במספרו עד שמנה כ־300 אלף נפש. במשך כל השנים האלה לא התריע איש מפני ה„סכנה הדימוגרפית" הנשקפת מצד מיעוט גדל־והולך זה. איש גם לא טען שיש להעניק להם זכויות הגדרה־עצמית או שיש להכיר בהם כב„פלשתינאים".

להיפך, ניתנה להם נתינות ישראלית, הוחלו עליהם חוקי ישראל והם קיבלו זכויות־אזרח, לרבות הזכות לבחור ולהיבחר לכנסת. נכון שכמה מזכויות־האזרח שלהם הוגבלו מטעמים בטחוניים. אבל הגבלות אלה — כמו הממשל הצבאי — צומצמו ובוטלו בהדרגה לקראת שנת 1967. ואם נשארו בעינן כמה מן ההגבלות, הנה אף ניתנו לערבים זכויות חריגות — כמו הפטור מן החובה לשרת בצה"ל.

המסקנה: מדינת ישראל הגיעה אחרי 1948 להחלטה העקרונית, שיש בגבולותיה מקום לתושבים ערבים, בעלי זכויות אזרח.

ואילו עתה, דווקא עתה, כאשר נתגלתה אפשרות מבורכת של מגעים רחבים יותר בין יהודים וערבים — קמים מנהיגים כשר החוץ ומכריזים כי יעדיפו ישראל קטנה ומקוצצת ובלבד שתהיה זו מדינה שלא יהיו בה מיליון תושבים ערבים. האמנם קבעה ממשלת ישראל „נומרוס קלאוזוס", מיכסה קבועה מראש של ערבים שמותר להם להיות תושבי ישראל?

אילו הייתי, למשל, מנהיג ערבי־ישראלי, כסגן שר הבריאות עבדול עזיז זועבי, הייתי נמלא קושיות. הייתי שואל את עצמי, בראש ובראשונה — אם מוטל עלי לתת יד לחלוקתם מחדש של ערבי ארץ ישראל לשני עמים. והייתי שואל עוד מדוע יכול לכהן כסגן־שר בישראל עבדול עזיז זועבי, תושב נצרת ששוחררה (צורפה או סופחה) לישראל ב־1948, וזכות זו נשללת מג'עברי, שחברון עירו שוחררה (סופחה או צורפה) לישראל ב־1967.

אדרבא, יבוא עבדול עזיז זועבי ויסביר מדוע הוא ישראלי ואילו שייך ג'עברי מחברון הוא פלשתינאי. ואם ג'עברי פלשתינאי מדוע זועבי איננו פלשתינאי גם כן?

### סיפוחיסט במקום ציוני

שיא ההגשמה הציונית לפני שלושים שנה, היה לרדת לבית הערבה ולהקים שם נקודה יהודית, או לעלות להרי חברון ולבנות ישובים בגוש עציון. מדוע אז היו אלה בבחינת מצוות ציונית ואילו היום סביבות חברון ויריחו הם „שטחים" שהמתיישב בהם מוכתר מיד בתואר „סיפוחיסט"? התשובה: במשך 19 שנים היו חברון ויריחו מעבר ל„קו הירוק".

הבה ונתווה קצת על מהותו של „קו ירוק" זה. האמנם הוא הותווה מתוך איזה שהוא עקרון או אידיאל? האם מתוך עקרון או אידיאל לא כבשנו את חברון ב־1948, את ג'נין או את לטרון? האם כוחות צה"ל שפרצו ביוני 1948 לג'נין נסוגו ממנה בגלל לחץ האויב ומיעוט אמצעי לחימה או שמא עצר מפקדם את אנשיו ואמר: „רגע אחד, בטעות חצינו את „הקו הירוק" ופלשנו לג'נין הפלשתינאית; בואו ונסוב על עקבינו ונחזור לנצרת הישראלית"... או שמא מפקד הכוחות הישראליים שהגיעו עד לחצר משטרת לטרון נמלך וחזר מרצונו לרמלה ולוד הישראליות?

יאמר גלוזות: הוא נהדף מלטרון. כשם שנהדפו הכוחות מג'נין, וכשם שנהדפה התקפת כוחות צה"ל על בית לחם. אילולא כן, היו כל המקומות הללו בתחומי „הקו הירוק" מזה 24 שנים! ואם כן, מהי הקדושות הזו ב„קו הירוק"?

מקדשי ה„קו הירוק" אינם מעיזים לסגוד לו בפומבי. הם יודעים שסגידה זו לא תתקבל אף על דעתו של הפשוט והתמים באזרחים. על כן מציבים לפנינו אליל חדש: דמוגרפיה.

טוענים הם: חס ושלום שיהיו בארץ יותר מדי ערבים! הדבר ישפיע לרעה על תרבות העם, על אופי המדינה, על צביונה...

כדאי להזכיר, שב־30 השנים המכריעות, ביותר מבחינת קביעת יסודותיה של מדינת ישראל, הן היסודות המדיניים והן אלו התרבותיים והרעיוניים — 1917—1948 — היה בארץ מיעוט יהודי לעומת רוב ערבי. האם מנע הדבר בעדנו מלהקים כאן חברה המבטאת איכות? קבעו מספרים את מהותו של עם ישראל?

אולם — אדרבא, נתייחס לדימוגרפיה כאל בעיה. הבה נבחן אותה. מאז 1948 ואילך קבענו בעקרון את זכותם של ערבים לשבת בישראל וליהנות בה מזכויות תושב. עכשיו,

ערבים בשטחים

אם מספרם היחסי של הערבים שיתגוררו בישראל הוא המדאיג, כי אז ניתן לצמצמו. ולכך יש שתי אפשרויות.

האחת: חלוקת הארץ בפעם השניה וניתוק האיזורים המאוכלסים על ידי מספר רב של ערבים מעל המדינה. השניה: הגדלת מספר התושבים היהודים. נדון תחילה באפשרות הראשונה.

מאליה מתעוררת השאלה: מה זכותנו לקבוע שהערבי שעירו או כפרו נכבשו ב־1948 הוא ישראלי, ואילו הערבי שעירו או כפרו נכבשו ב־1967 הוא פלשתינאי? ומדוע תושבי ואדי־ערה (שכלל לא נכבש, אלא שהמלך עבדאללה מסר לידי ישראל במסגרת הסכם שביתת הנשק) זכאים ללמוד לפי תוכנית לימודים ישראלית ולבחור ולהיבחר לכנסת ואילו לתושבי ג'נין — שהם קרובי משפחה של תושבי ואדי־ערה — חייב להימצא פתרון אחר?

מתעוררת גם שאלה שניה: מה נגיד לבנינו בעוד עשר שנים ולבני הדורות הבאים? כיצד נסביר להם שנצרת, עכו, אשדוד ואשקלון — ישובים שהקשר ההיסטורי שלהם עם העם היהודי הוא רופף ביותר — הינן ישראל ואילו חברון — לאו? האם הם יסתפקו בתשובה — הנשמעת מזויפת גם היום — שבאר־שבע, ולוד ורמלה הן שלנו כיוון שכבשנו אותן ב־1948, ואילו חברון לא שלנו כיוון שנכבשה רק ב־1967? או שמא נספר להם שכאשר כבשנו את באר־שבע ולוד היו אלה ערים ריקות? ואז הרי ישאלו אותנו: מדוע הן היו ריקות? ואנו נצטרך להודות שהיו ריקות משום שתושביהן ברחו והפכו לפליטים, ואילו תושבי חברון לא ברחו. האם נספר לבנינו שגבולות המדינה נקבעו על פי מידת הסבל שהמטנו על האוכלוסיה הערבית?

כבר היום אנו משלמים ריבית־דריבית על ההצדקות המסולפות שבהן הצדקנו במשך 19 שנים את העובדה שיפו שייכת למדינה העברית, אבל ירושלים העתיקה — לא. אל נא נוסיף תיסכולים לבני הדור הבא. יכולה להיות רק אמת־מידה אחת לטענותינו על כל שעל אדמה מן הארץ הזאת: האם הוא שלנו — מבחינה היסטורית־לאומית — או לאו? אין ספק שחברון היא שלנו הרבה יותר מאשר רמת הגולן — למרות שאת רמת הגולן מצאנו ריקה מאוכלוסיה ואת חברון — לא. וכמו־כן, אין ספק שלחברון, לשכם, יש חשיבות גדולה פי אלף מונים, לבטחונה של ישראל, מאשר לרמת הגולן.

### מולדת ולא שטחים

„הבעיה הדימוגרפית" היא בעיה רק מבחינה יחסית, אפילו בעיני מקשיה. גם אבא אבן וגם פנחס ספיר יודו שאילו היו במדינת ישראל ארבעה מיליון יהודים, או חמישה, או שישה, כי אז הסכנה שהוא מנפנף בה — של היות הערבים לרוב בארץ אי־פעם בעתיד — לא היתה מתעוררת כלל.

לדעתי, זוהי הבעיה האמיתית בסוגית השטחים. מדוע אין כיום בישראל חמישה מיליון יהודים? מר אבן בונה את כל ה„חזון הדימוגרפי" שלו, שבו הוא מאיים עלינו — שב־1985 יהוו הערבים 36% מן האוכלוסיה — על עליה יהודית של 25,000 איש לשנה. נניח לרגע לעובדה שמספר זה אינו מדוייק אפילו היום; נשאל: מדוע רק 25,000 עולים לשנה?

אני יודע. יאמרו: ליהודי רוסיה אין מניחים לצאת. אבל מחוץ לגבולות רוסיה הסובייטית, בעולם החופשי, חיים כיום למעלה מ־8 מיליון יהודים. מדוע אין הם נוהרים לישראל בהמוניהם? היכן נכשלנו בהפיכת ישראל לאבן שואבת לא רק לתפילותיהם אלא גם לכיסופיהם של כל היהודים בעולם?

לדעתי, הכשלון נעוץ בכך שמאז מלחמת ששת הימים, כאשר מדינת ישראל הכריזה קבל העולם כולו שכל משאת נפשה היא „גבולות בטוחים ומוכרים" — היא נטשה את החזון אשר עשוי היה להדליק את הלבבות היהודיים בעולם. כי אם „גבולות בטוחים ומוכרים" הם העיקר — יכול יהודי למצוא (או לקוות למצוא) אותם במקום מושבו בגולה.

במקום להכריז „חזרנו לנחלת אבותינו" — שהיא גם נחלת יהודי הגולה — כשם שהכרזנו „חזרנו לירושלים עיר אבותינו" (ובאמת, מדוע רק לירושלים? כלום חברון אינה עיר האבות? ובית־אל — כלום לא שכן בה המשכן במשך מספר דורות?), התחלנו לדבר על „שטחים". כבושים. ובאמת, מי המציא את המושג הזה, „שטחים", אם לא אנחנו, במו־פינו?

### ככל הגויים

הכשלון של המדינה ושל התנועה הציונית, בהדלקת שלהבת של כיסופים לציון בלב יהודי הגולה הוא סיבה אחת לכך שלא קם גל אדיר של עליה בעקבות נצחון 1967. סיבה אחרת היא — המדינה עצמה, הדמות שעיצבנו לה.

בטרם קמה, כאשר עוד נאבקנו עליה וחלמנו עליה, האמנו כי זו תהיה מדינה מיוחדת במינה. מדינה טובה, שנוח וטוב ליהודי לחיות בה. אך בשנת ה־25 של מדינת ישראל חייב כל ישראלי להודות שאין זו מדינה המעוררת רצון לנטוש הכל ולעבור אליה.

לא רק משום שזוהי ארץ בה יכולה תיירת להאנס בראש חוצות ואין מושיע. אך גם בשל זה. מהר מאד היינו ככל הגויים. אולי אין הפשע נפוץ אצלנו עדיין כמו בארה"ב, אך כבר אינו רחוק מכך. ורחובותינו מלוכלכים ועָרינו מכוערות; התנהגות הציבור במקומות ציבוריים היא, לעתים קרובות, מחפירה. איש לנפשו יראג. ההתחשבות בזולת היא בשפל המדרגה. אך אין זה אלא חלק מן התמונה.

ההתפרעות במקומות ציבור משקפת מצב של חוסר מנהיגות וחוסר חינוך הנובע מחוסר מופת מצד המנהיגים. אלה עסוקים בליבוי מלחמות חברתיות מיותרות; בפיתוחה של ביורוקרטיה צנטרליסטית המזכירה „דמוקרטיה עממית"; בהקמת מערך מיסים שיש בו כדי להביא את רוב תושבי המדינה לעקיפת החוק; ביצירת משטר כלכלי הדוחה השקעות ובטיפוח אוירה נגד הצלחה בעסקים, אוירה שבה להרויח — זוהי חרפה ולעומת זאת להכשל, להפסיד, ליפול למעמסה על קופת הציבור — זוהי המטרה אליה יש לשאוף.

בקצרה: הקמנו כאן מדינה אשר היהודים בארצות הרווחה מוכנים לתמוך בה בתרומות, אך לחיות בה? להשקיע בה? — לזאת אין הם מוכנים. על כן הולכת ומצטמצמת העליה מן המערב, ועל כן יכול מר אבן לחשב את חישוביו על העליה בעתיד בהנחה שהיא לא תעבור את הסך של 25,000 עולים לשנה ולאיים עלינו בתוצאות „הבעיה הדימוגרפית".

משטר אחר שהיה מצליח להפוך את ישראל לארץ טובה יותר — לארץ הרוחנית יותר, לארץ עצמאית־כלכלית יותר, לארץ מושכת עולים, היה פותר את הבעיה הדימוגרפית הערבית בכך שהיה מוצא פתרון לבעיה הדימוגרפית היהודית.

# המגורשים מחפשים בית

### משבר פוליטי מאיים על ממשלת הית בעקבות החלטת אמין

מאת א. שם, סופר „הארץ" בבריטניה

לונדון

גנרל אידי אמין החל להיות בלתי־פופולארי בבריטניה, אחרי שהחליט לגרש בהמוניהם את האסיינים היושבים בתחומי אוגנדה, וכפי הנראה להפקיע את רכושם. הגנרל, שההחלטה גמלה בו בחודשים האחרונים, האשים את האסיינים בשחיתות (כאילו היו הוא ותושביו האפריקאים נקיים ממנה) ובעצירת השגשוג, אף כי לאמתו של דבר האסיינים והבריטים הם שגרמו את הפיתוח באזור נחשל זה והם שכילכלו את המדינה. כן האשימם בשיתוף פעולה עם הישראלים בנסיון לחבל בכלכלת אוגנדה.

אם לא יצליחו הבריטים בשלב מאוחר זה לתקן את הוצאותיהן של עשרים וחמש שנים של קוצר־ראות, יתהווה בבריטניה מצב פוליטי קשה מאין כמוהו. הגנרל הודיע על גירושם מאוגנדה של יותר מ־50,000 אסיינים תוך 90 יום (אלה הם הדורות הראשון, השני או השלישי של מהגרים מהודו הבריטית). כן יש בדעתו לבדוק אם יש הצדקה לבקשתם של 23,000 אסיינים אחרים החיים במדינה שהוענק להם אזרחות של אוגנדה.

אותם עשרות אלפי מגורשים יגרמו סכסוך פוליטי מסוכן בבריטניה. המוני העם הבריטי מכל המפלגות סבורים כי בריטניה כבר קלטה מספיק זרים מכל הסוגים. ומכאן נבע החוק שהעבירה ממשלת הלייבור ב־1968 הקובע קצבת עליה שנתית מאפריקה — שכמותה היא 3,500 נפש.

### קוצר ראות

קבוצה קטנה אך רבת השפעה של תומכי־המהגרים, שעיקר ריכוזה במפלגת הלייבור, תיאבק בתוקף למען זכויות הגירה המגית. הממשלה הבריטית תצטרך למצוא פתרון בר־הגשמה לבעיה.

היא תצליח למצוא פתרון ולעשותו מקובל בציבור רק אם תהיה בה הבנות לרדת לשורש הבעיה. הדבר החל ב־1947, כאשר ממשלת אטלי מיהרה להעניק להודו עצמאות, בלי לשקול את התוצאות האפשריות.

הפוליטיקאים לא התברכו בביקורת עצמית, אך הצדקנות של אנשי הלייבור שוללת מהם תחושה זו יותר מכל האחרים. כבר נכתב הרבה על הסבל של כמה מליונים בעטיה של החלוקה החפוזה, והמלחמות החוזרות ונשנות שהיא גררה. אבל ממשלת אטלי ויורשיה לא נתנו דעתם על תוצאה אחרת מפירוקה של הקיסרות ההודית — ההודים שבמהלך השנים התיישבו בחלקים השונים של הקיסרות הבריטית בבורמה, באפריקה, באיי הודו המערבית, בפיג'י, במאוריציוס ובמקומות האחרים. אנשי 1947 היו טרודים בהשתבחות על מעשים, ולא חשבו על כך.

### גם השמרנים לא למדו לקח

כשבעיית הסובלנות ההודית החלה להתעורר בשנות ה־60 הסתבר שגם הממשלה השמרנית לא למדה כל לקח מהנסיון — ובעיקר לא בבורמה, שממנה גורשו כל ההודים על אף תרומתם החיונית לכלכלת הארץ.

ממשלת השמרנים החליטה כי האסיינים במזרח אפריקה ובמרכזה — בקניה, באוגנדה, בטנגניקה, בטנזניה, בניאסלנד (מאלאווי) ובצפון רודזיה (זמביה) יוסיפו לשבת בארצות אלו אך ייבצר מהם לבחור בנתינות מקומית או בריטית. הם לא שאלו את עצמם, מה יקרה אם מצבם של אלה יהיה ללא נשוא. ומה יהיה אם יחליטו להשתמש בזכויותיהם ולהגר לבריטניה.

וכעת מעיבה הבעיה בכל כובדה על בריטניה. עשרות אלפי אסיינים חיים במצוקה באפריקה ואין להם לאן לפנות. מפקידה לפקידה נושב בהם דיקטטור אפריקאי.

ממשלות בריטניה המשיכו בזו אחר זו לסבסד את הממשלות האפריקאיות ואת המדינות שקמו בשטחה של הודו הבריטית — הרפובליקה ההודית, פקיסטאן, ובנגלה־דש — בלי לדרוש מהן שימלאו את חובתן כלפי אנשים אלה.

### פיזור אבסורדי

סרובן של הודו, פקיסטאן ובנגלה־דש לקבל את יוצאיהן באמתלא שאינם נתיניהן הוא אבסורד. מדינות אלו מגלות לאומנות כאשר הדבר נוח להן — ואינן מהססות אפילו להתערב למען יוצאיהן בבריטניה — אך מתעלמות מהצדדים המחייבים של הלאומיות: האחריות לבני־הלאום היושבים בחוץ לארץ. האסיינים היושבים באפריקה אמנם מעדיפים את בריטניה, על פני הודו ופקיסטאן משום שממשלתה מתוקנת יותר. אולם אם נבצר מהם להוסיף לחיות מחוץ לארצם, חובתם לבנות את ארצם הם מהמדינה הפוליטית והכלכלית.

אך האינטלקטואלים הבריטיים, מפחדים עד מוות מהאשמתם בגזענות ואינם מכירים את הלאומנות, עד שהם נמנעים מלהתמודד עם הבעיה באופן אנליטי או בהחלטיות. ומכאן המשבר הנוכחי.

הצד המצער ביותר הוא שניתן היה ללמוד את הלקח מקיסרויות אחרות שהתפרקו: הקיסרות העותומאנית, או קיסרויות האבסבורג, ההוהנצולרן ורומאנוב.

### התלבטויות היהודים

לבעיה השלכות מאלפות בתחום היהודי. מצד אחד ניתן להשוות את

הגנרל אידי אמין במסיבת עתונאים בקמפלה

בעיית האסיינים באפריקה לבעיית היהודים בחלקים רבים של הקיסרויות הישנות; יהודים דוברי הונגרית בסרביה, ברומניה, בסלובקיה, יהודים בעלי תרבות רוסית בארצות הבלטיות ובפולין, יהודים דוברי לאדינו בארצות ערביות ואחרות אחרי 1918. מבחינה זו ראויים האסיינים באפריקה לאהדת היהודים.

אך היהודים הבריטיים, שהיו תחת שלטון הלייבור במשך רוב השנים שאחרי מלחמת העולם השניה, קבעו עמדה כפולה בבעיית ההגירה לבריטניה. תחילה היתה אהדתם הרגשית נתונה למהגרים, ונגד האזרחים הבריטיים. אולם כשהבעיה החמירה באמצע שנות ה־60, נתמלאו חששות ונמנעו מלתבוע את הזכויות ההומניטריות של האסיינים ממזרח אפריקה, בעיקר משום שלא רצו להתנגד לממשלת הלייבור.

הציבור היהודי מסתכל בעין רעה על אותם יהודים התומכים במהגרים. ההנהגה היהודית כה חוששת ממעורבות יהודית בבעיית ההגירה לבריטניה, עד שנתפתתה להתחשות דווקא בשעה שצריך להשמע קול־המצפון.

שכן הבעיה האמתית היא לא מה חייב להיעשות למען האסיינים מאוגנדה. אלא אם יש לקבל עקרונית שבריטניה נושאת אחריות לגורלם של כל אלה שהתיישבו באפריקה תחת דגל הקיסרות הבריטית. הבעיה אינה אם בריטניה מוכנה או אינה מוכנה לקלוט עוד מאה אלף זרים, אלא אי נכונותה להכיר באחריותה הנובעת מתקופת הקיסרות או ללבן את הבעיות ביסודיות.

# הסיפוח ורצועות התפילין

### במדינה דו־לאומית לא יהיה מנוס מחיזוק משטר ההלכה

מאת אלי רביב

„בעוד המדינה הפלשתינית—ירדנית צריכה להשתרע בגבולות שלגביהם יוסכם עם ישראל ושיוכרו כגבולות בטוחים ומוכרים, על מדינת ישראל להישאר מדינה יהודית באופייה". זו תמצית השקפתה של מפ"ם בשאלת השטחים, כפי שבוטאה לא מכבר על־ידי מר נפתלי פדר, המזכיר המדיני של מפ"ם, בהרצאתו בפני הועדה המכינה את ועידת המפלגה ואושרה על־ידה בסוף השבוע שעבר.

אני רואה כמעניינת במיוחד את ההדגשה שמדגישה מפ"ם את הצורך בשמירת אופייה היהודי של מדינת ישראל. הלא מפ"ם היא מפלגה חילונית מובהקת. לו הדבר תלוי בה, היתה מפרידה היום במחי־חקיקה בין דת ומדינה. על אף זאת היא מתבססת על מצע שבמרכזו הצורך לשמור על אופייה היהודי של המדינה.

מהו „אופי יהודי" מבחינתו של ציוני לא־דתי? זו שאלה קשה, וכדי לעשות צדק עם מפ"ם אין להפנותה אליה בלבד. כל הלא־דתיים נקלעים לסתירה: בעוד הם חשים בקיומה של „ישות יהודית" שהם עצמם משתייכים אליה, מתקשים הם להגדירה. התשובה־ביניים הטיפוסית, עד שתיפתר השאלה, היא הגישה הדימוגרפית לנושא השטחים. גישה זו אומרת בערך כך: אינני יודע בדיוק מה זה יהודי בימינו. אך דווקא משום שהדבר אינו מחוור לי די צרכו אינני רוצה שבמדינת ישראל (שהיא לכל הדעות מדינת היהודים) יהוו איום תרבותי, חברתי ובסופו של דבר אתני על יחודו של קיבוץ האנשים, הרואה את עצמו כיהודי מכח השתייכות. לכן, מידה נאותה של בידוד מהאוכלוסיה הערבית הגדולה שמסביב (להבדיל מקשרים המקובלים בין אזרחי מדינות שכנות) היא הכרחית לשמירת „אופייה היהודי" של מדינת ישראל. כך תישאר אופציה להתגבשות דמותו של העם היהודי בלא השפעות מבחוץ.

*

הדוגלים בסיפוח יהודה, שומרון ורצועת עזה משלימים עם צירוף מיליון ערבים, רובם הגדול מוסלמים, למדינת ישראל. עד עתה לא ברור לי על מה נשענים אלה המזלזלים במה שקרוי הסכנה הדימוגראפית. כנגד תחזיות סטטיסטיות קודרות העמידו אנשי ארץ־ישראל השלימה רק טענה ממשית אחת: נסיון העבר לא הצדיק את החששות, להיפך, משקל האוכלוסיה היהודית בכלל האוכלוסיה בא"י גדל בהתמדה. ח"כ יורם ארידור מצביע על כך, שאפילו בחמש השנים האחרונות, בין אמצע 1967 ואמצע 1972, עלה משקלה של האוכלוסיה היהודית בשטחים הנתונים לשליטתנו באחוזים אחדים. אך טענה זו שואבת את כוחה רק מעובדות העבר. אינני יכול להימנע מן ההרגשה, שאלה הבטוחים כי לא ייווצר רוב ערבי בא"י השלימה בסוף המאה או בתחילת המאה הבאה, משליכים את יהבם בעיקר על משהו מיטאפיסי.

אולם נניח לאפשרות הגרועה ביותר — היווצרות רוב ערבי בא"י. נתעלם גם מן האפשרות, שכל המסופחים יבקשו אזרחות ישראלית ויקבלו זכות הצבעה לכנסת (אני סבור שהפלשתינאים טרם הבחינו בפוטנציאל המדיני הגלום באפשרות זו). די לחשוב על המשמעות הכלכלית, החברתית והתרבותית של קיום מיעוט גדול במדינה האמורה להיות בעלת צביון יהודי. למעשה מדובר במדינה דו־לאומית, וכל המצדדים בסיפוח השטחים צריכים להכין תשובות ברורות לשאלה כיצד ישומר ייחודו של העם היהודי בתנאים של מדינה דו־לאומית: או לחלופין, עם אילו תמורות בדמותו החברתית והתרבותית של העם היהודי ישלימו עקב קיומו צד בצד עם לאום אחר במולדת משותפת.

*

למפד"ל יש פתרון ברור: הלכדותו מחדש של העם היהודי סביב התורה. בדרך זו נכרכת ההשתמרות האתנית בשמירה על עקרונות ההלכה, ואפשר להבטיח את זהותו של העם בתוך מדינה דו־לאומית. הנה, גם מי שאינם נמנים במקורם על התנועה הדתית בישראל, מגיעים כמדומני בסופו של דבר למסקנות דומות, עקב עמדתם לבעית עתיד השטחים.

לעתים קרובות תמהתי מה מניע את „חרות" לנקוט בעמדות קרובות כל כך לאלה של המפד"ל בענייני דת ומדינה. נכון שבתוך „חרות" היו תמיד יסודות פרו־אורתודוכסיים, אך נראה לי שהנטיה הזאת התחזקה מאד מאז מלחמת ששת הימים. ועוד תמהתי, מדוע סופר כאליעזר ליבנה, שככל הידוע לי לא היה בעל השקפת־עולם מסורתית (ומכל מקום לא בא הדבר הזה לביטוי בולט בכתביו בעבר) מגלה מאז התגלע פולמוס השטחים נטיה מתחזקת להדגיש את חשיבותם של ערכי המסורת והדת בחיי עם ישראל במדינת ישראל.

אני נוטה עתה למסקנה, שתופעות אלה קשורות בהכרה שהעם היהודי צריך לחזור ולהצטייד במטען להתגוננות יחודית לקראת מיפגשו עם אוכלוסיה ערבית עצומה במולדתו. ואם כך — מה טוב ומבטיח כמטען שכבר הוכיח את סגולותיו במשך אלפי שנות גלות כאמצעי הגנה מפני התבוללות בגויים — היינו הדת וההלכה.

האין כאן קוריוז היסטורי? כדי לשמור ייחודו במולדתו יזדקק העם היהודי מחדש לחומת הדת, שהגנה עליו מפני טמיעה והתבוללות בגולה. אך מעבר למסקנות היסטוריוסופיות, קיימות כמה תוצאות מעשיות הראויות לתשומת לב.

במדינה דו־לאומית ישמעו תביעותיהם של מצדדי משטר ההלכה הרבה יותר סבירות ולגיטימיות. גיור הנעשה כדת וכדין ולפי כל דקדוקי המסורה האורתודוכסית יהיה אז באמת ערובה חיונית מפני הפיכת העם היהודי לערב־רב. נישואין וגירושין נצטרך להפקיד אז לתמיד ובלעדית בידי ההלכה, כאמצעי למניעת התבוללות וטמיעה. אפילו ענינים שכיום הם פחות שנויים במחלוקת, כמו החינוך הדתי, או שאינם על סדר היום, כמו חוקי כשרות ושבת, יקבלו משמעות אחרת כאשר ניתן יהיה להצביע בבירור על הקשר בינם ובין שימור יחודו של העם היהודי בישראל. הרבנות תזכה למעמד המתחייב בגודל אחריותה. הנהגה חילונית שתעז לעמוד בדרכה תאשם — ואז בצדק — בחוסר אחריות כלפי עתידו של העם.


# גד אביב

## גם דירה נאה ומרווחת בצפון תל־אביב

## גם השקעה בטוחה

* דירות 3-4 חדרים ודירות פנטהוז בבניינים בני 6 קומות עם כל הנוחיות:
* הסקה מרכזית
* מעליות
* אנטנה מרכזית לטלויזיה
* מקומות חניה
* והחידוש האחרון:
בכל בנין חדר מכונות כביסה וייבוש אוטומטיות, מופעלות ע"י אסימונים לשימוש דיירי הבית.

גד חברה לבנין בע"מ.
מיסודם של החברה לנכסים ולבנין בע"מ והאחים גולדשטיין.
משרדים: תל־אביב, רח' דיזנגוף 173, טל. 22 67 46 • 23 07 25
רמת־גן, רח' ביאליק 45, טל. 72 59 53
ירושלים, רח' שלומציון המלכה 4, טל. 22 77 75

דחף


مكبرا من الأصل

هكذا من الأصل

# כתיבה אלימה

מאת חנוך ברטוב

מכל סוגי האלימות שקנו להם שביתה בחברה הישראלית, אין נוראה מן האלימות הרוחנית, התנפלות לתיאבון אם בשירות איזו „מטרה", אם סתם־ככה — על צלמו של אדם, השפלתו כאיש גבוה ופחות־ערך, שאינו ראוי מעיקרו להתהלך בארץ־החיים, וכל זה כתחליף להתמודדות רוחנית אמיתית.

טכניקה זו אין בה חידוש, אך לשיא שיכלולה הגיעה ה„אמאלגאמה" ברוסיה הסטאלינית, בימי המשפטים הגדולים. במקום להאבק עם דעותיו של היריב, הריהו מוצג כמרגל יפאני, כרוצח תינוקות ועלוקה חברתית. לאחר שהוקעת את יריבך כשרץ נמאס, מי עוד יהיה מעוניין לשמוע את דעותיו? טכניקה זו ידועה בעתונות האמריקאית כ„סמירי", רצה אופי: כל כמה שלא יהיו הטענות מרושעות ואוויליות, יהא לבך סמוך ובטוח, שמשהו ידבק. הלוא כך כתוב בעתון!

בדרך זו הלך מר שבתי טבת במאמרו „שביעות רצון מפיצוי עצמי" („הארץ", 8.8). כיוון שבחר בי, במאמרי „יותר מדי ומעט מדי" („מעריב", 4.8), בספרי ובעבודתי בשירות המדינה ובכהונתי בתפקיד ציבורי כאמצעי שדרכו ביקש לנסח ציבור שלם של סופרים, אני רואה חובה לעצמי להעיר כמה הערות, והריני מודה למערכת על שפתחה לפני את „הארץ".

*

התאמצתי מאוד להבין את הגיונו הפנימי של המאמר, ולא הצלחתי. רשאי מר טבת לחשוב שאין ראש הממשלה צריכה להיוועד עם קבוצה זו או אחרת של סופרים, לא בעניין המסויים של נישולם בדרכי־מירמה של אנשי איקרית וברעם מכפריהם ולא בשום שאלה אחרת. רשאי הוא לחשוב, שסופרים — ולא חשוב בהקשר זה ערכה האמנותי של יצירתם — צריכים לעניין את ראש הממשלה פחות ממכבי יפו. רשאי הוא לקום ולחוות דעה על סופר זה או אחר, ולתמוה מה ראתה ראש הממשלה להזמין סופר שאין מר טבת מחשיבו ולא הזמינה סופר חשוב.

מה אי־אפשר לומר?

מותר לנו לתבוע מעתונאי מה שאנחנו מצפים בחברה תרבותית מסתם אדם מן הישוב. מותר לנו לצפות מאדם שדבריו מכוונים לעשרות אלפי בני־אדם, מה שאנחנו מצפים במגע לא אלים בין סתם שני בני־אדם. לא אמאלגאמה. לא „סמירי".

מה עשה מר טבת?

את דעתו שלו על עניין איקרית וברעם אינו מגלה, ומאמרו אינו נוגע כלל בעצם העניין. כנגד זה הוא מבקש להוכיח שני דברים הפוכים. לאחר שפסק שבעצם לא היה לראש

## הערות למאמרו של שבתי טבת „שביעות רצון מפיצוי עצמי"

הממשלה כדאי לשמוע את הסופרים יותר מאשר את פועלי הנמל וחברת החשמל, ולסופרים לא היה מה להפגש עם ראש הממשלה, הוא מציע, בסופו של המאמר, אפשרות הפוכה: „משוררים וסופרים מועילים כאשר הם נושאים מוסר ציבורית, הם פועלים ביושר אינטלקטואלי ואז אין הם שונים מבני חוגים אחרים".

אלא שכל המאמר כולו מוקדש להוכחת כמה תיזות: ראשית, אפילו היו כל המשתתפים ש"י עגנון, לא היתה שיחה עם ראש הממשלה שזה חשובה, „וספק אם היה מיוחל לעוד ועוד שיחות". שנית, הואיל ובפגישה המסויימת הזאת לא פעלו המשתתפים מתוך יושר אינטלקטואלי הם אינם אנשי יצירה צרופה, אין בה עילה לשביעות־רצון מצד הציבור, „אלא רק תמריץ למנוד־ראש ספקני על חוצפתן של צביעות והתחסדות".

*

המאמר כולו הוא מופת להעדר יושר אינטלקטואלי ולחוצפתן של צביעות והתחסדות, ועל כך איעוד את דברי הבאים.

הביוגראף הרישמי של שר הבטחון וההיסטוריון של חיל־השריון במלחמת ששת הימים הולך בדרך האמאלגאמה. על כל השמונה־עשר אינו מדבר, הוא בוחר לו לטיפול כפול, כ„טסט קייס", את הזה"ם ואת חיים הפר. אם יוכיח, דרך משל, שהזה"ם אינו סופר, נעדר יושר אינטלקטואלי ומבקש את הטוב בשני העולמות, את „התעלותו במימסד והפוזה היפה של האנטי־מימסד", וכן יצטט במהופך את מאמרי על אותה פגישה, יוכל בסופו של המאמר להכליל דברים אלה על כל המשתתפים ולומר שלא התקיימו התנאים שבלעדיהם אין חייו של מר טבת חיים: יצירה אמנותית צרופה ויושר אינטלקטואלי.

יכול היה כמובן מר טבת להסתפק בשאלה פשוטה: מה עשה שם חנוך ברטוב?

אך אילו עשה כן, היתה נותרת הפגישה כמות שהיא, כשנעדר מתוכה לא־סופר אחד — ואולי שניים — ולא היה מוכיח מה שבא להוכיח. אלא אם כן, בדרך ה„סמירי" הכפול ומכופל, מדבר הוא על האחד ומתכוון לכולם.

ושמא היתה זו סתם התפרצות אי־רציונאלית של עתונאות אלימה?

אני מנסה לשאול את עצמי, במירב הצלילות, איזו שייכות יש לעובדה, שלדעת הביוגראף הרישמי של שר הבטחון אין ספרי מתעלים לרמה שהוא מורגל בה לא רק כקורא כי אם גם ככותב. הלוא כבר פתח ואמר, ש„שיחות מראתוניות עם שרים", אפילו השתתף בהן עגנון, אין להן חשיבות לא לסופרים ולא לשרים.

למה, בכלל, נכנס לתחום זה של הערכה ספרותית? מה — אילו הישגים שהשיג כיוצר או כמבקר — הקנה לו את הבטחון הזה?

*

רק איזה דחף לא־מוסבר, דוחף אליו, לא שום כישורים אחרים.

זה והרצון לפתוח את התיזה הנזכרת לעיל. ישנו משפט מעניין באותו מאמר: „ברטוב אינו איש־רוח במובן המקובל של המלה, ולא רק בגלל שיצירתו טרם זכתה להיחשב כיצירה חשובה. ברטוב היה ציר לענייני תרבות בשגרירות ישראל בלונדון..."

קשה לי להניח, שמושגיו של מר טבת מצומצמים וקרתניים עד כדי כך. הצירות „איש רוח במובן המקובל" הוא שלו, ואף שאני איני יודע למה בדיוק הוא מתכוון, אאמץ אותו לרגע. נניח, שמדובר לא בי כי אם בידידי בנימין תמוז, שהיה שנים רבות חבר מערכת „הארץ" ויצא לשנתיים ללונדון בשביל למלא תפקיד זה עצמו. נניח, שבנימין תמוז זכה שיהיה עליו מר טבת מים קדושים ויכיר בו כסופר. האם ברגע שהתמנה נספח־תרבות חדל תמוז להיות איש־רוח?

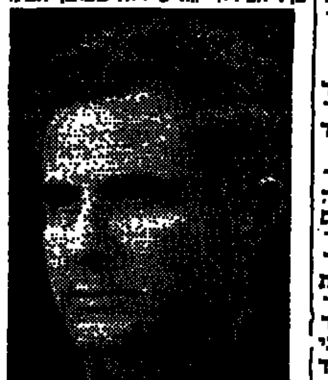

חנוך ברטוב

אם לא קרתנות יש כאן, אווילות ורישעות יש בטעון הזה. ידועים לנו שמותיהם של כמה וכמה סופרים דגולים שהיו נספחי תרבות, שגרירים, שרים בארצותיהם. מה בכלל הקשר בין השניים?

התיזה. האמאלגאמה.

מר טבת מצטט לא רק את המאמר שכתבתי באותו יום ו', כי אם גם מזכיר מאמר שכתבתי שבוע לפני כן — „בזכות הנפש החצויה", ובשניהם הוא עושה — ביושר אינטלקטואלי ומתוך הקפדה של אתיקה עתונאית — שימוש מותר ביותר. אני כתבתי בפירוש, שבעניין איקרית וברעם נפשי חצויה, כלומר אני יודע שנגרם לאותם כפריים עוול נורא, אבל איני בטוח אם ניתן לתקנו עכשיו ע"י החזרתם למקומותיהם. מה עושה היושר האינטלקטואלי? הוא שואל איך יכול היה אדם בעל נפש חצויה לשרת במשרד החוץ ולקחת על עצמו תפקיד „המצריך נפש שלימה ואיתנה".

אילו היתה זיקתו של מר טבת למלים לא כל־כך חיצונית, היה מבין שהנפש החצויה היא אחד מסימניו האמיתיים של האינטלקטואל. למר טבת יש משיכה מעניינת ביותר, בשים לב לתולדות־חייו, לאנשי־צבא בכירים. אילו הבין קצת יותר את המתחולל בנפשותיהם של בני־אדם היה מבין, שלא כפי שהוא מדמה, גם נפש גיבוריו איננה כל־כך „שלימה ואיתנה". לא בשום מקום בעולמנו.

*

דקויות כאלה אינן טורדות את מר טבת. בדומה לכך העובדות הפשוטות. הוא כותב עלי, שהייתי עובד רשות השידור. הייתי בתפקיד ציבורי, בלי שכר, לתקופה קצובה של שלוש שנים, ולא ידעתי שבזה חטאתי שאול וניטלה ממני לעולם הזכות להימנות על אנשי־הרוח. הוא כותב שאני „משמש נציג במועצות ציבוריות־ממשלתיות". אודה לו אם יזכיר לפחות אחת. הוא כותב עלי, שמאז אותן שנתיים בלונדון „החלה והתפתחה הקריירה הפקידותית" שלי. אני מתפרנס זו השנה ה־17 מעבודה עתונאית, והייתי מודה לו אילו גילה לי משהו על הקריירה הפקידותית שלי. הייתי מעוניין לערוך עמו כמה השוואות ביוגראפיות, לא רק על השנים האלה, כי אם על השנים שקדמו להן, בכללן אלה שספרי „פצעי בגרות" מספר עליהן. אפילו ה„סמירי" הזדוני ביותר היה מביך לא אותי.

הוא הדין בציטוט המסולף של מאמרי „יותר מדי ומעט מדי".

*

שאין מר טבת תמים כל־כך, ניתן ללמוד מן האופן שבו הוא מלעיג במאמרו על מה שכתבתי אני לאחר הפגישה עם ראש הממשלה והופך את דברי. הכותרת שלו מבטאת את האופן שבו הציג את דברי: „שביעות רצון מפיצוי עצמי". והרי בכותרת שנתתי למאמרי שלי ביטאתי מה שנשאתי אני מן הפגישה — „יותר מדי ופחות מדי". בפירוש כתבתי — וחזרתי וכתבתי — שאינני מרוצה.

בפירוש כתבתי, שלא באנו כ„מחנה סופרים" מול „הממשלה". כתבתי שהיה שם הרכב מקרי, שלא היתה השקפה אחת, שאני ביטאתי דעת יחיד, שסבור הייתי כי דובר יותר מדי על עניין איקרית וברעם ופחות מדי על שאלות שאינן מעניינות אולי את הביוגראף הרישמי של שר הבטחון. אבל לי הן נראות עיקריות (פיתחת רפיח, הריסוס בעקרבה, ההפצצה בתאצבייה, התיאוריה החדשה שהציונות היתה מבוססת תמיד על נישול). כתבתי, שאני — ועוד כמה משתתפים — ביקשנו פגישה שקטה, סגורה, וכל הפירסום הרעשני בעתונות נעשה בניגוד למוסכם מראש. אני עצמי החלטתי לספר על הפגישה רק אחרי שראיתי ביום ה' את הפירסומים החלקיים והמסולפים ב„הארץ" ו„ידיעות אחרונות".

אך אילו נשען מר טבת על מה שבאמת כתבתי, לא יכול היה להשתמש בי כבמקל־חובלים ונמנע היה מקוראיו אותו מאמר אלים. אילו נשען על מה שבאמת כתבתי, לא היה הופך את המטבע „נפש חצויה", אלא היה מביא את השקפתי המפורשת שאינני בטוח אם אמנם החזרתם של אנשי איקרית וברעם אפשרית. אילו נהג על־פי כללי האתיקה העתונאית היה מזכיר, שאני שאלתי מדוע שתקנו עשרים וארבע שנים והתעוררנו רק עכשיו ואף השבתי על כך: אני התעוררתי רק משום שהצטברו כמה דברים מדאיגים, הן בתאור ההגשמה הציונית, הן בדרך שבו פינו אלפי בדואים מפיתחת רפיח, הן בכל הנוגע „לדמותנו האנושית היהודית, להגדרת מהותה הרוחנית של ישראל כמוקד־חיים של העם היהודי וכחברה השואפת להיות חברת־מופת".

מה כל־כך מקומם בדברים האלה את מר טבת, ומדוע צריך היה בהזדמנות זו להכתיר עצמו, נוסף לכל כתריו האחרים, בכתר של קובע היראכיות ספרותיות? מה, בעצם, כראב לו כל־כך? מדוע מותר לו לכתוב ככל העולה על רוחו ולי אסור להענות להזמנה לשיחה עם גולדה מאיר? מה בעצם קרה?

*

הערה אחרונה, שאני מרשה לעצמי להשמיעה רק משום שבעטו האלים „גמר" אותי, נעבאך, גם כסופר וגם כמי שמבקש ליהנות משני העולמות.

איני זוכר מסיבה ספרותית אחת, אם לכבודו של המנוח הגדול ש"י עגנון, אם לכבוד ספר אחד מספריהם של שמונה־עשר העלובים שהתכנסו בביתה של ראש הממשלה, שנשאה אופי מימסדי נוצץ כל־כך כמו זו שנערכה בשעה שהופיע סיפרו של מר טבת על משה דיין, בנוכחותו של גיבור הספר. נדמה לי, שמר טבת — מטעם זה ומטעמים נוספים — צריך היה להיזהר מן הדיבור על שני העולמות ועל „התעלותו במימסד והפוזה היפה של האנטי־מימסד". אם זהו מופת של „נפש שלימה ואיתנה", הריני מעדיף עליה בכל רגע כמה אנשים בעלי נפש חצויה.

# ידיו של מלאך המוות

## רוב חופרי הקברים בבית־העלמין בחולון הם ערבים מהשטחים

מאת אבי ולנטין

חברה קדישא מעדיפה להוריד מאנשיה את נטל העבודה המייגעת לביצוע על־ידי קבלנים. בשל כך החליטו העומדים בראש המוסד, לפני פחות משנה, להפקיד בידי קבלן את עבודת חפירת הקברים בבית העלמין בחולון. אך גם הקבלן אינו מוצא פועלים יהודים הרוצים לעבוד בכריית קברים.

התוצאה: קרובי המשפחה, שבאו ללוות את קרוביהם בדרכם האחרונה, נאלצו להמתין — לעיתים בשמש ובחום — עד שיסיימו הפועלים את עבודתם, כך שהלוויה תוכל לצאת לדרכה. מובן, המלווים לא ידעו בשל מה מתעכבת קבורת המת.

רבים יחשבו, אולי, כי לא יימצאו קופצים על עסק זה — חפירת הקברים — אך האמת היא כי רבים היו מעוניינים בקבלנות זו. זכה במיכרז המציע הזול ביותר והוא עובד בחפירת קברים מזה פחות משנה.

איש זה, דתי, נשוי ואב לחמישה ילדים, עושה שעות רבות בבית הקברות בחולון. הוא מעסיק פועלים ערבים מהשטחים בעבודת החפירה, והוא רק מפקח על ביצועה. התשלום: 7 ל"י בעד חפירת קבר: 120 ס"מ עומק, 180 ס"מ אורך ו־1 מ' רוחב. הפועלים הערבים מוכנים לעבוד בקבלנות מתוך ידיעה שיום אחד צפויה להם עבודה רבה, ואילו בשני — לויות בודדות.

לדוגמא יכול לשמש יום א' בשבוע שעבר: ביום זה היו בבית הקברות בחולון 35 לויות. הקבלן העסיק, לדבריו, ביום א' 8 פועלים. ביום ב' היו רק 12 לויות וביום ג' — 6. הוא טוען, כי הפועלים הערבים יוצאים בשכר מועט. לעיתים הם באים מכפרם בגדה ונאלצים להסתפק בחפירה אחת או שתים, שאין בהן כדי לכסות את הוצאות הנסיעה.

חפירת קבר אינה נמשכת יותר מעשרים דקות (באדמת חול), אף על פי כן בימים שמתקיימות לויות רבות לא מספיקים חופרי הקברים לעמוד בלוח הזמנים של הטכסים וקורה שאינם מסיימים את החפירה במועד והמלווים חייבים להמתין.

איש החברה קדישא הממונה על איתור המקום המדויק של הקבר בבית העלמין וסימונו לפני תחילת החפירה, מודיע במשרד הלויות בשעה שעבודת החפירה הסתיימה. לשם כך הוא נעזר בכלי רכבו של הקבלן, הנוסע בין הקברים ומפקח על עבודת פועליו הערבים. החופרים נוסעים בשטח רחב־הידים של בית הקברות בשני תלת־אופניים העומדים לרשותם.

בשעות הבוקר, אחרי שבמשרד הלויות מתקבלות ההוראות בדבר הקברים שיש להכין, יוצאים החופרים לשבילי בית העלמין עם כלי חפירה וצינור. בעת חפירה באדמת חול יבשה קיימת סכנה של מפולת, לכן משקים את המקום במים לפני התחלת העבודה. מחמת קרבה יתרה של הקברים יש ונופלים גושי חול גם אחרי ההשקייה, אולם החופרים ממשיכים בעבודתם. הם אומרים: אנחנו לא רואים את המת הקבור בקבר הסמוך, כי הוא מוטל בין קירות לבנים.

הפועלים הערבים אינם מרגישים תחושה מיוחדת בעבודתם בבית הקברות. הם עובדים בחפירה מזה כמה חודשים בלבד. הקבלן, הנמצא מדי יום בבית הקברות, התרגל למראה של אנשים הממררים בבכי בשעה שהוא חייב לעבוד ולתת הוראות לפועליו.

„אין לי ברירה, זאת עבודתי" — אמר לי הקבלן. והוסיף, כי ב„בית החיים" אתה נוכח לדעת, כי למעשה כולם שווים. אדם יסודו מעפר וסופו לעפר, לכן עליו לתת צדקה ולפשפש במעשיו בימי חייו.

ביקשתי לבדוק אם חופרי הקברים מסוגלים לאכול בהפסקה בעבודתם. מתברר כי הדעות חלוקות. ישנם כאלה שאינם מרגישים כל שוני לגבי מקום העבודה, לכן גם מוזרה להם שאלתי בדבר האפשרות לאכול שם את ארוחת הצהריים באותה שלווה כאילו היו בין עצי האורן בחורשה של הרי הכרמל.

הפועלים הערבים אוכלים את התבשילים שהביאו עמם מכפריהם בבוקר; הקבלן מקפיד לשתות ולאכול רק כזית; בונה מצבות שנשאל בעניין זה אמר, כי הוא לעולם אינו סועד בבית הקברות בעוד פועליו, צעירים ועליזים, אוכלים בתיאבון רב.

את עבודתם היוצאת דופן הגדיר הקבלן בצורה משכנעת: „אנחנו בידיו של מלאך המוות". ואכן לקבוצה מיוחדת זו של עובדים יאה ההגדרה הזו של המת.

# בוא נשוחח גלויות

## באמצעות הטלפון

מחר יום ב' 14.8.72 בשעות 19.00—22.00 עם

אהרן ידלין — מזכ"ל מפלגת העבודה הישראלית

חיים בר־לב — שר המסחר והתעשיה

ירוחם משל — ממלא מקום מזכיר ההסתדרות

שישיבו לשאלות הצבור בענייני המפלגה, הממשלה וההסתדרות

מפלגת העבודה הישראלית · מחלקת ההסברה

טלפון 241351 (10 קווים)



המכון לפריון העבודה והייצור

מרכז ההדרכה

אזור חיפה והצפון

## מודיע על הרשמה לקורסים

שיפתחו בחודשים: אוקטובר, נובמבר ש.ז.

| | |
|---|---|
| מינהל עסקים | ניהול פיננסי |
| מנהלי עבודה | ניהול מפעלים קטנים |
| מודדי זמן ומשפרי שיטות | מטלורגיה שימושית |
| משק חום חסכוני | נתוח מערכות לעבוד נתונים אוטומטי |
| אוטומציה תעשייתית | השתלמות למנהלים בעבוד נתונים אוטומטי |
| לימודי טכנאי ייצור | מזכירות |
| ניהול אחזקה | מזכירות בכירות |
| הקורוזיה | משפט עבודה |
| ניהול קניות | ועדי עובדים |
| ניהול מחסן | ארגון משרד וניהולו |
| M. T. M. | קריאה יעילה |
| תמחיר | יחסי עבודה למנהלי עבודה |

● בדבר פרטים נוספים והרשמה נא לפנות למשרדי המכון

דרך העצמאות 82, טל. 667635, 666388, חיפה


# 130 דונם מצפים לגאולה

מאת גדעון אלון

לאחרונה היו דיונים בדרגים בכירים במגמה להקים ריכוזים עירוניים יהודיים במקומות שונים ליד ירושלים, כדי להרחיב את הבירה.

בין השאר בירר שר הבטחון משה דיין את האפשרות להרחיב את ההתנחלות היהודית מזרחה מירושלים בכיוון צורית, שתיועד לשכונות חדשיות. כן נבחנה האפשרות להרחיב את ירושלים לכיוון אבו־דיס, ענתות, דרום מזרח־רמאללה ובית־לחם.

לא את כל הקרקעות בשטחים אלה תצטרך הממשלה לרכוש. ישנם שטחים רבים השייכים ליהודים ונרכשו עוד בטרם פרצה מלחמת השחרור. אולם כיוון שטרם נקבעה תוכנית כיוצאר לירושלים ולא נעשה תכנון כולל לכל השטחים הפתוחים מסביב לעיר, עדיין עומדים שטחים אלה בשממונם.

להלן סיפורו של אחד משטחים אלה — 130 דונם בדרומה של ירושלים, מדרום לקיבוץ רמת רחל.

### 130 ל"י לדונם

בשנת 1944 רכשו 90 משפחות בירושלים מגרשים דונם כל אחד. כל מגרש עלה 130 לא"י. חברת שיכון ומלאכה הבטיחה להכשיר את השטח תמורת 50 לא"י נוספות (סלילת כבישים, הקמת צנורות מים מרכזים, נטיעת גנים ציבוריים וכו').

המגמה היתה להקים שכונה חדשה בירושלים מדרום לתלפיות כשב־40 דונם מן השטח יוקמו מבני ציבור (בתי כנסת, בריכת שחיה, ומעדון וכו'). רוכשי המגרשים היו מכל השכבות.

עם פרוץ מלחמת השחרור לא הצליחו קוני המגרשים לממש את שאיפתם לבנות את ביתם בשכונה הנקרא „חלה אל טובה". בינתיים הצהיבו חוזיהם בגנזיות והם ציפו בכליון עיניים ליום בו יוכלו להקים על אדמת המרכיב שמעבר לקו הירוק שכונה פורחת.

חלפו 19 שנה ועם שיחרור השטחים נגאלה גם אדמה זו. חלקם של רוכשי המגרשים מתו והזכויות המוחזקים עברו לידי ביתם. ב־1967 נעורו כמה בעלי זכות והקימו ועדה ציבורית והתחילו במגעים עם עיריית ירושלים בבקשה לאשר להם להקים את השיכון. עיריית ירושלים טוענת שכל עוד לא יהיה תכנון כולל של האזור, לא תוכל לתת רשיון בניה. מנהל היחידה האזורית בעיריית ירושלים מייק כרמר אומר: חלק מהשטח מיועד לרצועת ירק בין ירושלים ובית לחם, לכן אין אפשרות להתיר להם לבנות בשטח.

### מדוע אין מחליטים?

באי־כוחם של המתיישבים עו"ד דוידי אמר: זהו שטח מרכזי חשוב להתיישבות בכל הבחינות. אם התחילו לבנות בגילה ובארמון הנציב מדוע אין עושים תכנון כולל של השטח ומאפשרים לבעלי המגרשים לממש את בעלותם?

נציג המתיישבים, מר שמואל סופר, מסר כי חברות שיכון פנו אל בעלי המגרשים והציעו את רכישתם. הם הציעו לכל בעל מגרש 40 אלף ל"י, למרות שטרם הוחלט אם השטח ייועד לבניה.

אחד היזמים לרכישת הקרקעות ב־1944 היה הצלם הראשון בארץ ישראל מאיר בדרב. היום בין בעלי המגרשים ח"כ יצחק רפאל, אשר ביקש מחבר מפלגתו בעיריית ירושלים, סגן ראש העיר [illegible] כהן, לברר מדוע אין מייעדים את השטח לבניה.

אם יוחלט שהאדמה הזו תיועד לבניה — אומר שמואל סופר — יהיה ערכו של כל דונם 100 אלף ל"י. מדוע להלאות את האנשים המצפים 28 שנה ולהזניחם בקש? העיריה חייבת להחליט למה יועד השטח.

ד.וינר|גבריא

# כלכלה ועסקים

## חוששים ממימוש ערבויות ביצוע מתכניות בניה בארצות מתפתחות

מאת סופר הכלכלי של „הארץ"

חוגים כלכליים ומסחריים באירופה הביעו באחרונה דאגה מהנוהג שפשט בכמה מדינות מתפתחות, לממש את ערבות הביצוע שנותנים קבלנים, בהוראות שונות ובלתי מוצדקות.

על־פי הנוהגים הבין־לאומיים, קבלן שזוכה במכרז לביצוע עבודה בשלם בהיקף 10% מהיקף העבודה נותן על היותר ערבות ביצוע בנקאית, ההולכת וקטנה במקביל לשלבי התקדמות העבודה. החוזה ה־מקובל קובע, כי הערבות ניתנת למימוש על־פי הודעה חד־צדדית של הלקוח, המודיע לבנק, כי הקבלן לא עמד בתנאי ההסכם. במקרה זה משלם הבנק ללקוח את הסכום שנקבע בחוזה ואחר כך גובה סכום מקביל מהקבלן.

באחרונה אירעו כמה מקרים, כנראה בעיקר במדינות אפריקה, שבהם הפעילו הממשלות את סעיף ערבות הביצוע באופן שרירותי וללא הצדקה עניינית. חוגים כלכליים באירופה, שהדאגו ממגמה זו, קיימו דיונים בנושא ובהם הועלתה הצעה לשנות את תנאי החוזה, כדי למנוע ניצולו לרעה. בין השאר מוצע לקבוע בחוזה, כי הערבות תינתן למימוש רק לאחר בדיקה שתעשה על־ידי צד שלישי ניטראלי.

לפי־שעה לא נודע על חברות ישראליות הפועלות באפריקה, שנפגעו מהמגמה לממש ללא־הצדקה ערבות ביצוע. אולם גורמים כלכליים ישראליים חוששים, כי המגמה עלולה „להדביק" גם עבודות של חברות ישראליות. הנושא נדון באחרונה בועדת הבנקאות של לשכת המסחר הבין־לאומית, שם הרצה על הבעיה חבר הנהלת החברה לעבודות חוץ של סולל בונה, י. לוי. הוא אמר, כי עד כה „יצא סולל בונה בשלום" מהעבודות שביצע בשביל לקוחות בארצות מתפתחות.

## מתנגדים לקרטל בשלוחת הרביה

בתגובה על החלטת המרכז החקלאי לחייב את נציגי בקוצצה לענף הלול להצביע בעד הפעלת התכנון של שלוחת הרביה — העוסקת בייצור חומר רביה המשמש כגורם ייצור אצל מגדלי בשר הפטימים והביצים — התקיים כינוס של גורמים אחדים העוסקים בייצור חומר רביה מלבד איגוד משקי עופות לרביה.

סוכם שיש להתנגד להפעלת התכנון למכסות רביה. המשתתפים רואים בהפעלת התכנון מימוש המגמה של איגוד משקי העופות לרביה להשתלט על כל הענף באמצעים אדמיניסטרטיביים, זאת לאחר שאינגו מסוגל להתחרות בטיב החומר עם יתר היצרנים.

משתתפי הכנס תומכים בהמשך התחרות המסחרית בין היצרנים של חומר הרביה. המשך התחרות חיוני כדי לדרבן יצרני חומר רביה משובח.

ביטול התחרות יוביל להפסקת פעולות הטיפוח ולשקיעתו של הענף מבחינה מקצועית — טוענים משתתפי הכנס.

בכנס הובעה התנגדות ליסוד הקרן למימון הפסדים בשלוחה זו ורואים בדרישה זו של האיגוד נסיון בלתי־מוצדק לקחת כספי ציבור ולהעבירם לידי משקים, אשר ברובם הגדול מבוססים מבחינה כלכלית.

הבהלה שהקים האיגוד, כי יהיה מחסור באפרוחים, היתה בהלת שוא. לא היה בעבר, ואין כל סיבה שיהיה בעתיד, מחסור בחומר רביה — אומרים משתתפי הכנס.

עד כמה אבסורדיות טענות האיגוד מראות דרישותיו הסותרות, נאמר בכנס. מצד אחד הוא טוען להקמת קרן שתמנע מחסור בביצי רביה, ומאידך דורש לא לאפשר ליצרנים לייצר מעבר לכמות מתוכננת, כדי למנוע עודף בביצי רביה.

מה שמסתתר מאחרי דרישות אלו לדעת משתתפי הכנס, הוא הרצון להשתלטות מוחלטת על ענף הרביה, כדי שהאיגוד יוכל למכור כל ביצה אשר ייצרו חבריו בצורת הקרטל.


**מנהל מלון**

בעל ידע יסודי בשטחי כלכלה רכש, יזמה, המלצות, שפות רבות, דינאמיות, הון עצמי,

מתפנה בקרוב. מעונין להשתלב ברשת או מלון גדול בלבד.

הצעות ל„מ. מ.", ת. ד. 29125, תל־אביב


# רווחיות נמוכה לצרכניות בת"א ובדן השרון

### הון עצמי שלילי ✶ צפויות לקשיי תחרות

מאת מדור הכלכלי של „הארץ"

האגודות הצרכניות בתל־אביב ובדן־השרון פועלות ברווחיות נמוכה מאד ובהון עצמי שלילי — קובע סקר של המחלקה הכלכלית בחברת העובדים על שתי האגודות.

נודע לי כי ב־1971 היה לאגודה התל־אביבית רווח כוללי אחוז על מחזור של 94 מיליון ל"י, לעומת רווח מקובל של 2 עד 2.5 אחוזים של המחזור ברשתות שיווק דומות בארץ ובחו"ל. הסקר מטעים כי לאגודת תל־אביב „ציפיה יחסית ברמת הרווחיות במשך השנים", אך זוהי רק רווחיות יחסית, ביחס למצב גרוע יותר של דן־השרון.

באגודת תל־אביב כ־6,200 חבר, 36 סניפים ו־930 עובדים. באגודת דן־השרון 1,100 חבר, 36 סניפים ו־430 עובדים. מחזור דן־השרון אשתקד היה 40 מיליון ל"י. המחזור לעובד היה אשתקד בכל אחת מהאגודות כ־100 אלף ל"י בשנה.

### ביקורת חריפה

הסקר מותח ביקורת על מצבן של שתי האגודות. באמור בו: „מימון הפעילות העיסקית השוטפת בשטח במידה מכרעת על אשראי ספקים, ומימון פעולות הפיתוח תלוי במקורות מימון חיצוניים לזמן ארוך וקצר, הלקם במחירים שוליים המוכתבים מתנאי שוק ההון. הפעילות המסחרית השוטפת (קניות, מכירות, שירותי־עזר) אינה ממומשת במידה הראויה את היתרונות לגודל הגלומים במערכת.

„לדבר יש השלכות בתחומי היעילות, הרווחיות, המחירים והרמת השירותים לציבור הצרכנים. הפעילות בתחום הפיתוח אינה מבוססת על תכנית־אב כוללת, בעלת סדרי עדיפויות מוגדרים, המבטיחה ניצול שולי אופטימלי של המשאבים העומדים לרשות המערכת, מבחינת כיסוי השטח ומיקום הסניפים, נחות הצרכנים, יעילות התיפעול וסיכויי הרווחיות. במערכת הניהולית והארגונית יש מקום רב לשיפורים. עד 1980 צריכה המערכת לגדול פי 3 ויותר, אם רצונה לשמור על מקומה היחסי במערכות השיווק הקמעונאי בישראל — אחרת היא צפויה לתחרות גוברת מצד יזמים אחרים בתחום השיווק בכיפת השירות העצמי. ללא התארגנות מבנית יסודית יהיה קשה לאגודות להתמודד עם יעדי פיתוח אלה".

### למזג 2 האגודות

הסקר מציע למזג את שתי האגודות, דבר שיתרום ליעול המערכת, לשיפור הרווחיות, לרווחת הצרכנים ולמימוש תכניות פיתוח. מכירות האגודה — כולל אגודת הנגב — יגיעו השנה ל־150 מיליון ל"י. יהיה לה כושר קניה מרוכז גדול: מכירות המכולת יהיו 90 מיליון ל"י, הירקות 20 מיליון ל"י, הבשר והדגים 30 מיליון ל"י.

כושר קניה כזה, יחד עם מדיניות אחידה וניהול מרכזי, יאפשר לשפר את תנאי הקניה מספקים ולהקטין את ההוצאות למלאי. אפשר יהיה לחסל סניפים תופפים, לייעל את הזמנת הסחורות וחלוקתן לחנות הבודדות, ולשפר גם את הבקרה העסקית.

## שיטה חדשה בהקמת מתפרות מאזור הצפון

מאת סופר הכלכלי של „הארץ"

חברת מבני תעשיה הממשלתית תקים שתי מתפרות באזור הצפון בשיטה של מבני מתכת עם בידוד, שנוסתה לראשונה בבניית מבנה התעשייתי בנתיבות. המתפרות יוקמו בכפר קמא ובבצרת, בהשקעה של כ־300 ל"י למ"ר. כן בודקת מבני תעשיה אפשרות להקים מבנה מתכת למפעל הבשר החדש של זוגלובק, בהשקעה של כ־3—4 מיליונים ל"י. הבעיה שנתעוררה כאן היא, שרוב הייצור במפעל זה מיועד ליצוא לארה"ב, וחייב לעבור תקן של משרד הבריאות האמריקאי, הבודק את הסניטציה במפעל ואת צורת המבנה שלו.

פרויקט אחר של מבני תעשיה הוא הקמת מפעל טאפט גג (שטיחים מקיר לקיר) בנתיבות, בשטח של 4000 מ"ר ובהשקעה של 1.5 מיליון ל"י. כל המפעלים הללו נמסרים למפעלים בתנאי שכירות.

# רווח של 2 מיליון ל"י בציון ויהודה לביטוח

### מאזן מאוחד של 129 מיליון ל"י לסוף 1971

מאת מרדכי צבי, סופר הכלכלי של „הארץ"

אברהם מייבר
מנכ"ל ציון

חברות הביטוח ציון ויהודה החוגגות השנה 50 שנה ליסודן, הגיעו בשנת הפעילות האחרונה להישגים עסקיים נאים: המאזן המאוחד לסוף 1971 הגיע ל־129 מיליון ל"י, גידול של 31%; האמצעים העצמיים מסתכמים בכ־10 מיליונים ל"י; הרווח הנקי לפני מס, אשתקד, הגיע לכ־2 מיליונים ל"י, כלומר בהיקף שווה להון המניות הנפרע הנותן רווח של 100% על המניות; העתודות מסתכמות ב־75 מיליון ל"י.

1971 היתה שנה טובה מאד לחברת ציון. כדי להעריך נכונה את משקלה במשק הישראלי של חברת הביטוח הראשונה, מבחינת הוותק, הכרחי לבחון את משקלה במשק הביטוח, כפי שהתפתח בשלוש השנים האחרונות. הקריטריון המקובל על אנשי הביטוח הוא סכום הפרמיות שהחברה גובה בשנת פעילות אחת. הנה ההתפתחות בציון־יהודה בשלוש השנים האחרונות:

| | אלמנטרי | חיים | סה"כ | % מכלל משק הביטוח |
|---|---|---|---|---|
| | אלפי ל"י | | | |
| 1969 | 39,413 | 11,373 | 50,786 | 11 |
| 1970 | 47,667 | 14,774 | 62,441 | 10 |
| 1971 | 65,139 | 19,383 | 84,522 | 13 |

נתונים אלה מראים כי לאחר ירידה קלה ב־1970 שבה אשתקד חברת ציון והדביקה את הפיגור, ובכך הוסיפה לשמור על מעמדה בתורת מס' 3 מבחינת סדר הגודל בין חברות הביטוח הפועלות בארץ. גידול זה מרשים במיוחד נוכח התחרות החריפה שמנהלות חברות הביטוח לשם השגת עסקים בכל הענפים, לרבות כאלה המוגדרים בפיהן רעים.

את העסקים בענף האלמנטרי סיימה החברה בהצגת רווח של 193 אלף ל"י, לעומת 491 אלף ב־1970. למעשה התמונה שונה ביסודה. הגידול הניכר בהיקף התקבולים הביא לגידול גם ברווחים ברוטו, וזה לאחר העברות גדולות לעתודות, הנראות גדולות מן הנדרש בדרך כלל בעסקים מסוג זה. הנה חשבון העסקים האלמנטרי בשנתיים האחרונות (אלפי ל"י):

| | 1970 | 1971 |
|---|---|---|
| פרמיות — נטו | 16,874 | 27,445 |
| דמי רישום | 5,123 | 6,815 |
| עמלה ממבטחי־משנה | 7,018 | 7,132 |
| סה"כ תקבולים | 29,015 | 41,392 |
| הוצאות: | 7,018 | 7,132 |
| תביעות ששולמו ותלויות — נטו | 11,471 | 18,955 |
| הוצאות הנהלה וכלליות ודמי עמלה | 14,673 | 17,954 |
| רווח גלמי | 2,871 | 4,483 |
| גידול בעתודה לסיכונים שטרם חלפו | 2,378 | 4,290 |
| רווח עסקי | 473 | 193 |

גם בענף החיים היו לחברה עסקים טובים. הפרמיות נטו הסתכמו ב־17.9 מיליון ל"י, גידול של 4.35 מיליונים ל"י לעומת השנה הקודמת. הרווחים המוצהרים בענף זה הסתכמו ב־885 אלף ל"י, לעומת 602 אלף ל"י ב־1970.

חשבון הרווח וההפסד מראה כי לחברות ביטוח מקורות הכנסה נוספים. הנה התוצאות העסקיות של ציון־יהודה בשנתיים האחרונות (אלפי ל"י):

| | 1970 | 1971 |
|---|---|---|
| רווחים מביטוח חיים | 602 | 884 |
| רווחים מביטוח כללי | 491 | 193 |
| הכנסות אחרות | 878 | 1,732 |
| סה"כ הכנסות | 1972 | 2,810 |
| הוצאות הנהלה | 466 | 666 |
| הפחתות | 125 | 150 |
| רווח נקי לפני מס | 1381 | 1,994 |
| ביחס להון המניות | 69% | 99% |
| ביחס לאמצעים העצמיים | 18% | 21% |

במאזן החברה בולטת הנזילות הגבוהה: מ־129 מיליון ל"י של המאזן, 67 מיליון ל"י הופנו להשקעות, רובן באגרות־חוב של הממשלה. סעיפי המזומנים והפקדונות בבנקים לתקופה של פחות משנה הסתכמו ב־11.5 מיליון ל"י. עם זאת בולט סעיף הפרמיות לגביה — קצת למעלה מ־23 מיליון ל"י. נראה כי הנהלת החברה אינה מגלה תקיפות מספקת לשם גביית הפרמיות.

## תלונות נגד החברה לפיתוח רוממה בחיפה

מאת סופר הכלכלי של „הארץ"

תלונות על טיב הבניה של דירתו בשכונת רוממה בחיפה הגיש להנהלת החברה לפיתוח רוממה ד"ר אברהם ורשבסקי, מרצה למקצועות הבנין בטכניון בחיפה. חברת רוממה היא אחת מחברות הבניה הגדולות בעיר. ד"ר ורשבסקי הביא את המהנדס מנחם זליגבר לסיור בדירה, והלה כתב (ב־5 בינוי) כי בדירה קיימים הליקויים הבאים:

„להלן רשימת הליקויים שניגלו תוך כדי בדיקה חזותית בלבד: (1) שקיעת מרצפות בשטחים נרחבים של הדירה. (2) פגמים בכל שטח הריצוף, המתבטאים בטיב ומראה המרצפות. הפגמים כוללים תפיחת רווחים גדולים כן הכותר המקובל, קנטים שבורים, שקעים צפויים שנוצרו עקב בריחות אגרגט. (3) טיח פגום בכל איזור ההול, הסלון, המרפסת, אחד מחדרי השינה והפרוזדור. הטיח גלי, בעל שקעים ובליטות, עם הפרשי גובה־פנים של מספר מילימטרים. (4) עקב שקיעת הריצוף נגרמו שקיעה של המסילה המובילה את הדלת הנגררת בין הסלון למרפסת ואי־התאמה בין מידות הדלתות למידות הפתח מצליהן".

מר זליגבר סבור, כי הסיבה להיווצרות הפגמים היא עבודה לקויה ושימוש בחומרים בעלי איכות ירודה. הוא אומר, כי יש לתקן באופן יסודי את הפגמים, לפנות את הדיירים לתקופת התיקונים, דבר שיעלה יותר מ־5000 (לא כולל הוצאות לדיור אלטרנטיבי בתקופת התיקונים).

מר מנחם גוטליב, מהנהלת חברת פיתוח רוממה, הגיב: „אינני מכיר את הדירה. יכול להיות שד"ר ורשבסקי צודק. בנינו ברוממה 1000 דירות ויתכן שבדירה אחת יהיו ליקויים. חברתנו אינה מסירה מעצמה את האחריות, וכל מה שלא בסדר נתקן. אינגו משתמשים בחומרים פגומים, ומעסיקים קבלנים טובים. בבית של 80 דירות יכולה להיות תקלה. אולי יש שקיעה מקרית של מרצפות".

ד"ר ורשבסקי טוען, לעומת זאת, כי פנה כמה פעמים בעל פה ובכתב אל חברת רוממה ודרש את ביצוע התיקונים אך לא נענה עדיין. השותף הראשי בחברת רוממה הוא מר יעקב פריצקר, מהקבלנים הידועים בחיפה.

תוך 10 ימים תקרא פי־שלושה יותר מהר: בקורס ל:

**קריאה מהירה** של מיל"ה

הקורס יתקיים יום־יום במרכז בבית ציוני אמריקה בתל־אביב.
הפתיחה ביום שלישי 15.8.72 וביום רביעי 16.8.72 בשעה 10.00 בבוקר.

# הקרנות בנאמנות בנק לאומי

| ביום 13.8.72 | צמיד | גביש | בדולח | פיא | יגדל |
|---|---|---|---|---|---|
| ערך הנכסים בל"י | 182,822,000 | 66,173,900 | 29,273,900 | 15,087,000 | 3,330,500 |
| מחיר היחידה | 123.85 | 120.16 | 138.3 | 254.5 | 287.7 |
| מחיר השוק | — | — | 136.9 | 247.2 | 279.5 |
| מחיר פדיון | 121.06 | 117.22 | 134.8 | 244.8 | 276.8 |
| גידול ערך היחידות (כולל דיבידנד שהושקע מחדש) | | | | | |
| בשנה האחרונה | 19.2% | 31.0% | 54.5% | 49.3% | 65.8% |
| בשנתיים האחרונות | 32.6% | 47.2% | — | 73.5% | 116.6% |
| הרכב ההשקעות ב־31.7.72 | | | | | |
| מניות רגילות | — | 12.8 | 44.1 | 39.4 | 45.2 |
| אג"ח הניתנות להמרה למניות | 0.3 | 4.2 | 7.5 | 8.0 | 7.0 |
| אג"ח צמודות למדד | 51.6 | 53.0 | 44.4 | 21.0 | 25.2 |
| השקעות צמודות למט"ח | 47.1 | 24.7 | — | 20.5 | 13.0 |
| אמצעים נזילים וכו' | 1.0 | 5.3 | 4.0 | 11.1 | 9.6 |
| | 100% | 100% | 100% | 100% | 100% |

הערות: 1. מחיר היחידה הוא מחיר הנפקת יחידות חדשות תמורת פחות מ־10,000 ל"י. מחיר היחידה ברכישה בסכומים גדולים מ־10,000 ל"י יורד בהדרגה בהתאם לתנאי התשקיף של כל קרן.
2. קרנות הנאמנות "פיא" ו"יגדל" אינן מנפיקות יחידות חדשות.
3. מחיר השוק הוא המחיר בו נסחרו יחידות ישנות ביום הבורסה האחרון.

תשקיפי הקרנות המנפיקות יחידות חדשות, רשימת ההשקעות של כל הקרנות ופרטים נוספים אפשר לקבל בכל סניפי בנק לאומי ובנק אגוד ואצל חברי הבורסה לניירות ערך.



**וילות דו־מפלסיות על חוף הים - צפונית לנתניה**
**בחבצלת השרון**

וילות מרווחות בנות 4 חדרים על שטח של כ־1/2 דונם, סמוך לחוף הים ובקרבת מלון ארבע העונות

בדבר פרטים, נא לפנות:

רסקו — מחלקות המכירות

תל־אביב: רחוב הר סיני 1, טל. 62 2222. חיפה: רחוב הרצל 1, טל. 668161

ירושלים: רחוב שמאי 8, טל. 224421

RASSCO רסקו

**על רסקו אפשר לסמוך!**



**למכירה**

**וילה 2 קומות ב־פרדס־חנה**

הול + 7 חדרים לא מרוהטים

על ½ דונם אדמה כולל גרז' בנוי לחוד

להתקשר תל־אביב 224185 (9 בבקר — 6 בערב)



**הובלות**

מטענים חבילות דאר

✶ בכל שעות היממה
✶ בכל ימות ו נח
✶ מכל מקום לכל מקום

טלפונים 58851 54713

פועל 24 שעות ביממה



הארגון הישראלי לשינוע מטענים ותיאומם

**„איצ'קא ישראל"**

**לגורמי ספנות, תובלה, יבואנים יצואנים וסוכני מכס**

הנכם מוזמנים להרצאת אורח מחו"ל:

פרופסור ג. גילברט

הכלכלן הסטטיסטיקן של רשות נמל ניו־יורק ופרופסור באוניברסיטת ניו־יורק

בנושא:

"ECONOMIC VIABILITY AND JUSTIFICATION OF CONTAINER TRANSPORTATION"

ההרצאה תנתן באנגלית ותתקיים בבית סוקולוב, רחוב קפלן 4, תל־אביב, ביום שני, 14.8.72, בשעה 17.15

אחרי ההרצאה יתקיים דיון והמרצה יענה לשאלות

הכניסה חופשית



**הודעה בדבר מכירת מקרקעין**
**משרד ראש ההוצאה לפועל — חיפה**

תיק ההוצאה לפועל 3322/68

מוצע בזה למכירה פומבית הרכוש המתואר בתוספת דלהלן של החייב מר נתן וייסרברג, לכיסוי חוב בסך —.30.000 ל"י בצירוף ריבית, הוצאות וכו' המגיע לנושה — האוצר.

המכירה תוצא לפועל במשרד ראש ההוצאה לפועל בחיפה, בכל יום מימות השבוע פרט לשבתות: בין השעות 9.00 בבוקר עד 1.00 אחה"צ בתקופת 30 יום מיום הפרסום.

ההצעות תתקבלנה לאחר תשלום פקדון בסך 10% מסכום הערכה, מסי העברה במשרד ספרי האחוזה חלים על הקונה.

בדבר פרטים נוספים אפשר לפנות למוציא לפועל בחיפה.
1. המקום: משכנה כרמל
2. סוג ותיאור הרכוש: חלקת אדמה לבניה.
3. פרטי הרישום:
א. גוש 10074 חלקה 87.

בדבר הפרטים נוספים על הנכסים אפשר לעיין בדו"ח השמאי הנמצא בתיק במשרד ההוצאה לפועל בחיפה.

נעים עוזרי, המוציא לפועל.



## Abridged Accounts of London Guarantee and Accident Company Limited (London)

A. ACCOUNTS OF HEAD OFFICE

ABRIDGED CONSOLIDATED BALANCE SHEET AS AT 31.12.1971

| | £. | Preceding Year £. | | £. | Preceding Year £. |
|---|---|---|---|---|---|
| Capital and Reserves | 2,717,802 | 2,383,631 | Investments | 16,464,403 | 15,468,265 |
| General Insurance Fund | 5,644,932 | 6,049,989 | Fixed Assets | 13,486 | 13,486 |
| Claims Outstanding | 6,394,303 | 6,274,433 | Other Assets | 2,166,166 | 2,205,343 |
| Other Liabilities | 3,887,018 | 2,979,041 | | | |
| | 18,644,055 | 17,687,094 | | 18,644,055 | 17,687,094 |

PARTICULARS CONCERNING INSURANCE BUSINESS AND PROFITS FOR THE YEAR 1971

| | £. | Preceding Year £. |
|---|---|---|
| Premiums in General Insurance | 11,125,415 | 8,650,302 |
| Profit (Loss) in General Insurance | 367,016 | (329,378) |
| Profit from Investments less Expenses not included in Revenue Accounts | 467,155 | 617,897 |
| Profit before Appropiations | 834,171 | 288,519 |

B. ISRAEL BUSINESS

INSURANCE BUSINESS AND PROFITS FOR THE YEAR 1971

| | IL. | Preceding Year IL. |
|---|---|---|
| Premiums and Registration Fees in General Insurance | 1,783,317 | 1,218,854 |
| Loss in General Insurance | 63,072 | 13,567 |
| Profit from Investments less Expenses not included in Revenue Accounts | 35,921 | 2,000 |
| Net Loss | 27,151 | 11,567 |

ASSETS AND LIABILITIES IN ISRAEL AS AT 31.12.1971

| | IL. | Preceding Year IL. |
|---|---|---|
| Liabilities in Israel | 419,870 | 269,000 |
| Approved Investments in Israel | 500,085 | 372,000 |
| Surplus | 80,215 | 103,000 |
| Unapproved Investments in Israel | 30,959 | — |

NOTE: Detailed Statements of Accounts with Auditors Report are obtainable at the Company's Office, 18 Rehov Huberman, Tel-Aviv. The above advertising has been made in accordance with Insurance Control Law — 1951.

General Agent in Israel:
PALESTINE INSURANCE AGENCIES LTD.
18 Rehov Huberman, Tel-Aviv

TEL-AVIV, 1st August, 1972




هكذا من الأصل

מכذا من الأمل

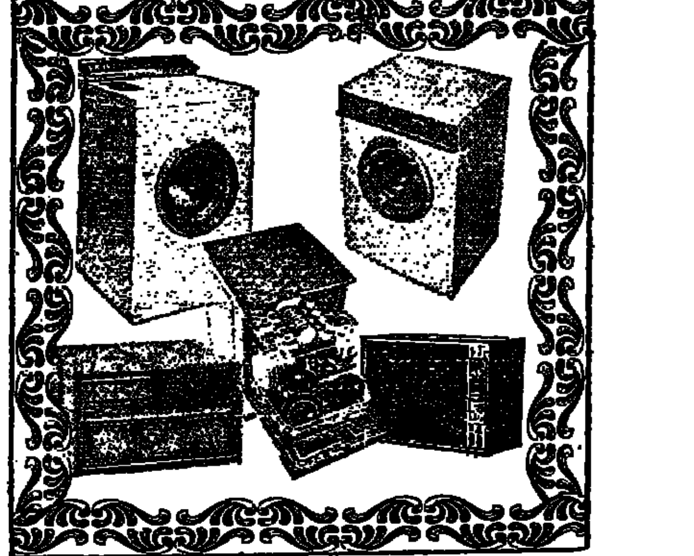

PHILCO
# זה ממש אוצר
✱ מכונות כביסה ✱ טלוויזיות ✱ מכונות יבוש
✱ מדיחי כלים ✱ מזגני אויר תוצרת ארה"ב
פילקו תמיד באיכות עולמית
PHILCO
איזור התעשיה בת־ים, רח' הטוללים 9, טל: 86 01 11


# חלום הבלהות של יאן קאדאר

## „המערבולת", אורלי, ת"א

### קולנוע
מאת יוסף שריק

עמיתי כבר שיבח את סרטו המצויין והאמנותי של יאן קאדאר, „המערבולת". למרבה הפלא לא הצליח הסרט בשום ארץ כמו בישראל. הסיבה? ל„מערבולת" יש סוד. זה סרט שהמיסטורין שבו יש בו משהו מרוח המקובלים. ורבים מאתנו מאמינים שאין אמנות גדולה ללא מיסטורין.

מדוע יונאס הדייג מתנהג בצורה של אדם מעונה, רדוף רוחות ונפחד? מי היא האשה הצעירה היפה אגדה, המנסה פעמיים לאבד את עצמה לדעת? מי הם שלושת חבריו של יונאס שחוקרים בדבר התנהגותו של יונאס? מדוע מסופר הסיפור בעזרת תריסר פלאש־באק מעוותים?

למסתורין יש לרוב רקע ריאליסטי, אפילו אם אין להם הסבר המניח לגמרי את הדעת. קאדאר סיפר לי על יצירת „המערבולת"... נסיון טראומאטי שמסופר כאן לראשונה.

#### הטנקים הסובייטיים הראשונים

לעולם לא אשכח את הטנקים הסובייטיים הראשונים שנכנסו לצ'כוסלובקיה — אמר קאדאר. קאדאר היה מתגורר בבריטיסלאבה. יחד עם ידידו ושותפו לעבודה קלוס היה אז מצלם את „מערבולת" בקרבת מקום על שפת הדנובה.

היה זה אוגוסט 1968. האווירה היתה מתוחה. דובצ'יק נפגש עם ברז'נייב בסיארנה ובראטיסלבה. יום אחד ביקר קאדאר את קלוס ששכב במטה לאחר ששבר את קרסולו. לפתע שמעו רעש מן הרחוב.

„אלה עשויים להיות הטנקים הרוסיים" התלוצץ קלוס. קאדאר רץ לרחוב. הבדיחה הפכה לטרגדיה.

קאדאר מספר: לפתע הרגשנו שלא היינו חופשיים במשך עשרים שנה כפי שהאמנו. היינו בגן עדן של כסילים. הם רמסו את כבודנו. נתברר לנו כמה ניצלו אותנו.

קאדאר נמלט לוינה. קלוס נשאר וקרא לקאדאר לשוב. קאדאר סיים את הסרט במאי 1969 תחת עינם הפקוחה של הרוסים.

קאדאר וקלוס מעולם לא יצרו סרט ללא בשורה פוליטית או סוציאלית. סרטם „החנות מעבר לפנה", שזכה באוסקר, נגע במבצע פתוח של האנטישמיות הסלובאקית ושיתוף הפעולה של הסלובאקים עם הנאצים.

#### איבוד השרשים

„המערבולת" שנוצר בשיתוף צ'כי־אמריקאי נועד להיות סרטם הביזרי הראשון. אך קאדאר לא יכול היה למנוע את השפעתו של אכזבתו, ספקותיו וכעסו.

יאנוס (כמו קאדאר) מאבד את שרשיו העמוקים. היה עליו לבחור בין שתי הנשים, אשתו ־ זוהקה היא ארץ מולדתו, אגאדה היא הנסיון המזור החדש המצפה לו מעבר לגבול.

אדם צריך לדעת מתי לעזוב ולאן לפנות — אמר לי קאדאר בקיץ 1968. אותן מלים אומר יאנוס כאשר הוא עוזב את אשתו בכוונה להגר לאמריקה. יאנוס הדייג לא הצליח. קאדאר הצליח. אך קאדאר שנקרע בין מציאות לדמיון ושהי בפחד נמשך, נתן ביטוי לכך באווירת הסרט.

כל צופה עשוי לראות משהו אחר באישיותו של יאנוס או במאורעות המשונים שבסרט. לדעתי שלושת חבריו של יאנוס מיצגים את מצפונו... הם פאטה־מורגאנה וכזו היא גם אגאדה.

הסרט כולו צולם כחלום בלהות אותו חש קאדאר בגופו וברוחו — במציאות.

# חוסר יומרה מופגן

### ספר חדש
מאת הדה ברשם

A FAIRLY MONOURABLE DEFEAT by Iris Murdock
(הוצאת פנגווין, 448 עמ', 5.60 ל"י)

איריס מרדוק, המרצה לפילוסופיה מאוקספורד, פירסמה בספר ניכר של רומאנים ומקובלת מאד על קהל רחב של קוראים מחוגי האינטליגנציה. אין לשלול את נטייה כסופרת — בקיזון הכתיבה, העידון והדיוק הלשוני, למדנות וידע ללא יומרות, אירוניה דקה — ובכל זאת איני משתייכת על חוג מעריציה. חוסר היומרה נראה לי מופגן מדעת. אם בחרה לה איריס מרדוק כנושא את חולשותיו של המין האנושי, אם היא שמה לה למטרה לחשוף חולשות אלה על פי רוב בסיפור עלילה שיש בו גם אלמנטים של מתח, לעתים נראה לי שהיא נכשלת במשימתה הקשה ונשארת בתחום הרומאן של נהגים וסגנונות, והוסר היומרה שלה הופך גם הוא מאניאריזם. הפעם היא אומרת באריכות יתר שכולנו בעצם מגוחכים בלבטי הרגש והשכל שלנו, אבל אינה משכנעת די הצורך והיא כמו נסחפת בשטף העלילה ובחיי האנשים שלה; היחס שלה כלפיהם הוא של אחד מהחבורה ואת האירוניה יש לחפש בנרות. מכל מקום אם לא את האירוניה הרי את האינטלקט.

אנשיה ונשיה הם על פי הרוב אינטלקטואלים מהוגנים, אלא שהדברים שהיא שמה בפיהם פשטנים כל כך, עד שאני חייבת לחזור ולהזכיר לעצמי שאין אני קוראת ברומאן של משרתות, אלא אני נמצאת בחבורה של עלית אינטלקטואלית אנגלית שאנשיה עברו את כל המדורים הדרושים והגיעו עד לפסגה.

גם הפעם היא חושפת אספקטים רגשיים של חיי קבוצת אנשים הקשורים זה בזה, אם כי אין כל סיבה שלא ינתקו קשרים ורפפים אלה. רופרט הילדה הם זוג בגיל העמידה, שאין כמעט מה שיעיב על אושרם ועושרם, מלבד בנם הסטודנט המתמרד, פיטר. את השלווה האידילית בבית המהדרני מנפצת מורגן, אחותה הצעירה של הילדה, מומחית לבלשנות (כך לפחות מרווח לקוראים) החוזרת שבורה ורצוצה מארה"ב לאחר סיומה של הרפתקאת אהבים סוערת עם יוליוס, בילוגן מבריק ונודע ממוצא יהודי. מורגן בפרשיות האהבים שלה ובהתייחסותה ההיסטרית אל זולתה, מנסה בעזרתו של יוליוס לערער את שיווי המשקל של בית רופרט והילדה ואת האיזון הנפשי של הרמוסקסואל צעיר, אחיו של רופרט ומאהבו. יוליוס, אם איני טועה, רוצה להוכיח כי הכל האהבה והאהבים גם יחד, הכל הבל, ולרוקן מתוכן את האידיאות הנשגבות של אהבה וטוב, עליהן נסב ספרו הפילוסופי של רופט ובהן הוא דוגל.

יוליוס ומורגן מצליחים ללא מאמץ ובהתחבולות שקופות לסבך את חיי כולם ולגרום לטרגדיה, כלומר להתאבדותו של רופרט. העניין כולו הופך קומדיה של טעויות בנוסח מודרני ומלוטש כשיוליוס ומורגן, מטעמים שונים, משמשים בה בתפקידים ראשיים.

לי אין ספק שאיריס מרדוק נתכוונה לחשוף את נגעי החברה המשכילה באירוניה דקה, אולם איני יכולה לומר שהיא הצליחה במשימתה ואני רק חוששת, כי הקוראים יראו כאן רומאן רציני לכל דבר. אם כך או כך, זה ספר מומלץ.

# מוצרט בשלושה כלים

### מוסיקה בירושלים
מאת אורי אפשטיין

אמנם, לעולם אי אפשר לומר די למוסיקה של מוצרט, אך על אף זאת שאלה היא אם מוצדק להקדיש ערב שלם לקומפוזיטור אחד, שממילא אין לו סיבה להתאונן על שאין מנגנים את יצירותיו. המרכז למוסיקה ע"ש טארג טרח להרכיב את התוכנית מן היצירות הקאמריות הפחות ידועות של הקומפוזיטור, ולהשיג את מירב הגיוון שניתן להגיע אליו בהרכביהם השונים של שלושת הכלים — כינור, ויולה ופסנתר: דואו לכינור ולויולה, סונטה לכינור ולפסנתר, סונטה לפסנתר בארבע ידיים וצירופם של כל השלושה יחד בשלישיה לכינור, לויולה ולפסנתר.

המשותף לכל היצירות האלה הוא שמוצרט מאיר בהן פנים ומראה את עצמו מצדו הבהיר. הדואו בסול מאג'ור לכינור ולויולה מגיע, בזכות הצמצום בכלים, לתמציתיות של ביסוי שאינה נופלת מזאת של רביעיות רבות. הניגוד שבגוון צליליהם של שני הכלים — עמקותה התמימה של הויולה וזוהרו המבריק של הכינור — מנוצל באופן אפקטיבי בשיזורם של הקווים המלודיים.

נגינתם של אלכסנדר טל וזאב שטיינברג השתלבה יחד בתיאום אורגאני ובהתחושה דקה לאופיים הצלילי השונה של שני הכלים. הסונטה בדו מאג'ור לפסנתר בארבע ידיים היתה בבחינת יצירה פופולארית עד לפני שנים מעטות, כשהנגינה בפסנתר בארבע ידיים היוותה תחביב מקובל בביתו של המשכיל האירופי. העובדה, שמאז נעשתה ליצירה נדירה כמעט שמקומה עבר לקונצרטים יוצאי דופן, אופיינית במידה רבה לתהליך של דחיקת רגלה של המוסיקה מחיי היום־יום.

ברוח זאת גם ניגנו אותה ברכה עדן ואלכסנדר תמיר — כיצירה קונצרטית עם יומרות וירטואוזיות ראוותניות, במהירות מופרזות ובנקישה קשה, ללא הרוח השלווה המציינת אותה בבסגרתה הקאמרית המקורית.

השלישייה במי במול מאג'ור לכינור, לויולה ולפסנתר היא יצירה מלודית וקלילה ברוחה, שטל, שטיינברג ותמיר ניגנו אותה בהגרפה מלאת רוח־חיים ובאיזון מחושב היטב של העוצמה הדינאמית בשלושת הכלים. אם יתמידו שלושה מוסיקאים אלה בנגינה משותפת, נראה שהם עשויים לפתח רוח צוות המתאימה לשלישייה של קבע.

# יריד עתיקות ממצרים — בבאזל

## שני אוספים פרטיים נמכרו במכירה פומבית

מאת ארתור כהן
סופר „הארץ" בשווייץ

באזל

מומחים עסקו יותר משנה בעיבוד מדעי, בתיאור, בפירוש ובתיארוך שני אוספים פרטיים של אמנות מצרית. על סמך הקטלוג שהכינו מומחים אלה, בו תמונות מצויינות, נמכרו האוספים במכירה פומבית בבאזל. את המכירה ערכה „החברה הבאזלית למטבעות ולמדליונים", המתמחה באמנות עתיקה. אך היתה זו הפעם הראשונה שהוצע באחד ממכירותיה הפומביות אוסף כה מקיף של אמנות מצרית עתיקה.

לא הוצעו במכירה פומבית זו אוצרות זהב כפי שנגלו בקבר הפרעה הצעיר תות ענח־אמן. שני האוספים אמנם נרכשו לפני 20—25 שנה, אך גם אז לא השיגה ידו של אספן פרטי חפצי זהב כגון אלה.

אחד משני האספנים היה דיפלומט אוסטרי שמת בינתיים. כששירת בקהיר אסף אמנות מצרית עתיקה, וכשעבר לאתונה — אמנות יוונית עתיקה.

ביחוד רכש במצרים הרבה גילופי עץ, בהם אחדים נפלאים מימי השושלת ה־6—8 של הממלכה העתיקה באלף ה־3 לפנה"ס. מתקופה קדומה זו הוא השיג 27 יצירות.

אחת מהן היא דמות־עץ בגודל טבעי כמעט (161 ס"מ) של אדם עומד (כ־2400 לפנה"ס)' פסלים בגודל זה נדירים — לפני המכירה אמדו את ערך הפסל ב־40,000 פרנקים שווייציים (כ־1.20 ל"י לפראנק).

פסל־עץ אחר של גבר עומד, מאותה תקופה, בגובה 98 ס"מ, נאמד ב־14,000 פראנק. מעץ עשויה מאותה תקופה הוא תבליט נפלא ועדין, מגולף באבן־סיד, המראה גבר עומד חבוש פיאה נכרית עשויה לאכה. שוויו לפי האומדן — 45,000 פראנקים.

בצד פריטים גדולים אלה שנמכרו במחירים גבוהים, היו גם רבים קטנים יותר — תבליטים נפלאים מתוך קברים, ובכלל זה מקום אימרנים למגלף־מתלמד: של הבתור ה־

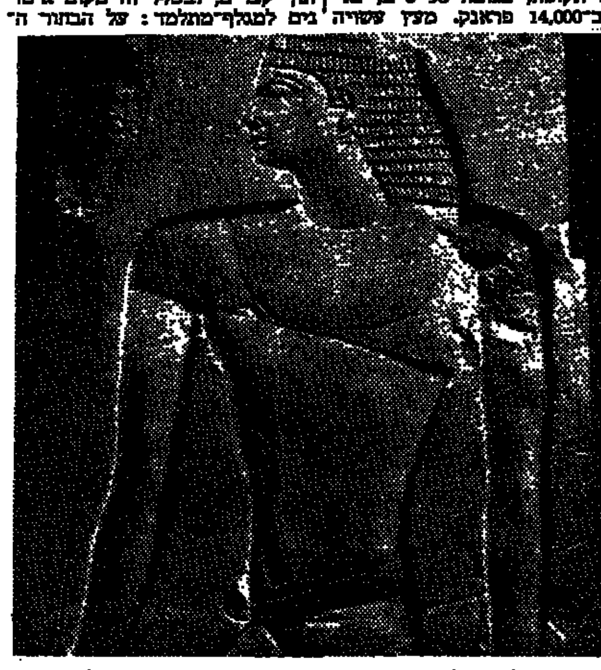
הבליט של גבר — אחד הפריטים שנמכרו בבאזל

גם סירת המשוטים הגדולה והיפה באורך 77 ס"מ שבה יושבים עדיין 14 החותרים. סירה זו גולפה כ־2000 לפנה"ס והיא הוכנסה לקברו של הבת כדי שיהיה לו כלי תחבורה לעולם הבא. ערכה נאמד ב־34,000 פראנק.

אולם „מסמר" המכירה הפומבית היה דלת מפוארת מקברו של דז'אט'ג מי שהיה סופר בית האוצר. זמנה ימי השושלת השישית ועדיין ניכרים בה עקבות של הצביעה הציור שהיו עליה. שוויה נאמד ב־105,000 פראנקים. בן ארץ מצרי היה כאן להתאמן בגילופו של ינשוף יושב. אומדן המחיר — 4000 פראנק.

מלבד הצלמיות נמכרו גם קמיעות קטנים ונחמדים (במצרים העתיקה השתמשו לעתים כדגם של קמיע בבץ של האל הורוס). מלבד זה נמכרו במכירה הפומבית קטעי פרסקות, עטיפות של חנוטים עם דיוקנאות המתים, ומטבעות מן התקופה הקופטית המאוחרת יחסית. בין הפריטים הנמכרים מן התקופה הקופטית היתה יצירה יפה במיוחד שצויינה כפריט יחיד במינו.

# אלון התפטר!!

## מכתב גלוי הקורא להתפטרות השר יגאל אלון

הנני פונה אליך כמנהל תיאטרון אמנותי נסיוני שחוסל בעקבות מדיניות משרדך. הריני להפנות אליך מספר שאלות:

א. האם יש קריטריונים למתן הלוואות לתיאטרונים, ואם יש מה הם?

ב. מדוע עלי כמנהל היאטרון הברתוף לשלם בעצמי את חובות „הברתוף" בעוד שחובותיו של גיורא גודיק שולמו בהמלצתך מכספי משלם המיסים.

ג. בפרשת גודיק אני למד כי רק אנשים שיש להם קשרים ומהלכים בביבכם זוכים לסיוע ולתמיכות כספיות ללא התחשבות כלל לסוג התיאטרון בו הם עוסקים. בעוד שגיורא גודיק עסק בהפקת מחזות מסחריים הרי שידוע בציבור ש„הברתוף" עסק בעיקר במחזות מקוריים בעלי ערך אמנותי נסיוני שבכל מקום בעולם זוכים לתמיכה מירבית. לא כמעט שתיאטרון מסחרי שהתמחה בעיקר במחזות זמר נוסח תיאטרון ברודווי יזכה בתמיכה שגדולה פי עשר מכל התמיכה בתיאטראות מקוריים למשך שנה שלמה.

לאור האמור לעיל הרי שאין ספק כי פעולתך בנידון זה מקורה בשיקולים מוטעים והנני קורא לך בזה להסיק מסקנות אישיות ולהתפטר מתפקידך כשר החינוך והתרבות.

בכבוד רב,
מיכי יקים, תיאטרון „מרתף"

(דרך אגב, טרם ענית על בקשת תמיכה ששלחתי אליך לפני שנה.)

(מ.)


רשימת הזוכים ב־5 טיולים

פיילוט (לוגו)
פילוט

• טלוויזיות • מערכות סטריאו • מכונות כביסה • מדיחי כלים •

# רשימת הזוכים ב־5 טיולים
## לרומניה במסגרת „מבצע פילוט 100.000"

בהגרלה שהתקיימה ביום ג' 8.8.72 במשרדי חברת פילוט בנוכחות עו"ד גבור, מר דנציגר מפרסום אטלינגר, ונציגי הנהלת החברה זכו הצרכנים הבאים ב־5 טיולים לרומניה:

- מר גרוסו גבריאל, מתל־אביב רח' אשכול 62
  רכש טלוויזיה פילוט בחנות ג'נרל־רדיו בע"מ, תל־אביב.
- מר סגל לייזר ינקו, מגבעת אולגה ד', רח' שבטי ישראל 5/10
  רכש טלוויזיה פילוט בחנות שוייצר ובניו בע"מ, חדרה.
- מר שמחוני שמעון, מרמלה, רח' בילו 2
  רכש טלוויזיה פילוט בחנות יולזרי, רמלה.
- מר סרוע עלי יוסף, מכפר איכסאל
  רכש טלוויזיה פילוט מחנות שפיק דמוני, נצרת.
- מר רבאח חסן, מנהל בית ספר יסודי ב' במגדל־שמס
  רכש טלוויזיה פילוט בחברה.

Reiss·Cohen
Original Prints & Drawings

גלריה רייס־כהן, ניו־יורק
מבין הגלריות הגדולות בעולם,
אשר ברשותה אוסף רישומים
והדפסים מקוריים של גדולי הציירים
מהמאות ה־19 וה־20
נאה להודיע על מינוין של מר
ויליאם סמרום
כנציגה בישראל.
ברשותו אוסף גדול מיצירות
Picasso
לקביעת ראיון, נא להתקשר אישית אל 752760 ת"א.



ללא שביתה!
ללא דרישה להעלאת שכר כמובן „המזכירה האוטומטית" ATD־11 העונה לטלפון שלך 24 שעות ביממה.
היה במוח שאיש לא נהנה משירותיך!
באפשרותנו לגלות מיקרופונים סמויים בעזרת ציוד הגילוי החדיש שלנו.
סוכנים כלליים: רוויה־דוקמור, רחוב שלום עליכם 18, ת"א, טלפון 286444.



חסכון נכון
הקן שסיהיד בזמן ושמירה ערכם ושיפם
שמפף
ת"א, רחוב הס 1, טל. 55531



תיאטרוני ישראל
הערב 13.8
הבימה:
צוואתו של כלב:
תיאטרון ירושלים
פיקניק לשניים:
תל־אביב האולם הקטן
הקאמרי:
ח פ ץ:
תל־אביב
התיאטרון העירוני
ח י פ ה:
ח פ ץ:
תיאטרון הקאמרי



חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965
מרחב התכנון מקומי כפר־סבא
הודעה בדבר הפקדה תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר־סבא הופקדה תכנית מפורטת הנקראת „תכנית מפורטת מס' כס/248 — אזור מגורים, ציבורי פתוח, הרחבת דרכים". ביחד עם התשריט המצורף אליה.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: גוש 6433, חלקה: 15.
כל מעונין בתכנית, רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה את עצמו נפגע על־ידי התכנית וכן מהנדס ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום או גובל אותו, רשאי, תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות להכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.
מרדכי כהנא
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז
תאריך ט"ז אב תשל"ב — 26.7.72

הצגת בכורה ארצית
קולנוע „סטודיו" תל־אביב
למבוגרים בלבד • שעות ההצגה 4.30—7.15—9.30
United Artists



למכירה
שטיחים פרסיים
(במיוחד גדולים)
במחירים נוחים
לפנות: שילוני
ת"א, ליליינבלום 28, טל. 57064



ביום שלישי 15.8.72
במלון תדמור הרצליה
אין ארוחה
עקב מסיבה
פרטית
ארוחות
משפחתיות
כל שבת בצהרים
הזמנות מראש
טל. 938321

חלום של שבת
על שפת ים כנרת
בחוף הרחצה הפרטי
של המלון יום של מנוחה...
רחצה... ספורט... יום שלם
של אויר ואוירה עם
ארוחת צהרים
מסורתית — 20 ל"י
לאיש כולל הכל
בילוי מהבוקר
עד לפנות ערב
מלון "גני חמת" טבריה
טל. 067.21666



צלום ספרים
בלי לפרק דפים
פוטו אופנהיים
ת"א, רחוב טשרניחובסקי 5
טלפון 52598



למשקיע רציני בלבד!
למכירה במיליון ל"י נכס מסחרי חדש במרכז הטוב ביותר של ת"א עם
חוזה שכירות ל־10—5 שנים
כולל הצמדה
בנכס הנ"ל הותקנו שכלולים והפורים, כגון: מערכת מיזוג, תקרה אקוסטית וכו' בסך 200,000 ל"י
(15% חד־שנתי)
הנכס הנ"ל נותן 8.5% נטו מההשקעה. שכירות שנתיים מראש מובטחת.
אפשרות למשכנתא.
רק משקיעים בפועל, ללא מתווכים יפנו לה. ד. 16512 ת"א.



עירית ירושלים
הועדה המקומית לתכנון ולבניה ירושלים
הודעה לצבור בדבר אשור תכנית/יות בנין ערים עפ"י הודעה ברשומות בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

1. הכנית תכנון עיר מס' 1585 — שנוי מס' 17/71 לתכנית מתאר 62 ירושלים. קביעת אחוזי הבנייה וקוי בנין ותכנית בניה.
2. תכנית תכנון עיר מפורטת מס' 1744 — אחוד חלקות 99, 97 בגוש 30106 ברח' שאול המלך.
3. תכנית תכנון עיר מפורטת מס' 1742 — שנוי מס' 1/71 לתכנית 1473 אחוד מגרשים וחלקי חלקות בגוש 30140 באזור תעשיה בשכ' תלפיות.
4. תכנית תכנון עיר מפורטת מס' 1742 — התוויית דרכי גישה לתחנת מכבי אש ולקדות מס' 2 של חברת מקורות. גושים 30122, 30170, 30184.

הודעה בדבר אישור התכנית/יות הנ"ל תפורסם בילקוט הפרסומים הקרוב.
התכנית/יות האמור/ות בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותה/ן ביחד עם התשריט/ים המצורף/ים אליה/ן, הופקדו במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה ירושלים וכן במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה ירושלים וכל מעונין רשאי לעיין בהן ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
ט. קולק — ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה ירושלים.



ועד מקומי סביון
מכרז מס' 5/72
לבנית גן ילדים בסביון
מוזמנות הצעות לבנית גן ילדים בסביון.
תכניות, מפרטים וטפסים למילוי ההצעות ניתן לקבל במשרדי הועד, רח' הבקמה 8, סביון, החל מ־14.8.72, תמורת 50.— ל"י שלא יוחזרו.
את ההצעות, התכניות והמפרטים יש למסור במעטפה סגורה למשרדי הועד עד ליום ה', 31.8.72 בשעה 12.00.
יש לצרף להצעה ערבות בנקאית בגובה 10% מערך ההצעה.
אין הועד מתחייב לקבל את ההצעה הזולה ביותר או הצעה כל שהיא.
אברהם ע. מקליס
יו"ר הועד



המפתח לפרסום בארץ
פרסום ב„הארץ"


## ירושלים
אור־און — שלש השפות הגדליות
אוריון — נודית
אורנע — השיטה ההולנדית
11.00 עזית של הצבנים
ארנון — הגן של פינצי־קונטיני
הבירה — הבית הנוטף דם
חן — הארטיסטים בצבא
ירושלים — הבריחה אל השמש
סמדר — הרחק מן ההמון הסוער
עדן — עשה לי אהבה
רון — החתול בעל 9 הזנבות

## חיפה
אורה — הבריחה אל השמש
אוריון — לך חבר תקם
אורלי — גבר ארוטי
ארמון — שגעון הגדלות
בית־רוטשילד — מרה סאה
גל־אור — הבריחה הגדולה
חן — דקמרון
מוריה — הקמצן
מירון — פעם גנב תמיד גנב
עצמון — שמש אדומה
עממי — הטוב, הרע המכוער
רון — צעירים וסוערים
שבים הכרמל — משחק ושמו רצח

## קריות (חיפה)
זהר — מילכוד 22
יובל אור — יהלומים לנצח

## חדרה
גן־זהר פתוח — שלטון החושך
סגור: מפנה בחיים
חוף — הקשר הצרפתי

## נתניה
אסתר — הלחישה שבלב
יביל — ויילרד
סטודיו פתוח — השוטר בדיבוס
סגור: השיטה ההולנדית

## הרצליה
דוד — אני אהב אותך רוזה
תפארת — ג'ק הגדול
היכל — דקמרון
דגניה — כולם היו בני

## ראשון־לציון
תפארת — עזית של הצנחנים

## רמת־השרון
גיל — יום הדין

## רמת גן גבעתיים
אורדע — נודית
4.00 עזית של הצנחנים
אורלי — ספור אהבה
ארמון — הפורצים
גל־אור — גרנד־הוטל
האזים — שגעון הגדלות
הדר — שתי דפיקות לב
לילי — רשימת הלהטרום
רמה — עידום בצל הפחד
רמת־גן — נצרת הטלפון הבהלי
שבים — עזית של הצנחנים

## פתח־תקוה
אורון — נצרת הטלפון הבהלי
הדר — אדיוס סבאטא
היכל — טוינקי
שלום — נודית

## חולון
ארמון — נוריה
רנה — שתי דפיקות לב

## בת־ים
אורנים — מחפשים את צ'ארלי
עצמאות — מיכי
בת־ים — האיי המוזהם

## יפו
נגה — הפנטומסים בג'ונגל

## תל־אביב
אופיר — הטוד האלגנטי
אורלי — המערבולת
אלנבי — הארטיסטים בצבא
אסתר — שמש אדומה
בן־יהודה — זנב העקרב
גורדון — הגן של פינצי קונטיני
גת — חתולים בצברת
חן — ניקולס ואלכסנדרה — 8.45
הוד — חטיפת בואינג 707
זמיר — לסבו
חן — מלודי
קריסוריון — מגעים
מוגרבי — הארגון
4.30 — עזית של הצנחנים
מקסים — הבריחה אל השמש
מרכז — אהבה בטיסונאה
מתמיד — טרזן המופכה בג'ונגל
6 הצגות ליום


סינרמה
ג'נה כבוד תיאקל סרין כריסטין בלפנוד
המפתח לקשר
7.15—9.30


סטודיו — יום א' הארור
פאר — מה בטמע דוק
פריז — המכונית שלי
צפון — כנופיה העקומים
רמת אביב — חבר שלי
שדרות — נכלים בריביירה
תבלה — ברק ברוח
תמר — בעבור חופן דולרים


קולנוע „תל־אביב"
עירית
שבוע 2

# כיוון ההתפתחות של העובר

במחלקה לזואולוגיה של האוני־ברסיטה העברית בירושלים עורך מר ל. כוכב, בהדרכתה של הפרופ' חפ־ציבה אייל, ניסויים מעניינים בהש־פעת כוח הכובד על התפתחותם של עוברי תרנגולות. לצורך מחקר זה כפרים באופן כלאכותי 160 תרנגו־

## ניסויים בהתפתחות עוברי־התרנגולות באוניברסיטה העברית

במשך ה„מסע" מתצפפת הביצה ב־שני קרומי הקליפה — תהליך הנמ־שך כשעתיים — ועוברת אל הרחם, שם היא שוהה כ־20 שעות, תוך הנר־

נים, והכניסו אותן לאינקובטור, שם עברו תנועה סיבובית הדומה לתנו־עה הסיבובית הנורמאלית ברחם, אלא שכיוון הסיבוב השתנה. הם נוכחו ל־

סטאטי, ללא סיבוב, בשעות הקרי־טיות, האדיב מחזירים אותה לתנוד־תה הטבעית מוצאים שהעובר מתפ־תח במקביל לציר־אורך הביצה, ולא בניצב לו. מכאן הוכחה השערת ה־חוקרים שלא התנועה הסיבובית מכ־תיבה את כיוונו של הראש, אלא זווית נטייתו של העובר.

### ראש או זנב

העובר של השעות הקריטיות מור־כב כתאים בעלי צורה של דיסק, ללא כיוון מוגדר. ואז לפתע מאב־דים התאים את צורת הדיסק והם מסתדרים בצורה חד־שכבתית בכי־וון של מאחור קדימה. מקום התחלת תהליך ההיזקקות יהיה הזנב. בבדי־קת תחכי ריקמה במיקרוסקופ נמצא כי בעצם תהליך ההיזקקות חלה בשי־רת תאים בגודל של כ־86 מיקרון מן העובר, ותאים אלה מתרכזים תכיף באיזור הראש לעתיד. תהליך



לות „לגהדיך" לבנות, ובודקים את ביציהן בשלבים שונים של התפתחותן.

כדי לקבל את החומר הוי לניסו־יים לבצע הפלה, אשר בעבר היתה נעשית על־ידי הזרקת הורמון ה־היפופיזה להדיר התרנגולת לשם גרי־כת ההתכווצויות שריר הרחם. הביצה הנפלטת היא ללא קליפה כלל או

עה סיבובית על ציר האורך שלה במהירות של 10 עד 15 סיבובים ב־שעה. תוך תהליך זה חלה התרברות הקליפה, והביצה הבשלה מוכנה ל־הטלה כ־26 שעות לאחר הביוץ.

### כיוון התפתחות העובר

כבר בשנת 1828 טען חוקר גרמני בשם פון בר שהעובר מתפתח בכי־

דעת כי בהתאם לכיוון הסיבוב מש־תנה כיוון הראש בעובר התרנגולת. הם גם מצאו כי אם הוצאה הביצה מן הרחם לפני השעה ה־14 לשהותה שם, ניתן לשנות את כיוון ראש ה־עובר, אולם לאחר השעה ה־16 כבר אין שינויי כיוון הסיבוב משפיעים על כיוון הראש.

באותן שעות בהתפתחות העובר —

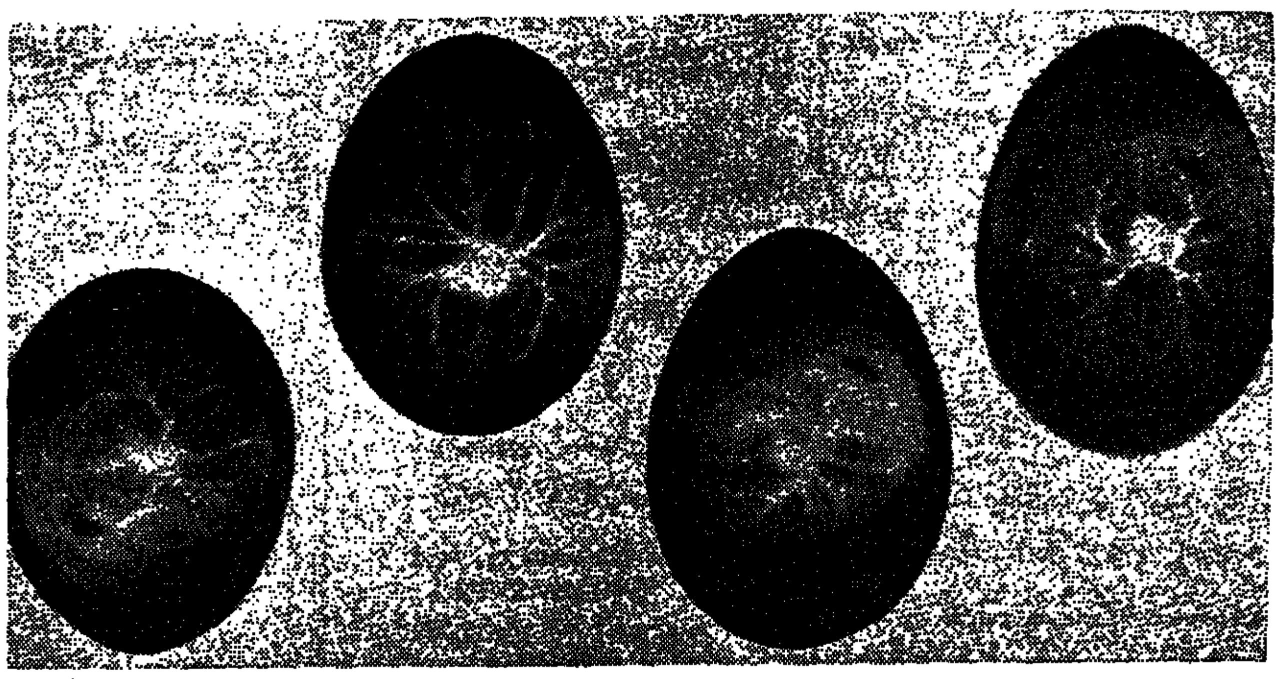

כיוונים שונים של ראש העובר בעקבות ניסויים של סיבוב והטייה

בעלת קליפה דקה מאד, בהתאם ל־גיל הביצה. שיטה זו נמצאה בלתי יעילה, הואיל והתרנגולות מתחס־נות כנגדה.

כך כוכב פיתח, איפוא, שיטה אל־טרנטיבית — על־ידי לחץ מיכני ב־אצבעות על בטנה של התרנגולת הוא מצליח להביא להפלת ביצה אחת לשבוע לתרנגולת.

כבר כמחצית השעה לאחר ההט־לה חל אצל התרנגולת ביוץ חדש. החלמון, שהוא הוא הביצה, נוקף מ־אשכול החלמונים ונופל לחצוצרה, שם הוא מופרה וממשיך לנוע ב„מר־ביל הביצים" שם הוא זוכה לריבוד החלבון (תהליך הנמשך כשלוש וחצי שעות).

בעריכת:
פרופ' נתן שרון
ופרופ' שמואל שאלתיאל

וון ניצב לציר האורך של הביצה, כלומר, שאם חוד הביצה מופנה ל־צד ימין וכד הביצה (הצד הפחוס) מופנה לצד שמאל, אזי ראשו של העובר מופנה מהמסתכל והלאה ו־הציר ראש־זנב נמצא בזווית של 90 מעלות לציר אורך הביצה.

בשנת 1953 גילו חוקרים משטרס־בורג כי לעתים משתנה כיוון הציר ראש־זנב, וכן גילו לראשונה כי ה־ביצה נמצאת ברחם בתנועה סיבו־בית. הם החדירו לרחם עפרון ער־פרת, אשר סימן קו על הביצה. ב־צילומי רנטגן זיהו את הקו ונוכחו בתנועה הסיבובית של הביצה.

החוקרים הצרפתים גילו כי הנו־תו של פון־בר נכונה ברוב המקרים, שאז נמצא חוד הביצה כלפי פתח ה־הטלה. אולם במקרים בהם כד הבי־צה מופנה כלפי חוץ, אזי מונח ה־עובר כשהוא הפוך ב־180 מעלות מן הכיוון הרגיל. הם גם הוציאו בי־צים צעירות מרחמה של התרנגולת לפני פתור השאלה בפרק־זמן של־

בין השעה ה־14 לשעה ה־16 לש־הותה של הביצה ברחם — חלים כנראה תהליכים רבי־חשיבות בהת־פתחות העובר, ואלה הן ה„שעות הקריטיות" בהן מתרכז המחקר ב־ירושלים.

על־ידי פתיחות אשנב בביצה ומע־קב אחר מקומו של העובר מצא מר כוכב כי העובר שואף להמצא ב־פסגת החלון, ועקב התנועה הסיבו־בית הוא מוטה קצת בזווית. כאשר מעמידים את הביצה באופן אנכי ו־רבים.

זה של בשירה והצטברות אינו מובן עדיין כל צרכו.

### ומה בחלל?

אין ספק שלכוח המשיכה של כדור הארץ יש השפעה מרובה על כיוון ההתפתחות של העובר, וכימצא זה מעורר את השאלה כיצד יתפתחו עו־ברים בטיסות חלל ממושכות בתנ־אים של חוסר משקל? נושא זה לא נבדק עדיין ומציג סימני שאלה רבים.

# הפלסטיק מזהם את הסביבה

אחת התופעות המפתיעות בתעש־יה הכימית בשנים האחרונות הוא הגידול העצום בייצור החומרים ה־אורגניים. אם בשנת 1950 היתה הכ־מות הכללית של חומרים אורגניים שיוצרו במערב כ־7 מיליון טון, הרי בשנת 1970 מגיעה הכמות הכללית ל־63 מיליון טון, והתחזית ל־1985 מצביעה על כמות של 250 מיליון טון.

לגידול בנפח הייצור נתלווה גם גי־דול בגיוון החומרים המיוצרים. כמה מן המוצרים המוכרים היום לכל ילד היו לפני זמן לא רב בבחינת קור־יוזים מדעיים בלבד. תהליכי־הייצור השתנו אף הם, והתעשייה עוברת לחומרי־גלם פשוטים יותר — כמו הנפט הגולמי המצוי בשפע ואשר ממנו ניתן לקבל, בזול ובקנה מידה גדול, כמה מן החומרים הבסיסיים הדרושים לסינתיזות אורגניות מסוב־כות.

מרבית הכימיקלים האורגניים עוב־רים עיבוד נוסף, וחלקם הגדול מש־מש בחומרים פלסטיים, שרפים סינ־תטיים ועוד, ואינם נכללים בקטי־גוריה של „כימיקלים" במובן הר־גיל של המלה.

כ־25 אחוז מכלל נפח הייצור של התעשייה הכימית האורגנית הם ממ־סים שונים (מתנול, אתנול, תר־כבות פחמימניות של כלור ופלואור ועוד), גליקולים (נוזלי־מצננים, תו־ספות לדלק למניעת קפיאה ועוד) וכן דטרגנטים. כ־20 מיליון טון לשנה מחומרים אלה מגיעים לאוויר, ו־זאת בנוסף למיליון טון של זיהומים אורגניים הנפלטים בצורת גז וכן לכמויות עצומות של פסולת נוזלית הנפלטת מן המפעלים הכימיים עצ־מם.

בדרך־כלל, מנסים המפעלים הכי־מיים עצמם למנוע את זיהום הסבי־בה, אם מתוך שיקולים כלכליים (ני־צול חוזר של ממסים) או מתוך שי־קולי בטיחות (מניעת הצטברות אדים מסוכנים במפעל, למשל). אך גם כאן אין תמיד הצדקה כלכלית למ־ניעת זיהום — למשל, בתעשיית ה־צמר, כאשר הדטרגנט ששימש לני־קוי חומר הגלם נפלט עם מי ה־שופכין.

מעניין לציין כי הכמות העצומה של חומרים אורגניים הנפלטת לס־ביבה, כתוצאה מפעולות אנוש, היא זעירה ביותר יחסית לכמות החומ־רים האורגניים הנוצרים בטבע והנפ־לטים לאטמוספירה. באיזורי ביצות, למשל, נוצרות כמויות גדולות של גז המתאן. עצי־יער פולטים לאוויר פחמ־מימנים מסוג הטרפנים, ואלה כנר־אה עוברים פולימריזציה באוויר ו־מורחקים מן האטמוספירה על־ידי ה־גשם. למרבה המזל, קיימים בטבע תהליכי „ניקוי" אשר בעזרתם מיט־הרת האטמוספירה מזיהומים אורג־ניים שונים, בפעולת הקרניים האול־טרה־סגולות, החמצן ואדי המים ש־באוויר.

נוסף לכך, קיימים בטבע תהליכי ביו־דגרדציה — פירוק על־ידי מיק־רואורגניזמים — שבעזרתם מיטה־רים גם מי־נחלים ונהרות שזוהמו על־ידי חומרים אורגניים. יחד עם זאת, יש לזכור כי מרבית החיידקים האחראים לפירוק מועיל של חומרי פסולת זקוקים לאוויר כדי לחיות, ו־אם מידת הזיהום בנחל מסויים עו־לה על גבול מכסימלי, אז אין ה־חיידקים יכולים להתקיים בו והזיהום בו ממילא גובר והולך.

אמנם המיקרואורגניזמים המפרקים הם בעלי יכולת לפעול על מספר רב של חומרים שונים, אך לא תמיד הם יכולים להפגין את היכולת הזאת — ביחוד כשמקור הזיהום הוא חומר סינתטי אשר אינו מופיע בטבע. ל־מרות כושר ההסתגלות המפליא של המיקרואורגניזמים לתנאי הסביבה, הרי ידועים כבר היום כמה חומרים סינתטיים שהם עמידים ביותר בפני פירוק ביולוגי, ומהווים בכך סכנת זיהום מצטבר של הסביבה.

השוואת מהירות הפירוק של כימי־קלים אורגניים הראתה כי בפחמימ־נים יהיה החומר המסועף רגיש יו־תר לתקיפה של מיקרואורגניזמים. מחקרים אלה נועדו לבדוק אם ני־תן להחליף תרכובות עמידות בפני פירוק (כלומר, מסוכנות לסביבה) בתרכובות דומות אשר לא יהוו סכנת זיהום.

אם נשווה את גורלו של גז אתילן באטמוספירה לזה של כלורופלורופח־מן, נראה כי בעוד הראשון, שהוא חומר המצוי גם בטבע, מוצא במ־הירות יחסית את דרכו מן האטמוס־פירה לקרקע באמצעות הגשם ואינו מהווה סיכון לסביבה, הרי שהכ־לורופלורופחמן (שאינו מצוי כתוצר של תהליך טבעי) הגיע כבר היום לריכוז כזה באטמוספירה שיש כבר הכוללים אותו בין מרכיביה. חומר זה יציב מאד, נוטה להצטבר באו־ויר ושימושיו ההולכים ומתרבים (מ־שמש כחומר־דוחף באירוסולים) מגבי־רים את סכנתו כחומר זיהום. יחד עם זאת, נמצא כבר איזה מיקרו־אורגניזם המתפתח יפה על פלורו־הכסן, שהוא חומר דומה מבחינת הרכבו הכימי, ויתכן שבטיפול מתו־אים חיפוש מקיף יימצא גם יצור מיקרוסקופי אשר יסתגל לתזונה בל־תי רגילה של כלורופלורופחמן ו־יסייע לנו להפטר מחומר זה.

ברור כי לא ניתן להחזיר את ה־תעשייה בימינו אחורנית, וכי גם אם תקום תנועה שתטיף לחזרה ל־„ימים הטובים ההם" כשהאוויר היה צח, לא רבים יסכימו לוותר על ה־יתרונות והנוחות שהשגנו בעזרת ה־תעשייה. לעומת זאת יש כבר קבו־צת חוקרים גדולה, משטחי מדע שו־נים אשר במקום להתריע על הס־כנות ולהפגין בעלמא, מנסה קודם כל לעמוד על סוגי הזיהום, כמותם ומקורותיהם ומחפשת באופן שיטתי פתרונות לבעיות ספציפיות של זי־הום הסביבה.

## המוח „נסתם" עם הזיקנה

לדעתם של החוקרים ויליאם בונדארק והרברט באורנצקי, בשיקאגו, יש בתהליכי ההזדקנות של המוח לא רק התנוונות של תאי העצב, אלא גם סתימה של חללים הדוגיים בין תאי העצב שבמוח.

החוקרים מדדו את נפח החל־לים הבין תאיים במוחן של חול־דות בנות שלושה ועשרים ושי־שה חודשים. הם מצאו כי כ־22 אחוז מנפח מוחן של חולדות צעירות הוא ריק, ונתון זה אינו משתנה עד לגיל של 22 חודשים לערך. מכאן ואילך הולכים החל־לים וניסתמים, ובמוחן של חול־דות זקנות יש רק חלל של כ־9.6 אחוזים מנפח המוח.

מסתבר שחללים אלה אינם סתם נפח מבוזבז של המוח. נר־אה כי החללים מאפשרים לתאי העצב שבמוח לפעול ביעילות מכסימלית. לא רק שבחללים אלה זורמים כנראה יונים וחומרים אחרים, אלא שדרכם מתאפשרת גם תיקשורת בין תאי העצב לבין עצמם.

# הרפתקאות קרן לייזר

בכמה כורים גרעיניים מטיפוס „מאגנוקס", שהוקמו בבריטניה, נת־גלתה תקלה רצינית אשר פגעה קשה בכושר תפוקת הכוח שלהם. מסתבר שבכמה מרכיבי הפלדה של הכור הת־לידו ועקב כך נאלצים כיום להפ־עילם בטמפרטורה של 360 מעלות צלזיוס, במקום 380 עד 410 מעלות כמתוכנן, ובכך מצטמצמת תפוקת ה־כוח בשמונת הכורים יחד בכדי 1000 מגאוואט.

מפעילי הכורים אינם יכולים ל־מדוד את מידת הנזק מבלי להפ־סיק לחלוטין את פעולת הכור ולפר־קו. אם שכבת החלודה איננה עבה מאד, יתכן להפעיל את הכור בטמ־פרטורה גבוהה יותר ולצמצם את הפסד הכוח, אך כל זמן שאין נתונים מדויקים על כך חייבים, מטעמי ב־טיחות, לעבוד בטמפרטורה נמוכה מ־הרגיל.

והנה נמצאה דרך למדוד את שכ־בת החלודה בתוך הכור הלוהט ו־הרדיואקטיבי גם מבלי לפרקו, וזאת בעזרת קרן לייזר רבת עוצמה. פולס של קרן לייזר יקדח חור זעיר בקוטר של שלושת־רבעי המילימטר בשכבת החלודה, ופעולה זו תחזור על עצמה כמה פעמים, עד שהחור יגיע דרך שכבת החלודה אל פני המתכת. עו־בי שכבת החלודה יימדד על־פי מס־פר הפולסים הנדרש לקידוח החור.

הואיל וטמפרטורת הכור בשעה ש־אינו פועל מגיעה ל־100 מעלות צל־סיוס, ואילו הלייזר יכול לפעול רק בטמפרטורה של 20 מעלות, ייעטף המכשיר במערכת קירור. מעריכים כי מכשיר לייזר כזה יוכל לפעול ב־משך שנה, למרות הנזק שייגרם לו על־ידי הכור הגרעיני.

# ליקוי־חמה כמעט מלא

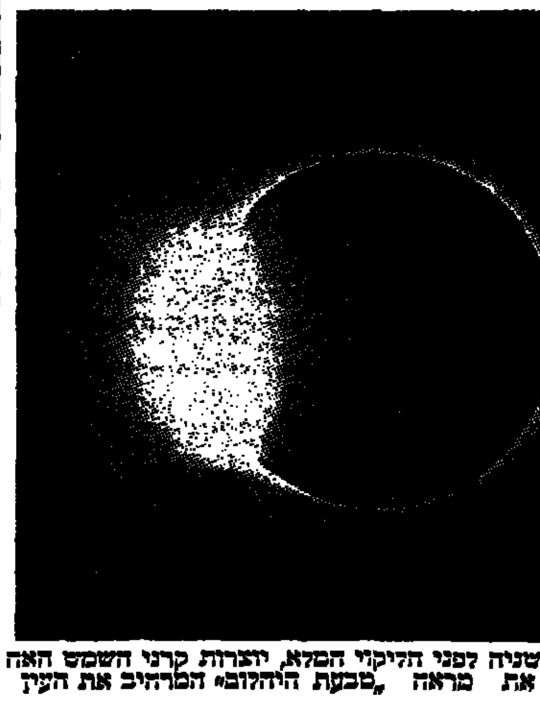

שבריר שניה לפני הליקוי המלא, יוצרות קרני השמש האח־רונות את מראה „טבעת היהלום" המרהיב את העין

לוע זה שצולם בהגדלה של 4850 מונים מצביע על עוצמת פגיעת המטאורים בפני הירח.


הפלגות שיט ונופש לחופי הים התיכון

ЄPIROTIKI LINЄS

שרות הפלגות שבועי מחיפה לוונציה בכל יום ראשון באניות המעבורת הבנויות במיוחד לתיירות ולהנאת הנוסע - "הרמס" ו"פגאסוס".

סיורי חוף בשעות היום בנמלי הביניים - לימסול, אלניה ואנטליה (טורקיה), רודוס, פיראוס, קורפו, דוברובניק, ונציה וחזרה דרך - קורפו, פיראוס, הרקליון (כרתים) ולימסול.

מיזוג אויר ● בריכת שחיה ● מטבח עשיר ומגוון ● חנות פטורה ממכס

בלה את חופשתך וסייר במחירים נוחים לחופי הים התיכון!

סיורי חופים בני 12 יום החל מ־573ו ל"י. כולל מסים.
נא לפנות אל סוכן הנסיעות שלך או לסוכנים הכלליים

אלאלוף ושות'
ת"א, רח' אלנבי 94, טל. 611757 - 613389
חיפה, רח' ביאליק 6, טל. 667752 - 667753

סיוג בטיחות שנקבע ע"י מנהל אגף הספנות והנמלים "הרמס" - "פגאסוס" שנת הבניה 1970 (י"ג)

מבחר סיורים באוניות־פאר, מיומיים עד שבעה ימים, מנמל פיראוס לאיים היווניים וטורקיה.

ЄPIROTIKI LINЄS



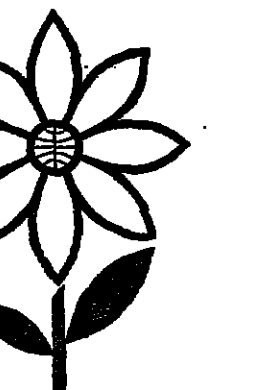

בתערוכת הפרחים ה־8 בחולון

תצוגת פרחים הבינלאומית

סוכות תשל"ג 21-30 ספטמבר 1972



בנק ישראל מודיע:

היום, יום ראשון, 13.8.72

תונפק סדרה חדשה - רל"ו

של מילווה פיתוח מסוג „ברירה"

★ סכום ההוצאה — של הסדרה החדשה — 10 מיליון לירות. האיגרות הן בשווי נקוב החל מ־100 ל"י.

★ הפדיון והריבית — הפדיון יחול בתום 5 שנים. התמורה תשולם לפי הגבוה מבין שני החישובים:

א) הקרן והריבית צמודות למדד
שיעור הריבית — 4.84%, על־פי חישוב של ריבית דריבית, דהיינו 26.66 ל"י. לסכום זה יתווספו הפרשי הצמדה על הקרן ועל הריבית. מדד הבסיס יהיה 131.8 נקודות.

ב) הקרן והריבית — לא צמודות למדד
שיעור הריבית 10.76%, על־פי חישוב של ריבית דריבית, דהיינו 66.66 ל"י.

בכל מקרה מובטחים לפחות 50 ל"י נטו לכל 100 ל"י

★ המס מוגבל — מס הכנסה על הריבית לא יעלה על 25%. הפרשי ההצמדה על הקרן פטורים ממס *.

★ רכישה — איגרות מילווה פיתוח של מדינת ישראל ניתן לרכוש בכל המוסדות הבנקאיים ואצל חברי הבורסה לניירות ערך. הרכישה במועד ההנפקה משוחררת מתשלום עמלה.

★ קבלת תעודות — ניתן יהיה לקבל את התעודות — תוך חודש ימים ממועד ההנפקה.

★ רשום בבורסה — הסדרה החדשה תירשם ותיסחר בבורסה לניירות ערך. כלומר, ניתן — במקרה הצורך — לממש את תמורת האיגרות בכל עת, אף לפני מועד הפדיון הסופי.

* על־פי סעיף 97(א)(3) לפקודת מס־הכנסה.

מילווה פיתוח של מדינת ישראל



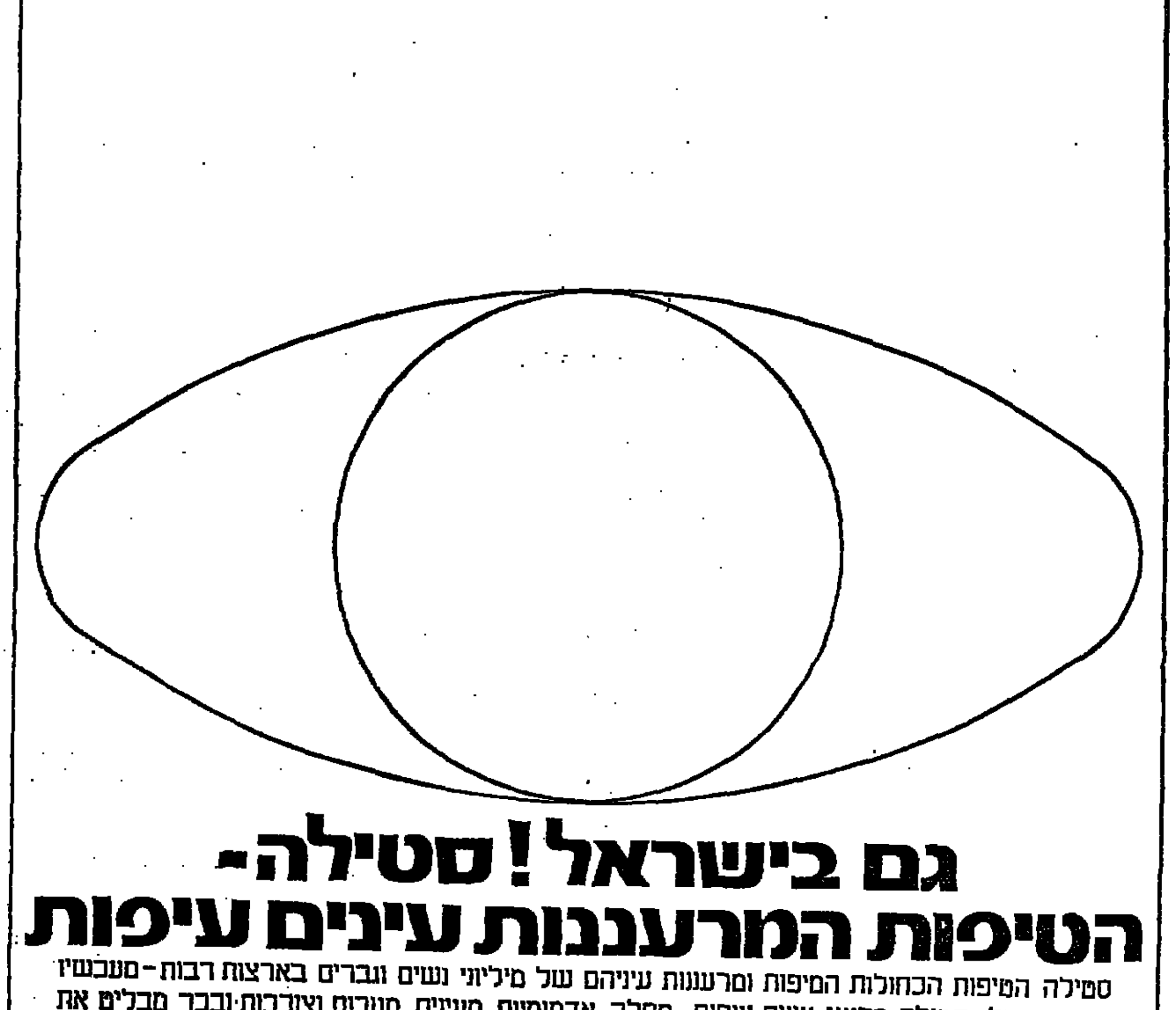

גם בישראל! סטילה־
הטיפות המרעננות עינים עיפות

סטילה הטיפות הכחולות המיפות ומרעננות עיניהם של מיליוני נשים וגברים בארצות רבות - מעכשיו גם בישראל. סטילה מרענן עינים עיפות. מסלק אדמומיות מעינים מנורות וצורבות ובכך מבליט את יופין הטבעי והעמוק. סטילה הטיפות הכחולות שיעזרו לעיניך לאחר רחצה בים. בתום נסיעה או שהייה באזור מלא אבק או עשן סכוניות. לאחר קריאה ממושכת ובכל עת כדי להראות טוב יותר. סטילה הוא סודם של שחקני במה, קולנוע וטלויזיה. המעניקים לעצמם עינים יפות ומביעות יותר. סטילה נמכר בבקבוקון המעוצב במיוחד כדי שפעולת הטפטוף תהיה קלה ביותר. דבר המאפשר לכל אחד לטפטף את הטיפות לעצמו בקלות רבה. סטילה טיפות סטריליות לחלוטין. רשיון משרד הבריאות מס' 1312/234 הרוקח שלך יספר לך על סטילה. כי את הטיפות הכחולות ניתן להשיג רק ב־בתי מרקחת. מחיר הבקבוקון 4.05 ל"י.

STILLA טיפות עינים כחולות

עיניים יפות. עיניים רעננות עם סטילה.

באור־רשבסקי




هكذا من الأصل

مكذا من الأصل




## המוסד לביטוח לאומי

# הודעה חשובה למעסיק!!

## תשלום מענק התייקרות
## ותוספת לבעלי שכר נמוך

(השלמת הכנסה)
לחדשים יולי — ספטמבר 1972

הננו מביאים לידיעתך, כי עובדיך הזכאים להשלמת הכנסה לבעלי שכר נמוך ישירות מהמוסד לביטוח לאומי (הורים ל־3 ילדים ויותר וכן כששני בני הזוג עובדים) **אינם צריכים להגיש טופס תביעה נוסף** לתשלום המענק לחודשים יולי — ספטמבר 1972.

המוסד לביטוח לאומי ישלם להם המגיע בהסתמך על תביעתם הראשונה בטופס בל/3500 (4.72). זאת כדי להקל עליך, על העובד ועלינו.

עובדיך הזכאים לתשלום ישיר מהמוסד, שטרם הגישו את תביעותיהם באמצעותך, טוב יעשו אם יזדרזו בהגשת התביעה (בטופס בל/3500 מהדורה 4.72).

עובדים הזכאים לתשלום ישיר מהמוסד (3 ילדים, שני בני זוג עובדים) שלא הגישו טופס התביעה לחודשים אפריל—יוני 1972, מאחר ולא היו זכאים להשלמת הכנסה, אך שהגישו תביעות אך הן נדחו — רשאים להגיש תביעה לתקופה יולי—ספטמבר 1972. התביעה תוגש בטופס בל/3500 ב׳ אותו ניתן להשיג בכל סניפי מוסדנו.

לעובדים אחרים בעלי שכר נמוך — ישולם המגיע על ידי המעסיק לפי הפרטים שמסרנו באיגרת מחודש אפריל שנה זו. לא חל כל שינוי בתנאי הזכאות לגבי קבוצת עובדים זו.

**אנו מציינים שלא חל כל שינוי בתשלומי קיצבת ילדי עובדים לגבי החודשים הנ"ל**

החל מחודש אוקטובר 1972 ישלם המוסד ישירות את השלמת ההכנסה, **לכל העובדים הזכאים**. לכן לא יזוכה עוד המעסיק בתשלומים של מענקי התייקרות בעת תשלום דמי הביטוח של הדו"ח בעד אוקטובר 1972.

דרכי הביצוע של התשלום הישיר לכל העובדים יפורסמו בסוף חודש ספטמבר ש"ז.

---

# BRITISH MERCHANTS' INSURANCE COMPANY LIMITED

Agents and Attorneys in Israel :
MISRAH INSURANCE SERVICE, TREU & STEINWEG COMPANY LIMITED

ABRIDGED FINANCIAL STATEMENT

A. Abridged Financial Statement of Head Office abroad :

Abridged Balance Sheet as at 31st December 1971

| | £ | Previous Year £ | | £ | Previous Year £ |
|---|---|---|---|---|---|
| Capital, Funds & Surplus | 1,832,115 | 1.863,931 | Investments | 3,977,757 | 3,632,505 |
| Provision f. unexpired Risks (General Insurance) | 2,738,182 | 2,385,787 | Fixed Assets | 42,819 | 44,398 |
| Pending Claims | 3,531,814 | 2,812,939 | Other Assets | 4,810,456 | 4,033,190 |
| Other Liabilities | 728,923 | 647,436 | | | |
| | 8,831,032 | 7,710,093 | | 8.831,032 | 7,710,093 |

Details regarding Insurance Business and Profits for the year 1971.

| | £ | Previous Year £ |
|---|---|---|
| Premiums — General Insurance | 5,800,100 | 5,217,486 |
| Loss — General Insurance | 62,281 | 14,476 |
| Income from investments less Expenses not charged To Insurance Accounts | 315,497 | 328,057 |
| Net Profit (before Taxes and Provisions) | 253,216 | 313,581 |

B. DETAILS REGARDING ISRAEL BUSINESS
Insurance Business and Profits

| | IL. | Previous Year IL. |
|---|---|---|
| Premiums & Registration Fees — General Insurance | 1.013,720 | 867,213 |
| Profit — General Insurance Business | 10,512 | 27,390 |
| Income from Investments less Expenses not charged To Insurance Accounts | 13,148 | 10,668 |
| Net Profit | 23,660 | 38,058 |

STATEMENT OF INVESTMENTS IN ISRAEL

| | | |
|---|---|---|
| Liabilities in Israel | 764,167 | 654,798 |
| Approved Investments in Israel | 808,766 | 690,308 |
| Excess of Investments in Israel | 44,599 | 35,510 |
| Unapproved Investments in Israel | 58,780 | 40,478 |

NOTE :
A full and detailed statement of accounts together with the Directors' and Auditors' Reports, is obtainable at the Company's office — 27 Rothcild Bvd., Tel-Aviv
The above publication is made in accordance with the Control of Insurance Business Laws — 1951.

MISRAH INSURANCE SERVICE
TREU & STEINWEG COMPANY LIMITED
Israel Representative of the Company


בבית משפט השלום
תל־אביב—יפו
רחוב ויצמן 1
תיק אזרחי 12748/72
12750/72
14103/72

הזמנה לדין

לפינרלסקי באיר ורות (תיק אז־רחי 12748/72) שכתובתם רחוב הר־רב קוק 34/5 הרצליה וכיום בלתי ידועה.
גינזבורג איבון (תיק אזרחי 12750/72) שכתובתה רחוב אוסישקין 3/13 רמת השרון וכיום בלתי ידועה.
גבאי אלברט ואגה (תיק אזרחי 14104/72) שכתובתם רחוב לוי אש־כול 176/405 קיראון וכיום בלתי ידועה.

האיל ההובעת סיכון ופתוח ל־ישראל בע"מ, ע"י עמידר, ע"י ב"כ עו"ד ה. ורטהיים מתל־אביב הגישה לבית משפט השלום תובענה נגדך כמפורט בכתב התביעה הנמצא ב־תיק הנ"ל, הנך מוזמן להגיש כתב הגנה תוך 30 ימים מיום פרסום הזמנה זו, ולהתייצב למשפט ביום 13.9.72 שעה 8.30 הדע לך כי באם תגיש כתב הגנה ולא תתייצב ל־משפט ביום האמור בהזמנה יתכן באותו יום פסק דין שלא בפניך.

אך אם לא תגיש כתב הגנה ב־מועד שנקבע לכך בהזמנה יתכן פסק דין בלא בפניך אף לפני היום שנקבע למשפט בהזמנה להתייצב הנ"ל.

(—) י. שהורי
מזכיר ראשי
10.8.72

בבית משפט המחוזי
בתל־אביב—יפו
תיק עז. 2821/72

בענין: עזבון המנוחה רות גילוץ ז"ל.
המבקש: יהושע גילוץ ע"י ב"כ ס. סרוב, עו"ד או ר. באום, עו"ד מרח' יהודה הלוי 43 תל־אביב.
להוי ידוע כי הוגשה לבית המש־פט הזה בקשה לצו המכריז על ירו־שת המנוחה רות גילוץ ז"ל וכן למ־נות את המבקש יהושע גילוץ להיות כמנהל העזבון הנ"ל מוזמן בזה כל אדם הטוען שיש לו טובה הנאה ב־עזבון המנוחה הרוצה להתנגד ל־הכרזה להגיש תוך 15 יום מיום פר־סום הזמנה זו התנגדות להכרזה ה־מבוקשת שאם לא כן יתן בית ה־משפט צו כמבוקש בעיניה.

דוד ולך, שופט
רשם בית המשפט המחוזי


למוסד דתי בירושלים
## דרוש
# מנהל אדמיניסטרטיבי

הכשורים הדרושים:
אדם דינמי בעל יוזמה עם ידע במינהל וארגון, ידיעת השפות עברית ואנגלית בכתב ובע"פ, עדיפות תנתן לבוגרי מינהל.
המשכורת תקבע בהתאם לכישוריה.
מועמדים דתיים בלבד יגישו מועמדותם בכתב עד יום 21.8.1972 לת"ד 7555 ירושלים, ויציינו על המעטפה „למנהל אישי".

---

המועצה המקומית נשר
טלפון 224121/2
מכרז 10/72
המועצה המקומית נשר מכריזה בזה על המשרה הפנויה הבאה:
1. עובד(ת) סוציאלי(ת) לטיפול במשפחה
דרישות המשרה:
מוסמכים(ות) לעבודה סוציאלית, בוגרי(ות) האו־ניברסיטה או המכון.
הבקשות למילוי המשרה להגישן למזכיר המועצה עד יום — 1.9.72.
טפסים להגשת הבקשות, להשיג במזכירות המועצה ובמינהליים המחוזיים של משרד הפנים.
י. קלרמן, ראש המועצה
נשר, 9.8.72

---

חברה לבנין ולעבודות ציבוריות
מיסודו של סולל בונה בע"מ
## חטיבת המפעלים

למפעלנו סו"ב מתכת אזור
רחוב תמנע 4, ת. ד. 2, אזור
# דרושים
מסגרים
מכונאי רכב דיזל
חשמלאי רכב
פחחי רכב

לעבודה קבועה בתנאים טובים.
העבודות מתבצעות אצלנו בשיטת נורמות ופרמיות.
תנאים סוציאליים כוללים אצלנו פנסיה מקיפה.

---

## אוניברסיטת תל־אביב

למחלקת המנגנון
## דרוש/ה
# פקיד/ת משכורות

רצוי נסיון של מספר שנים בהכנת משכורות בשיטת המיכון.
על המעונינים/ות לפנות אישית או טלפונית למספר 416111 קו פנימי 713 או 751, מדור כח־אדם, אוניברסיטת תל־אביב, רמת אביב.

---

רשות הנמלים בישראל
הודעה על משרה פנויה
תואר המשרה:
# מנהל חשבונות א'
## (בוחן מלאי)

מכרז מס': 84.
הדרגה: ח' — י"ב בדירוג המינהלי (שכר ברוטו (לרחוק): בדרגה ח' בדירוג המינהלי) — 767 ל"י, בדרגה י"ב בדירוג המינהלי — 1,166.50 ל"י.
היחידה: מחלקת כספים / מדור הנהלת חשבונות.
מקום העבודה: נמל חיפה.
הערות: חובת המגורים בחיפה.
* בקשות למשרה זו יש להגיש למשרד הרא־שי של רשות הנמלים בתל־אביב, לא יאוחר מיום 29.8.72.
* בדבר פרטים נוספים ולצורך קבלת טפסי־בקשה יש לפנות, בעל־פה ובכתב, לכתוב־עין — רשות הנמלים, דרך פתח־תקוה 74 (בית מע"א) ת. ד. 20121, תל־אביב.

---

כפר הנוער אלוני יצחק
ד"נ מנשה 37810 טל. 063—88030
# דרושים
1. מדריך חברתי־ לחטיבת הביניים
2. מדריך חברתי־ לתלמידי י"א־י"ב

הכישורים הדרושים: בוגרי סמינר למורים או למדריכים ונסיון פדגוגי. תינתן עדיפות לבעלי יכולת ו/או הכשרה בשטחים של חינוך מוס־יקלי, ריקודים, שירה בציבור וחוגי התעניינות שונים.

למועמדים מתאימים תנאים טובים.
העבודה מחייבת מגורים במקום.
נא לפנות בכתב בציון פרטים אישיים לקביעת ראיון.

---

לחברה ארצית לבניה
## דרושות
# קבוצות שלד לבניה
לפנות: ת. ד. 399, תל־אביב

---

לביצוע בניה טרומית
במרכז הארץ
## דרוש
# מהנדס ביצוע / הנדסאי ביצוע
הכישורים: 3 שנים נסיון לפחות
תנאים טובים למועמדים מתאימים.
נא לפנות לת. ד. 1378 תל־אביב.

---

החברה הישראלית לטרקטורים וציוד בע"מ
מפיצי CATERPILLAR בישראל
חולון, אזור התעשיה החדש, רח' המגור 8
טלפון 856125
למתקנים המשוכללים שלנו
# דרושים:
מכונאים
מסגרים
רתכים
מחסנאים טכניים
מפעילי ציוד מכני

נא לפנות לכתובת:
חולון, אזור התעשיה החדש, רח' המגור 8, טל' 856125
מפרץ חיפה, שדרות ההסתדרות, טל' 729161

---

מלונות דן
למלון אכדיה הרצליה
דרושים מלצר ראשי
ומבקר מזון ומשקאות
לקביעת ראיון נא להתקשר
טלפונית 938555 למנהל המלון

---

מועצה מקומית אור־יהודה
# דרושה ספרנית
בספריה העירונית באור יהודה.
דרישות המשרה: השכלה תיכונית לפחות, רצוי הכשרה ספרנית או פדגוגית.
דרגה: לפי כשורי המועמדת
מועמדות מתאימות תגשנה את מועמדותן בצרוף פרטים למזכירות המועצה המקומית עד 22.8.72.
ש. זיו
סגן וממ"מ ראש המועצה

---

דרושה מורה מוסמכת דתית
מספטמבר 72, לשעורים פרטיים בעברית לשלושה ילדים, באנגלית, הוצאות הנסיעה ישולמו. הזדמנות להשתלם באנגלית באוניברסיטה. פרטים: נותנה קיל קבוץ עין הנציב. נא לכתוב:
KRAUSZ, 81 LYNDHURST RD. SHEFFIELD 11, ENGLAND.

---

ועדת הבחירות לרב עיר רחובות
ועדת הבחירות מכריזה בזה על קבלת הצעות של מועמדים
## לרב עיר אשכנזי לרחובות
על המעונינים להגיש הצעותיהם בכתב בצרוף „תעודת כשרי מאת הרבנות הראשית לישראל. ההצעות הנ"ל תוגשנה במשרדי המועצה הדתית ברחובות, רח' יעקב 43 לידי מר א. פרקש, מזכיר הועדה, החל עד יום ראשון, י"ז אלול תשל"ב (27.8.72).
שמואל רכטמן, יו"ר.

---

המועצה המקומית גדרה
מיכרז 7/72 לקבלת עובדים
המועצה המקומית גדרה מכריזה בזאת על המשרות הפנויות הבאות:
1. רכז תרבות בתנאי משרה בדרגה י"א (26 נקודות).
דרישות המשרה: השכלה תיכונית, נסיון באר־גון פעולות תרבות.
תיאור התפקיד: ארגון וריכוז כל פעולות התר־בות, ארועים מיוחדים, ארגון ופקוח על פעולות הנוער במועצה.
2. רכז הנחלת הלשון בתנאי משרה בדרגה י' (24 נקודות).
דרישות המשרה: השכלה תיכונית.
תיאור התפקיד: ארגון כל פעולות הנחלת הלשון וביעור הבערות וריכוז כל עניני העבודות החיילות.
3. עובד סוציאלי לנוער בתנאי משרה בדרגה י"ב—י"ג (28—30 נקודות).
דרישות המשרה: הכרה כעובד סוציאלי כפיד מטעם משרד הסעד, נסיון בעבודה עם נוער.
תיאור התפקיד: טיפול בילדים בגיל חינוך חובה ובנוער, הפניה לטיפול פסיכולוגי הכנה להמשך לימודים וכו'.
4. מדריך חבורות רחוב בתנאי משרה, הדרגה לפי כישורי המועמד.
דרישות המשרה: השכלה אקדמאית בעבודה סוציאלית או השכלה תיכונית עם תואר של מדריך מוסמך.
תיאור התפקיד: ארגון, טיפול והדרכה קבוצות נערי־רחוב, קיום קשר ותיאום עם הגורמים הקהילתיים.
בקשות למיכרז הנ"ל יש להגיש למזכיר המועצה עד יום רביעי, 23.8, בשני עותקים ובצרוף קורות חיים והמלצות ממקומות עבודה קודמים.
טפסים מיוחדים להגשת הבקשות אפשר להשיג במשרדי המועצה המקומית ובמינהלים המחוזיים של משרד הפנים.
שלום כהן, ראש המועצה

---

בענף המקררים ומכונות הכביסה
## דרוש
# מנהל מכירות בכיר
המכלא כיום תפקיד זה בענף
לפנות בכתב ת. ד. 26350 ת"א

---

דרושים
למחלקת החשמל בתל־אביב
• פקיד טכני
עדיף בעל ידיעות בחשמל
• מנהלי עבודה
• חשמלאים
לעבודות בנין ותעשיה
• קבלני משנה
המעוניינים מתבקשים לפנות באופן אי־שי לחדר מס. 304 במשרדנו, דרך יפו 7, ת"א בשעות העבודה.
חברת חשמל

---

לבית דפוס גדול בתל־אביב
## דרוש
# מנהל עבודה בענף הדפוס
בעלי כישורים ונסיון מתאימים בעבודות פרט במיוחד
יציעו את מועמדותם לפי הכתובת: תל־אביב, ת. ד. 159
סודיות מובטחת

---

# „אגן"
## יצרני כימיקלים בע"מ
למפעלנו החדש באשדוד
## דרוש
# פקיד יבוא וייצוא
ידיעת השפה האנגלית הכרחית
המעונינים יפנו לת. ד. 262 אשדוד טלפון 055—21321 למשרד כח־אדם.
סודיות מובטחת

---

המועצה המקומית נשר
טלפון 224121/2
מכרז 9/72
מכרז לתפקיד מדריך לחבורות רחוב (2 משרות)
תאור התפקידים: יצירת קשר עם קבוצות נוער בעייתי ולהביאו לשינוי בהתנהגותו האנטי־סוציאלית.
לסייע לנוער להשתלב באופן חיובי בחברה.
העבודה מתבצעת בשעות מפוצלות.
דרישות המשרה: 1) בעלי השכלה אקדמאית בעבודה סוציאלית, סוציולוגיה, פסיכולוגיה, חינוך מיוחד.
2) השכלה תיכונית בתוספת קורסים השתלמויות בהדרכת נוער.
הבקשות למכרז יש להגיש למזכיר המועצה עד יום 1.9.72
טפסים להגשת הבקשות להשיג במשרדי המועצה ובמינהלים המחוזיים הנפתיים של משרד הפנים.
י. קלרמן, ראש המועצה
נשר 9.8.72

---

עיריית חיפה
משרה פנויה
# מהנדס אזרחי/בנין
למשרד מבקר העיריה
הדרגה המוצעת: ג — מהנדסים.
מועמדים יגישו הצעות בצרוף קורות חיים, תעודות והמלצות למזכיר העיר, עד 25.8.72.
סודיות מובטחת.

---

## דרוש
# טכנאי בנין
מנוסה לעבודות פקוח,
המועמד חייב להיות בעל רכב ונסיון בפקוח על עבודות בהיקף רחב.
לקביעת ראיון נא לצלצל 263691 בין השעות 8—17.

---

המועצה המקומית נשר
טלפון 224121/2/3
מכרז 8/72
מכרז לתפקיד מנהל המחלקה לחנוך ולתרבות
תאור התפקידים: ממונה על מערכת החנוך היסודי.
הצל יסודי החנוך המשלים. ארגון, תיקצוב הפ־עלה של מערכת החנוך.
ניהול מו"מ עם מוסדות שונים.
יזום ותכנון אירועים של המועצה.
דרישות המשרה: נסיון של 5—4 שנים בעבודה מינהלית, רצוי בתחום החנוך. עדיפות תנתן ל־תושבי המקום.
הבקשות למכרז יש להגיש למזכיר המועצה עד יום 1.9.72
טפסים להגשת הבקשות להשיג במשרדי המועצה ובמינהלים המחוזיים והנפתיים של משרד הפנים.
י. קלרמן, ראש המועצה
נשר 9.8.72

---

בית ברל
המדרשה להכשרת מדריכי נוער
# דרושים
# מדריכי נוער
## בכל חלקי הארץ
אם ברצונך לרכוש מקצוע רב אתגרים ולבנות לעצמך עתיד בטוח בשטח החינוך
## אנחנו נכשיר אותך
ההכשרה מתקיימת בשני מסלולים:
1. מסלול רגיל למסיימי תיכון חסרי תעודת בגרות (11 חודש).
2. מסלול מקוצר (סימסטר אחד) לבעלי תעו־דת בגרות מלאה או חלקית.
3. מגמת ספורט אפשרית בשני המסלולים הנ"ל כלימודי השלמה מקנה תעודת מדריך ספורט מוסמך.
* מתקבלים בוגרי צבא בלבד.
* הלימודים בתנאי פנימיה.
למסיימים בהצלחה תוענק תעודת מדריך מוס־מך מטעם משרד החינוך. והעבודה מובטחת. הסמינר נערך בשתוף הסתדרות הנוער העובד והלומד מהמשרד החנוך והמחלקה להכוונת חיילים משוחררים.
פרטים והרשמה: במחלקה לנוער רח' הירקון 110 ת"א, טל. 03/241351.

---

# סטודנטים
# וחיילים משוחררים
## העומדים להתחיל לימודיהם:

דרושים מועמדים נוספים
לסיירת הבטיחות
במרחב תל־אביב

סטודנטים וחיילים משוחררים שנרשמו לשנה הקרובה ללימודים, יפנו למפקדת סיירת הבטיחות בדרך פתח־תקוה 158 ת"א, בכל יום בין השעות 8.00—13.00 או יפנו טלפונית — 267239.

יתקבלו מועמדים יוצאי צה"ל ובעלי כושר בריאות תקין.

**סטודנט! הבטח לעצמך הכנסה טובה וקבועה בשעות הפנאי!**

משרד התחבורה — סיירת הבטיחות

# הלוח הכפול הארץ ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: תל־אביב שד׳ רוטשילד 99 (פנת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 248905, 230521, 230401
המחיר: יום חול: 75 אגורות לשורה / יום ו׳: 90 אגורות לשורה

## פרקי היום בתנ״ך

● דניאל, ה־ו.

## המשנה היומית

● נזיר א׳ (ב־ג).

## ג ל ״ א

| | |
|---|---|
| 6.00 | „מה טובו אהליך" ושיר של יום |
| 6.10 | התעמלות בוקר |
| 6.20 | שעון מוסיקלי |
| 7.05 | סקירת עתוני ה־בוקר |
| 7.15 | זמר זמר לך |
| 7.55 | „אור ירוק" |
| 8.10 | בוקר טוב |
| 10.05 | לעקרת הבית |
| 11.40 | לאו הערב |
| 12.05 | במקצב יוצר |
| 12.30 | בחצי היום — מד־מונים וחדשות |

רשת ב׳

| | | | |
|---|---|---|---|
| 6.05 | 7.00 | 8.00 | 9.00 |
| 10.00 | 12.00 | 13.00 | 14.00 |
| 15.00 | 16.00 | 17.00 | 18.00 |
| 21.00 | 22.00 | 23.00 | 24.00 |
| 01.00 | | | |

תרשות בלועזית
רשת ד׳
באנגלית: 7.00 13.30 20.30
בצרפתית: 7.15 14.00 20.45

## הודעות

● מחר יום ב׳ 14/8 באקד־מית למוסיקה בירושלים ע״ש רובין בין השעות 8־4 שעור פומבי בהדרכת נני ארזי.

## וילות ובתים

## קבלנים

## הגל הקל

## גלי צה״ל

## טלוויזיה

## בטלוויזיה הלימודית

## תורנות רופאים לפי התקופות

## תורנות בתי חולים

## תורנות בתי מרקחת

## דירות בשכר חודשי

## אולמות

## חנויות

## משרדים

## עסקים

## בתי מלאכה

## ביקוש עבודה

## הכשרה לעבודה

## הצעות עבודה

## דירות למכירה

## דירות בדמי מפתח

## דירות מרוהטות

## חדרים מרוהטים

## ביקוש דירות

## מגרשים

## דירות

## מכוניות

## אופנועים וקטנועים

## השכרת רכב

## ביקוש רכב

## שתופי רכב

## רוצים לקנות

## מציעים למכירה

## דודי שמש וחשמל

## תריסים

## שרותים

## ציוד בנין

## מכונות בביסה

## מכונות כתיבה

## מכונות גילוח

## מקררים

## טלוויזיה

## כלי נגינה

## שטיחים

## רהיטים

## נופש

## ביטוח

## הודעות לציבור

מלווה עממי בע״מ
תש״י — 1950
סדרה א׳
הודעה על מועד ההגרלה ה־66

בנק ישראל מודיע, כי ה־הגרלה ה־66 של מלווה עממי בע״מ תש״י — 1950 סדרה א׳, תתקיים ביום שני, ד׳ באלול תשל״ב (14 באוגוסט 1972) באולם בנק ישראל, בנין מצפה, רחוב יפו, ירושלים, בשעה 15.15.

הכניסה חופשית, הציבור מוזמן.

מכרז 115/72
משרד החקלאות
המחלקה לנכסים, בינוי ומשק

מוזמנות בזה הצעות מחיר למכירת 12 עגלים, מגזע פריזיישראלי, במשקל ממוצע כ־450 ק״ג.

מכרז 110/72
משרד החקלאות
המחלקה לנכסים בינוי ומשק

מכרז מס׳ 20/72
למכירת בקר
המועצה לייצור ושווק של בקר וצאן לבשר

מכרז מס׳ 20/72
למכירת צאן
המועצה לייצור ושווק של בקר וצאן לבשר

## הלוואות

## בתי־ספר ושיעורים

## ריקודים

## חיות בית

## חקלאות


לחברה מסחרית
בתל־אביב
דרוש
נער
לשליחויות
לפנות בכתב אל:
ת. ד. 400 ת״א



חברת נוע בע״מ
המוסך המרכזי
רח׳ המסגר 40 ת״א
דרושים:
★ מכונאי בנזין
★ מכונאי דיזל
לפנות במקום
בשעות העבודה



דרושה!
מזכירה מנוסה
למשרד עורכי דין צעירים
להתקשר: 257162
266417 מ־8.00—13.00



ציון חברה לביטוח בע״מ
דרושים
1. מנסח ובודק פוליסות בעברית
2. צעיר ומשוחרר צה״ל ובעל תעודת בגרות המעוניין ללמוד הנה״ח
למועמדים המתאימים מובטחים תנאי קידום מהירים.
לקביעת ראיון נא לפנות טלפונית אל: 614711, ת״א מחלקת כח אדם בין השעות 8.00 עד 14.00.



הלוח הכפול ידיעות אחרונות הארץ
מודעות מתקבלות:
תל־אביב
„הלוח הכפול" — שד׳ רוטשילד 99 (פינת שינקין) טל. 248905, 230521, 230401; אבן גבירול 66 טל. 7—263236
הארץ: מזא״ה 56 טל. 623311
ידיעות אחרונות: מקוה ישראל 12 טל. 621064; רח׳ מוזס 5 טל. 32289
ירושלים
ידיעות אחרונות הלל 28 טל. 225251
הארץ: החבצלת 5 טל. 7—224245
חיפה
הארץ: נורדאו 20 טל. 64511
ידיעות אחרונות: הנביאים 28 טל. 67931
באר־שבע
ידיעות אחרונות: החלוץ 80, טל. 3576
הארץ: סלח רחמים, בנין חוה, קק״ל 197 טל. 2042
ובכל משרדי הפרסום וסוכני הארץ וידיעות אחרונות בישראל
הלוח הכפול ידיעות אחרונות הארץ




هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

# ראיתי שמעתי

## סכנות ומחדלים בחוף גורדון

בים תל־אביב מול חוף גורדון, טבעו בחודש האחרון שני צעירים. לדברי המציל הותיק אהרונצ'יק הנמצא כבר בפנסיה, אלו מקרי הטביעה הראשונים בחוף זה 30 שנה.

אלה שירשו את תפקידו של אהרונצ'יק, המצילים דוד מלמד ואברהם לוי, קובלים על חוסר שירותים חיוניים בחוף, כמו היעדר ציוד עזרה ראשונה בסוכת המצילים, למרות בקשו־תיהם החוזרות ונישנות. בחוף גורדון, שבו מתרחצים בממוצע כאלף איש ליום, אין גם מתקני נחיות.

את הסכנה החמורה ביותר לציבור המתרחצים רואים מלמד ולוי בהקמת שובר הגלים הגדול הנמצא במקביל לחוף, במרחק כ־100 מ' ממנו בתוך הים. שובר הגלים הוקם כדי ליצור בריכה טבעית גדולה שעומקה רדוד. אלא שסמוך לשובר הגלים נוצר שקע ועומק המים שם יותר מ־2 מ'. באין שלטי אזהרה מצאו את מותם שני המתרחצים. בגלל המרחק הרב מהסוכה לשובר הגלים, אין לדברי המצילים גם כל אפשרות לראות את המתרחש סמוך לשובר.

## תזוזה בתוכנית ל'

באיזור ל' שבצפון תל־אביב נעשות באחרונה עבודות בהיקף נרחב, כדי למלא את הבטחותיו של ראש העיריה יהושע רבינו־ביץ', שניתנו לפני יותר מחודשיים בפגישתו עם נציגי ועדי הבתים באיזור.

חלק נכבד מהבטחותיו של ראש העיריה מתממש עתה לנגד עיניהם של דיירי האזור: הותקנה תאורת רחוב חדישה; הוקם גן משחקים ארעי לילדי האיזור (חרף העובדה שמתוכננים שני בני שעשועים בתקציב גדול); משלימים את בניית גן החובה לילדים שיפתח בשנת הלימודים החדשה; הותקנו שני טלפונים ציבוריים המשרתים יותר מ־1500 איש; מתקינים מדרכות צבעו־ניות ברחוב יעקב אפטר, הרחוב הראשון שכמעט כל דייריו כבר נכנסו לבתיהם.

בעוד הדיירים מקווים שרבינוביץ' יפעל להמשך מילוי הבטחו־תיו בקצב דומה, עדיין מעיקות על תושבי האיזור שתי בעיות שפתרונן משתהה ללא סיבה: בפגישה עם שר התחבורה שמעון פרס הודיעוהו נציגי הוועד השכונתי, כי הם רואים אותו בתוקף תפקידו, כאחראי ישיר אם יקרה אסון בשל אי מציאת פתרון לשדה התעופה דב שמטוסיו ממריאים ונוחתים מעל מגרש המשחקים ובתי הדיירים.

באותה פגישה סירב השר פרס לדון עם נציגי דיירי תכנית ל' בענייו התקנת טלפונים בבתי השכונה המנותקת. חרף העובדה שהודיע בכנסת, כי בתחילת אוגוסט יוחל בהתקנת טלפונים בתכנית ל'. הבטחה זו של השר פרס עדיין לא מומשה.

## טלוויזיה והיסטוריה

*יתכן שכל ההיסטוריה של אירופה היתה מקבלת פנים אחרות אילו היתה בגרמניה טלוויזיה בשנים 1933—1931 — דעה זו מביע חוקר שוודי העוסק בהשפעת הטלוויזיה על משטרים דמוקרטיים וטוטאליטאריים.*

החוקר מודה כי במשטר רודני יכול השליט לנצל את הטלוויזיה לצרכיו, אולם לדעתו יקשה על מי שירצה לכבוש את השלטון במדינה דמוקרטית, להסתיר עיוותים נפשיים מפני מצלמות הטלוויזיה.

לדבריו, אילו היתה טלוויזיה ברפובליקה הוויימארית בשנים לפני עליית היטלר לשלטון, לא היה מצליח היטלר להסתיר את אישיותו הפסיכו־פאתולוגית. נאומים ברדיו ויומני קולנוע לא היה די בהם כדי לגלות את הופעתו הבלתי־נורמאלית. מצלמת הטלוויזיה עשויה היתה לחשוף את המוקיונות בצריחותיו, את רעד השרירים של תווי פניו ומבטו החולני, קובע החוקר.

רויטר

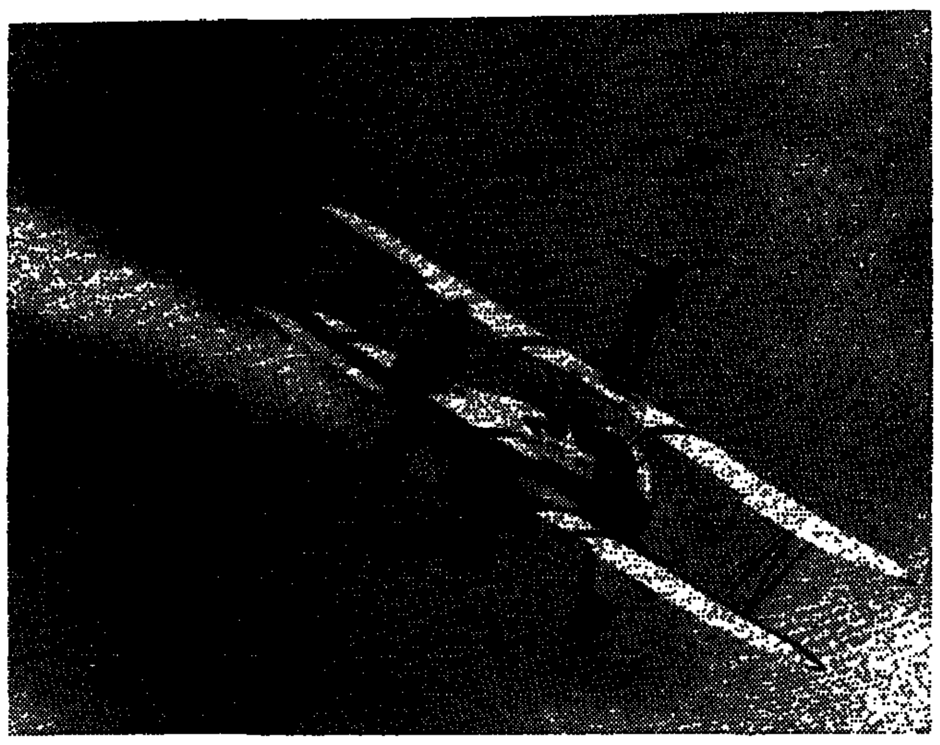

ג'ון קאזיאן מסוגל להלך על מטוס מעופף. הוא הוכיח את יכולתו בתרגיל מדהים שבוצע לעיני קהל ברוד־איילנד.

# מכתבים למערכת הארץ

## עצבויות סלקטיביות

למקרא השיר של יהודה עמיחי ל־אור פגישת הסופרים עם ראש ה־ממשלה בענין בירעם ואיקרית („ה־ארץ" 4.8) עלה בדעתי לשנות מעט את תוכן השיר ומשמעויותיו:

אבל למשוררים יש עצבויות בי־מים נטולי האב והאם. אבל העצבו־יות הן סלקטיביות ומורכבות הן רק אמת או שתיים מבין שיניה הקשו־חות של ההיסטוריה.

אבל למשוררים יש אצבעות שב־הן אפשר היה לעזור מעט לתושבי קרית־שמונה (ואת רק דוגמא) אשר סובלים מהשכנות הלא טובה של בני דודינו הטובים והצודקים.

ויש להם כפות רגליים שהלכו הר־בה וראו הרבה; ולא ראו שנחוצים הם ללמד תורה באביבים (ואת רק לשרבים דוגמא). אפשר היה לתהוב אותן (אילו באמת היו הן מכונות לכאב) אל בין ילדי השכונות, ש־תיפתח גם לפניהם הדלת.

משוררים הם מומחים מתוקים ו־עצבים להדמעויות שהתאמצו (ו־התמצו רבות. לא רק בשני מקרים אשר נוגעים לערבים). אפשר היה לעקם בעורותם האמונה בעם שלנו, הסובל, שאין מושיע, מלבדנו, לו.

נאות מרדכי — חנה אבריאל

★

ברצוני לברך ברכת „יישר כוח" לסופרכם שבתי טבת על מאמרו ה־קולע „שביעות רצון מפיצוי עצמי", („הארץ" 8.8).

אכן, הגיעה השעה לחשוף את ב־טיותם של אותם „אנשי רוח", ובי־ניהם ברטוב, גורי וחפר, המבקשים ליהנות משני העולמות — „ההועלת־נות במימסד והפוזה היפה של ה־אנטי־מימסד", כפי שכתב טבת.

תל־אביב — יואל יצחקי

★

במאמרו „שביעות רצון מפיצוי עצמי" („הארץ" מיום 8.8) פוסל שבתאי טבת את חיים חפר מהרים את קולו למען עקורי איקרית ו־בירעם, משום שרכש בעצמו בית בכפר הערבי הנטוש הקרוי כיום עין־הוד.

קרא את תגובתו של חנוך ברטוב בעמוד 10

בלי להצדיק את הפיכת עין־הוד לכפר ציירים, הרי תיאורטית היתה בעקירת חיים חפר מן הכפר כיום מ־שום עוול, לפי שהכלל צריך להיות שאין מתקנים עוול אחד על־ידי גרי־מת עוול אחר.

שונה לחלוטין הוא מצבם של עקו־רי איקרית וברעם. אפשר להחזירם לכפריהם בלי שייגרם עוול לאיש. הם אפילו מוכנים להשלים עם ה־עוול של אבדן חלק מאדמותיהם ובלבד שיורשו לשוב לכפרי הו־לדתם. לדעתי אין להצדיק את סי־רוב הממשלה להתיר את שוב ה־כפריים האלה, ועוד פחות מזה — את הסניגוריה, שמלמד לדעתי מר טבת בעקיפין על הסירוב.

אברהם קרימה

רמת־גן

★

מחול השדים סביב החזרתם של ערביי איקרית ובירעם מעורר אצלי כמה שאלות:

מתי יחדלו היהודים לדאוג לעי־מים אחרים ויתחילו לפתור את ב־עית העם היהודי? מדוע רק איקר־רית ובירעם, מדוע לא יפו, רמלה, לוד, עכו, חיפה? מדוע לא להחזיר את ארץ ישראל כולה לערבים?

חיים אבני

חולון

## החיבור יוצר רושם הפוך

את מאמרה של הגב' יהודית ויני־קלר „המחלקה לשכונות" — נתנה פר־סומי („הארץ" 4.8) מלווה תצלום של חיבור מתוקן ע"י מורה.

מהכתוב במאמר מתברר שהחיבור צריך לשמש אילוסטרציה ל„רמתם הנמוכה" של המורים בשכונת התק־ווה. איני מכירה את ביה"ס בשכו־נת התקווה ואינני יודעת מהי רמת המורים שם, אך החיבור יוצר רושם הפוך: המורה שתיקנה את החיבור הזה מבינה לנפש הילד ויודעת איך לפתוח לו פה ולפתח את כושר ההב־עה שלו.

תיקון חיבור אינו האמצעי הנאות להוראת כתיב. הקווים המנמתחים מ־תחת לכל שגיאה אינם מלמדים איות נכון, תלמיד המקבל את חי־בורו מלא בסימנים אדומים מתחת לכל שגיאה עלול בהחלט להירתע מכתיבה.

החיבור עצמו יפה (וכן הכתב וה־סדר החיצוני) הסגנון בוא, הילדה יודעת להשתמש נכון במלים. ה־ילדה ראויה לשבח על חיבורה וכ־דאי שתכתוב עוד — ויפה עשתה המורה שעודדה אותה לכך בהערת השבח ובכך שנמנעה מסימון כל השגיאות.

ובהערת אגב: מורה עשויה לש־בח גם חיבור גרוע כשהיא יודעת שכותבו עשה מאמץ והוא זקוק ל־עידוד — על כן אין ללמוד דבר על „רמתם של המורים" מעיון בהערות המורה לעבודת ילד, אם איננו מכי־רים את הילד, את סביבתו ואת ה־מורה.

דרורה אידלמן

רמת־השרון

## מה אפשר לעשות במיליון ל"י

במיליון הלירות שהאוצר נתן לגיר־רא גודיק בהמלצתו של שר החינוך והתרבות אפשר היה להשתמש באחת הדרכים האלה:

לשלם 100.000 שעות הוראה ש־קוצצו בבתי־הספר היסודיים בשנת תשל"ב; לבנות 1.000 מ"ר של כתות כדי להקל על בעית הלימוד במש־מרות; לרכוש 200.000 ספרי לימוד למעוטי יכולת; לצייד את בתי־הספר ב־10.000 תנורי נפט לחימום בחורף; לצייד את בתי־הספר ב־500 מקלטי טלוויזיה נוספים; לבנות 5 מרכזים קהילתיים לנוער; לצייד 10 בתי־ספר תיכוניים במעבדות משוכ־ללות למדעי הטבע; לממן במלואן את הוצאות הלימוד והמחיה ל־50 סטודנטים נזקקים.

ואפשר למנות עוד דרכים רבים שכר החינוך לא נתן דעתו עליהם בהמליצו לתת את ההלוואה לאמרגן הנמלט.

ד"ר יצחק הדרה

באר־שבע

## קאהיר ראויה למתווה נגדי

אין אנו יודעים מה יהיו היחסים בין רוסיה למצרים בעתיד הקרוב או הרחוק יותר, אך יש לברך על אומץ לבו של נשיא מצרים המנסה להש־תחרר מהאפוטרופסות הרוסית. עלינו לעשות צעד מצדנו בתגובה לפעולה זו.

חושבני שממשלתנו תשכיל עשות אם תכריז שלאור המאורע יוקטן ה־שירות בצה"ל משלש שנים לשנתיים וחצי ושהשירות למילואים יוקטן ב־התאם. הדבר לדעתי יתפרש כצעד נבון מצידנו להורדת המתח והשבת השלום צעד אחרי צעד.

אני מבין שאלופינו יודעים שאין סכנה להתלקחות מידית גם אם נשיא לוב מועמאר קדאפי רוצה בכך. ישראל גם הוכיחה כוחה להתגייס ב־מהירות רבה ותעשה כן במקרה ה־צורך.

שר האוצר יוכל להשתמש בקיצו־צים התקציביים החשובים בהתאם ל־מצעו ולהיעזר באמצעים העוסקים שיעמדו לרשותו כדי לתרום לחיסול פערים חברתיים. ולמשק הלאומי ה־סובל מחוסר כוח אדם, ירווח לא מעט.

אליהו אלישר

ירושלים


סודי ביותר

TOP SECRET MACHINE

# חשוב למוסדות, מפעלים, בתי מסחר, ומשרדים!

סודיות מסחרית, ריגול תעשייתי, חומר חסוי, לכל אלה נמצא הפתרון במכונות המיוחדות והמשוכללות בתבל להשמדת מסמכים.

מכונות אלה משמידות את המסמכים עד תום.

המכונות בגדלים השונים, מן הקטנה למשרדים רגילים ועד לגדולה למפעלים ומוסדות גדולים מאד — פועלות בשיטות שונות. יש מכונה המחסלת את המסמכים לסרטים ברוחב של מ־1.9 מ"מ. מכונה אחרת חותכת את הנייר בשתי וערב ומכונה נוספת מיצרת פתיתי נייר והגדולה ביותר הופכת את הנייר לתאית.

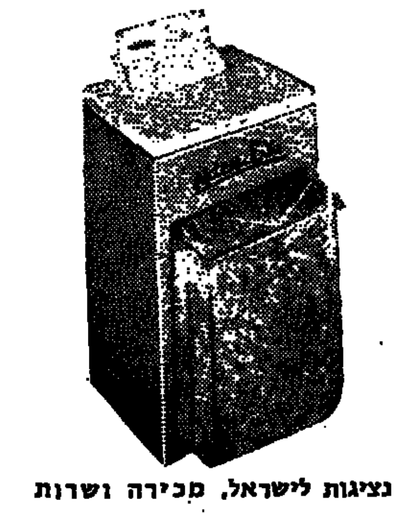

בטיחות אבסלוטית בהשמדת מסמכים עם מכונת AKTEN EX. מכונת AKTEN EX לחיסול מסמכים באחריות.

נציגות לישראל, מכירה ושרות

בני משה קרסו בע"מ

ת"א, רח' דיבל 26, טל. 33241



# שיכון ופיתוח לישראל בע"מ

המפעל

# לשיכון זוגות צעירים אזור חיפה

נמשכת ההרשמה לזוגות צעירים שנישאו אחרי 1.10.66 ומעונינים ברכישת דירה במקומות המפורטים מטה:

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| חדרה | 3 חדרים | 72 מ"ר | מחיר ממוצע (*) | 49,000.— ל"י |
| קרית־אתא | 3 חדרים | 72 מ"ר | " " | 48,000.— ל"י |
| נהריה | 3 חדרים | 70 מ"ר | " " | 47,000.— ל"י |
| קרית־ים | 3 חדרים | 64 מ"ר | " " | 45,500.— ל"י |
| קרית־ים | 3 חדרים | 73 מ"ר | " " | 48,200.— ל"י |
| חדרה | 3 חדרים | 69 מ"ר | " " | 49,000.— ל"י |
| קרית־ביאליק (קרית שמריהו) | 3 חדרים | 70 מ"ר | " " | 49,000.— ל"י |
| קרית־ביאליק (קרית שמריהו) | 2, 3 חדרים | 57 מ"ר | " " | 42,000.— ל"י |

(*) 50% עד 80% ממחירי הדירות צמודים למדד יוקר הבניה לחודש אפריל 1972 שהוא 139 נקודות. (פרטים בעת ההרשמה).

(•) מחירי הדירות משתנים לפי הקומות.

ההרשמה מתקיימת בשיכון ופיתוח לישראל בע"מ בחיפה, רח' הרצל A טל. 640908 בימים א, ג, ה, בשעות 12—8 לפנה"צ ו־6—4 אחה"צ וברשויות המקומיות בשעות אחה"צ.

ההרשמה תסתיים ביום 1.9.72 והחברה שומרת לעצמה את הזכות לסגור את ההרשמה בתאריך מוקדם יותר במקומות שבהם מספר הנרשמים יעלה על מספר הדירות.

(•) זוגות צעירים שיאושרו לרכישת דירה יוכלו לקבל הלוואות לתקופה ארוכה ובתנאים נוחים. זכאים לשיכון מטעם משרד השיכון יוכלו לקבל הלוואה נוספת.

נא להביא בעת ההרשמה תעודת זיהוי של שני בני הזוג, תעודת נישואין והמחאה בנקאית ע"ס —.5,000 ל"י. התשלום אינו מקנה זכות לקבלת דירה.



כל־בו שלום

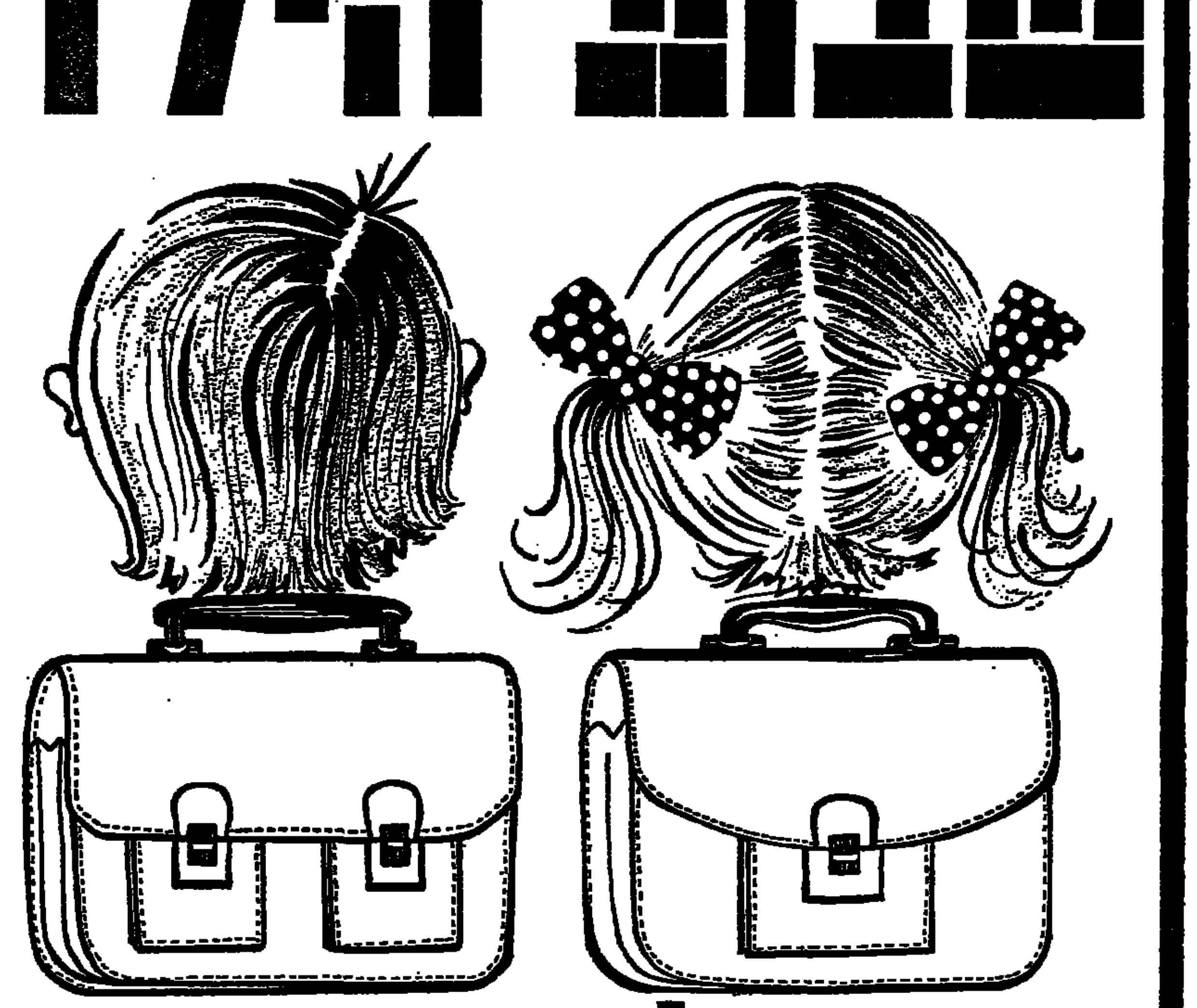

# שבוע הילד

# חזרה לבית הספר

13.8 - 31.8

כל הדרוש לילדיך תשיג תחת קורת גג אחד!

תלבושת אחידה לבתי ספר־עממיים ותיכוניים, תלבושות ספורט, תיקים, ילקוטים, מכשירי כתיבה ועוד ועוד.

10% הנחה

במחלקת הילדים — בתקופת המבצע, על תלבושת אחידה ועל כל דגמי הלבוש לעונת סתיו חורף 72/73, לילדים בגיל ביה"ס וגן.

• • •

מכירת סוף העונה נמשכת בכל־בו שלום.

20% הנחה על כל מוצרי הקיץ.

בואו ואל תחמיצו!

פרסום המגדל


### הוועדה המקומית לתכנון ולבניה — חיפה

הודעה על פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה ע"י שכון עובדים בע"מ סניף חיפה, רח' החלוץ 43 המבקשים בבנין 61 בקרית שפרינצק, רחוב מרסיי לבנות 24 דירות במקום 18 וכן הגבהה בקו הבנין האחורי בהבלטה של 1.35 מ'.

אפשר לעיין בבקשה בחדר מס' 416 בהיכל העיריה, בימי א, ה, בשעות 08.00—12.00.

מעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל תוך שבועיים מיום פרסום זה.

י. כהן, מהנדס העיר

### בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק עזבונות 3211/72

בענין: הצוואה של המנוח קורט גליק ז"ל, ת.ז. 112367.

המבקשה: ברטה גליק, ת.ז. 112368, מרח' מהר"ל 20, תל־אביב, ע"י ב"כ עו"ד י. לבנאו, משדרות מסריק 19, תל־אביב.

הזמנה

להוי ידוע כי הוגשה לבית המש־פט בקשה למתן צו קיום צוואה של המנוח קורט גליק ז"ל, ת.ז. 112367, מרח' מהר"ל 20 בתל־אביב שנפטר ביום 22.5.72.

כל המתנגד לבקשה יגיש, תוך 14 יום מיום פרסום הזמנה זו את טעמי התנגדותו, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

דוד ולך, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

### בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

ה. עזבונות 3185/72

בענין: עזבון המנוח שאול רפאל ז"ל (להלן „המנוח").

המבקש: שאול שמואל מבני ברק, כהן ג' 27 לוד, ע"י ב"כ עו"ד משה אפרת מרח' רבי עקיבא 1 לוד.

הזמנה

להוי ידוע כי הוגשה לבית המ־משפט בקשה למתן צו הצהרתי על ירושת המנוח הנ"ל והריני מזמין כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה בעזבון המנוח הנ"ל הרוצה להת־נגד להכרזה, להגיש תוך 15 יום מיום פרסום ההזמנה התנגדותו ל־הכרזה המבוקשת שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

דוד ולך, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

# יחסים בלית ברירה

## קולות בקהיר קוראים לא לסמוך על זרים בפתרון בעיות האזור

מאת עוד זוראי

ככל שאנו מתרחקים מה־17 ביולי — בו נכנסו לתוקפם ה־צעדים האנטי־סובייטיים עליהם הכריז הנשיא סאדאת — מת־גלית ביתר־שאת כבירכת־היחסים הבעייתית בין קהיר למוסקבה. יתכן כי מערכת זו היתה ממשי־כה לפעול על־אף הבעיתיות ש־בה עוד זמן־מה ואולי זמן ממו־שך, אולם תוצאת המומחים ו־אנשי־הצבא הסובייטים ממצרים בנוסח ובצורה שהם הוצאו, הע־לתה את המערכה על שרטון כ־זה, שהסיכויים להיחלצות ממנו קרובים לאפס.

ביום, כמעט חודש ימים ל־אחר ההודעה על סילוק היועצים הסובייטים, תוך כדי גילוי ספח וכיסוי ספחים על מערכת ה־יחסים בין שתי המדינות, תהיה זו טעות לחשוב כי אנו עומדים בפני ניתוק היחסים או היווצרות קרע חמור בין קהיר למוסקבה. דבר אחד ברור: יחסי שתי ה־מדינות לא ישובו (בעתיד הנר־אה לעין) להיות כפי שהיו ב־שלושים. מעתה והלאה יושתתו יחסים אלה על עקרון הלית־ברירה.

**„מערכה לשיחרור לאומי"**

מי שקורא את מאמרו האחרון של עורך „אל־אהראם" מוחמד חסנין הייכל אינו יכול שלא להגיע למסקנה שסילוק המומ־חים ואנשי־הצבא הסובייטים נר־אה בעיני הציבור המצרי על כל גווניו כ„מערכה כבירת ל־שיחרור לאומי", היינו סילוק ה־כוחות הזרים מאדמת מצרים ו־הבאת העצמאות והרצון המצרי לשיא הביטוי. הייכל מדבר על „האספקטים החיוביים" שבסילוק המומחים ומונה חלק מהם: „דבר־מה בהתפתחויות האלה (סילוק הסובייטים) הגיע את דו־פק־הלאומיות המצרית, אשר היה בדעגה מאז שנת 1967. דבר־מה בהתפתחויות האחרונות הע־מיד את הלאומיות המצרית ואת הלאומיות הכלל־ערבית במצב של התאכזבות על עצמן ושל הב־נת האחריות שבכבד מכף רגל ועד ראש".

**ניגודים חריפים**

הייכל מוכיח בעקיפין תוך זהי־רות מירבית מחשש „לרגוז ה־ידידים הסובייטיים" כי למעשה קיימים ניגודים חריפים בין ה־עולם הערבי לבריה"מ, החל מ־נקודת־הראות לגבי תפקידם של הסובייטים באזור, המנטאליות ה־ערבית, הלאומיות הערבית, ה־איחוד הבין־ערבי וכלה במפגנה הסוציאליסטי, הדת, אי־ההזדהות ועוד. הייכל שואל, בסוקרו את שגיאות הסובייטים בעולם הער־בי: כיצד נוכל להסביר את עמדת המפלגה הקומוניסטית ה־סורית ביחס להקמת האיחוד ה־מצרי־סורי בשנת 1958? כיצד נוכל להסביר את אשר התרחש בעיראק בסוף 1958, כאשר ביק־שה בריה"מ להשליט בכוח את המרכסיסם על עיראק?

„כיצד אפשר להסביר בעיות ומשברים אחרים שהייכל לא רו־צה להכנס אליהם בטענה כי „אז יצטרך לסטות מהנושא"... הייכל קובע כי בריה"מ ביקשה להשליט את האידיאולוגיה ה־קומוניסטית על העולם הערבי בטענה כי היא (בריה"מ) באה לאזור כדי „למלא חלל ריק".

לבסוף מגיע הייכל למסקנה כי יחסי קהיר־מוסקבה קיימים ל־מעשה בלית ברירה, משום ש־מצרים חייבת להיות קשורה ל־אחת מכוחות־העל העולמיים. היות וישראל קשורה לארה"ב ואילו למצרים ולבריה"מ רקע משותף של „איבה לאימפריאלי־זם", חזקה על מצרים לקיים את יחסיה עם מוסקבה. אולם, ב־נשימה אחת, מודה הייכל (ושוב בעקיפין) כי הבסיס המשותף של „איבה לאימפריאליזם" אינו אלא קלף רעוע שאינו יכול לשמש בסיס איתן למערכת יחסים בין שתי המדינות, ביחוד כאשר ני־גודים כה רבים וחריפים עומדים בתווך.

בהמשך לדברי הייכל יצא את־מול עורך „אחבאר אל־יום" אחסאן עבד אל־קדוס, בקריאה למנהיגי הקרמלין „להבהיר ב־פרהסיה את העמדה שהם נוק־טים בסיכסוך הערבי־ישראלי". עבד אל־קדוס מרחיק לכת מהיי־כל, ותוקף את בריה"מ בבי־רור באומרו: „דעת הקהל ה־ערבית אינה יכולה לעמוד על טבע הידידות (עם בריה"מ) ול־הבין באיזו מידה ניתן לסמוך עליה, אלא אם יתקבלו הבהרות בנוגע לשתי בעיות מרכזיות ה־קשורות בגורל הערבים הן: ה־אמת על עמדת בריה"מ כלפי ישראל, ועל ההתפתחויות ביח־סים בין וואשינגטון למוסקבה.

מקורות בבירות מסרו אמש כי קהיר מתגוננת כיום בין שני גלים: האחד קורא להשתחררות מהגורמים הבין־לאומיים והסתמ־כות „על עצמנו בלבד לפתרון בעיות האזור" והשני קורא ל־חידוש הדו־שיח עם ארה"ב ול־העמקתו משום שוואשינגטון הי־תה ועודנה המפתח לפיתרון ה־סיכסוך באזור.

סימנים ראשונים להימצאותו של הגל הראשון נתגלו אתמול מעל דפי „אל־אהראם", במאמרו של הפרופסור לגיאוגראפיה מדי־נית ג'מאל חמדאן. הפרופ' הביע התנגדותו ל„אמריקניזציה" של הסיכסוך הישראלי־ערבי וציין כי „אין כל תקוה למציאת פתרון בין־לאומי לסיכסוך המזרח־תי־כוני, ועל הערבים לקחת עניין זה לידיהם".

באשר לגל השני, מציינים ה־מקורות בבירות כי ביקורו ה־פתאומי בסוף השבוע של שר המדינה הסעודי לענייני החוץ עו־מר אל־סקאף בקהיר לשיחות עם האחראים המצריים ובכלל זה עם הנשיא סאדאת, קשור אולי ב־דו־שיח העקיף המתנהל בין קהיר לוואשינגטון באמצעות הסעודים.

# ישעיהו לביא ימונה סגן נשיא חברת ג'נרל טלפון בארה"ב

ישעיהו לביא

(ע). מר ישעיהו (ישי) לביא, ש־היה מנכ"ל משרד הבטחון ולפני כן כיהן כמנכ"ל רשות פיתוח אמצעי לחימה (רפאל), חזר ביום ו' בצהרים במטוס אל על מארה"ב, שם סיכם עם קונצרן הענק חברת ג'נרל טלפון על הצטרפותו לחברה כאחד מסגני הנשיא של חברה בינלאומית זו, שמחזורה השנתי הוא יותר משלו־שה מיליארד דולר.

מר לביא אמר בלוד כי שהה כעת בארה"ב 10 ימים וצריך היה לבחור במשרה אחת מרבות שהוצעו לו על ידי חברות גדולות, העוסקות בתחום הקומוניקציה והמחשבים.

„מתוך שיקולים שונים בחרתי ל־הצטרף לחברת ג'נרל טלפון כסגן נשיא בינלאומי ותפקידי יהיה „עבו־דת מטה בהנהלת החברה בתחום ההתכוון הפיתוח הבינלאומי כשמ־דובר באלקטרוניקה, טלקומוניקציה ומערכות מתוחכמות למיניהן. בזמן הקרוב אצא לניו־יורק עם משפחתי ולפחות בשלב הראשון של תפקידי החדש אתגורר שם".

בתשובה לשאלה הסביר מר לביא, כי חברת ג'נרל טלפון שותפת ב־תדיראן ויש לה חברת־בת אחרת בארץ. אין הוא עוסק במכירות.

כאחר ששימש מנכ"ל הדואר ו־מנכ"ל משרד הבטחון, אין הוא רוצה להיות קשור בנושאי־מכירות של מוצרי החברה בישראל.

מר לביא הוסיף, כי הוא סבור שלפחות מבחינה ציבורית מוטב ש־ישהה כשנה בארה"ב ורק בעתיד הרחוק יותר יעבור, כפי הנראה, לטפל בעסקי חברת ג'נרל טלפון בישראל.

# תושב חולון מציע למכירה שעון שנתן גרינג כשי

**התמורה המבוקשת: 20 אלף דולר**

GRANDFATHER CLOCK, over 300 years old, belonged to Herman Goering, for sale. Price: $20,000. Call. Tel. 03-844618.

מאת סופרת „הארץ"

תושב חולון הטוען כי ברשותו שעון שניתן על ידי הרמן גרינג במתנה לאחותו (של גרינג) ה־ציע אותו למכירה תמורת 20 אלף דולר.

מר אליהו וילף, שפירסם מודעות בדבר מכירת השעון סיפר כי ב־היותו בצבא האדום הגיע לעיר ברס־לאו עם שחרורה מהגרמנים.

**שעון שגובהו 2 מטרים**

תוך כדי סריקות בדירות ובבתים פגש גרמני בשם גוסטאב, שבדי־רתו מצא שעון מפירמה „צ'פנדיי", המתנשא לגובה שני מטרים, ואשר לדברי אותו גוסטאב הוא בן 300 שנה.

כאשר נתבקש גוסטאב למסור את השעון, התחנן לבל יקחוהו וטען כי זו מזכרת מאמו שהיא אחותו של הרמן גרינג והשעון ניתן לאמו על ידי הנאצי ביום הולדתה.

בנסיבות, שמר וילף סירב לפר־סם, השעון ניתן לו, ובשנת 1956 הביא אותו ארצה, ומאז נמצא ה־חפץ ברשותו.

**ללא אסמכתאות**

עתה החליט להעמידו למכירה ב־מחיר שנקב לעיל. בידי מר וילף אין אסמכתאות כלשהן, היכולות ל־הוכיח את אמיתות סיפורו. לא זכור לו שם משפחתו של גוסטאב, וכן אין בידו אסמכתא כלשהי להוכיח כי הרמן גרינג היה דודו, וכי נתן את השעון במתנה לאמו. לשאלה, על סמך מה קבע מחיר של 20 אלף דולר, אמר כי העריכו שווי במאה אלף דולר אבל כעת הוא זקוק ל־כסף.

## מחלוקת על גופה בין בן לחברה קדישא בחיפה

(ע). — בית המשפט המחוזי בחיפה נתבקש לפסוק בשאלת מקום קבורתו של יהודי, תושב ארה"ב, שנפטר בחיפה.

ביום ו' הוציא השופט א. פריד־מן צו־מניעה זמני שאוסר על הו־צאת גופתו של נחמיה (היימן) הו־רוביץ, שנפטר ביום א' 6 באוגוסט בחיפה, אל מחוץ לגבולות ישראל. הצו נגד שאול הורוביץ, בנו של המנוח והמתגורר בניו־ג'רסי שב־ארה"ב, ניתן לבקשת החברה קדי־שא בחיפה, שיוצגה על־ידי עו"ד יוסף אנגל. בבית המשפט טען ה־אחרון, כי תפקידה של החברה על פי חוק האנטומיה והפתולוגיה, 1954, הוא לדאוג לקבורה, ולפיכך רש־אית היא לתבוע את גוית המנוח ול־הביאה למנוחת עולמים באדמת ה־קודש בארץ ישראל.

השופט אסר את הוצאת הגופה מ־בית החולים רמבם ויחדש את ה־דיון היום בשעות הבוקר.

עד לשעות הצהרים של יום ו' ני־סה מזכיר בית המשפט המחוזי ב־חיפה, מר ראובן שוצלי, להשיג טל־פונית את בנו של המנוח בארה"ב אך הדבר לא עלה בידו.

## נעצרו 5 צעירים שהוחזרו מלבנון

(ע). פקודת מעצר ל־15 יום הו־ציא בית־משפט השלום בעכו ביום ו' נגד 5 צעירים ערבים שעברו מישראל ללבנון והוחזרו. בית ה־משפט אסר את פרסום שמותיהם.

## שני תושבי נצרת נהרגו בתאונה

שני תושבי נצרת נהרגו במוצ"ש בתאונת דרכים בכביש גולני־עילבון.

## נעצר עוד חשוד במעשה סדום בדירת שולמן

(ע). — צעיר החשוד בהשתתפות במעשה סדום בתייר בדירתו של מרדכי שולמן, המכונה שולמן יש־לם, לאחר שזוהה באקראי על־ידי קרבן המעשה ליד השוק הסיטונאי בתל־אביב.

החשוד, מחמד מסארווה, (19), מיפו, הובא ביום ו' לבית משפט השלום בתל־אביב, וטען שהוא חף מפשע. השופט הורה לעצור אותו ל־8 ימי חקירה.

## שגרירי ישראל ברומא ופאריס דיווחו לוועדת החוץ והבטחון

(ל). — ועדת החוץ והבטחון של הכנסת קיימה ביום ו' ישיבה בהש־תתפות שגריר ישראל ברומא, מר אמיל נג'אר, ושגריר ישראל בפא־ריס, מר אשר בן־נתן.

## דו"ח חיובי על בתי־הסוהר בישראל

מאת רפאל רוטשטיין
סופר „הארץ" בניו־יורק

ניו־יורק, 12 (מיוחד ל„הארץ"). דו"ח סודי על בתי הסוהר בנוה־תרצה וברמלה, שהכינה הליגה ה־בינלאומית לזכויות האדם, קובע, כי שני המוסדות מתנהלים כראוי לפי התקן המינימלי הבינלאומי של יחס לאסירים, שנקבע ע"י קונגרס האו"ם למניעת פשע וליחס אל ה־עבריינים.

הביקור בשני בתי הכלא נערך ביוזמת ג'רום שאסטאק — עו"ד יהודי מפילדלפיה, שהוא סגן היו"ר של הליגה. שאסטאק, ששוחח ביש־ראל עם אסירים שונים, לרבות מחבלים, אמר, כי ביקר בשני בתי סוהר בלבד, אך השלטונות בישראל התירו לו לבקר במוסדות נוספים.

## השלב הבא בשיחות סאל"ט — באוקטובר

מאת רפאל רוטשטיין
סופר „הארץ" בניו־יורק

ניו־יורק, 12 (מיוחד ל„הארץ"). השלב הבא בשיחות סאל"ט (להגב־לת הנשק האיסטרטגי) בין בריה"מ וארה"ב, ייערך כנראה באוקטובר, בז'נבה. השלבים הקודמים היו ב־הלסינקי ובוינה.

# המשטרה חוקרת חשד

(סוף מעמוד 1)

משך הזמן שלתה ההזמנה ל־600 אלף ל"י. התוספת לחוזה המקורי ניתן תמורת מזגני אוויר אותם הז־מינה משום מה הרשות ברם־טרום ולא אצל יצרן ישירות.

לפי העדויות, קנתה רם־טרום ב־תדיראן מזגני אוויר ב־87 אלף ל"י וקיבלה עבורם מרשות הנמלים 105 אלף ל"י. לפי ההזמנה רכשה רשות הנמלים דרך רם־טרום 48 מזגנים, אך לנמל אילת נשלחו ע"י תדיראן — לפי הזמנה של רם־טרום, 51 יחי־דות. כל המזגנים הגיעו לאילת זמן רב לפני שהועמדו קירות הבניינים. רשות הנמלים שילמה כבר כ־100 אלף ל"י על חשבון המזגנים לרם־טרום, כחלק מהסכום של כ־300 אלף ל"י ששולם לרם־טרום כמקדמות על העבודה שטרם נתקבלה.

העדים מסרו לחוקרי המשטרה, כי אברהם פינקל מסר להם מספר פע־מים שרם־טרום משלמת שוחד ל„אדם חשוב" של רשות הנמלים ב־אילת. לפי גירסה זו, היה צריך האיש לקבל 5 אחוזים מהיקף העבודה, ואף קיבל עד עתה מרם־טרום יותר מ־10 אלפים ל"י. נוסף לכך, סיפר אחד השותפים ברם־טרום, גבריאל גרבוב, כי פינקל הבטיח בנוכחותו לאותו „אדם חשוב" באילת אחד משלושה המזגנים המיותרים שהובאו לנמל, כמתנה. מר גרבוב סיפר גם, כי הוא אישית דיבר עם אותו „אדם חשוב" באילת על שוחד שהוא מקבל והאיש לא הכחיש את דבריו.

העדים סיפרו גם, כי משך הזמן דיבר פינקל גם על צורך לתת שו־חד לפקיד מרכזי ברשות הנמלים בתל־אביב ולאחר־מכן — שהשוחד ניתן.

מר פינקל עצמו הכחיש אתמול מכל וכל את דבר מתן שוחד לשני הפקידים הבכירים ברשות הנמלים וכי אי־פעם דיבר על שוחד זה. לעומת זאת אישר גם עד שלישי, המהנדס גמליאל הימן, שגם הוא היה אחד השותפים ברם־טרום.

פינקל טען, כי רם־טרום קיבל את העבודה באילת בתקופה בה הוא־עצמו היה מחוץ למיפעל. הוא אמר, כי האשמות על שוחד הופצו ע"י שותפיו לשעבר כנקמה בו, בעת הסיכסוך המסחרי ביניהם.

„העובדה היא, כי רשות הנמלים החזירה לנו את העבודה, לאחר ש־התברר לה כי אין אמת בהאשמות", — אמר. לדבריו דרש מנכ"ל הרשות, כי 3 המזגנים הנותרים שהובאו ל־אילת יוחזרו מיד לרם־טרום.

## נזק של רבבות ל"י בדליקה בבנק יעסור

(ע). — נזק הנאמד ברבבות ל"י נגרם בדליקה שפרצה בשבת ב־בנק יעסור למשכנתאות ברחוב אלנ־בי 133 בתל אביב.

הדליקה פרצה סמוך לשעה 9 ב־בוקר בקומה השלישית של הבניין. צוותים מוגברים של כבאי האש ב־ראשות מפקדם, מר אהרן אנקורי, פרצו את דלתות הבנק ונאלצו ל־הרוס את התקרה, כדי לאתר את ההלהבות.

# טוניס מחזירה אבידה לירושלים

## במברק רשמי ראשון מן העולם הערבי לישראל, נמסר כי שתי מזוודות הגיעו בטעות לנמל הצפון אפריקאי אם כי נועדו ללוד

(ע). פניה רשמית ראשונה מן העולם הערבי הגיעה לישראל ב־יום ו'. הנושא: החזרת אבידה מ־טוניס לירושלים.

המברק המפתיע נשלח מנמל ה־תעופה של טוניס ונתקבל בנמל התעופה לוד באמצעות הטלקס ה־בינלאומי.

הוא מודיע כי שתי מזוודות של ישראלים הגיעו בטעות לטוניס. שול־חי ההודעה, שלטונות התעופה ה־טוניסיים, מציעים בו להחזיר את ה־מזוודות, שכתובת בעליהם בירוש־לים, דרך רומא ללוד.

מחלקת האבידות ומציאות של אל על שבמשרדה נתקבל המברק, אישרה מיד את קבלתו ואת הטיפול המו־צע בו.

האחראי על המשמרת, מר יש־שכר וולנקובסקי, הודיע מיד על ה־התקשרות חסרת התקדים שמעבר ל־גבולות לממונה על המחלקה מר ברוך גל. הממונה הצטרף מיד אל המשמרת בנמל התעופה לוד.

**סיבוב נוסף**

כדי להיות בטוח שההתקשרות מ־טוניס לא היתה אפיזודה, או מקח טעות, יזם כעבור שעה סיבוב נוסף של חילופי מברקים. הוא הבריק ישירות לטוניס, ושאל אם המזו־דות הישראליות כבר נשלחו לרומא או שהן עדיין בתחומי טוניס. כעבור 15 דקות נתקבלה על כך תשובה ב־טלקס: המזוודות נשלחו לרומא ב־מטוס של נתיבי האוויר הטוניסיים, נא אשרו השובתכם.

**הנוסע המיואש**

בינתיים התייצב בנמל התעופה לוד מר שנקר, תושב ירושלים, הנו־לתן אובד עצות כי מזוודותיו אבדו כאשר טס יחד עם רעיתו מסופיה בירת בולגריה, לאתונה, בדרכו חז־רה לישראל. השנים טסו במטוס של נתיבי האוויר הבולגרי אשר המשיך מאתונה לסופיה. לפיכך החליף הזוג שנקר מטוס באתונה, והמשיך ללוד, בעוד ששתי המזוודות הושארו בטעות במטוס הבולגרי והגיעו בשלום ל־טוניס.

מר גל הציג בפני מר שנקר המופתע את המברק מתוניס ו־הבטיח כי היוזמה הקודקטית שהוכחה הפעם מעבר לגבול ישי־בו את הסדר על כנו.

# רוקפלר מאמין בשיחות ישירות ישראל־ערב

מאת נחמן פביאן,
סופר „הארץ"

„שיחותי עם ראש הממשלה, גב' גולדה מאיר, ועם סגן ראש הממש־לה, מר יגאל אלון, משקפות את האופטימיות, המשותפת לכל הצדדים, שהשלום במזרח התיכון בוא יבוא," אמר אתמול מושל מדינת ניו־יורק, מר נלסון רוקפלר, בתום פגישה עם סגן ראש הממשלה בקיבוץ גינוסר שבגליל העליון.

מר רוקפלר הביע את אמונתו ב־שיחות ישירות. מר רוקפלר הגיע לגינוסר במסוק צבאי. ליוו אותו לואיס לבקוביץ, התובע הכללי של מדינת ניו־יורק, מר אמיל היזמן, נשיא הכבוד של המגבית בארה"ב, ד"ר קנת ריילנד, רופאו האישי של הנשיא ניכסון. תחילה נועד האורח לשיחה בארבע עיניים עם מר אלון. נמסר, כי נידונו בעיות המזה"ת, יציאת הרוסים ממצרים ומערכת ה־יחסים של ארה"ב עם ישראל.

ראש הממשלה קיבלה ביום ו' את מר רוקפלר בביתה בירושלים. בשי־חה נדונו, כפי שנמסר, התפתחויות במזה"ת והמושל רוקפלר מסר לראש הממשלה שדר ידידות ורצון טוב מאת הנשיא ניכסון.

**ביקור באזור התעלה באורח צה"ל**

(ל). ביום ו' היה מר רוקפלר אורח צה"ל באזור התעלה. את פני האורח קיבל ראש אגף המטה הכללי — האלוף ישראל טל, אשר נתלוה אליו בסיורו. בעת ביקורו בגזרת התעלה שמע האורח הסברים מפי האלוף טל, מפקד הכוחות המשוריינים בסיני — האלוף דן לנר, ומפקדים אחרים ב־מקום. האורח סייר בין השאר במעו־זים ובהיאחזות, נפגש עם חיילים ו־שוחח אתם.

**ביקור בארץ בצעירותו**

סופרו המדיני של „הארץ" מו־סיף: המושל רוקפלר הסביר ב־פגישותיו בארץ, כי ביקר כאן ב־היותו צעיר, ולא במקרה נמנע מ־ביקור מאז הקמת המדינה. (ראה ידיעה בעמ' 3). כל עוד היה מוע־מד למושל היה חושש כי ביקורו בארץ יתפרש כנסיון לזכות בקו־לותיהם של יהודי ניו־יורק — נמ־נע מצעד כזה. עתה הוא חש עצמו משוחרר מהצורך „לרדוף אחרי ה־קולות, ומצא לנכון לבקר בארץ.

## בעזה מוחים על הטלת שנת מאסר בשל הגידוף „ערס'"

מאת עמוס חדד,
סופר „הארץ"

הטלת שנת מאסר מוציעה בפועל ומותניה על תנאי על צעיר עזתי בן 16, פתחי אל־שעיר על־ידי בית דין צבאי על שקרא לעבר של שוטר ערס בן ערס — עוררה תגו־בות נזעמות מצד תושבים, ביניהם עורך דין מקומי.

השופט, סרן מנשה ברשלסון, ה־טיל בסוף השבוע את שנת המאסר על הצעיר בהתבסס על כך שהשוטר כינה אותו עקרוס. השופט חיפש בשני מילונים ולא מצא שפירוש המלה עקרוס היא ביטוי מעליב. ה־היפך, מצא שפירוש המלה עקרוס היא „כינוי לאיש בעל עוז נפש ותושיה".

התושבים שהגיבו על כך, מבלי לציין את שמם, אמרו כי אין המע־שה מצדיק לדעתם הטלת שנת מאסר, עונש כה חמור בגלל עבירה כזו מה גם שהשוטר הישר־אלי קרא לעבר הצעיר עקרוס, שפירושה בלשון הרחוב ערס וכך הבין אותה ודאי גם הצעיר עצמו. כינוי זה, אמרו התושבים, אינו מו־פיע במילון הערבי, כשם שמילים אחרות בשפת הרחוב אינן מופיעות בו. התושבים שאלו: „האם גם בישראל מטיל שופט על צעיר שמע־ליב שוטר שנת מאסר?"

## הפסקות החשמל ימשכו גם היום

מאת א. קרן, סופר „הארץ"

הפסקות זרם החשמל שהחלו ב־יום ששי ימשכו גם היום בגלל הפ־סק תיקוני זהד בתחנות רדינג ד'. דובר חברת החשמל מר י. פרידלנדר אמר אמש כי ההפסקות תוכננו מ־ראש לצורך תיקוני יחידה משותקת בת 214 מגאוואט. לדבריו היו ההפ־סקות קטנות משתוכנן, אחרי שה־ציבור נענה לפניית חברת החשמל וצריכת הזרם צומצמה.

מר פרידלנדר אמר, כי התיקון יושלם היום.

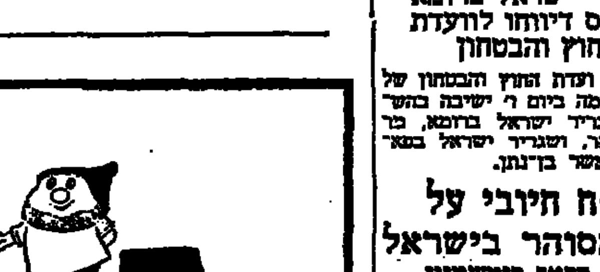

מחלקת השרות
תדיראן
טלפונים:
285156-7
284151
קרליבך 27 ת"א

# שייט בים התיכון במחיר מוזל!

החל מ־.1420 ל"י ועוד — 32 $
המחיר כולל כל המסים.

רומא, ציביטה־וקיה, מרסייל, גנואה, פורטו־פינו ואירקליון.

ההפלגה בא.מ. „דן" מיום 12.9—21.9.72
כולל: בקורים וסיורים בנאפולי,

הפלגת סיור — נופש ובידור.
ההרשמה כבר החלה בכל משרדי הנסיעות.
בצוע הסיור — „טיולי רמה".

צים קוי נוסעים

פרטים במשרדי הנסיעות ובסניפי צים קוי נוסעים. הסיווג הבטיחותי: א.מ. „נילי" נבנתה 1965 א'א' — א.מ. „דן" נבנתה 1964 א'א'.




هكذا من الأصل

مكذا من الأمل

# ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

## מן היציע

## הוקעה ואזהרה

ההרגשה הרעה והמעיקה, ש־שררה בחוגי הספורט שלנו בימי ועדת עציוני לפני שנה, חזרה במעט בשלמותה — אצל כל אלה שכבר הספיקו לחזור ולעיין בסוף השבוע בדו"ח מבקר המדינה על ההתאחדות לכדורגל, ואצל כל אלה שעשו זאת רק הבוקר, עם פרסומו הפומבי.

במובן מסויים אלה „פרקים היס־טוריים", המתייחסים לתקופת כהו־נתה של ההנהלה הקודמת, וכיוון שכך איבדו לכאורה מאקטואליותם. אלא שהליקויים והמורים בתחומי הכספים והמינהל, שעליהם מצביע דו"ח מבקר המדינה, ד"ר יצחק א. נבנצאל, אינם מסוג הגילויים שמו־תר להתייחס אליהם בשוויון נפש או להתעלם מעצם קיומם.

לאמיתו של דבר, יש במימ־מך זה מעין המשך ישיר ומשו־לים למסקנות ועדת עציוני, ולגילויים המסעירים מאשתקד, המצטרפים עתה יחדיו לכתב אשמה חריף ונוקב נגד כל המעורבים בפרשה, במישרין או בעקיפין.

גם אלה שטענו בשעתו, כי הסי־לוק המוסאלי של חברי ההנהלה הקודמת של ההתאחדות היה צעד קיצוני מוגזם — בנימוק שלא כולם חטאו מבחינה ציבורית ומוסרית — עשוי לשנות עתה דעתו באורח קי־צוני. אכן, אם בעדויות בפני ועדת החקירה הממלכתית דובר בעיקר על מחדלים ו„סטיות", חשדות ואיומים, ארגון מעורער ואוירה עכורה — תופעות שהיו שנויות במחלוקת, או שלא הוכחו — הרי שהפעם מוגש סיפור שונה לחלוטין.

העובדות והמסקנות כה משו־טות וברורות, וההאשמות כל כך חמורות, עד שקשה מאד להשתכנע שהיה „צדיק אחד בסדום" אשר לא ידע על ה־נעשה; ואם לא ידע, הרי ש־חטא כלפי עצמו וכלפי שולחיו בהזנחת תפקידו הציבורי, וה־אשמה הקולקטיבית רובצת עליו במידה שווה.

*

אין צורך להיות כלכלן מוסמך, או רואה חשבון מדופלם, כדי להגיע למסקנה, כי ההנהלה הקודמת של ההתאחדות נהגה ברוחב לב מופגן בהוצאותיה הכספיות, לא תמיד ב־צורה שהשביעה את רצונו של מבקר המדינה. וכיוון שהמדובר בהשמדת מיסמכי הוצאה על רבבות לירות, עד לתקופה מסויימת המצויינת ב־דו"ח, ובהוצאת סכומים גדולים אשר המבקר לא מצא להם אישור או כיסוי, הרי שזה יותר מפגם אסתטי שמותר לעבור עליו לסדר היום.

באיזו מידה יש בזה עבירה פלי־לית — יחליט מי שמוסמך לכך, אך אין ויכוח על עצם העובדה, כי כמה פעולות שנעשו בחסות ההנהלה המודחת מוסיפות עתה — על סמך מימצאי המבקר — לתדמיתה ה־שלילית מבחינה ארגונית, מינהלית, ציבורית ומוסרית.

אין זה חשוב אם נעשו הדברים בכוונה תחילה או בתום לב, לתו־עלת הכלל או הפרט, למען הנבחרת או שחקניה. הרושם העגום הוא, כי נעשו דברים רבים החורגים לחלוטין מהמטרה שלשמה הופקדו הנוגעים בדבר, ובשל כך אין מקום לומר, כי מטרה זו קידשה את כל האמצ־עים.

היעדר פיקוח על כיבודים ומתנות, דמי כיס והוצאות שוטפות; אי סדרים בתחומי פרסום, יחסי ציבור ומכירת כרטיסים למשחקים; ליקויים בניהול מאזנים וקרנות; ניצול שלא כהלכה של כרטיסי טיסה, ועוד כמה פרשיות סתומות ולא ברורות — כל אלה מהווים אחד מכתבי האישום החריפים ביותר שפירסם אי פעם מבקר המדינה.

*

אבל לא פחות משיש בזה סטירת לחי מצלצלת לכל אלה, שעדיין ניסו ללמד סניגוריה על חברי ההנהלה שהודחו אשתקד על ידי שר החינוך והתרבות — זו אזהרה פומבית ו־גלויה לאלה שמונו תחתם, כי הדו"ח מתייחס חלקית גם לתקופת כהונתם הקצרה.

אמנם, עדיין לא ברור של ה־אשמות, אבל כמה הערות בקורתיות לגבי ליקויים שעדיין לא באו על תיקונם מחייבים לא רק תשומת לב, אלא גם מעשים וצעדים מרחיקי לכת. כי מסתבר, שכמה מהמלצות ועדת עציוני, הנוגעות לענייני פיקוח כספי והקפדה על תקנונים, מערכת שיפוטית ותחומים מקצועיים — עדיין רחוקים מאד מכלל ביצוע.

מבקר המדינה מתריע גם על מחדלים אלה, ואם כי ניתן אולי לומר שתקופת כהונתה של ההנהלה החדשה צרה קצרה, מכדי שהכל יתנהל כשור־רה, אין ספק כי הרמז שקוף וברור.

פגרת הקיץ בכדורגל הופרעה זו השנה השניה ברציפות על ידי גי־לויים שאינם מוסיפים כבוד לאיש מבין אלה, האחראים לנעשה בספורט הפופולארי ביותר שלנו. מה שהת־רחש במשך שנים רבות מעורר עתה שאט נפש, ומותר רק לקוות, כי ההדרדרות נבלמה והמצב שופר. או־לם כדי לקבוע בוודאות, כי הסערה שככה והאווירה טוהרה, יהיה צורך לצפות בסבלנות לדו"ח הבא של מבקר המדינה, בעוד שנה־שנתיים.

ועד אז יהיה על חברי הנהלת ההתאחדות לכדורגל להוכיח, לעצמם ולאחרים, כי היו ראויים לתפקיד זה יותר מקודמיהם.

י. א.

### תוך 30 שעות נגוז החלום האולימפי באוגסבורג

# לאחר 12 נקודות יתרון הפסד 78:76 נגד מכסיקו

## נבחרת הכדורסל פיגרה בפתיחה ושמטה בסיום רשלני יתרון מכריע תוך 6 דקות

מאת אברהם חמו, שליח „ספורט הארץ"

אוגסבורג, 12 (מיוחד ל„ספורט הארץ".) החלום האולימפי המתוק של כדורסלני ישראל נגוז כאן, מן הסתם באופן סופי ומוגמר, מוקדם הרבה יותר מכפי שניתן היה לצפות. 30 שעות אחרי ההפ־סד לבולגריה (73:65), נחלה נב־חרת ישראל אכזבה שניה בטור־ניר הקדם אולימפי, כאשר נכנעה בליל־שבת 78:76 לנבחרת מכ־סיקו — אחרי שהוליכה בהפרש 12 נקודות (50:62) שש דקות בל־בד לפני הסיום.

זה היה מן המשחקים המרתקים ביותר שראיתי באחרונה, ואם כי רמ־תו לא היתה מן הגבוהות, מי שם לבו לכך ברגעי המתח ששררו באולם ה־מקומי? שחקנינו נהנו מעידוד קו־לני של ישראלים ויהודים רבים, בהם כדורסלני הפועל ירושלים העושים במערב גרמניה, אבל התרשלו בסיום ושמטו מידיהם מה שנראה כבטחון בטוח.

למעשה, אחרי משחקה המאכזב נגד בולגריה, לא היו לנבחרת יש־ראל שום יומרות בפרס ההתמודדות עם מכסיקו אשר הביסה בערב פתי־חת הטורניר את צפון קוריאה 101:86. כל אשר ידענו בסוף השבוע היה, כי נבחרת מכסיקאית זו — שהצטיי־נה באולימפיאדת 1968 — ניצחה באחרונה את ארגנטינה, בראזיל ואת נבחרתה האולימפית של ארה"ב.

**חמישיה מאולתרת**

היא הפגינה כדורסל מהיר מן הפ־תיחה, ועד מהרה הוליכה 0:8 בהור־תירה חמישיה ישראלית המומה ונ־בוכה, שכללה בפתיחה את ברודי, אייזנר, טורנשיין, אבישר ומרזל. רק בדקה הרביעית קלעה ישראל סל ראשון על־ידי הירושלמי גבה־הקומה ג'יק אייזנר, אבל באופק לא נראה שום מיפנה חיובי. ואז, כעבור שתי דקות, החליט המאמן דויל פארקר לא רק לעבור לשמירה איזורית (1—3—1), אלא גם להחליף כמה שחקני מפתח.

במגרש נשארו בשלב זה ברודי, קרן, לדיה, טייכבר וגוימרק — חמי־שיה מאולתרת שהצליחה לאזן את המשחק בהדרגה, תוך לחימה בלתי פוסקת. אם לא עשתה יותר מזה, הרי זה במידה רבה בשל חוסר אהדה שגילו כלפינו השופטים — בעיקר מ־ידוענו קונסטאנטין דימו מיוון, וקצת פחות ממנו עמיתו ההונגרי.

המכסיקאים הזריזים שמרו פ־חות או יותר על הפער שהשיגו בפתיחה, ולקראת סיומה של המח־צית הוליכו 30:38 — אולם אר־בעה סלים רצופים של גוימרק, קרן וטייכבר, לעומת נקודה יחי־דה של היריב, הותירו את היש־ראלים צוהלים עם הפסקת המש־חק (39:38).

**אופטימיות בהפסקה**

בחדר ההלבשה הישראלי שררה אופטימיות, וגברה הרגשה, כי ניתן בהחלט לנצח, כדי לשפר את הסי־כויים להגיע לשלב הגמר של הטור־ניר. ישראל המשיכה באותה חמי־שיה ושינתה את צורת השמירה ל־שיטת 2—1—2. המכסיקאים החלו מאבדים את היוזמה, ותכופות נראו אובדי עצות, הגם שהתוצאה נשא־רה שקולה — 46:46, 50:50 — בלי שעלה בידי הישראלים לשבור את הקרח.

וכאן, בעמדה לא ברורה, באו ששה סלים רצופים מידי לדיה, גוימרק וטייכבר, כדי להגביל את ישראל ליתרון 50:62 שש דקות לפני הסיום.

הרגשתי היתה, כי רק נס — או מיפנה בלתי צפוי — ימנע מאתנו נצחון. גם היריב המכסיקאי לא נר־אה עוד מסוכן, וכל מה שנותר לנו לעשות היה לשמור על קור רוח, אפילו מבלי לשפר את היכולת הבי־נונית למדי.

אולם מה שקרה היה היפוכו של דבר: במקום שלווה ויוזמה — שאנ־נות ובטחון עצמי מופרז. ברודי ני־סה לקלוע ממרחקים רחוקים — והחטיא; גם אחרים לא הצליחו יו־תר ממנו. המשחק הבלתי מחושב ש־לנו עורר את המכסיקאים מקפאונם. משחקם נעשה שוב תכליתי ויעיל יו־תר. הם קלעו ארבעה סלים ללא תגו־בה, המתח הגיע לשיאו.

בדקה ה־37 יצאו בזה אחרי זה שלושת מובילי הכדורים ש־לנו — תחילה ברודי ואחריו גם קרן ומרזל. היתרון החל נשמט מידינו, וכשתמו השניות הדרמ־טיות האחרונות הורה הלוח החש־מלי על יתרון 76:78 למכסיקו. מי היה מאמין בזה כמה דקות קודם לכן?

**ברקוביץ חסר**

התוצאה הסופית היתה רחוקה מל־שקף את מהלך המשחק, שבו נאלצו המכסיקאים לשחק תכופות על פי הקצב שהכתיבו להם שחקנינו. אבל ככלות הכל הסתבר, עם כל המאמץ שהשקיע בנבחרת מאמנה האמרי־קאי, כי נשארו בנבחרת כמה נקודות תורפה.

המצדדים בצירופו של מיקי ברקוביץ לנבחרת אומרים עתה באוגסבורג, כי חסר כאן לישר־אל קלע מוכשר ויעיל מסוגו, אי־שור הנקודות החיוניות שהיה מ־שיג יכלו להשפיע בצורה מכר־עת על תוצאות המשחק נגד בול־גריה ומכסיקו גם יחד.

יוסף לדיה, שמעולם לא הובא ב־חשבון כשחקן החמישיה הראשונה, היה אולי הכדורסלן המפתיע ביותר שלנו נגד מכסיקו. הוא נאבק ביעילות מת־חת לשני הסלים, והיה לא רק שחקן עורף מוצלח אלא גם קלע מצטיין — 19 נקודות. גבריאל טייכבר (8 נק') גילה רגעי התאוששות, אך כל האח־רים היו רחוקים מאד אף מכושר הקליעה הממוצע שלהם: ברודי 12, אייזנר 12, גוימרק 12, אבישר 6, שחריר 3, מרזל 2, קרן 2.

למכסיקו הירבו לקלוע: גוראור 22 ולואה 15.

גבריאל טייכבר (משמאל) ויוסף לדיה (במרכז) במאבק חריף על הכדור עם שני כדורסלנים מכסיקאים (בגופיות כהות) במשחק שהיה בליל שבת בטורניר הקדם־אולימפי באוגסבורג. (צילום ראדיו של אי. פי.)

## בעיטה חפשית

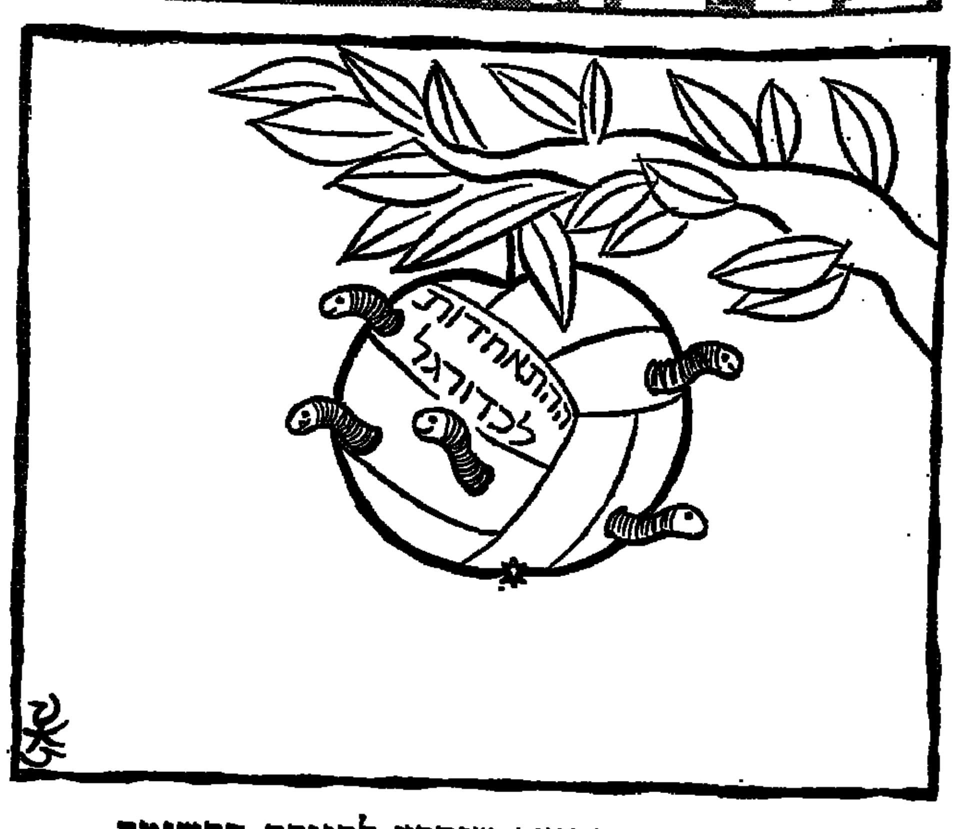



### לאחר שהחמיצו בשעות אחדות את המועד שנקבע לסגירת הרשימה

# שיגור השחיינים מלמד ולימור למינכן מוסיף לעורר מחלוקת בוועד האולימפי

מאת אבי ולכמין, סופר „ספורט הארץ"

ארבע שעות אחרי שהחליטו חברי ועדת האולימפיאדה לנעול את רשי־מת הספורטאים הישראלים היוצאים למינכן, זינק אברהם מלמד למי־מיה הכחולים של בריכת השחיה האולימפית במכון וינגייט וסיים משחה 100 מטרים בסגנון פרפר, ל־קול תשואות כמה עשרות צופים נלהבים, בזמן 59.3 שניות — תוצאה טובה בארבע עשיריות השניה מה־מינימום האולימפי.

למרות שועדת האולימפיאדה הח־ליטה בישיבתה האחרונה ביום ה', כי כל הנסיונות לעבור את המיני־מום תמו באותו יום בשעה 12 ב־צהריים, לא בוטלה תחרות המבחן המיוחדת לשחיינים אברהם מלמד, יואל סמואל ודן ברנר. הרכז המק־צועי של הפועל יוסף דור הודיע אמנם טלפונית לעמי שלף, רכז ה־שחיה בהפועל, על החלטתה של ועדת האולימפיאדה, אולם בבריכת מכון וינגייט החליטו כל הנוגעים בדבר כי „אין מה להפסיד".

**תרגיל הבזיר למזכירות**

בשעה 4.15 זינק ראשון אברהם מלמד, כאשר ששה אנשים — בהם שלושה שופטים — מודדים את ה־זמן בו עבר את 100 המטרים בסגנון פרפר. שלוש התוצאות שנרשמו על שעוני השיפוט היו: (דוד תברי) 59.2 שניות; (מנחם לוקץ) 59.5 שניות; (אליהו עילר) 59.3 שניות. אחרי דקה של דממה, כשעיני הכל נתונות בשעוני הצפר, או באולה האבבים אתם, פרץ הקהל בעידוד קולני למלמד.

גם פרחים לא חסרו בהתרגשות שאחזה בעסקני השחיה הספורטי־אים. אחרי שיצא מלמד מהבריכה, עדיין נוטף מים, תולה מכסת הזר־בוקים והשיקות ההתרגשה. למלמד ניתנה גם תשורה מיוחדת: תרמיל כדור האקרון להנציק את השחיין במכלול מספר 6.

למרות שמלמד עבר את המינימום האולימפי, עדיין לא מובטחת נסיעתו עם המשלחת שתצא למינכן ב־15 באוגוסט. חברי ועדת האולימפיאדה החליטו כאמור פה אחד, כי הרשימה הישראלית נסגרה בשעה 12 בצהריים ביום ו', אולם יו"ר הנהלת ההתאח־דות לספורט, יצחק פוקס, (שאינו חבר ועדת האולימפיאדה), אמר אמש כי ביקש ממזכ"ל ההתאחדות ל־ספורט, שמואל ללקין (חבר ועדת האולימפיאדה), להעלות את בקשת ועדת השחיה בישיבת יום ו' לקיים מבחן מיוחד לשלושת השחיינים ב־אותו יום בשעות אחרי הצהריים.

ללקין אמר אמש, כי היה ידוע לפוקס וכן לחברי ועדת השחיה כי המועד האחרון להשיג את התוצאה המינימום היה יום ו' בצהריים, ולכן לא היתה לו כל זכות לאשר לשלושת השחיינים מבחן מיוחד. ללקין הו־סיף, כי מאחר והוא שותף להחלטה לסגור את הרשימה במועד שנקבע, אינו יכול להתייחס להישגו של מל־מד. „על גוף בעל השפעה רבה יו־תר, או מוסד ממלכתי, להחליט בענ־יינו", אמר.

**המחלוקת עקרונית**

בישיבה זו נאמר על דעת כל הנו־כחים, בהם גם נציגי ההתאחדות ל־ספורט בועדת האולימפיאדה, כי לאיש לא היתה סמכות לאשר מבח־נים נוספים לאחר שנקבע המועד ה־סופי להשגת המינימום. בעניין זה טוען פוקס, כי לא ידע על קיום מועד אחרון זה.

שיגור מלמד לאולימפיאדה יידון בישיבת מזכירות הועד האולימפי, הנתכנסת היום ב־5.30 אחה"צ. ב־ישיבה זו יבקש יצחק פוקס, שהוא חבר המזכירות, לקיים פגישה נוספת של ועדת האולימפיאדה כדי לדון בעניין מלמד. הוא ינסה לקיים הבו־קר התייעצויות עם חבריו להנהלת ההתאחדות לספורט, כדי לתאם את עמדותיהם בענין זה.

ההחלטה החד־משמעית של ועדת האולימפיאדה תגרום אי־צדק לשח־יין מלמד אם לא ישוגר למינכן, כי־וון שההרשמה הרשמית — הקבועה בהחלטות הועדה המארגנת של מש־חקי מינכן — תינעל ב־15 באוגוסט.

אשר לטענה כי יש לשלוח את הטו־פסים למינכן לפני מועד זה, ודאי ימצאו המבקשים לאפשר את יציאת השחיין לאולימפיאדה את הפתרון הבא: חיים גלובינסקי, מזכיר הועד האולימפי בישראל, יוצא ביום ג' (15.8) למינכן ויוכל לטפל בענין.

אברהם מלמד בדרך להשגת המינימום האולימפי במשחה 100 מטר פרפר ביום ו' במכון וינגייט.

### ייתכן שועדת האולימפיאדה תתבקש היום לקיים דיון מיוחד בשינוי ההחלטה שנתקבלה

**גם דורית עמדה במבחן**

הישגה של דורית זלץ־לימור — 10:08.5 דקות ב־800 מטרים בסגנון חתירה — שהושג בדיסלדורף ביום ו', יועלה לדיון בישיבת מזכירות ה־ועד האולימפי. דורית, שיצאה לאי־רופה במטרה לחזות באירועי האו־לימפיאדה, אף מבלי להשתתף בה בצורה פעילה, הצליחה לעבור את המינימום במבחן מיוחד שאורגן בש־בילה על־ידי התאחדות השחיה של מערב גרמניה. ההתאחדות אף הע־מידה לרשות השחיינית שלושה מו־דדי זמן, לצורך המבחן המיוחד. היא קבעה תוצאה טובה מהמינימום, ש־היה 10:12.4 דקות. דורית נמצאת ע־תה בדרכה למינכן ונראה, כי פוקס יעלה גם ענין זה בישיבת מזכירות הועד האולימפי. ועדת האולימפיא־דה, אם אמנם תתכנס לישיבה מיו־חדת נוספת, תתבקש לדון גם בתו־צאה שהשיגה דורית זלץ־לימור.

יו"ר הועד האולימפי, יוסף ענ־בר, אמר אתמול כי אם תועלה שאלת הישגו של מלמד בישיבת מזכירות הועד האולימפי, ידונו בכך החברים למרות שהמזכירות אמורה להתכנס כדי לאשר את המלצות ועדת האולימפיאדה. ב־כך השאיר היו"ר פתח לשינוי ההחלטה.

**שמואל וברנר נכשלו**

דן ברנר, שזינק ביום ו' שני לב־ריכת מכון וינגייט, תוך נסיון לעבור את המינימום האולימפי ב־100 מ' גב־

(המשך בעמוד 5, טור 3)

### בפתיחה סוערת של הליגה האנגלית

# מהלומה ליוקרת לידס: הובסה 0:4 ע"י צ'לסי

**איפסוויץ'—מנצ'סטר יוניטד 1:2 ✱ רק תיקו לדרבי**

לונדון, 12 (שרות „ספורט הא־רץ"). המועמדת לתואר לידס יוניי־טד הובסה היום על ידי צ'לסי 0:4 בלונדון; בעוד שאלופת אשתקד דר־בי קאונטי הצליחה לסיים רק בתיקו 1:1 בסאותהאמפטון — באמת הפ־תיחות הדרמטיות של משחקי הליגה האנגלית שהחלה היום.

בעת ובעונה אחת „נכנסו לפעו־לה" גם חוליגאנים למיניהם, שערכו קטטות ביציעי המגרשים ואילצו את המשטרה לעצור רבים מהם.

שבת הפתיחה של העונה הח־דירה את הכדורגל האנגלי למ־ציאות עגומה, כאשר שלושה כ־דורגלנים הורחקו מהמגרשים ו־53 הוזהרו על ידי השופטים.

שניים מן המורחקים היו במשחק הסוער בליברפול, שבו ניצחה הקבוצה המקומית את מנצ'סטר סי־טי 0:2, לעיני 55 אלף צופים. היו אלה בלם ליברפול ונבחרת אנגליה, לארי לויד, והחלוץ המרכזי של ה־סיטי וין דייויס, כדורגלן ולשי ביד־לאומי, שהחליפו מהלומות בדקה ה־43 ומצאו את עצמם מחוץ למשחק עוד לפני ההפסקה. על פי התקנון החדש שנכנס העונה לתוקפו, פירו־שו של דבר הרחקה אוטומטית לשני השחקנים לשלושה משחקים. את ה־שערים לליברפול הבקיעו בראיין הול (4) ואיאן קאלאגאן (86).

**לידס האומללה**

אולם הדרמה הגדולה היתה ב־איצטדיון סטמפורד ברידג' בלונדון, מגרשה של צ'לסי, ששעריו ננעלו שעה קלה לפני שריקת הפתיחה, אח־רי ש־50 אלף צופים כבר נדחסו ב־יציעים. האורחים מלידס, שסיימו ב־מקום השני בדירוג בשלוש העונות הרצופות, עברו חוויה בלתי נעי־מה. לא זו בלבד שסבלו הפעם ממכת פציעות והיעדרויות, אלא שבנוסף לכל ראו את שוערם דייוויד הארווי מורד באלונקה אחרי 26 דקות (פגי־עה בכתף) וכיד אחרי כן איבדו גם את החלוץ המרכזי מיק ג'ונס (נקע בקרסול). צ'לסי השתלטה בנקל על המגרש והבקיעה את ארבעת שעריה על־ידי כריס גארלנד (2), פיטר אוז־גוד וצ'רלי קוק.

לאלופת אשתקד, דרבי קאונטי, ציפתה התנגדות עיקשת בסאותהמפ־טון. היא הוליכה 0:1 בדקה ה־26 משער של אלן הינטון, אבל בדקה ה־56 השווה מייק צ'אנון ל־1:1.

**ג'ורג' באסט חזר**

ג'ורג' באסט חזר היום להרכב מנצ'סטר יונייטד וריתק קהל של 52 אלף צופים במשחק הליגה הביתי נגד איפסוויץ', אולם התוצאה הסו־פית היתה מאכזבת: מנצ'סטר יוניי־טד נוצחה 2:1. ויבארק (7) והמיל־טון (84) הוליכו את איפסוויץ ליתר־רון 0:2, ורק אז הצליח דניס לאו להקטין את הפער.

המשחק בין לסטר לארסנל (1:0) הופסק לדקות אחדות במחצית הרא־שונה בגלל פריצת קהל פרוע לכב־רש. המשטרה נאלצה להתערב ו־עצרה מספר חבורי כוח.

מבין שתי הקבוצות שעלו השנה לליגה הראשונה, היתה הצלחתה של נוריץ' סיטי גדולה יותר: היא סיימה בביתה ב־1:1 עם אברטון. ברמינג־האם נחלה הפסד ביתי (2:1) נגד שפילד יונייטד.

יתר התוצאות בליגה הראשונה: ניוקאסל — וולבס 1:2, סטוק סיטי — קריסטאל פאלאס 0:2, טוטנהאם — קובנטרי 1:2 (מרטין פיטרס כבש 2 שערים והמכריע בבעיטת־11), וסט־ברומיץ' — ווסטהאם 0:0.

שתי הקבוצות שירדו מהליגה ה־ראשונה זכו בהצלחה חלקית בלבד. נוטינגהאם פורסט סיימה בביתה ב־0:0 עם פורטסמות, והאדרספילד גב־רה של בלקפול 0:1.


תכשיטי „טיב" בע"מ

יצרני יהלומים ותכשיטי זהב

משובצים ביהלומים, פנינים ואבנים טובות

אולמי תצוגה ומכירה:

ירושלים, רח' המלך ג'ורג' 10, טלפון 02—226156

תל־אביב, רחוב בן־יהודה 41, טלפון 03—225273

נתניה, רחוב לילינבלום 13 טלפון 053—22145


## רק מקום שישי לשייטים באליפות העולם בזוגות

ביופורט, 12 (שרות „ספורט הארץ"). השייטים הישראלים יורם קידר ודן מנובסקי סיימו במקום השישי באליפות העולם בזוגות ב־סירות מפרשיות בדגם 420 עם 83.7 נקודות.

בזוג השייטים, אמנון ממגורה ו־צבי הנדלר, הגיעו למקום השביעי עם 84 נקודות. אריה לוין וזאב אלון סיימו במקום האחד עשר עם 95.7 נקודות.

באליפות העולם זכו האחים יוהנ־סן מגרמניה ובמקומות השני וה־שלישי צוותים משווייץ. באליפות השתתפו 67 סירות מ־17 מדינות.

הישג זה נופל מהישגי הישראלים בתחרויות הבודדים, בהן זכה יורם קידר באליפות העולם בדגם סולינג. בתחרות המדינות זכתה ישראל ב־בכורה.

ממגורה והנדלר ימשיכו לאליפות הנוער עד גיל 19 שתחל ב־17 באו־גוסט במערב גרמניה (טרוומונדה). אליהם יצטרפו שני צוותים מיש־ראל: אלדד בראון ויוסל מילר ו־שמעון ברוקמן ואיתן פרידלנדר (עד גיל 16).

### שיא אירופי בשחייה

ווירצבורג, גרמניה, 12 (ע"צ). השחיין הצ'כי העולה, דוסאן גרו־אי, הנכלל בנבחרת מערב גרמניה במשחה 1500 מטר חתירה, שיפר כאן ב־2.6 שניות את שיאו האירופי של הבריטי גרמני חורבר לאמפנה, כש־תתן 800 מטר ב־8:35.5 דקות.

### מצרי צלח את הלמנש

דובר, אנגליה, 12 (ע"צ). חני ח־מאד, מהנדס מקהיר, צלח ביום שי־שי את התעלה האנגלית מצרפת ל־דובר, תוך 11 שעות ו־31 דקות. חמאד הוא המצרי השני שצלח את התעלה.

### סין ניצחה את בורמה 1:4 בטנ"ש

טוקיו, 12 (אי.פי.). סין העממית ניצחה את בורמה בארבע מבין חמש ההתמודדויות בטניס שולחן שהיו ב־שבת בין שתי הנבחרות בבקין — כמסרה היום סוכנות הידיעות הרש־מית של סין.

### סוף השבוע באוגסבורג

**ביום חמישי**

קנדה — פינלנד 68:84
בולגריה — ישראל 65:73
מכסיקו — צ. קוריאה 86:101
פולין — יוון 63:82

**ביום שישי**

בריטניה — שוייץ 62:99
קנדה — פולין 68:70
מכסיקו — ישראל 76:78
ספרד — שוודיה 67:77

**היום ישחקו**

קנדה — שוודיה.
מכסיקו — בריטניה.
בולגריה — שוייץ.
יוון — ספרד.

# שפיגלר המריא לגרמניה

**הוזעק על ידי מנהלי בורוסיה מנשנגלדבאך המבקשים להשאילו לעונה אחת לקבוצת קלן**

מאת סופר „ספורט הארץ"

הכדורגלן מרדכי שפיגלר המריא אתמול לגרמניה כדי להסדיר את עניין הופעתו בעונה הבאה כמק־צוען בליגה הגרמנית הראשונה.

שפיגלר קיבל ביום ד' שעבר מב־רק ממועדון בורוסיה מנשנגלדבאך, שהחתימו על חוזה לשנתיים, לבוא מיד לגרמניה, אולם הוא דחה צאתו כדי לקבל תחילה רשיון עבודה ב־שגרירות הגרמנית בתל־אביב.

מאחר שלא יוכל, כנראה, לשחק בעונה הבאה בבורוסיה, קיבל ביום ו' מברק נוסף לבוא מיד למנשנגלד־באך, גם אם עדיין לא יקבל רשיון עבודה, כדי להסדיר את עניין הו־פעתו בליגה הגרמנית.

**יושאל לקלן**

אחרי שקיבל ביום ו' את הרשיון המבוקש בשגרירות הגרמנית, המ־ריא אתמול בבוקר לגרמניה, כדי להתייצב בפני ראשי מועדון בו־רוסיה מנשנגלדבאך, המבקשים ל־השאילו לעונה אחת לקבוצה הצבית פ.צ. קלן.

התפתחות זו נובעת מהעובדה ש־על פי תקנון הליגה הגרמנית, אסור למועדון אחד להחתים יותר משני כדורגלנים זרים, ואילו בורוסיה כבר החתימה שניים וקיוותה להעסיק את שפיגלר ככדורגלן זר שלישי (תוך ניצול פירצה בתקנון לפיה, כביכול, יכולה הקבוצה להחתים כמה זרים שברצונה, אך מותר לה להעלות בהר־כבה רק שניים).

## קלימצ'בסקי דחה הצעה לשחק בגרמניה

**הפועל חיפה חזר**

מאת סופר „ספורט הארץ" בחיפה

כדורגלני הפועל חיפה חזרו בסוף השבוע מגרמניה שם קיימו ארבעה משחקים ומחנה אימונים קצר. החי־פאים ניצחו בשני משחקים סיימו אחד בתיקו ובאחד נוצחו. המאמן הגרמני של הקבוצה, אבנר קלימ־צ'בסקי לא חזר עם הקבוצה ויחזור לארץ מחרתיים.

ערב שובו לארץ דחה המאמן בן ה־34 הצעה של הקבוצה החצי מק־צוענית המבורג, להופיע במדורותיה כשחקן בעונה הקרובה.

החיפאים ניצחו בגרמניה את קבו־צת מטינגהוים 0:5; את קבוצת פריי־דריך ספיל 2:7; סיימו עם קבוצת באד המבורג בתיקו 1:1 ונוצחו ע"י מנשנגלאדבך בשיעור 3:1.

מחר יחלו החיפאים באימוניהם למשחקי הגביע והליגה.

# מינכן 72

## עוד 13 יום

### 63 ספורטאים ייצגו את איראן במינכן

טהראן, 12 (אי. פי). הועד האו־לימפי של איראן הודיע היום על שי־גור 63 ספורטאים למינכן. בעוד ש־תקוותם הגדולה של האיראנים היא זכיה במדליות הזהב בהיאבקות, תכ־לול המשלחת גם נבחרת כדורגל, משקולאים, מתאגרפים ורוכבי או־פניים.

### מעופפי פולין יופיעו במינכן

מונפליה, 12 (ע"צ). נבחרת הכ־דורעף של פולין הבטיחה השתת־פותה בטורניר האולימפי במינכן, ב־נצחה בטורניר הקדם־אולימפי את צרפת 0:3. לפני כן ניצחה הולנד את צרפת 2:3. פולין ניצחה יום לפני כן את רומניה 0:3.

### הבריטי פיטר סטיוארט לא ישתתף במינכן

לונדון, 12 (ע"צ). — השיאן הב־ריטי בריצות למרחקים של מייל — 1500 מטר, הסקוטי פיטר סטיוארט, לא ישתתף במשחקים האולימפיים במינכן, בגלל מיחושי גב. ג'ון קיר־קבריד, שסיים רביעי באליפות אי־רופה אשתקד, יתפוס את מקומו של פיטר סטיוארט בריצת 1500 מטר.

### סובייטי קפץ לגובה 2.23 מ'

מוסקבה, 12 (ע"צ). באליפות ה־רפובליקה הרוסית באתלטיקה קפץ ולאדימיר אברמוב לגובה 2.23 מטר, בהקדימו את רולסאן אומסוב ויורי טארמאק, שהתרוממו לגובה 2.20 מטר.

סאטיאנה אניסימובה עברה 100 מטר משוכות ב־13.4 שניות ותברה קאזאנקובה גמאה 800 ב־2:05.8 ד־קות.

### שיא עולמי ב־3000 לנשים

מוסקבה, 12 (ע"צ). האתלטית ה־סובייטית לודמילה בראגינה, קבעה כאן שיא עולמי בריצת 3000 מטרים, כשגמאה את המרחק ב־8:53.0 דקות. השיא הקודם היה שייך לאיטלקיה פאולה פיני — 9:09.2 דקות.

### פולני השווה שיא ב־3000 מטר מכשולים

וארשה, 11 (ע"צ). — הרץ הפול־ני ולאדיסלב מאלינובסקי השווה כאן את השיא האירופי ב־3000 מט־רים מכשולים — 8:22.2 דקות. הנו־פל בשתי עשיריות השניה מהשיא העולמי של האוסטרלי קרי אוב־ראיין.

ההישג נקבע בתחרות הבין־אר־צית, בה ניצחה פולין את צרפת 202:227 בין הגברים ו־40:86 בין הנשים.

שיא פולני הושג בריצת 800 מטר ע"י סקוברונסקה, בזמן 2:01.8 דקות, בהקדימה את הצרפתיה דיבייבה.

## אלוף אולימפי ושיאן עולמי נוצחו באיטליה

ויארג'יו, איטליה, 11 (יופ"ע). כמה הפתעות נפלו כאן בתחרות בין לאומית באתלטיקה, שבה סיים הא־לוף האולימפי ב־110 מטר משוכות, האמריקאי וילי דייבנפורט, רביעי בזמן 14 שניות. המנצח היה תום היל, בזמן 13.6 שניות. במקצה השני קבע השיאן העולמי רוד מילבורן זמן של 13.5 שניות.

אדי הארט מארה"ב, השותף לשיא העולמי ב־100 מטר, נוצח ע"י קר־אפורד מטרינידאד כששניהם קבעו אותו זמן 10.2 שניות.

שני שיאים איטלקיים נקבעו על ידי פאולה פיני ב־800 מטר — 2:03.5 דקות, ודי־מריון ואציזוטו ב־פטיש — 72.74 מטר. האלוף האי־רופי ב־1500 מטר, האיטלקי פרנצ'ס־קו ארזה, השווה את שיא ארצו ב־800 מטר — 1:47.1 דקה.

רביעיית רצי ארה"ב קבעה 38.8 שניות במירוץ השליחים 100×4 מ־טר, לפני איטליה 39.1 וספרד 39.7 (סיא).

פאם קילבורן מאוסטרליה סיימה שלישית ב־100 מטר (11.8). המנצ־חת היתה בת ארצה, רנאטה בויל, בזמן 11.5 שניות.

הונג קונג, 11 (ע"צ). כדורסלניות סין העממית ניצחו בפקין את כדור־סלניות רומניה 66:76 (31:34), במש־חק הסיום של הרומניות בסין.

### 1000 איש כבר הגיעו למינכן

# מיתקני הכפר האולימפי דומים למיבנים של שנות אלפיים

מאת דייוויד מינבורן, סופר אסושיאייטד פרס

מינכן, 12 (שרות „ספורט הארץ") הכפר האולימפי במינכן מתחיל לקבל צביון של עיר. כ־1,000 ספורטאים ונציגים רשמיים מתריסר ארצות, כבר מתאכסנים בבנייניו, אולם „התפוצצות האוכלוסין" האמיתית תהיה במרוצת הימים הקרובים. מקו־רות מקומיים אומרים, כי ההגירה ההמונית של ספורטאי המשלחות הזרות תחל ב־18 באוגוסט, שמונה ימים לפני טכס הפתיחה.

התגובות הראשונות על הכפר ה־אולימפי, הבנוי במרחק כ־20 דקות נסיעה מלבה של מינכן, הן חיוביות ביותר. האצן הסובייטי ואלרי בור־זוב, שהוא האלוף האירופי, תיאר את מערכת הדיור על מרפסותיה כ„מבנה משנת 2000". הספורטאי ה־קולומבי דיאגו הגאו אמר, כי התר־שם מן הנוף וממרוקות הכפר ה־אולימפי, שלא להזכיר את קרש ה־צלילה של הבריכה, בה יתמודד ב־אולימפיאדה. „אין מילים בפי כדי לתאר את יפי המקום", אמר הקו־לומבי.

### התלהבות כללית ממיתקני האולימפיאדה

המאמן האתלטי ארה"ב ביל אקסון, אמר כי הכפר כולו „נראה כמו הפירמידות העתיקות ליד מכסיקו סיטי או כמו הדיסני לנד באמריקה". זו גם דעתו של ראש המשלחת האוסטרלית ג'וליוס פאצ'ינק שאמר: „כולנו התרשמנו בצורה נדירה מכל מה שהכינו הגרמנים לקראת האו־לימפיאדה".

**„פראוליינס" חינניות**

רוב הספורטאים שכבר הגיעו ל־כפר האולימפי מתאמנים בשעות הבוקר המוקדמות ולפנות ערב, ואת יתרת הזמן הם מיטיבים לנצל לשי־זוף בשמש הנעימה של מינכן. נוסף לזה כבר מציע להם הכפר האולימפי גם מוסיקה, רקע, מועדוני לילה, ריקודים וסרטים.

הספורטאים ממין זכר, וכן 600 העתונאים והטכנאים שהתמקמו ב־כפר, אמרו כי התרשמו מאד מה־„פראוליינס" החינניות המשרתות כדיילות, כמלצריות והמדריכות ב־פארק האולימפי המשתרע על שטח של מייל מרובע.

במוקד מרכז העצבים ה־ספורטיבי מצוי, כמובן, האיצ־טדיון האולימפי שתכולתו 80 אלף מושבים ואשר הגג השקוף שלו, דמוי האוהל, הוא אחד ויחיד במינו בעולם. הספורט־אים לא יבצלו אתר זה, אלא לאחר טכס הפתיחה שיהיה ב־26 באוגוסט.

הגג של האיצטדיון האולימפי, בו הושקעו יותר מ־60 מיליון דולאר, היה נתון באחרונה תחת ביקורת קטלנית, מצד ספורטאים גרמנים ש־נטלו חלק באליפות הלאומית באת־לטיקה. אולם מתכנני הגג הגדול בסוגו בעולם, המכסה את מחצית האיצטדיון וחלק מן היציעים, דחו בתוקף את האשמות כאילו היתה זו אשמת המיבנה בכל הבעיות שהתעוררו מחמת החום הכבד ששרר בעת האליפות (32 מעלות).

החזאים אומרים, כי עדיין מוקדם לקבוע את תנאי מזג האויר שישררו בעת המשחקים האולימפיים. אולם הם מוסיפים, כי מזג אויר חמים צפוי בדרך כלל באיזור זה של מערב גרמניה, בשלהי אוגוסט וב־ראשית ספטמבר.

### התקוות האולימפיות של בריטניה

# האמרי מקווה לחזור במינכן על שיא כושרו ב־400 משוכות

לונדון, 12 (אי.פי.) דייוויד האמרי, אחד האתלטים הגדולים שקמו לב־ריטניה בכל הזמנים, יוצא למינכן כדי להגן על מדלית הזהב בריצת 400 מטרים משוכות, בה הוא מחזיק גם בשיא העולמי — 48.1 שניות.

האמרי פרש חלקית ממסלול האת־לטיקה לאחר שזכה ב־1968 במדלית הזהב במכסיקו. כיום הוא מצטער על כך ביותר. „יתכן שהייתי צריך לפ־רוש, ולא לשוב כלל למסלול", אמר באחרונה, כאשר חש בקושי לחזור לכושרו הטוב.

אבל אומרים עליו, שהוא עשוי להפתיע לטובה. במרוצת השנה ש־חלפה הקדיש עצמו האמרי לליכודים ואימונים. הוא עסק בעיקר באיכות כושר, כדי לשפר את יכולתו והסבו־לת הרבה הנדרשת מרץ־משוכות.

הוא עדיין לא חזר לכושרו האו־לימפי מ־1968. הישגו הטוב ביותר העונה היה 49.3 שניות — זמן שלא רבים בעולם מסוגלים להשיגו, אך קיימים כמה אתלטים המצליחים קצת יותר.

הוא ניסה לשנות קמצה בטכניקת הריצה שלו, כדי לחסוך כמה צעדים בריצה בין המשוכות. אבל נראה, ש־שינוי הטכניקה לא עלה בידו יפה. „אצטרך לשוב לשיטה הישנה, עוד לפני האולימפיאדה", אמר.

בוטחים מקווים ששינויים אלה — לכאן ולכאן — לא יפגעו ביכולתו בתחרויות האולימפיות במינכן.

## ג'נקינס חייב לרוץ מהר יותר...

אדינבורו, 12 (אי.פי.). דייוויד ג'נקינס בן ה־20 יוצא למינכן בהכ־רה להפתיע את האמריקאים, הצופים לנצחון תוך נטילת שלוש המדליות בריצת 400 המטרים.

האתלט גבה הקומה, סטודנט להנ־דסה באוניברסיטה של אדינבורו, ני־חן בצעד ענק (2.75 מטרים) כאשר הוא רץ במלוא מהירותו. זו תכו־נה נדירה בין אתלטים, העשויה לה־עניק לו יתרון בהתמודדות האולימ־פית.

הוא זכה במדלית הזהב באליפות אירופה באתלטיקה, בריצת 400 מט־רים. כאן רואים בו חובבי הספורט הבריטיים אחת מן התקוות המבטיחות למדליית זהב אולימפית. אבל ג'נ־קינס עצמו יודע, שיהיה עליו לרוץ מהר יותר מאשר אי פעם בעבר, כדי לעשות זאת.

זמנו הטוב ביותר 45.3 שניות. ה־ראשון בין האמריקאים, ויין קולט, השיג 44.1 שניות. הגרמני, קארל הינז, קבע באחרונה שיא אירופי חדש. עשה זאת בהישג של 44.7 שניות.

ג'נקינס השתתף הקיץ בתחרויות בארה"ב וגילה יכולת מעולה. מאמ־נו ג'ון אנדרסון סבור שהכינו עשוי להצליח. „יש לו טקטיקת ריצה נבו־נה".

בימים אלה הוא עוסק בליטוש יכולתו, תוך הקדשת זמן רב לריצות קצרות, שיתרמו לשיפור המהירות בה יבצע את 400 המטרים לעבר ה־מדליה האולימפית — כך הוא מאמין.

## ליקויים מינהליים וכספיים חמורים — בדו"ח מבקר המדינה

# ההתאחדות השמידה מיסמכים על רבבות לירות עד יולי 1970

**הוצאות על דמי כיס, כיבודים ומתנות לקבוצות זרות — ללא קבלות ופיקוח ✱ בקורת על אי ביצוע המלצות ועדת עציוני בענייני כספים, חובבנות, שיפוט ומשמעת ✱ ליקויים בצורת מכירת כרטיסים למשחקים וחלוקת הזמנות ✱ הסתייגות מרמתם המקצועית של מאמני כדורגל**

מאת גדעון אלון, סופר ספורט „הארץ" בירושלים

ליקויים חמורים ביותר בתחומים המינהליים והכספיים של ההתאחדות לכדורגל — זו תמצית דו"ח מבקר המדינה, שערך לראשונה בקורת על פעולות ההתאחדות, בעקבות השמועות בדבר אי־סדרים בכדורגל הישראלי, דיוני ועדת־עציוני בקשר להופעת שחיתות במשחקי הליגה הלאומית ופניית ועדת הכספים של הכנסת.

הבקורת נוגעת רובה ככולה לתקופת פעילותן של ההנהלות הקודמות בהתאחדות, אך יש בה התייחסות גם לפעולות שבוצעו בהנהלה הנוכחית, לאור המלצות ועדת עציוני.

ממצאי המבקר חריפים מאד ומצביעים, בין היתר, על טיפול בלתי נאות בכרטיסי כניסה למשחקים; שימוש בכרטיסי טיסה חינם לנסיעות פרטיות והשתתפות בהוצאות נוספות בנסיעות אלה; פגמים בניהול חשבונות; היעדר פיקוח על הוצאות כספים, שימוש בכספי ההתאחדות לכתן הלוואות שלא למטרותיה, ליקויים בפעולות משותפות עם גורמים אחרים וכו'.

המבקר מדגיש, שעל ההתאחדות לתת דעתה לבדק בית יסודי בתחומי המינהל והכספים, ולהנהיג נהלים ושיטות שיענו לדרישות מינהל תקין בגוף ציבורי. לדבריו יש מקום להניח, שהממצאים הנוגעים למינהל ולכספים משקפים מצב לקוי במידה שאינה שכיחה בניהול גופים וולונטריים הפעילים בעניני ציבור.

### הושמדו מיסמכים

נמצא כי ההתאחדות לא הוציאה הוראות נוהל בדבר הוצאת כספים, ולא קבעה כי במוסדותיה הנבחרים ובמנגנון שלה מוסמך להוציא או לאשר הוצאות כספים ובאילו סכומים. למעשה, שולמו כל החשבונות שהוגשו על־ידי ספקים על ידי נבחרים במוסדות ההתאחדות ועובדיה, ללא אישור כזה. ההתאחדות גם לא הוציאה הוראות נוהל בדבר החזקת מיסמכים לביסוס התשלומים.

המבקר קובל על כך שההתאחדות לכדורגל השמידה את מיסמכי ההוצאה עד 31.7.70, למעט מסמכים המתייחסים להדפסות, לתשלומי חברת הנסיעות ולשכר עובדי ההתאחדות, למרות שלא נתקבלה כל החלטה למפעל זה, ולא נערכו עליה פרוטוקולים.

מבקר המדינה מבהיר, כי בגלל השמדת המסמכים נבצר ממנו לבדוק את הביסוס של חלק גדול מההוצאות המתייחסות לפעולות שבוצעו ונרשמו עד 31.7.70, ושהדוגמאות הבולטות לכך הן הוצאות הנבחרת הלאומית בחו"ל והוצאות כיבוד של

### ללא קבלות

למימוש דבריו מציין המבקר, כי ביולי 1970 נרשמה בספרי ההתאחדות הוצאה בסך 123.501 ל"י בגין נסיעת הנבחרת למשחקי הגביע העולמי במכסיקו. סכום זה כולל 109.277 ל"י, המתבססים על רשימה ללא קבלות ובה 74 פרטי הוצאה — 25 אלף ל"י לדמי כיס, 7,000 ל"י הוצאות לפי פירוט ו־2,000 ל"י הוצאות ע"ש אחד מחברי המשלחת. הרשימה הוגשה להתאחדות על ידי חבר הנהלת המשלחת שעליו הוטל הטיפול בהוצאות. לגבי יתרת הסכום של 14.224 ל"י אין התייחסות ברשימה, ואין בידי ההתאחדות קבלות לביסוס ההוצאה.

באשר לכיבודים קובע המבקר, שבשנת 1969/70 הוציאה ההתאחדות 40 אלף ל"י על כיבוד התאחדויות בארץ.

בישיבות עבודה של נבחרי ההתאחדות במסעדות ובמשרדי ההתאחדות, כיבודים לקבוצות אורחות במסעדות וכו'. גם על הוצאה זו אין בידי ההתאחדות קבלות.

בשנת 1970/71 הסתכמו הוצאות הכיבודים ב־50 אלף ל"י ולמרות שהיו קבלות, הרי עשרות מהן היו ללא תאריך וללא חתימה של בעל המסמך. כמו כן לא צורף לקבלות הסבר בדבר מטרת הישיבה, מספר המשתתפים בה ושמותיהם.

ההתאחדות הסבירה שהמסמכים, לרבות הקבלות, הושמדו מיד לאחר אישור המאזן על ידי רואה חשבון, כפי שנהגה לעשות גם בשנים קודמות. המבקר קובע כי יש משום

מבקר המדינה ד"ר נבנצאל

פגיעה חמורה במינהל הציבורי התקין בכך שמוסד ציבורי השמיד מסמכי התשלומים מיד לאחר אישור המאזן, מאחר שפעולה זו מונעת אפשרות לבדוק את ביסוס התשלומים.

כן קובל המבקר על כך שההתאחדות הוציאה ב־1969/70 64 אלף ל"י על מתנות שהיו מיועדות לחלוקה לקבוצות זרות. בהתאחדות לא נערך רישום על המתנות, ולא דיווח על אופן חלוקתן, דבר הדרוש להבטחת פיקוח עליהן.

### ליקויים ביחסי ציבור

גם בנושא יחסי הציבור נמצאו ליקויים. באוגוסט 1971 התקשרה ההתאחדות עם משרד פרסום ויחסי ציבור, אך לא נחתם חוזה להגדרת העבודות שהיה על המשרד לבצע, ולקביעת השכר. מספטמבר 1971 עד פברואר 1972 שולם למשרד הפרסום 18 אלף ל"י, מבלי שיהיה מיסמך שיראה מה ביצע המשרד בשביל ההתאחדות, ובאיזו מידה עמדה ההתאחדות על היקף העבודה שבעדה שילמה.

כן מסרה ההתאחדות למשרד הפרסום את הטיפול במסירת חומר פרסומי לעתונות בסכום של 14 אלף ל"י, מבלי שקיבלה הנחה של 25 אחוז, כפי שנהגה לקבל בעבר במסירה ישירה לעתונות.

כממצא מעניין הוא התייחסותו של המבקר לפעולות שבוצעו בהתאחדות לכדורגל לאור המלצות ועדת־עציוני. זו הפעם הראשונה, שגוף כלשהו מתייחס להשלכות של דו"ח ועדת החקירה הממלכתית, כפי שיושמו על ידי ההנהלה החדשה בראשות זאב בר־סבר.

הדעת נותנת כי מעט מזעיר מן ההמלצות בוצעו, ומרביתן לא זכו לטיפול. כך, למשל, המליצה הוועדה שההתאחדות והמדריכים יקיימו בקרת קפדנית על ניהול הכספים על־ידי קבוצות כדורגל, וידאגו שכל הכספים יועברו עפ"י חשבונות מסודרים ומבוקרים ויוחזקו בבנקים, וכל התשלומים ייעשו בשיקים. שיש לחסל את כל קופות־האוהדים ולאסור בתכלית מתן תמריצים או טובות הנאה על ידי גורמים זרים.

המבקר מציין, כי עד למועד סיום הבקורת במאי 1972, לא נקטה ההתאחדות כל פעולה למימוש ההמלצה.

### לא מונה מנכ"ל

באשר להמלצה שאין זה רצוי, כי חברי הנהלת ההתאחדות יכהנו בתפקידים בקאדנציות רבות, קובע המבקר שבתקנון ההתאחדות לא הוכנסו סייגים לגבי תקופת כהונתם של חברי ההנהלה, אולם לפי דרישת שר החינוך הוחלפו כל חברי ההנהלה.

כן קובל המבקר על כך, שהמלצת ועדת עציוני למנות מנכ"ל בשכר לא סוכמה עד כה.

בעניני שיפוט ומשמעת המליצה ועדת עציוני להבטיח בתקנון, כי קביעת מוסדות השיפוט תיעשה על־ידי גורם בלתי תלוי בהתאחדות, וכי אין מקום למדיניות שעל פיה נמנע היועץ המשפטי מלהגיש ערעורים על החלטות ועדת החקירה בעניני משמעת. המבקר מציין, כי חברי ועדת המשמעת נבחרו כבעבר על ידי הנהלת ההתאחדות, וכי מדיניות הערעורים לא שונתה. ועדה פנימית לבדיקת הנושא טרם סיכמה המלצותיה.

בנושא תקנון ההתאגדות קבעה כדור ועדת־עציוני, שאין אפשרות מעשית להחזיר את סטאטוס הכדורגל למצב המוגדר בתקנון, וכי המצב כיום הוא בלתי נסבל כשמחד ישנו תקנון — ומאידך מציאות הסותרת את עקרון החובבנות. המבקר מדגיש, כי שר החינוך הקים ועדה לבדיקת הנושא וזו הגישה המלצותיה לשר, אך רק ביולי הועברו המסקנות לטיפול ההתאחדות.

### חקירה על סמל משטרה

נמצא, כי ההתאחדות לכדורגל שילמה לחברת חקירות פרטית שכר טירחה של 35 אלף ל"י בשנת 1969/70 כדי שתבצע חקירות במגמה לגלות ולמנוע מעשים חריגים בליגה הלאומית ובליגה א'. בשנת 1970/71 קיבלה חברת החקירות 50 אלף ל"י. המבקר מתריע, כי למרות שנוהל מו"מ עם חברה אחרת, שהגישה הצעה לפעולה, לא הובאה כלל הצעתה לדיון במוסדות ההתאחדות.

המבקר גם מציין, כי בקיץ 1971, כשהתקיימו הדיונים בוועדת עציוני הזמינה ההתאחדות מחברת חקירות איתור מידע על הסכומים ששילמו מוסדות ציבור אחרים בשל אבדן זמן של פעילים; על נציגי ציבור שקיבלו כרטיסי חינם מחברות תעופה וחברות ספנות; על נסיעות לחו"ל של עסקנים במסגרת משלחות; ועל הנוהג לגבי הוצאות אש"ל.

ביולי 1971 הגישה החברה להתאחדות דו"ח שכלל מימצאים על תשלומים שונים ועל השתתפות בטיסות ובהפלגות בכוחה חינם של עובדים במוסדות ציבור וביניהם עובדי מדינה בכירים. בין השאר המציאה חברת החקירות רשימה של המשתתפים בהפלגת הבכורה של האוניה שלום ב־1964. בידי ההתאחדות לזכו, אי־פוא, בין השאר מידע על אנשי ציבור בכירים שלא היה לה כל קשר אתם.

נמצא, כי באוגוסט 1971 שילמה ההתאחדות לחברת חקירות 1800 ל"י בעבור איסוף מידע מתיקי ההתאחדות, אך לדעת המבקר לא ניתן לעמוד מי החליט על איסוף המידע ו־לאיזו מטרה הוזמן.

באוקטובר 1971 שילמה ההתאחדות לחברת חקירות אחרת 850 ל"י, בעד איסוף מידע על סמל משטרה שהעיד בפני ועדת עציוני. לדברי המבקר אין בתיקים פירוט על סוג המידע שהחברה נתבקשה להמציא ובהתאחדות אין דו"ח על חקירותיה בנושא זה. לדעת הביקורת לא היה מקום, מבחינה עניינית, שההתאחדות תזמין חקירות לשם השגת מידע על נושאים שרק בעקיפין, אם בכלל, עשוי היה להביא תועלת לניהול הענינים הלגיטימיים של ההתאחדות.

### כרטיסים ללא פיקוח

המבקר מפית בקורת קשה גם לגבי רמתם המקצועית של מאמני הכדורגל וקובע, שאין בידי ההתאחדות נתונים על מקצועיותם של 200 המאמנים. לדעתו, יש להפקיד בהדרגה את האמון בידי אנשים שכישוריהם המקצועיים נבדקו ואושרו על ידי גורם מקצועי מוסמך.

ליקויים נמצאו גם בשיטת מכירת כרטיסי הכניסה למשחקי הכדורגל. על הקבוצות להעביר להתאחדות 10 אחוזים מההכנסה ברוטו ממכירת כרטיסים לתחרויות, ו־5 אחוז מההכנסה מתחרויות של קבוצות מחו"ל, אך כספים אלה אינם מועברים לוועד האולימפי כי אם לקרן־השחקנים של ההתאחדות. המבקר טוען, שאין להתאחדות אישור בכתב מהוועד האולימפי על גביית היטל והעברתו לקרן השחקנים.

ההכנסה הכוללת של ההתאחדות ממכירת כרטיסים למשחקים שאירגנה והמסמכים שהועברו אליה על ידי הקבוצות, הסתכמה ב־1969/70 ב־1.229.000 ל"י וב־1970/71 ב־1.723.000 ל"י בקירוב. כן סבור המבקר, שיש פגם בכך שהכרטיסים לא הודפסו על נייר מיוחד, ולא הוחתמו בחותמת ההתאחדות, דבר המקל על זייפנים.

בקורת כותב המבקר גם על סדרי רישום ופיקוח על הכרטיסים. לדבריו, ניהלה ההתאחדות רישום רק לגבי תנועת כרטיסי מלאי ועל כרטיסים למשחקים המאורגנים על ידה. לגבי כרטיסים מסוגים אחרים לא נוהל בהתאחדות כל רישום, אף כי הרישום היה דרוש כדי לוודא את נכונות ההכנסה שקיבלה ההתאחדות מהקבוצות בעד כרטיסים שהן מכרו.

הכרטיסים המיועדים לקבוצות הוחזקו עד למכירתם במשרדי ההתאחדות במדפים פתוחים, ולדעת המבקר יש בכך פגם בשל הערך הכספי הניכר שיש לכרטיסים. בנוסף לכך נמצא, כי בעונת 1969/70 וב־1970/71 היו מקרים, שבהם לא שמרה ההתאחדות על הדוחו"ת שערכו, ועל עשרות משחקי ידידות לא נערכו דוחו"ת כלל.

### אי־דיוקים וטעויות

כדוגמא מציין המבקר, כי הבדיקה של דוחו"ת ומכירת הכרטיסים בבלומפילד העלתה, שמבין 65 דוחו"ת שנערכו בעונות 1969/70 ו־1970/71, נמצאו ב־64 אי־דיוקים בחישוב הסכומים הגביים להתאחדות. ב־60 מקרים היו הטעויות לרעת ההתאחדות, והסתכמו ב־6.744 ל"י.

כן נמצא, שההתאחדות לא קבעה נוהלים בדבר חלוקת כרטיסי הזמנה חינם. לא היה בידיה להסביר, מי החליט על רשימת הזכאים ועל מספר הכרטיסים שנמסרו לכל אחד, ומתי.

לדעת המבקר, מצביעים המימצאים בנושא זה על חוסר פיקוח מקיף על חלוקת כרטיסי חינם. לדעתו, אין זה רצוי שכרטיסים במספר כה רב יימסרו חינם (1205 כרטיסים). כן לא קיים נוהל לגבי הוצאת תעודות ל־שופטים, עתונאים, עובדי ההתאחדות וכו', וההתאחדות לא הסבירה את הקריטריונים להוצאתן.

כן מתריע המבקר על ליקויים בקרן השחקנים. לדעתו, יש לתת לקרן מעמד חוקי שיבטיח ניהול הכספים לצרכי המטרה שלמענה הם נצברים. לדבריו, הביעה ההתאחדות נכונות לפעול בכיוון המלצות הבקורת.

## סלאבין נוצח על־ידי ביטון

### במבחן היאבקות

מאת סופר „ספורט הארץ"

מרק סלאבין, שייצג את ישראל באולימפיאדת מינכן, נוצח אתמול במפתיע בתחרויות מבחן למתאבקי הפועל לקביעת הנבחרת למשחקי ספורט הפועלים בארץ.

סלאבין בן ה־18 וחצי מירד בבכי בתום הקרב, בו נוצח במשקל 74 ק"ג על־ידי ג'ודג' ביטון מהפועל ירושלים, מי שהיה שנים רבות אלוף ישראל ולפני כן אלוף צרפת. בדקה ה־2 הצליח ביטון להפיל את סלאבין למזרון, והשניה בה נגעו שתי כתפיו של סלאבין במזרון הספיקה לשופט כדי לפסוק נצחון לביטון.

ביטון נוצח לאחר מכן ע"י אריה קולטון מהד"א. כן הצטיינו יוסף וקליס (ת"א), שמעון חיים (רמלה) ודוד מהלב (רמלה).

### נפתח הסיבוב השני בליגה לכדורמים

הסיבוב השני במשחקי הליגה הלאומית בכדורמים החל בסוף השבוע. הפועל גבעת חיים ממשיך להוליך בראש, לאחר שניצח אתמול את הפועל אפיקים 4:8.

התוצאות ביום ו': אפיקים — סבעון 4:5; ת"א — גבעת ברנר 8:12; מכבי חיפה — ב.מ. עתיד 2:4; אס"א — פ"ת 6:9. בשבת: מכבי חיפה — הפועל פ"ת 2:7; הפועל ת"א — סבעון 2:8; ב.מ. עתיד — גבעת ברנר 3:7.

### שיאים בקליעה

שני שיאים ברובה אויר נקבעו אתמול בתחרויות הליגה בצפון הארץ. עופר שביט שיפר את השיא הארצי ב־3 נקודות, כשצבר 192 נקודות מ־200 אפשריות. שיא קבוצתי נקבע ע"י קלעי הפועל גבעת נשר, שצברו 712 נקודות מ־800 אפשריות (השיא הקודם — 710 נקודות).

### מנדס ניצח בקליעה

עמנואל מנדס מהפועל פ"ת נצח אתמול בתחרות ארצית בקליעה בקדח חפשי, שנערכה במיטווח ר"ג. מנדס קבע את התוצאה הטובה ביותר השנה — 532 נקודות מ־600 אפשריות. שני היה נפתלי ברנצ'בסקי (הפועל ת"א) — 518 ושלישי אליהו האריס (הפועל אשקלון) — 504 נקודות.

יהודה מחפודה מהפועל רמלה הוכתר אתמול לאלוף הפועל לנוער באופניים, לאחר שעבר בסיכום הכללי 132 ק"מ ב־3:56:54 שעות, לפני זיו אלון מהפועל ת"א (4:00:31) ו־עובדיה בן־צח מלוד (4:02:31).

במרוץ שהיה אתמול — במסלול הררי למרחק 15 ק"מ, מעפולה לנצרת עלית — ניצח מחפודה ב־29:39.0 דקות.

משלחת של הנהלת מרכז מכבי יצאה ביום ו' לגרמניה, כאורחת ממשלת חבל הסאר. בראש המשלחת יו"ר הנהלת מרכז מכבי מנחם סבידור ומזכ"ל התנועה צבי מאיר. המשלחת, שתשהה בגרמניה שבועיים, הוזמנה ע"י שר התרבות והספורט של ממשלת חבל הסאר.

הכדורסלן יפתח הירש מהפועל חיפה הועבר להפועל קרית חיים. הוא הושאל לחיפה לפני כשנתיים ובהסכם בין שתי האגודות נאמר, כי יצטרך לחזור לאגודתו בה ישחק בעונה הקרובה גם גרשון דקל מהפועל תל־אביב. כמאמן הקבוצה נתמנה יגאל דר.

### מתאגרף מאלזי מת אחרי נוק אאוט

סינו, מאלזיה, 12 (א.פ.) מתאגרף מאלזי מת היום בבית חולים מקומי, אחרי שהוכרע ביום ששי בנוק אאוט ואיבד את הכרתו, בתחרויות לאליפות מחוז סאראואק לחובבים.

המתאגרף בן ה־26, בוניאנג מרחמד נור, מת כתוצאה משטף דם במוח.

## שיגור מלמד ולימור

יואל סמואל נכשל ביום ו' בנסיונו לעבור את המינימום, אך שיפר את שיאו ב־100 מטר חתירה — 55.8 שניות.

(סוף מעמוד 4)

רים בסגנון חתירה (55 שניות), סיים את המשחה ב־56.1 שניות — תוצאה השווה לשיא של יואל סמואל שהושג בבלגיה בתחרויות ארבע הארצות. יואל סמואל, השלישי מבין המנסים לעבור את המינימום, קבע מיד אחרי כן שיא ישראלי במשחה 100 מטרים חתירה, בזמן של 55.8 שניה. שלושת השופטים שמדדו את זמנו של סמואל הראו אותה תוצאה.

אחרי מנוחה קצרה ניסו ברנר וסמואל פעם נוספת לשבור את המינימום הדרוש. במשחה זה, בו שחו שני השחיינים, סיים סמואל ראשון בזמן של 56.4 שניות, והגיע ברנר — 56.5 שניות.

**גם צברי — למינכן**

בישיבת ועדת האולימפיאדה ביום ו' אושרה יציאת השחיינית שלומית ניר למינכן, אחרי ששחתה 100 מטרים בסגנון חזה בזמן של 1:19.9 דקה בסקוטלנד, במבחן מיוחד.

כן אושרה יציאת המתאבק מרק סלאבין למינכן, אחרי שהתמודד כאן נגד האלוף העולמי לשעבר מצרפת, דניאל רובן.

הוחלט גם כי המתאבק גד צברי (48 ק"ג), שיצא למבחן מיוחד ברומניה, ישתתף באולימפיאדה אחרי שגבר על המתאבק הרומני סטא, הנמנה עם הסגל האולימפי של ארצו, בתוצאה 4:9. כן גבר צברי ברומניה על המתאבק המקומי ויינגליך 8:12, והפסיד למתאבק אחר, שייצג את רומניה במינכן, בתוצאה 10:8.

**יוזהרו על שמוקהולם**

האתלטית אביבה בלס, העושה עתה באנגליה התכוננה לרוץ מחר בשטוקהולם, תשנה כנראה את תכניותיה. היא טילפנה ביום ו' לישראל, כדי לשאול אם עדיין קיימת אפשרות שתעבור את המינימום, ב־800 מטרים. לאתלטית הוסבר בצורה חד־משמעית, כי המועד האחרון היה יום ו' בשעה 12 בצהריים, ועל כן נראה שלא תתחרה בשטוקהולם.

גם יובל וישניצר, שהתכונן להשתתף בתחרות בשטוקהולם, כדי לעבור את המינימום בריצת 1,500 מטרים, כנראה יוותר על כך.

**15 הספורטאים שאושרו**

✱ בהיאבקות — אליעזר הלפרין, מארק סלאבין וגד צברי. המאמן — משה וינברג.

✱ במשקולות — יוסף רומנו, זאב פרידמן. המאמן — טוביה סוקולסקי.

✱ בסיוף — דן אלון ויהודה וינשטיין. המאמן — אנדריי שפיצר.

✱ בקליעה — הנרי הרשקוביץ וזליג שטרוק. המאמן — קהת שור.

✱ בשיוט — יאיר מיכאלי ו־יצחק ניר. המאמן — אלי פרידלנדר.

✱ בשחיה — שלומית ניר.

✱ באתלטיקה — אסתר שחמורוב וד"ר שאול לדני. המאמן — עמיצור שפירא.


כשאתה עומד לרכוש מכונית משפחתית שמחירה בין 23,000.- ל־27,000.- ל"י

שים דגש על

מרחב — 1.63 מטר רוחב, 4 דלתות, תא־מטען ענק

בטיחות — ראות פאנורמית, 4 מעצורי־דיסק בשתי מערכות נפרדות

עוצמה — תאוצה פנטסטית: מ־0 עד 80 קמ"ש ב־8.2 שניות

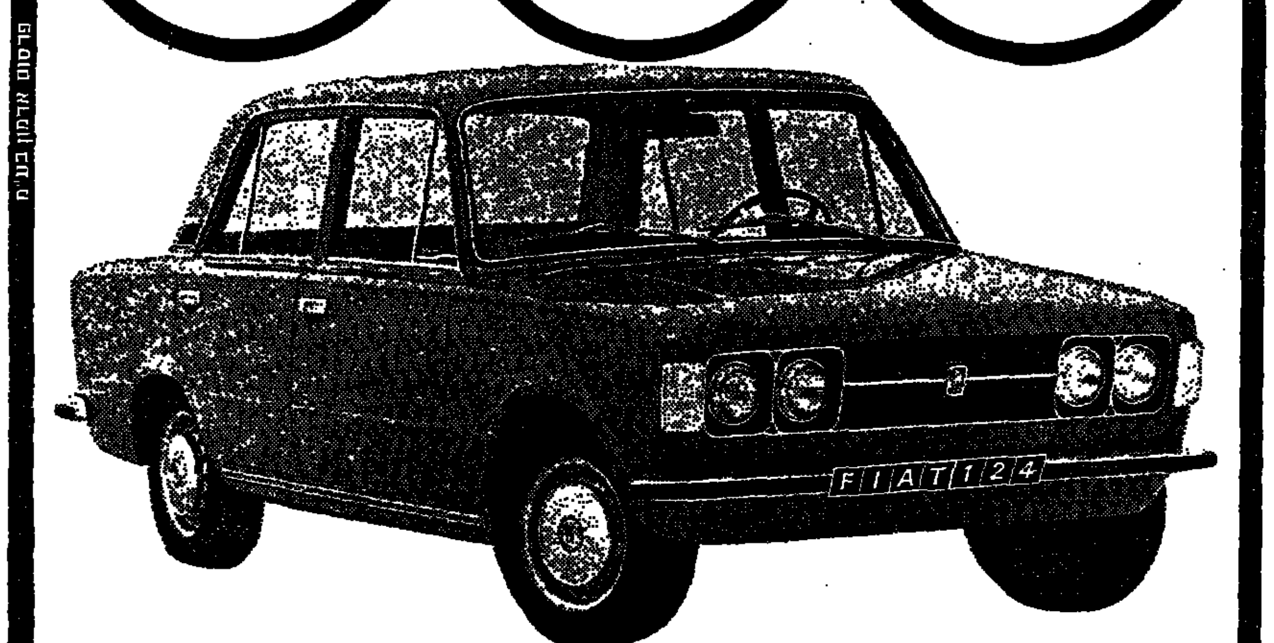

פיאט 124 החל מ־25,000.- ל"י משיגה תוצאות העולות על מכוניות יקרות ממנה בהרבה... ובודאי על אלה הזולות ממנה במעט!

הנך מוזמן לבדוק בעצמך את ההבדל הגדול!

סלון-ספיישל-סטיישן-ספיישל אוטומט

FIAT 124

פרסום אדמון בע"מ



להשכיר בחיפה
משרד
(כ־150 מ"ר) בקומה ג' נפרדת ברח' הנמל.
על המעונינים לפנות בין השעות 8.00—13.00 לפי טלפון 663141 חיפה.


עירית ירושלים

הועדה המקומית לתכנון ולבניה ירושלים

**הודעה לצבור בדבר אשור תכנית/יות בנין ערים עפ"י הודעה ברשומות בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965**

1. תכנית תכנון עיר מפורטת מס' 1754 — הרחבת קטע מרח' אולסוונגר בקרית־יובל.

הודעה בדבר אישור התכנית/יות הנ"ל תפורסם בילקוט הפרסומים הקרוב.

התכנית/יות האמור/ות בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותה/ן ביחד עם התשריט/ים המצורף/ים אליה/ן, הופקד במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה ירושלים וכן במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה ירושלים וכל מעונין רשאי לעיין בהן ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ט. קולק — ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה ירושלים.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי שמעונים

**הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת**

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה, 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הדרום, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה הופקדה שינוי תכנית מפורטת הנקראת „שינוי מס' שמעונים"

לתכנית מפורטת מס' 13 ד/437 — מרחב עומר, שנוי יעוד מגורים למטרות ציבור ומטמורה ציבור למגורים (בגוש 327) ביחד עם ההנחיות המצורף אליו.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית:
כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעוניין בשינוי או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנון וכן מהנדס ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל איתו רשאי, תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

י"ט באב תשל"ב

י. ורדימון
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון מחוז הדרום


בית־הספר ללימודים על־תיכוניים חיפה

מודיע על ההרשמה לשנה"ל תשל"ג

ללימודים על־תיכוניים

במגמות:

✱ בנקאות מדופלמת ✱ צילום מקצועי
✱ חשבונאות מדופלמת ✱ גרפיקה
✱ מזכירות בכירה דו־לשונית ✱ עיצוב פנים ושרטוט
✱ שווק ופרסום ✱ שרטוט בנין

במדור להשתלמויות:
✱ אנגלית למשרד
● אנגלית משרדית
● תכתובת אנגלית
● כתבנות אנגלית
● קצרנות אנגלית
✱ קצרנות — בשתוף אולפן GREGG ת"א
● קצרנות עברית
● קצרנות אנגלית

הלימודים מתקיימים במסלולי יום וערב

תנאי קבלה: מתקבלים בוגרים של בתי ספר תיכוניים־עיוניים, תיכוניים מקצועיים, לרבות בעלי תעודת בגרות אכסטרנית.

פרטים והרשמה החל מ־16.8.1972

במשרד ביה"ס ללימודים על־תיכוניים, רחוב חנה סנש 12, ת.ד. 4131 חיפה, טל. 81479, אוגוסט 12, 21, 28, 37, 38, בימים א'—ה' בין השעות 10.00—12.00 ובימים א', ב', ד', גם בשעות 17.30—19.00.


בבית משפט המחוזי בתל־אביב—יפו
תיק עזבונות 1121/72
ה ז מ נ ה
עזבון המנוח יואל סלומון ז"ל. הנני להודיע בזה, כי לפי צו בית המשפט מיום 9.5.1972 נתמנתי כמנהל העזבון של המנוח הנ"ל. כל התובע מהעזבון יפנה אלי תוך 30 יום מיום פרסום מודעה זו.
דב שימון, עו"ד
רחוב בארי 5, ת"א

הודעה על החלטה לפירוק מרצון
שם החברה: דלגר חברה ליבוא ושיווק חלקי חילוף בע"מ (בפירוק מרצון) ח"פ/47932.
ניתנת בזה הודעה כי על פי החלטה ביהמ"ש המחוזי בת"א יפו מיום 1.4.70 יתנהל פירוק החברה כפירוק מרצון.
ביום 10.7.72 נתמנה עו"ד יצחק יחיאל משדרות רוטשילד 47 ת"א כמפרק החברה.

כל נושה שיש לו תביעות נגד החברה הנ"ל יגיש את תביעותיו בצירוף הוכחותיהן, תוך 21 יום מיום פירסום הודעה זו, למשרד המפרק הנ"ל.
נושה או אדם אחר אשר לא יגיש תביעותיו כאמור תוך המועד הנ"ל לא יענה.
יצחק יחיאל, עו"ד
המפרק של חברת דלגר בע"מ (בפירוק מרצון)


סונמרט
רשת תנויות בתחנות סונול

אביזרי רכב, ציוד לבית, למתנות, לספורט, ולחוף הים
בוא לסונול וסע לשלום!



מחלקת הכדורסל — מכבי ת"א
גילוי כשרונות צעירים בכדורסל ע"י המאמנים יהושע רוזין ורלף קליין
בנים בגילאי 11-16
מוזמנים ביום רביעי 16.8.72
בשעה 17.00 במגרש הכדורסל של האגודה ברחוב הכבבי (ליד קולנוע אורלי)




هكذا من الأصل

مكذا من الأمل

אנו מודיעים בצער רב על פטירתה של יקירתנו

## ברוריה סנה נ.ע.

אלמנת יוסף סנה ז"ל
מבאר־יעקב

הלויה תצא היום, יום ראשון, ג' אלול תשל"ב, 13.8.1972, בשעה 16.00 בבית העלמין בנתניה

אוטובוס ייצא בשעה 14.15 מקפה „עטרה" ע"י התחנה המרכזית בת"א. מבית הכנוהה בבאר־יעקב בשעה 15.00 בחיפה יצא האוטובוס בשעה 15.15 ליד קולנוע ארמון

המשפחה המתאבלת

---

במלאת שלושים לפטירת יקירנו

## מוטי קראי ז"ל

תערך אזכרה וגילוי מצבה
ביום רביעי, ד' באלול תשל"ב, 16.8.72
בשעה 4.00 אחה"צ
בבית הקברות הצבאי בהר הרצל
נפגשים בכניסה לבית הקברות.
אוטובוס ייצא מבית אמו, רח' גואטמלה 18 כניסה ד' קרית־יובל.
תודתנו נתונה לכל מנחמינו בכתב ובעל פה.

רות לאה יליוש
רמה גלדסטון והמשפחה

---

במלאת שלושים לפטירת אשתי, אמנו וסבתנו

## חנה וינגרטן (כרם) ז"ל

לבית מארגל

נעלה לקברה לאזכרה וגילוי מצבה מחר, יום שני, ד' באלול תשל"ב (14.8.72)
אוטובוס יוצא בשעה 4.00 מבית המנוחה, בארי 21, תל־אביב
נפגשים בשעה 4.30 בשער החדש של בית העלמין בחולון

ירחמיאל, אלכסנדר ויעלה
וינגרטן (פירוש)
ומשפחותיהם

---

לאדריכל **י. הרץ ומשפחתו**

משתתפים בצערכם במות

## האב ז"ל

עובדי המשרד

---

**למרטה כהן ומשפחתה**

אתך אנו באבלך על פטירת אמך

## מרת פרידה כץ ז"ל

משפחת שטורם

---

משטרת ישראל — מטה מחוז ת"א

משתתף באבלו של

## רב־שוטר שמחה כרמלי

במות עליה אמה

## מרים עצבה ז"ל

---

**לטוביה אלבגלי**

הנהלים במות

## האם ז"ל

תכנון המים לישראל בע"מ
ההנהלה והעובדים

---

התאחדות סוכני נסיעות
ותיירות בישראל

אבלה על מותו של חבר הותיק

## אברהם בקר ז"ל

ומביעה תנחומיה למשפחה השכולה

---

**למשפחת בקר ולעובדי א. בקר**

שרות נסיעות והיירות

השתתפותנו הכנה באבלכם במות אהובכם

## אברהם ז"ל

צים קווי נוסעים
ההנהלה והעובדים

---

**למשפחת גליק**

השתתפותנו באבלכם הכבד

במות עליכם

## ישראל גליק ז"ל

י. גולדמן
מנהלים ופקידים

---

אבינו וסבנו היקר

## צבי הלפרין

ממינסק־רוסיה־דנציג

הלך לעולמו בשיבה טובה

הלויה תצא היום, יום ראשון, ג' אלול תשל"ב, 13.8.72, בשעה 2.00 אחה"צ מבית הלוויות העירוני, רח' דפנה 5 תל־אביב, לבית העלמין בקרית שאול

בניו: שמואל וחיה הלפרין
ניסן ואוה הלפרין
נכדיו: ניבה ואלכס ענבר וב"ב
אורה ודני עוזיאל וב"ב
עודד, אילנה

---

אבלים
על מות

## צבי הלפרין

שנפטר בשיבה טובה

ומשתתפים בצער בניו

שמואל וניסן הלפרין
ומשפחותיהם
בית תב־אור

---

במלאת שלושים לפטירתה של אשתי היקרה

## צביה (הרטה) לביא ז"ל

מבית מולר — מוויסבדן גרמניה

נקיים טקס גילוי מצבה והתייחד עם זכרה, ביום ד' — י' אלול תשל"ב (16.8.72) בבית העלמין האזורי בחולון בשעה 4 אחה"צ. התבורה מבית המנוחה ברח' וילנא 7 מובטחת.
תודתנו נתונה לכל מנחמינו בכתב ובעל פה

בעלה אברהם (ארמור) לביא
והמשפחה

---

במלאת שנתיים לפטירת יקירנו

## אל"ם (מיל.) אביב ברזלי ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו בבית העלמין הישן ברחובות, ביום שלישי ה' באלול תשל"ב (15.8.72) בשעה 4.00 אחה"צ.
נפגשים ליד השער.
אוטובוס יצא מכפר גבתון בשעה 3.30 ויאסוף ליד הסופרמרקט — ברחוב יעקב ברחובות.

המשפחה

---

משטרת ישראל — מטה מרחב דן

משתתף באבלו של

## רב־שוטר שמואל לוי

במות עליו

## אבין ז"ל

---

אנו משתתפים בצערו של חברנו

## זיקה דוידוביץ

במות עליו

## אמו ז"ל

אגד
ההנהלה והחברים

---

**למשפחת ברוורמן ו„איתן"**
חדרה

אתכם באבלכם הכבד

במות

## שלמה ברוורמן ז"ל

הנהלת „סע־שא"
וכל סניפיה

---

טקס גלוי המצבה על קברה של

## לידיה וויס ז"ל

ייערך ביום ג' 15.8.72

בבית הקברות, גבעת־שאול, ירושלים

נפגשים בשער בית הקברות, בשעה 4.00

---

באסיפות וראיונות סוף השבוע

# דיין: דה־סובייטיזציה של המלחמה

(ע). — שר הבטחון מר משה דיין אמר, כי לאור הרגיעה הממושכת ויציאת הסובייטים ממצרים, יש מקום להיערכות מחודשת, לא רק מבחינה פיסית־צבאית אלא גם בתפישה ובגישה לדברים. יציאת הסובייטים אינה דבר צבאי, ואם כי אין זה הדה־סובייטיזציה של מצרים, „אני מקווה שזוהי הדה־סובייטיזציה של המלחמה", אמר השר בדיין, כי יש כיום סיכוי להסדר צבאי עם מצרים.

שר הבטחון, שדיבר בראיון ששודר בליל שבת ביומן האירועים בטלוויזיה, אמר כי יציאת הסובייטים והרגיעה הממושכת הם תוצאה משיקולים צבאיים ערביים. גם המצב בחזיתות אחרות — בירדן ואף בגבול לבנון — הוא הרבה יותר קל מאשר בעבר. זהו מצב מדיני חדש, שונה מהמצב הקודם ויש לו גם השלכות צבאיות. שר הבטחון הודיע, כי תהיה היערכות מחודשת וייעשה להרפיה בכמה שטחים, כמו הקטנת הקריאה למילואים וכו'.

עם זאת ציין השר, כי בצד המצרי עוד יושבים 800 אלף חיילים בקו התעלה, ואין אנו צריכים להשתכר מהתפתחות ולהתעלם ממה שאיננו רואים בעין תשופה.

### עזר וייצמן: הבעייה החברתית מדאיגה כיום יותר מהבעיה הבטחונית

(ע.). יו"ר הנהלת תנועת החרות, מר עזר וייצמן, אמר, שהבעיה החברתית־כלכלית מדאיגה אותו הרבה יותר מן הבעיה הבטחונית.

(ראה מאמרו — בעמ' 9)

מר וייצמן הביע התנגדות להסדר חלקי כיום, לאחר שהרוסים יצאו ממצרים. הסדר חלקי פירושו נסיגה מהתעלה, והוא יוביל לנסיגות נוספות כאשר ידובר על הסכם שלום. לכן, יש לעמוד על ההביעה להסדר כולל, לשלום, ולא לזוז מעמדה זו.

### אלמוגי על סכנת עבודה ערבית בחקלאות

(ע). — שר העבודה מר יוסף אלמוגי התריע בפני הסכנה החמורה שבעבודת אלפים ערבים בחקלאות — במושבים ובקיבוצים, ובעובדה של־4,000 ערבים נשארים ללון במושבים.

השר דיבר בראיון ששודר בליל שבת בתכנית „השבוע" בגלי צה"ל. הוא מסר כי כיום עובדים 37 אלף ערבים מהשטחים באופן מאורגן בישראל, נוסף על כ־8 אלפים העובדים בצורה בלתי מאורגנת.

### ל"ע תיזום הצעת־חוק להצמדת קיצבת הקשישים לשכר הממוצע

סיעת הליברלים העצמאיים (ל"ע) בכנסת תיזום הצעת־חוק פרטית לתיקון חוק הביטוח הלאומי, לשם קביעת הקיצבה לקשישים בשיעור של 22% מגובה השכר הממוצע והצמדתה של קיצבה זו לשכר הממוצע ועליותיו השוטפות — על כך החליטה הנהלת המפלגה הליברלית העצמאית (ל"ע), בעקבות השמעת הרצאה של מר הלל זיידל, חבר הועדה המרכזית של ההסתדרות.

### ע"מ קוראת להחלפת מזכיר ההסתדרות

מזכירות הרשימה הממלכתית (ע"מ) מציינת, שסיעתה בהסתדרות היתה הראשונה שהביעה אי אימון במזכ"ל ההסתדרות נוכח התנהגותו הפסולה, והורית ותובעת את החלפתו בשל הסתה וערעור יחסי עבודה בארץ אשר יוצרת חזית בין עובדים למעבידים שתפגע בראש ובראשונה בעובדים.

### השר קול: יש לעשות צדק לתושבי בירעם ואיקרית

יש לראות את המקרה של ערביי בירעם ואיקרית כיחיד ומיוחד. אין מקרה זה דומה לכל אותם הכפרים, שנוטשו על־ידי הערבים בזמן מלחמת הקוממיות — אמר השר מ. קול בהשיבו לשאילתות, בישיבת הנהלת המפלגה הליברלית העצמאית (ל"ע), שנערכה בראשותו של ח"כ י. גולן, בתל־אביב.

הנהלת המפלגה הליברלית העצמאית (ל"ע) מתכנסת היום כדי לערוך דיון בנושא זה, שבעקבותיו יתקבלו החלטות בנדון.

### יחיל הצטרף לרשימה הממלכתית

מזכירות הרשימה הממלכתית נקראה בסוף השבוע לדון בנושא המדיני, בין המשתתפים בדיון נכח ד"ר חיים יחיל שהצטרף לא מכבר לרשימה הממלכתית. מזכירות הרשימה מתריעה מפני הסחף התבוסתני הפוקד חלקים ביישוב. וקוראת לכל חברי ואוהדי הרשימה הממלכתית בקהילות העבודה המגמות להתייצב ממול הסחף התבוסתני. המזכירות שוללת את עמדת מפ"ם אשר המליצה על נסיגה מרמת הגולן, סיני ורצועת עזה. עמדה זו של מפ"ם עלולה לעודד את אויבי המדינה לכפות על ישראל נסיגה כוללת ללא שלום, נאמר בהודעת מזכירות ע"מ. ההודעה מוסיפה, כי ע"מ מתייצבת לימין הממשלה בהחלטתה בעניין הכפרים בירעם ואיקרית.

### סכסוך עלית לבית דין לעבודה — תובעת הסתדרות העובדים הלאומית

סכסוך העבודה בעלית הנמשך כבר למעלה משבועיים נכנס למבוי סתום. הסתדרות העובדים הלאומית מודיעה על מהדורות נוספת בסכסוך זה, שממנו השלכות חמורות על כל יחסי העבודה במדינה.

על כן מציעה הסתדרות העובדים הלאומית למסור מיד את הסכסוך הזה לבית דין לעבודה ופסק דינו יחייב את כל הגורמים.

### אסיפות למען עקורי בירעם ואיקרית

מאת נחמן פביאן, סופר „הארץ"

מדינת ישראל צריכה להיות דוגמה למדינה נאורה בעולם והוכחה סיכוליס לחיות בה ביחוד בני כל הדתות. זאת אין עושים על ידי הצמדה העוקשה של הממשלה בפרשת בירעם ואיקרית, אמר הארכי־בישוף יוסף ראייה ראש העדה היוונית־קאתולית בישראל. באסיפה שנערכה בליל שבת באולם צוותא בתל־אביב.

כאיר פעיל, שלל את הנימוק הבטחוני לאי החזרתם של העקורים. הוא הסתמך בין היתר על מאמר שהופיע ב„הארץ" ואמר כי בעית פליטי פנים מצטמצמת לעשרות אלפים איש שחלקם הגדול קיבלו פיצויים והתיישבו במקומות אחרים. כן נאמו עו"ד י. מאוסיק, רכז הדור הצעיר של המפלגה הליברלית, מר לאטיף דורי, רכז החטיבה הצעירה של מפ"ם ומר ראול טיטלבאום, יושב ראש הועד המרכזי של מק"י. הינחה עמיקם גורביץ.

בליל שבת נערכה בתל־אביב תהלוכת לפידים שאורגנה על ידי הועד הציבורי למען עקורי בירעם.

אתמול שהו בשטח הכפר הנטוש כ־700 איש. ביקרו אותם בני משפחה הפרופ' ערי זבוטינסקי ז"ל (שהיה יו"ר הראשון של הועד לידידות יהודית־ערבית) וכ־50 מצעירי מפ"ם.

### הפגנה בכיכר דיזנגוף למען עקורי בירעם ואיקרית

(ע). — הפגנת תמיכה בעקורי בירעם ואיקרית נערכה אמש בכיכר דיזנגוף בתל־אביב, מטעם מק"י וצעירי מפ"ם.

המפגינים נשאו כרזות, בהן נאמר, בין השאר כי החלטת הממשלה מהווה „חוסר תבונה פוליטית וחוסר רגישות מוסרית". המפגינים סובבו את הכיכר כשהם נושאים את הכרזות. בבקומות מספר לאורך הרחוב התגודדו קבוצות אשר התווכחו על הפרשה.

---

בכאב וצער הננו מודיעים על פטירת בתי, אמנו, סבתנו, אחותנו ואשתי היקרה

## הלנה שפרינגר (אילונקה)

ההלויה תצא היום, יום ראשון, ג' אלול תשל"ב, 13.8.72, מבית המנוחה, רח' גולומב 43 כפר סבא, בשעה 3.30 אחה"צ
אוטובוס יעמוד לרשות המלוים

בעלה: משה
בתה: חוה
נכדתה: אירית
אמה, אחותה ואחיה בחו"ל

---

בצער רב אנו מודיעים על פטירת
בעלי, אבינו וסבנו היקר

## יעקב ב"ר משה אשכנזי

הלויה תצא היום, יום ראשון, ג' אלול תשל"ב, 13.8.72, בשעה 2.15 אחה"צ מבית המנוח, רח' יצחק שדה 67 ת"א לבית העלמין בחולון

המשפחה המתאבלת

---

אבלים וכואבים אנו מודיעים על פטירתו ללא עת של היקר באדם

## זאב ברש ז"ל

ההלויה תצא היום, יום ראשון, ג' באלול תשל"ב (13.8.1972) בשעה 11.30 מבנין ועד הפועל של ההסתדרות, רחוב ארלוזורוב 93, תל־אביב, לקרית שאול

המשפחה האבלה

---

בצער עמוק אנו מודיעים על מותו הפתאומי של בעלי, אבינו, סבנו ואחינו היקר

## אברהם ב"ר חנוך הלמר ז"ל

הלויה תצא היום, יום ראשון, ג' אלול תשל"ב, 13.8.72, בשעה 2.00 אחה"צ מבית הלוויות העירוני רחוב דפנה 5 תל־אביב, לבית העלמין בחולון

המשפחה המתאבלת

---

במלאת שלושים לפטירת

## ר' פייבל שרגא קנובלר ז"ל

הידיד היקר של אגודת בני קהילתנו

ישתתפו בני סלוניקי והסביבה, ידידים ומוקירי זכרו **באזכרה** שתתקיים בבית העלמין בקרית שאול, ביום שני, ד' באב תשל"ב, 14.8.72, בשעה 5.15 אחה"צ

תחבורה מבית המנוח, רח' אברבנאל 38, פרדס־כץ, בני־ברק, בשעה 5.00 אחה"צ

אגודת בני סלוניקי בישראל

---

על מותה של

## רינה ניקובה ז"ל

מחלוצי המחול בישראל

א ב ל י ם

תיאטרון מחול ענבל
אגודת בת־שבע בת־דור לאמנות המחול

---


מחרתיים

המועד האחרון

לתשלום דמי מנוי מראש ולזכות בהנחה ניכרת.
נא פנה מיד לאחד מסניפי הבנקים: לאומי, דיסקונט, הפועלים, סחר־חוץ, המזרחי וקופת־עם.
מנויים המעוניינים להצטרף להסדר יפנו אל: „הארץ", מח' ההפצה והמנויים, ת. ד. 233, תל־אביב

הארץ


# אדי מלכה: ביום ג' אפתח בשביתת רעב עד מוות

### מוחה על כך שראש הממשלה ושרים אינם מקבלים אותו לשיחה בשאלות הפער העדתי

מאת סופרת „הארץ" בת"א

אדי מלכה ראש ארגון פנתרים כחול לבן הודיע כי יפתח ביום ג' הקרוב „בשביתת רעב עד מוות" בכיכר דיזנגוף בתל־אביב, במחאה נגד אי הענותו של ראש הממשלה ושריה לקבלו לשיחה כדי לשכנעם להתייחס „ברצינות לבעיית הפער העדתי ויהדות המצוקה השחורה".

ב־6 לאוגוסט שלח מר מלכה מכתב לראש הממשלה בו נתבקשה לקבלו לשיחה.

**פה יחיד למצוקה**

במכתב ציין כי בחודש מאי 1972 נמנע מלהצטרף אל הפנתרים השחורים עמם נפגשה הגב' מאיר, „סירבי בגבע מסיבות עקרוניות" — כתב במכתבו והוסיף כי „...ב־10.5.72 הרצתי אליך תזכיר אשר נשא את הכותרת „תזכיר אודות בטחונה של מדינת ישראל־פנתריזם". הזמן שעבר מאז שגרי אליך את התזכיר פקח את עיני להבין כי לא הייתי רשאי להיכנע מהפגישה אתך ולגזול את הפה היחיד שיכול היה לבטא את המצוקה. הגעתי למסקנה, שאת חייבת לקבל אותי ואני חוב לבוא אליך כדי שנשוחח ללא מורא וללא משוא פנים, שיחה גלויה מלב אל לב אודות השואה הספרדית־מזרחית".

**„דחיה פשוטה ורגילה"**

בתשובה למכתבו נתבקש מר מלכה על־ידי ראש הממשלה למסור את פרטי השיחה והנושא עליו הוא מבקש לשוחח עמה. מלכה טוען, כי על יסוד התזכיר שלו ידועים לראש הממשלה הנושאים המטרידים אותו וכי „ארגון כחול לבן רואה בתשובת ראש הממשלה דחיה פשוטה ורגילה של בעיה חמורה המאיימת כצל שחור על ישראל. תשובת ראש הממשלה מאפיינת את גישת הממסד העברי לבעיית המצוקה של למעלה ממחצית עם ישראל".

בבקשת הרשיון לאסיפת עם שהוגשה ע"י מלכה למשטרה צויין זמן סיום האירוע שעה ומצי לאחר התחלתו. לא ברור איפוא כיצד מתיישבת הודעתו על „שביתת רעב עד מוות" עם בקשתו לרשיון מטעם המשטרה.

### בר־לב הוזמן על־ידי שכטרמן לועדת הכלכלה בעניין נילית

מאת סופר „הארץ"

מזכירות הכלכלה של הכנסת נמסר אתמול כי יו"ר הועדה, מר א. שכטרמן, פנה לפני שבועיים במכתב רשמי אל שר המסחר והתעשייה מר חיים בר־לב הזמין אותו לבוא לועדת הכלכלה לדיון על הקמת מפעל „נילית" לייצור חוטי ניילון במגדל העמק.

מר בר־לב נענה להזמנה, אך אמר כי לפי לוח הזמנים שלו רק בעת פגרת הכנסת הוא יתפנה לדיון זה. לידיעה ב„הארץ" מיום 10.8, יש להעיר, כי ח"כ יוסף תמיר פנה בעניין זה טלפונית ליו"ר הועדה, ח"כ שכטרמן, והיו"ר הודיע לו כי הנוד כבר הוזמן.

### מקגאוורן מביע תמיכה מלאה במדינת ישראל

(ע.). על „תמיכה מלאה במדינת ישראל בכלל זאת אספקה צבאית וביחוד מטוסי קרב", הצהיר המועמד הדמוקרטי לנשיאות ארה"ב, סינטור ג'ורג' מקגאוורן, בראיון מלפני עם גל"צ שהיה בליל שבת. הסינטור, שרואיין במסגרת ראיון השבוע, נתבקש על־ידי המראיין יונדב גבון להגדיר במדויק את מדיניותו בנושא המזרח התיכון נוכח „הידיעות הסותרות שהיו לגבי עמדתו כלפי ישראל".

### מנכ"ל כור קורא לשלום עם הון פרטי

(ע.). האירועים האחרונים באורגו, אסור שיחלישו את המאמץ הבטחוני אבל לא פחות מכך ראוי שיגבירו את פיתוח המשק האזרחי — אמר הכר כמעט פרס במסיבת מלאה 20 שנה למפעל סלרד, שבה נחנך בטקס חגיגי אולם הייצור החדש של המפעל בלוד.

בטקס דיבר גם מר כאיר צבית, מנכ"ל חברת כור, „בגד האווירה העכורה של הכביהות", ואמר, בין היתר, כי „יש מקום לשיתוף פעולה בין ההסתדרות לבין היוזמה הפרטית".

### מיליון ל"י יושקעו בסלילת רחוב השח"ל

מאת סופר „הארץ" בירושלים

בפגישה שנתקיימה בין ראש עירית ירושלים מר קולק ונשר מר־ב גבעת מרדכי, הודיע ראש העירייה, כי בימים הקרובים יפורסם מכרז על סלילת רחוב השח"ל בהיקף של מיליון ל"י.

### תנועת מטוסים בלוד

**נוחתים:**

אל־על (376) ב־01.35 מבוקארשט; טארום (247) ב־02.30 מבוקארשט, ניקוסיה; ט.וו.אי. (811) ב־04.10 מארצות־הברית, המזרח הרחוק; איירפראנס (196) ב־05.25 מהמזרח הרחוק, טהראן; בי.או.איי.סי. (522) ב־09.00 מטהראן; סי.פי.איי. (304) ב־11.30 מקנדה, רומא; אליטאליה (738) ב־12.15 מרומא; ט.וו.אי. (740) ב־13.25 מניו־יורק, פרנקפורט; אל־על (1418) ב־14.35 מפאריז; ט.וו.אי. (906) ב־14.35 מארצות־הברית, פרנקפורט, אתונה; ק.ל.מ. (531) ב־14.25 מאמסטרדם; אל־על (1416) ב־15.25 מלונדון; לופטהנזה (634) ב־15.10 מפראנקפורט, מינכן; טה א (810) ב־15.55 מבומביי, פאריס, רומא; אל־על (411) ב־15.55 מציריך; איירפראנס (136) ב־16.00 מפאריס; אל־על (814) ב־16.10 מבוקרשט; ס.א.ס. (533) ב־16.25 מקופנהאגן; איירפראנס (196) ב־16.40 מפאריס; ט.וו.אי (810) ב־16.40 מארה"ב, המזרח הרחוק; סוויסאייר (330) ב־17.05 מציריך; ט.וו.אי. (806) ב־17.10 מניו־יורק, פאריס, אתונה; אל־על (24) ב־17.30 מניו־יורק, פאריס; אליטאליה (746) ב־17.40 מרומא; אולימפיק (301) ב־18.00 מאתונה; אל־על (414) ב־18.05 מרומא; ס.ה.פ. (566) ב־18.15 מאיסטנבול; בי.או.איי.סי. (804) ב־18.30 מלונדון, פרנקפורט; בי.אי.איי. (482) ב־19.15 מלונדון; סוויסאייר (302) ב־20.25 מציריך; אל־על (416) ב־20.30 מלונדון; אל־על (114) ב־21.05 מיוהנסבורג, ניירובי; איירפראנס (102) ב־21.30 מפאריס, ניצה; אל־על (418) ב־21.05 מפאריס; אל־על (410) ב־22.05 מאתונה; סוויסאייר (396) ב־23.25 מז'נבה. איירפראנס (130) ב־16.00 מפאריס.

**ממריאים:**

אל־על (113) ב־01.00 ליוהנסבורג; ט.וו.אי. (811) ב־06.00 לאתונה, רומא, פאריס, בוסטון; ט.וו.אי. (741) ב־06.30 לפרנקפורט, ניו־יורק; איירפראנס (195) ב־06.55 לפאריס; אל־על (441) ב־07.10 לציריך; סוויסאייר (331) ב־07.20 לציריך; אל־על (217) ב־07.30 לז'נבה; אל־על (219) ב־07.35 לאמסטרדם, מונטריאול, ניו־יורק; ט.וו.אי. (841) ב־07.40 לאתונה, רומא, ניו־יורק; אל־על (213) ב־08.00 לרומא, ניו־יורק; אל־על (15) ב־08.15 ללונדון, ניו־יורק; אוסטריאן (721) ב־08.25 לוינה; איירפראנס (131) ב־08.40 לרומא, פאריס; אל־על (211) ב־09.15 לפאריס, ניו־יורק; בי.אי.איי. (463) ב־09.25 ללונדון; ט.וו.אי. (501) ב־09.30 לאתונה, פאריס, ניו־יורק; בי.או.איי.סי. (805) ב־09.45 ללונדון; אל־על (415) ב־10.00 ללונדון; אל־על (413) ב־10.45 לרומא; טארום (248) ב־11.40 לבוקארשט; אל־על (417) ב־11.45 לפאריס; סי.פי.איי. (305) ב־12.45 לרומא, מונטריאול, טורונטו; אל־על (313) ב־13.00 לניקוסיה; אליטאליה (739) ב־13.00 לרומא; ק.ל.מ. (532) ב־15.25 לאמסטרדם; אל־על (1417) ב־16.10 לפאריס; לופטהנזה (635) ב־16.00 למינכן, פרנקפורט; ט.וו.אי (810) ב־16.40 לבומביי, בנגקוק, הונג קונג; אל־על (1415) ב־17.30 ללונדון; ס.א.ס. (534) ב־[illegible] לקופנהאגן; סוויסאייר (307) ב־[illegible] לז'נבה, ציריך; איירפראנס (196) ב־18.00 לטהראן, הודו, המזרח הרחוק; אל־על (400) ב־18.25 לאתונה; אליטאליה (747) ב־18.30 לרומא; איירפראנס (130) ב־18.45 לפאריס; ט.וו.אי (807) ב־19.00 לאיסטנבול; בי.או.איי.סי (804) ב־19.40 לטהראן, המזרח הרחוק; אולימפיק (302) ב־21.15 לאתונה; אל־על (111) ב־23.30 לניקוסיה; אל־על (251) ב־23.50 לאמסטרדם, ניו־יורק.

---

הקרן הקימת לישראל
טקס הקדשת יער לזכר

## שמואל ליברנט ז"ל

(מכסיקו — ישראל)

ייערך במודיעין ביום ג', ה' אלול תשל"ב — 15.8.72
בשעה 15.30

**תחבורה:**

מירושלים: הלשכה הראשית של הקרן הקימת לישראל, כמו' אמריקה הלטינית (בנין המוסדות הלאומיים — טל. 35261) בשעה 14.15

מתל־אביב: לשכת ההסברה התיירות של הקרן הקימת לישראל, (טל. 234449) רח' הירקון 96, בשעה 14.30

לרמת גן: הפגישה בבית הקפה בבן־זמן בשעה 15.15

הערה: נא להודיענו על ההשתתפות בכתב או טלפונית עד ה־14.8.72 לאחד המשרדים הנ"ל.

# זה קרה | בין גינאה החדשה לג'נבה

## נתגלה שבט שלא ראה אדם לבן מימיו

בנדי, גינאה החדשה. סיור אוסטראלי גילה שבט ילידים קטן, אשר אנשיו לא ראו מעולם אדם לבן. השבט נתגלה בהרי כילרי בצפון למנדי, סמוך לגבול של גיניאה ופפואה האוסטראלית.

אנשי השבט הפגינו ידידות כלפי אורחיהם. הם נראו במצב של תת תזונה, ועסקו בפעולות שנראו למגליהם כמעשי כשפים. הסיור שגילה את אנשי השבט האבוד, הציג את עצמתו כאשר ירה מכלי נשקו, תוך תביעה מהם לחדול מפעולות הדרג המקובלות עליהם.

אנשי השבט המופתעים לא יכלו כמובן לסרב.

## החתן לא נרתע ונשא קטועת רגליים וזרוע

קילרבאנג, צפון־אירלנד. מרבירה צעירה, שאיבדה את שתי רגליה וזרועה בפיצוץ של מסעדה בבלפאסט, נישאה כאן לבחיר ליבה, כשהיא ישובה בעגלה־נכים.

„אני מאושרת ואינני רוחשת טינה לאיש על פציעותי" — אמרה רוזלין מקגרן לאחר נישואיה לפקיד־ביטוח ברנדן מארין. שניהם בני 24.

הכומר שהשיאם, קן באלניי, דוחן של הכלה, טס במיוחד מברוקלין לאירלנד כדי לערוך את טקס הנישואין. הכלה לבשה את שמלת הכלולות הצחורה אותה קנתה לפני הפיצוץ לפני חמישה חודשים ושבה קיפחה את רגליה וזרועה.

זהו דרק סנדרסון (מימין) שחקן הוקי מקצועני אמריקאי, בעת שיחה עם מאמנו החדש בקבוצת פילדלפיה בניו־יורק. סנדרסון החותם באחרונה על חוזה מקצועני, הנחשב לגבוה ביותר בעולם — 2.6 מיליון דולר. רבים סבורים כי סנדרסון הוא הספורטאי היקר ביותר בעולם — בכל ענפי הספורט.

## בראזיל עשויה להיות מפיקת האוראניום העיקרית בעולם

בלו הוריזונטה. בראזיל עשויה להיות מפיקת האורניום מספר אחד בעולם, עם גילוי מרבצי יסוד רדיו־אקטיבי זה, בהרי סיירה דה מואדה. על הגילוי הודיע מיניסטר המכרות והאנרגיה של בראזיל.

המרבצים שנתגלו במקום, מכילים לדברי מומחים כמות העולה פי 200 על האורניום המצוי במכרות המנוצלים עתה בארוה מסחרי בברזיל.

שר המכרות, אנטוניו דיאז, גילה דברים אלה בנאום שנשא בשבוע המכרות של בראזיל. הוא סיפר גם כי ממשלת בראזיל השלימה סקר מקיף על אוצרות הטבע במדינה. בסקר השתתפו מומחים מגרמניה המערבית.

הניצול המסחרי של האוראניום שנתגלה, יתאפשר רק בעוד כ־4 שנים, עם סיום כל ההכנות וקבלת תוצאות הבדיקות לגבי ערכו של המחצב שנתגלה.

### הבריטים תובעים:

## אמצעי מניעה על חשבון המדינה

לונדון. ועדה של הפרלמנט הבריטי הציעה לספק חינם אמצעי מניעה, כדי לפקח בדרך יעילה יותר על הילודה במדינה. במקביל להצעה, מתחה הוועדה ביקורת על ממשלת בריטניה שאינה עושה די לדעתה, בשטח תכנון המשפחה.

הצעתה של הוועדה עוררה פולמוס ישן לגבי יחסי מין בטרם הנישואין — האם הם ענין אישי של העוסקים בכך או נושא לחקיקה ממשלתית. עתון אנגלי נפוץ הכותיר את עמודו הראשון בכותרת „פיקוח על הילודה! האם זה ענינך או ענין המדינה?"

## ממוצע החיים נמצא בעליה

ג'נבה. תוחלת החיים במדינות מתפתחות עלתה בשנים האחרונות, אבל יושבי מדינות מפותחות ומתועשות, עולים עליהם במידה ניכרת בתוחלת החיים, עד לשיעור ממוצע של 10 שנים — מגלה סקר של ארגון הבריאות העולמי.

מבין 7 המדינות המתפתחות שהוזכרו בסקר, חלה העליה המשמעותית ביותר בתוחלת החיים בגאנה, בשנים 1950 עד 1968 ממוצע החיים של הגבר במדינה זו הגיע באותן שנים מ־53.8 שנים ל־58.7. חיי האשה מ־59 ל־64.7 שנים.

לעומת זאת לא חל שינוי ניכר לטובה בממוצע החיים בארצות המפותחות. נורבגיה מחזיקה את הממוצע הגבוה ביותר בין כל מדינות העולם. ממוצע החיים בנורבגיה לנשים עלה מ־75.5 ל־76.9 שנים. שוודיה מחזיקה בשיא בין הגברים, כאשר הממוצע הוא 71.8 שנים לעומת 71.6 ב־1958.

### מנתחים פלסטיים בארה"ב מגלים:

## מספר הגברים המבקשים ניתוחי יופי — בעליה

ניו־יורק. בהיפוש הנצחי אחר היופי, גדל מספרם של הגברים. זו היא מסקנתם של מנתחים פלסטיים המוצפים באחרונה בהזמנות מצד גברים רבים. „בעוד שיותר מקובל לראות באשה את הלקוח העיקרי למוצרי קוסמטיקה או ניתוחי יופי — גדל והולך גם מספרם של הגברים המרעיפים על עצמם פינוק זה" — טוען ד"ר יוג'ין קורטיס, מזכיר האיגוד האמריקאי לניתוחים פלסטיים.

כנתחים בניו־יורק, מיאמי ולוס־אנג'לס, מייחסים גל זה לחשיבות הגדלה והולכת של היופי והמראה הצעיר בחברה המודרנית. גברים רבים מקבלים עתה את האמצעי שהיה נקוט בידי נשים — ניתוח פלסטי — כראוי הולם.

„כל גבר המסוגל לעמוד בהוצאה הכספית ומעוניין לשפר את מראהו, כתיחה עתה לניתוח הפלסטי ביותר ליברליות מאשר לפני שנים אחדות" — סבור מוכחה לניתוחים פלסטיים. „לפני שנים לא רבות נהגו לפנות למנתחים פלסטיים רק גברים בעלי הופעה נשית כלשהי, או כאלה אשר ניחנו בתכונות נרקיסיסטיות מובהקות. רבים כן הלקוחות היו או אמנים והדוגמנים. אבל כיום, אפילו אנשי עסקים, פקידים או בעלי מקצועות אחרים, פונים למנתחים פלסטיים".

עם זאת מקפידים המנתחים לעמוד על המניעים של הגבר המבקש לעבור ניתוח לשיפור מראהו. לא פעם נדחות בקשות של גברים, לאחר שמתברר כי הציפיות שיש להם מן הניתוח הן בלתי מציאותיות. בדרך כלל מקווים גברים כאלה להשיג מעמד נבבד בחברה, או הצלחה גדולה עם נשים. הניתוחים הפופולריים ביותר הם מתיחות עור הפנים. ניתוח כזה נמשך כשעתיים ומחירו כ־5000 דולר.

ניתוחים פופולריים אחרים הם ניתוחים להשתלת שיער בקרקפת. השתלת שיער נמשכת תקופה ארוכה, והיא כוללת סידרה של ניתוחים קטנים. יש ניתוחים שמטרתם להסיר את השקיות מתחת לעינים, הסרת שיער מיותר, ותיקון פגמים במבנה האף, או אברים אחרים של הגוף.

# אליפות העולם

## מתח רב במשחק ה־13 שנסתיים בנצחון פישר

המשחק ה־13 שבר את כל השיאים של ריתוק ומתח. אך גם השאיר מספר שאלות ללא תשובה. האם הפסיד ספאסקי את הרגלי בפתיחה או הקריבו בתכנון מרחיק לכת? האם לחצו של ספאסקי היה מספיק כדי לנצח? מדוע המטוסה התקפתו? האם בעת הפסקת המשחק היה ספאסקי אבוד לחלוטין או שמא היו לו עוד תמרוני הצלה טקטיים.

לבן: ספאסקי
שחור: פישר

המשחק ה־13: הגנת אליוכין.

1. ה4, פ—ו6;

הפתעה. אך אולי הפתעה בעיכה. הרי ספאסקי שואף לנצחון והגנת אליוכין מבטיחה מאבק ללא פשרות.

2. ה5, פ—ד5; 3. ד4, ד6; 4. פ—ו3, ז6; 5. ר—ג4 יותר מקובל להמשיך 5. ג4 או 5. פ—ז5.

5... פ—ב6; 6. ר—ב3, ר—ז7;

7. פ־ב—ד2

מנע חילופי מלכות אחרי 7... ד:ה5. אך בינתיים חוסם את יציאתו של הרץ ג1, וזה כסע חדש שטרם נבדק בתחרויות רבות.

7... 0—0; 8. ה3, א5; 9. א4

האם חזה ספאסקי את האפשרות שהרגלי א4 יפול?

9... ד:ה5; 10. ד:ה5, פ—א6; 11. 0—0, פ—ג5; 12. מה—ה2, מה—ה8;

השחור זוכה ברגלי על חשבון פיגור בפיתוח כלים.

13. פ—ה4, פ־ב:א4; 14. ר:א4, פ:א4; 15. צ—ה1, פ—ב6; 16. ר—ד2, א4; 17. ר—ג5.

לא ברור מדוע דווקא מסע זה ולא 17. ר—ג3? אולי משום שספאסקי מבקש לגייס את כל כליו להתקפה ישירה באגף המלך.

17... ה6; 18. ר—ה4, ר—ו5; 19. פ—ז4, ר—ו6;

שני מסעיו האחרונים של השחור מהווים תמרון מעוקם. הצד המוכן סערה חייב לשקול היטב אם יוכל לעמוד בה.

20. פ—ה4, ר—ג4; 21. מה—ד2, מה—ד7; 22. צ־א—ד1, צ־ו—ה8;

לא כדאי להכות את הרגלי ה׳:

22... ר:ה5; 23. מה:ה6, ר—ז7; (הלבן איים פ—ו5) 24. מה—ג3 ר מאיים פ—ו5.

23. ו4, ר—ד5; 24. פ—ג5, מה—ג8;

העמדה הקריטית. פישר מתגונן בקור־רוח מופתי. הלבן אינו יכול להמשיך 25. ו5 כי אז 25... פ—ג4 ובעקבותיו ב6 ר:ג5 עם התקפת־נגד. גם ההמשך הנוצץ 25. ה6 לא יצלח בגלל 25... פ—ג4.

25. מה—ג3, ה6; 26. פ—ה2.

במצב שנוצר היה יותר חשוב לדאוג לסילוקו של הרץ המטריד (ד5). אנו מציעים 26. פ—ה4! ואם השחור אינו מכה ב־ה4 אז פ—ו6+ או פ—ב5. אמנם במקום הרץ יבוא פרש ד5 ואז מה—ג3 עם המשך ההתקפה ע״י ו5.

26... פ—ד7; 27. פ—ד4?

משגה. הלבן אינו משלים עם העובדה שהתקפתו נבלמה. עדיף 27. פ:ד7, מה:ד7; 28. ר—ו6.

27... ג5!; 28. פ—ב5, מה—ג6;

29. פ—ד6

אין ברירה (29. פ—א3?, ב5;) אחרי חילופי מלכות זוכה השחור בעדיפות ברורה.

29... מה:ד6; 30. ה:ד6, ר:ג3; 31. ב:ג3, ו6; 32. ז5.

הסוב יחסית. הלבן שואף לסיום עם רצים שוני מסלול.

32... ה:ז5; 33. ו:ז5, ו5; 34. ר—ז3.

לא 34. פ—ו4 כי אז 34... ר—ג3;

35. צ—ד7, ר—ה4; ובעקבותיו מ—ה7.

34... מ—ד7; 35. פ—ה5+, פ:ה5; 36. ר:ה5, כ5; 37. צ—ו1.

הסיכוי היחידי טמון בתמרון צ—ו4 — ח4.

37... צ—ה8!;

פישר מעוניין לחסר את הרץ הלבן החזק, אפילו במחיר צריח. ואכן, אחר 38. ר:ה8, צ:ה8; השחור זוכה בלא קושי.

38. ר—ו6!, א3; 39. צ—ו4, א2; 40. ג4, ר:ג4;

נצחונו של פישר נראה ודאי, אם כי עליו לפתור מספר בעיות טקטיות מפולפלות. למשל, אחרי 41. ר:ה8?, צ:ה8; 42. ד7, אסור 42... מ—ה7?, בשל 43. צ—ה4!, צ—ו8; 44. ד8־מה+!, והלבן זוכה. הנכון הוא 42... צ—ד8; 43. צ—ה4, מ—ו7.

41. ד7, ר—ד5;

במצב זה הופסק המשחק.

פישר

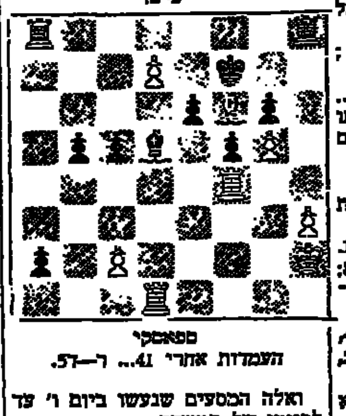

ספאסקי

העמדות אחרי 41... ר—ד5.

ואלה המסעים שנעשו ביום ו׳ עד לסיומו של המשחק:

42. מ—ו3, צ—א8+; 43. ג3, צח—א8; 44. צ—ה4, ה5;

אסור 44... א1=מ׳ 45. צ—ח8+ ותיקו.

45. צ—ח7+, מ—ו6; 46. צ—ה7+, מ—ו7; 47. צ:ה5, צ:ג3+; 48. מ—ז2, צ—ג2+; 49. מ—ה1, מ:ד7; 50. צ:ה5+, מ—ג6; 51. צ—ו6+, מ—ב7; 52. צ—ו7+, מ—א6; 53. צ—ד7, צ:ד2; 54. מ:ד2, ב4; 55. ה4, מ—ב5; 56. ה5, ג4;

מאיים 57... ג3+ ובעקבותיו א1=מה.

57. צ—א1, ז:ה5; 58. ז6, ה4; 59. ז7, ה3; 60. ר—ה7, צ—ו8; 61. ר—ו8, ה2; 62. מ—ב2, מ—ג3; 63. צ—ד1, ב3+; 64. מ—ג3 ה1=מה; 65. צ:ה1, מ:ד5; 66. מ—ב2, ד4; 67. צ—ד1+, מ—ה4; 68. צ—ג1, מ—ד3; 69. צ—ד1+, מ—ה2; 70. צ—ג1, ו3; 71. ר—ג5, צ:ז7; 72. צ:ג4, צ—ד7; 73. צ—ה4, מ—ו1; 74. ר—ד4, ו2;

הלבן נכנע.

המצב בדו־קרב 5:8 לטובת פישר.

## קריאה לשילוב הדרוזים בחיי המדינה

(צ). — בקריאה לממשלה לקיים דיון דחוף בענין שילוב הדרוזים בחיי המדינה, כדי למנוע הפיכתה של בעית השילוב להיות לקלף בידי המפלגות במסע הבחירות — יצא ביום ו׳ כר כמאל מנצור, יועץ הנשיא לעניני מעוטים וממנהיגיה הצעירים של העדה בשיחה בצפת.

הוא ציין עם זאת, שכבר נראים ניצנים ראשונים של שילוב, כמו מינוי דרוזי לסגן שר התקשורת ומינוי קונסול דרוזי לעניני הסברה בניו־יורק, אלא שלדעתו זה עדיין מעט מדי.

150 שחיינים השתתפו אתמול באליפות השחיה של הנגב במשק להב. זוהר וייס מבית קמה חתר 400 מ׳ בתוצאה טובה של 5:07.2. אלון הקר מבית קמה ניצח ב־100 מ׳ חתירה — 1:09.3 ד׳ וב־100 מ׳ מעורב אישי — 1:22.2 דקה.


נא להכיר

# גאוות המשפחה - "ויוה" חדשה של ווקסהול

מפוארת, מהודרת, חדשה - ויוה 1973
יש לה את כל המרחב הדרוש לך, למשפחתך ולמטענך!
כי ויוה החדשה היא מכונית מרווחת, בעלת
תגמיר מהודר ביותר, יש לה את כל העוצמה
הנדרשת בנסיעות ארוכות,
את כל הבטיחות הדרושה להגנתך,
ואת כל הנוחות המנעימה
את נסיעתך בעיר -
ומחוץ לעיר.

פירנצה-ספורט - המיוחדת במינה לצעירים ברוחם.

**לווקסהול יש קו חדש!**

חברת המזרח למכוניות בע"מ
תל־אביב, דרך פתח תקוה 76, טל. 35235
ירושלים, רח׳ יפו 70, טלפון 222093
חיפה, רח׳ הנאמנים 2, טלפון 523086

מכוניתך המשומשת (מכל דגם) תתקבל אצלנו במחירי שיא, בעת החלפתה לווקסהול חדשה

# „משהב"
## חברה לשכון בנין ופתוח בע"מ

# דירות
## לזוגות צעירים דתיים

| | | |
|---|---|---|
| ירושלים, נווה יעקב | 75 ממ"ר | 3 חדרים |
| חיפה, קרית־שמואל | 72 ממ"ר | 3 חדרים |
| פתח־תקוה, | 72 ממ"ר | 3 חדרים |

משכנתאות — 18.000 ל"י לתקופה של 15 שנה בריבית של 11% לא צמוד.

בדבר פרטים נא לפנות למשרדי החברה:
תל־אביב — רח׳ לילינבלום 27, טל. 58144
ירושלים — רח׳ הנגידים 1 טל. 224281
חיפה — רח׳ ארלוזורוב 3 טל. 668049

2 רבי מכר בעולם עומדים להופיע
## ב„ספרית אפקים":

### מוח האדם
מאת נייג׳ל קולדר
הספר המפורסם על המיסתורין של המוח האנושי ודרך פעולתו — על ההישגים המופלאים שהושגו ועל מה שנשאר עוד בגדר סוד המצפה לפענוח.

### הלם העתיד
מאת אלבין טופלר
בספרו שהפך לרב־מכר מפנה המחבר את מבטנו אל העתיד כדי לסייע לנו להבין גם את ההווה.

חתום כעת על "ספרית אפקים" ותקבל ספרים בהנחה של כ־50%
8 ספרים למנויים — 30 ל"י
(המחיר יעלה באוקטובר)
החתימה בכל בתי המסחר לספרים, בוועדי עובדים, במוסדות ומפעלים
ובהוצאת עם עובד, רח׳ מזא"ה 22 ת"א

# אוניברסיטת תל־אביב

## קוראת למתנדבים לחפירות ארכיאולוגיות בתל באר־שבע

משלחת החפירות של אוניברסיטת תל־אביב

### מודיעה כי יש מקומות למתנדבים בחפירות בתל באר־שבע
(המסתיימות ב־1.9.72).

מחנה המשלחת ובו מקומות לינה, אוכל ושירותים מצוי לרגלי התל.

אפשר לפנות במקום (אוטובוס מתחנת האוטובוסים המרכזית מבאר־שבע) או למזכירות המכון לארכיאולוגיה, אוניברסיטת תל־אביב, טלפון 416111 קו פנימי 405.

מחזורים מתחילים בימי ראשון בשבוע
עד יום ששי.

מדינת ישראל / משרד החקלאות
השירות לבקורת ת. חקלאית
ת. ד. 15030, יפו.

# אזהרה
### משלוח אתרוגים — מתנה, ואתרוגים במטען אישי המיועדים לארצות הברית

את האתרוגים יכולים לרכוש בכל חנות העוסקת במסחר אתרוגים, בתנאי שאתרוגים אלה עברו הסגר ובדיקה בשרות הבקורת לתוצרת חקלאית במשרד החקלאות.

כל קונה ידאג שהמוכר יספק לו את האתרוג בקופסא סגורה בבנדרולה רשמית עם תעודת בריאות מודבקת.

אתרוג שלא יעבור את התהליך הנ"ל ויגיע לארצות הברית ינהגו בו שלטונות ההסגר שם לפי ראות עיניהם והוא עלול להפסל ולהשמד.

כל אינפורמציה נוספת בנדון אפשר לקבל במשרדי שרות הבקורת, רח׳ דרור 6, יפו, טל. 821213, כל יום במשך שעות העבודה הרגילות.

# עירית תל־אביב־יפו

מכרזים פומביים עבור המרכז הרפואי עירוני־ממשלתי ע״ש ביה"ח „איכילוב" (שלב א׳)

1) מכרז מס׳ 423/72 — ביצוע מערכות אינסטלציה סניטרית וגזים רפואיים.
2) מכרז מס׳ 424/72 — ביצוע הקני מערכות מיזוג אויר.
3) מכרז מס׳ 425/72 — ביצוע מערכות חשמל והקשורה.
4) מכרז מס׳ 426/72 — להספקת והרכבה 2 מעליות.

עירית ת"א—יפו מכריזה בזה על קבלת הצעות מקבלנים למכרזים הנ"ל.

את הפרטים, תנאי המכרזים וטפסי הצעות מחירים אפשר לקבל תמורת תשלום של — .300 ל"י למכרז מס׳ 423/72 ; תשלום של — .300 ל"י למכרז מס׳ 424/72 ; תשלום של — .250 ל"י למכרז מס׳ 425/72 ; ותשלום של — .100 ל"י למכרז מס׳ 426/72 בבינהל ההנדסה, שדרות קק"ל 68, קומה ד׳ חדר 403. תשלום זה אינו מוחזר.

רשאים להשתתף במכרז זה רק „קבלנים רשומים" לעבודת נושא המכרז בהתאם ל„חוק רישום הקבלנים לעבודות הנדסה בנאית — תשכ"ט 1969" ותקנותיו.

קבלן הרשום כנ"ל המעוניין להשתתף במכרז זה, יגיש לעיריה הצעת מחירים ב־2 העתקים על גבי הטפסים שהומצאו לו, וישלח אותם בדואר רשום במעטפת ההצעה שהומצאה לו לפי הכתובת: עירית תל־אביב — יפו, מחלקת מזכיר העיר, ככר מלכי ישראל, עד יום ה׳ 28.9.72.

על המציע לצרף אישור מתאים על רישומו וסיווגו אחרת לא תדון ועדת המכרזים בהצעתו.

הרשות בידי הקבלן להגיש מכרז אחד מהמפורטים כעלה או יותר לפי ראות עיניו.

את ההצעות ב־2 העתקים במעטפה סגורה יש להגיש לכל מכרז בנפרד ולציין על המעטפה את מספר המכרז ותוכנו.

על מגיש ההצעה לצרף ערבות כמפורט בתנאי המכרז.

התשלום: בהתאם לטבלת התשלומים שבתנאי המכרז.

את ההצעה יש להגיש בהתאם לתנאי המכרז, וכל שינוי בהם עלול לגרום לביטול.

הרשות בידי העיריה לקבל את ההצעה כולה או חלק הימנה.

אין העיריה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה או הצעה כלשהי.

י. רבינוביץ
ראש העיריה

ג׳ אלול תשל"ב
13.8.72

# אל על נתיבי אויר לישראל בע"מ

מזמינה הצעות לרכישה או שכירות מחשב I.B.M. 360/30 לפי הפירוט הבא:

1. CENTRAL PROCESSING UNIT (CPU)
   A. CPU : 2030/F00 : 64K memory inclusive :
      1) Inverse move 2) 1051 attachment
      3) Selector channel first
      4) Floating point arithmetic
      5) Decimal arithmetic 6) Interval timer
      7) Storage protection.
   B. Console typewriter: 1051 Control unit ; 1052 Printer keyboard
2. MAGNETIC TAPE DRIVES : 2401 Tape drive ; 2402 Tape drive ; 2403 Tape drive.
3. CARD READ PUNCH 1442—No1

המעוניינים לראות את הציוד הנ"ל ולקבל פרטים נוספים אודות תנאי הרכישה או השכירות, מתבקשים לפנות למשרד קביות, חדר 352 קומה ג׳ אל על — נמל תעופה לוד — בימים א׳ עד ה׳ בין השעות 0900—1500.

את ההצעות יש להגיש לא יאוחר מ־31 באוגוסט 1972.

אין חב׳ אל על מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא, וכן רשאית חב׳ אל על לחזור בה מכוונתה למכור או להשכיר את הציוד הנדון.

# פוליקיט
## שיטת ריהוט מהפכית רב שימושית

יחידות פוליקיט מתאימות לכל דירה־ לכל חדר: למשרדים, חנויות, בתי מלון, בתי ספר, מסעדות, בתי חולים וכו׳.

**מחירים מתאימים לכל כיס**

בית הדר דפנה, שד׳ שאול המלך 37, ת"א.
פתוח בכל יום משעה 09.00 עד 18.00 טל. 266154

### רהיטי פוליקיט
קלים לניקוי
עמידים בפני שריטות
עמידים בפני חום
עמידים בפני מים
צבעים שונים

### רהיטי פוליקיט מתאימים לכל מטרה:
מדפים פתוחים
מדפים סגורים
מגירות, שולחנות
מחיצות בחדרים
ארונות בגדים
חדרי ילדים, אכסון

Polykit

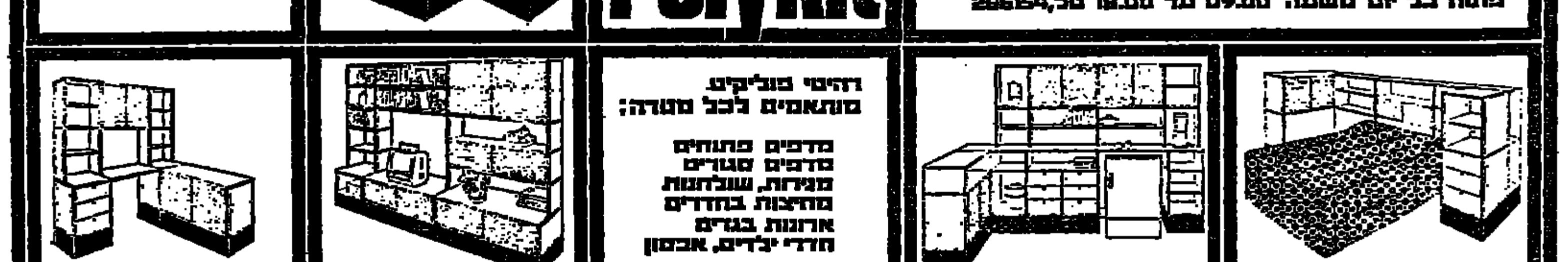

משרד התקשורת — השירות הבולאי

# הצעות לבולים חדשים

אזרחים ומוסדות אשר מעוניינים להציע נושאים לבולי דואר חדשים לתקופה מ־1.4.74 עד 31.3.75 (שנת התקציב 74/75) מתבקשים למלא את הטופס המיועד למטרה זו. את הטופס אפשר להשיג באמצעות הדואר בשירות הבולאי שד׳ ירושלים 12 יפו בסניף השירות הבולאי ברח׳ פינסקר 2 ת"א, וכן באשנבים הבולאיים שבבתי הדואר: ירושלים, חיפה, באר־שבע, נתניה, נמל תעופה לוד, וטבריה.

את הטופס יש לשלח למנהל השירות הבולאי לפי הכתובת: שד׳ ירושלים 12 יפו, עד יום כ"ג חשון תשל"ג (31.10.72) ועד בכלל.

תשומת לב הציבור והמוסדות המעוניינים מופנית לעובדה שלא תהיה כל אפשרות להביא לדיון הצעות אשר יגיעו לאחר המועד הנ"ל.

# מכרז

בנית פורטל לעגורן שער עם חלק עליון מסתובב; כולל הרכבה במקום, במשקל של כ־100 טון.

הפורטל עשוי מקונסטרוקציה ארגזים כגורים והחלק העליון מסבך פרופילי פלדה.

זמן הבצוע: בין 1.10.1972 — 1.4.1973.

מקום ההרכבה: כאזור נמל חיפה.

על המעוניינים לפנות לת.ד. 407 חיפה, עבור „מכרז פורטל" ולציין יכולת ביצוע ועבודות מהסוג המתואר שחברתם בצעה בעבר.

מרכז עדשות מגע „גרוזובסקי — אישון לנס"
CONTACT LENS CENTER
תל־אביב, רח׳ שניאור 7
טל: 50230—58046
שעות קבלה 17—9
נשמח לשלוח חוברת הסברה לפי בקשה

LONDON N.W. 11
48 & 50 West Heath Drive
GOLDERS GREEN
מלון
בית גולדרס היל
GOLDERS HILL HOUSE HOTEL
01 — 455 — 1110
מיטה וארוחת בוקר




مكذا من الأصل

مكذا من الأمل


גם בעלי שמיעה מצויינת לא יופרעו מהמזגן השקט
SILENTAIR

שרות נאמן שעמד במבחן
אלקטרה


# בן־ישראל ינסה היום לחדש תיווכו בסיכסוך עלית

## בית־המשפט דחה דיון בתביעת ההנהלה נגד משמרות המונעים הוצאת סחורה

מאת סופר „הארץ"

הממונה על יחסי העבודה, עו״ד גדעון בן־ישראל, ינסה לחדש היום את התווך בין הנהלת עלית לבין העובדים. למרות ההודעות המוקדמות, שנמסרו מאמצע ה־שבוע הקודם, לא התקיימו עד היום מגעים משותפים בין הנהלת עלית והעובדים בהשתתפות מר בן־ישראל.

הפגישה ביום ששי נדחתה בגלל הדיון שהתקיים בבית המשפט ה־מחוזי בענין תביעת בעלי עלית נגד ההסתדרות על בזיון בית המש־פט. התביעה הוגשה בגלל אי קיום צו המניעה על ידי ההסתדרות, ה־אוסר על משמרות השובתים למנוע הוצאת סחורות ממחסני החברה.

**דחיית דיון משפטי**

השופטת המחוזית הגב׳ חנה אב־נור, החליטה לדחות את הדיון עד לאחר שבית המשפט העליון יחליט בענין צו המניעה שההסתדרות ער־ערה עליו. השופטת קבעה כי אם תוך שבוע לא ידון בית המשפט העליון בערעורם של השובתים, תחזור לדון בבקשת ההנהלה לקנוס את השובתים בעוון בזיון בית ה־משפט.

מהנהלת עלית נמסר, כי אם ה־שביתה תמשך, ההנהלה שוקלת שלא לשלם תוספות שכר רטרואק־טיביות בהסכם העבודה שיחתם. המקובל הוא כי אם הסכם נחתם במשך השנה, תחולתו היא מהרא־שון בינואר. הנהלת עלית טוענת כי בכך ישותפו העובדים בנזקים שנגרמים למפעל עקב השביתה.

**תגובה על רעיון החרם**

מנכ״ל התאחדות התעשיינים מר פלג תמיר הגיב אתמול על הודעת מפ״ם כי תציע החרמת מוצרי עלית על ידי קיבוצי השומר הצעיר. מר תמיר אומר בין השאר: „כנראה שמנהיגי מפ״ם לא מצאו דרך לעודד את ועד עלית שהסתבך בשביתה, אלא על ידי ענישת ילדי קיבוצי השומ״הצ שלא יאכלו שוקולד בראש השנה".

השביתה בעלית נמשכת שלושה שבועות, שהם 18 ימי עבודה.

## ד״ר אליעזר שפר מנכ״ל בנק ישראל

(ל). — ד״ר אליעזר שפר, לש־עבר מנהל מחלקת המחקר בבנק ישראל, חזר ארצה לאחר השתל־מות של שנה באנגליה, ונכנס ב־יום ה׳ לתפקידו כמנהל הכללי של בנק ישראל.

חמישה מועדוני קשישים חדשים נפתחו השנה בכל חלקי ה־בירה, דבר המהווה גידול של 50 אחוז במספר המועדונים הקיים — מוסר סופר „הארץ" בירושלים.

# הונחה אבן הפינה למפעל ייצור מרצפות בחברון

(ע). — אבן פינה לבנין של מפעל מרצפות חברון נורתה ב־יום ו׳ בקרית ארבע, צפונית ל־מערת המכפלה בחברון.

הטקס נערך במעמד מנהל הקריה, סגן אלוף צבי מרחב, יו״ר הועד המקומי של הקריה הרב מ. לוינגר, נציגי התאחדות בעלי המלאכה, מש־קיעים ואורחים מוזמנים מירושלים.

הרב משה לוינגר ציין ב־פתיחת הטקס, כי הקמת המפ־על משמשת סימן לתנופת בניה של אזור תעשיה גדול בחברון.

הוא הביע את המשאלה, שתוך תקופה קצרה ישמשו כל הרי עיר האבות לאזור תעשיה גדול, פורה ומשגשג, וייהפכו לעיר יהודית גדו־לה.

יו״ר התאחדות בעלי מלאכה, מר א. סגיאל, ומזכיר ההתאחדות, מר ש. הורי, העלו על נס את דבקו־תם של המתנחלים בפיתוח הקריה ושיבחו את עזרת הממשלה והשל־טונות הצבאיים להקמת מפעלי ת־עשיה ומלאכה בקרית ארבע. סגן אלוף צבי מרחב איחל, בדברי בר־כתו, הצלחה ושגשוג למפעל החדש.

המשקיעים — ה״ה יחזקאל סופר, ראובן תמיר ושלמה גיל דרור, מ־ירושלים — ציינו כי הם נמשכו לחברון כדי לפתוח בה מפעל אשר ישמש אבן יסוד גם ליישובים היהו־דיים, שהם מאמינים כי יוקמו ב־עתיד הקרוב בהרי חברון.

## כלל ופרט

נביא הפרינה, מר זלמן שזר, קיבל ביום ו׳ את מושל מדינת ניו־יורק, מר נלסון רוקפלר.

שר הבטחון, מר משה דיין, אירח בליל־שבת את מושל מדינת ניו־יורק, מר נלסון רוקפלר לסעודת ערב בביתו. בין האורחים היו גם שר התחבורה, מר שמעון פרס ורעיתו, שר המסחר והתעשיה, מר חיים בר־לב ורעיתו.

## הגיעו לישראל

שר העבודה של דהומיי מר אנגבור כוון סאדונו הגיע לארץ ביום ו׳ בסי־בוב של לביקור של שבוע — כאורח משרד החוץ.


אסותא תל־אביב אלישע חיפה

נולדו ל:
מליה ויקנס בעארוחיים — בן
חנה ויצחק יאמת — בת
אליס וג׳ון עובדיה — בן
אוכמה ונר בנדיק — בן
כפירה ולמאן אבורוקון — בן
שושנה ויואל בורנשטיין — בן
זיוה וצבי גולן — בן
דית ויעקב כפיר — בן

שרות חיתולים הביתה
למענת לבתי־חולים
אסותא ׳אלישע׳
תל־אביב 245215 חיפה 87414


## נחנקה כתוצאה מבליעת בלון מתנפח

(ע). — ילדה בת 9 מעזה, הבין מחמד תגולה, קיפחה ביום ו׳ את חייה כתוצאה ממשחק ב־בלון מתנפח.

הילדה בלעה את הבלון תוך כדי משחק — והחלה להתנק. היא הוחשה לבית־החולים שיפ־עה בעזה, אך מאמצי הרופאים להצילה לא הועילו.

## עוד אסיר התאבד בכלא דמון

(ע). — אסיר התאבד בסוף השבוע שעבר בתליה בכלא דמון על הר ה־כרמל. המשטרה סירבה למסור את שמו.


הלוח הכפול
עמודים: 14, 15
הכל בכל בלוח
בלוח הכפול


# מדענים אורחים מפרינסטון גילו באוניברסיטת תל־אביב פולסר המפיץ קרינת אור נראה במערכת דו־כוכבית

מאת סופרת „הארץ" לענייני חינוך

הפולסר הראשון, המפיץ קרי־נת אור נראה, הנמצא במערכת דו־כוכבית, נתגלה באחרונה על־ידי ד״ר ג׳ון ונטע בקל במצפה הכוכבים ע״ש וייז במצפה רמון של אוניברסיטת תל־אביב. עד כה ידוע על פולסר אחד המפיץ קרינת אור נראית, אך לא במע־רכת דו־כוכבית. שני המדענים הם פרופסורים־אורחים מפרינ־סטון.

גילויו של הזוג בקל אושר ל־אחר מכן על ידי פרופ׳ ו. לילר מהמצפה של הרווארד קולג׳ בארצות־הברית, שהשתמש בפלטות פו־טוגרפיות מהאוסף של הרווארד.

הפולסר נראה לראשונה על ידי מדענים אמריקאים המפעילים את הלוויין למדידת קרינת X, אוהורו, השייך לחברת „אמריקן סיינס אנד אינג׳ינירינג" בקמברידג׳, מסצ׳וס־טס. הם גילו כי מקור קרינת X הידוע בשם הרכולס X-R-1 וה־נמצא בכיוון המערכת הכוכבית ע״ש הרכולס, מפסיק ומחדש את קרינתו במחזוריות של 1.2 שניות.

מקור קרינת X זה סובב סביב כוכב בלתי נראה בדומה לתנועת הארץ סביב השמש. וכל 1.7 ימים גורם הכוכב להסתרת המקור מפני־נו בדומה לליקוי החמה הנגרם על ידי הירח, כאשר הירח נמצא בינינו ובין השמש.

זוג המדענים בקל גילה את החלק הנראה לעין של מקור קרינת ה־X.

החוקרים מצאו קשר בין הכוכב HZ למקור פולסר קרינת ה־X ו־X-R-1. לאחר סידרה של כ־100 צילומים בחלק מסויים של הרקיע באזור המערכת הכוכבית הרכולס ומדידת עוצמת הכוכב HZ, מצאו שלכוכב זה (שהוא אחד מכוכבים רבים הנמצאים בכיוון מקור קרי־נת ה־X), יש בדיוק אותו מחזור מסלולי כשל מקור קרינת ה־X. בעוד רוב הכוכבים באזור בשמים קבועים בעוצמתם, כוכב זה מגביר ומחליש את עוצמתו בתחום האור הנראה במחזוריות קבועה של 1.7 ימים. מכאן שהחלק האופטי של מקור קרינת ה־X הוא הכוכב הר־כולס HZ.

פרופ׳ ג׳ון בקל (36) הוא פרו־פסור לאסטרופיסיקה במכון ללימו־דים מתקדמים בפרינסטון ורעיתו היא חברת מחקר במחלקה לאסטרו־נומיה של אוניברסיטת פרינסטון.

## אנשי בירעם ישאירו במקום משמרת סמלים

מאת נחמן פביאן, סופר „הארץ"

עקורי בירעם יצמצמו החל ממחר את שביתתם בין חורבות הכפר ה־נטוש. הם ישאירו בכנסיה שבמקום רק משמרת סמלית. על כך הוחלט אמש בישיבת ועד עקורי בירעם, שהתכנסה בגוש־חלב שבגליל ה־עליון.

אנשי הוועד אמרו, כי אין בצמ־צום השביתה צעד של נסיגה ב־מאבקם או השלמה עם החלטות ה־ממשלה בנושא.

אנשי הוועד הדגישו, כי בשבתות ובחגים יצטרפו לקבוצה הסמלית כל בני בירעם ובכנסיה יקיימו תפילות ושרותים דתיים.

הבישוף ראייה יקיים תפילות היום בכנסיה שבמקום יחד עם כל הכמ־רים של העדה. לפיכך לא יקיימו שרותים דתיים בכנסיות השונות של העדה בצפון הארץ.

## תושבי נוה מגן יצאו למנוע סלילת כביש

(ע). מאות מתושבי השכונות נוה מגן, נוה ארגון ונוה רסקו, הגובלות עם כביש גהה בקטע העובר ממורשה עד צומת הכפר הירוק, יצאו ביום ו׳ בבוקר במכוניותיהם כדי למנוע מעובדי מע״צ להמשיך בסלילת התוואי החדש מצפון לכביש זה, העובר סמוך לבתי השכונות הללו.

מטרת סלילת התוואי החדש היא, להפוך את כביש גהה גם בקטע זה לדו־מסלולי.

סופר „הארץ" מוסיף: דובר מע״צ מר גדעון ועניק האשים אמש את ראש המועצה המקומית רמת השרון מר פסח בלקין ב„חוסר בגרות ו־הגינות ציבורית" כשהגיב על נסיון נפל להפריע לעובדי מ.ע.צ. בסלי־לת תוואי נוסף בכביש גהה ליד רמת השרון. הנסיון נכשל אחרי שהמשטרה הורתה לדברי מר ועניק למר בלקין ואנשיו לפנות את ה־שטח ולאפשר המשך העבודה.

**היום — הפגנה**

(ע). תושבי השכונות הגובלות בהמשך כביש גהה החליטו באסיפה שקיימו בשבת אחר הצהרים להפגין היום נגד סלילת מסלול נוסף לכביש בצדו הצפוני.

החלטת התושבים נתקבלה לאחר שביום ו׳ החליט ועד פעולה של השכונות ברמת השרון להגיש צו־על־תנאי נגד מע״צ בענין זה.


למר **חיים ינקולוביץ**
עסקן ברוך־מעשים ומפעילי ל״ע המסורים בסניף חיפה
שפע ברכות
ומיטב האיחולים
**במלאת לו 60 שנה**
המפלגה הליברלית העצמאית
תנועת העבודה הליברלית
המרכז — סניף חיפה

**ליוטה וצבי ברגמן**
ברכות מקרב לב
לנשואי
**רות עם בח״ל**
המפלגה הליברלית העצמאית
תנועת העבודה הליברלית
המרכז — סניף חולון

**ברשפר**
חברה לבנין והשקעות בע״מ
**למכירה**
**דירות מפוארות**
**בנות 2 - 2½ חדרים**
ברחוב צירלסון 18
פינת יהודה המכבי 68
במחירים ובתנאי תשלום נוחים
פרטים במשרדנו: בחודש אוגוסט בשעות 8—1 בלבד
BARSHEFER
שעות המשרד 7-4;1-8
רח׳ אבן גבירול 100, תל־אביב

בניית גשרון תת־קרקעי מעבר להולכי רגל, מתחת לפסי הרכבת בקרבת בנימינה התקיימה במבצע לילי מהיר על ידי צוות ההנדסה של רכבת ישראל, אור ליום ה׳. הגשרון מחבר את הכביש שבקרבה בית חרושת אליעזר, מערבית לבנימינה, עם רשת הכבישים הפנימי במושבה בנימינה, מזרחית למסילה.

...זו רק דוגמא למאות פריטי ריהוט - ישראליים ויבוא - המעוצבים להפליא ע״י מיטב המתכננים ריהוט מסוגנן לכל הבית ומחלקות מיוחדות ל-: וילונות, מפפים, שטיחים, אהילים. בדי ריפוד כולל תיכנון וביצוע.
מחלקה לעולים חדשים פטורים ממס (Tax Free)
להכנס ל-דירן זו חוויה!
דירן עיצוב ריהוט מתקדם, אבן גבירול 30 ת״א
(בנין נאות אביב)



**מילווה קצר מועד**
בנק ישראל מודיע
השבוע, ביום רביעי, תונפקנה הסדרות הבאות:


| הסדרה | המחיר לציבור ל־1000 ל״י | הכנסה שנתית לאחר ניכוי מלוא מס הכנסה |
|---|---|---|
| ל־18 חודשים | 936.45 | 9.125% |
| ל־12 חודשים | 958.72 | 9.000% |
| ל־6 חודשים | 979.64 | 8.750% |
| ל־3 חודשים | 990.21 | 8.500% |


ההרשמה - בכל המוסדות הבנקאיים ואצל חברי הבורסה לניירות־ערך
ההזמנות המוגשות עד יום ג׳ תיהנינה מזכות קדימה לגבי ההנפקה השבועית.

**נגנבה מכונית ויליס**
72—546
ביום 17.7.72 בעפולה.
המוצאים מתבקשים להודיע לתחנת המשטרה הקרובה.

בהזדמנות מיוחדת
**מגרשים**
בכפר שמריהו, ראשון־לציון, רשפון, חולון וצפת
קרוב לאיזור הוילות
נוף נהדר
החל מ־3000 ל״י הדונם
אפשרות בתשלומים נוחים
לטלפן 284712 ת״א

**2½ ימי חג**
לבלות חגים בבית זה סיוט, לכן כנעטורס יוצא ביום שישי 8 בספטמבר (ערב ראש־השנה) בשעה 2.00, באוטובוס להיידים (מקומות מסומנים) לנגב הדרו־מי וחוזר ביום ראשון 10 ספטמ־בר מוצאי חג בערב. לינה עם כל הנוחיות במלון ממדרגה רא־שונה, טיולים למקומות שבדרך כלל לא מבקרים, כולל הדרכה. פנה כבר עכשיו ל:
**כנעטורס**
בן יהודה 113 טל. 228125

הקדם ברכותיך לחגים
כדי שיגיעו בזמן

משרד התקשורת

השבוע בלוטו
בהגרלה 33/72
מינימום פרס ראשון
75,000 ל״י
מחר המועד האחרון
למסירת טפסי הלוטו

**חינוך מיני גם למבוגרים !!!**
בחוברת הסברה סנסציונית של פרופסור בע״מ
החוברת תוקפת בגישה ליברלית וללא תסביכים את נקודות החולשה הגבריות בחיי המין והתשובה ביותר אורגזם מהיר ובלתי מספק.
כותב החוברת מביא את הקורא אל רגע של אמת אל הנקודה ממנה אפשר להתחיל הכל מחדש, עם ידע נרחב בבעיות המין, עם גישה חדשה אל הנושא של יחסי מין בריאים יחסים של סיפוק מושלם בין בני הזוג.
קוראי החוברת ישביעו את סקרנותם הטבעית ויוסיפו מידע חשוב הכל אודות משחק האהבה ארוך ומספק.
החוברת מלווה בתמונות.
המחיר — 10 ל״י
להשיג אצל „לכיס" המפיץ הבלעדי שדרות רוטשילד 86, תל־אביב או שלח/י צ׳ק/המחאת דואר לת. ד. 17100 ת״א ותקבלו את החוברת לביתכם.


**הנהלת ל״ע**

מתכנסת היום, יום ראשון (13.8) בשעה 5 אחה״צ במועדון המפלגה קומה א׳ רחוב המלך ג׳ורג׳ 48 תל־אביב

על סדר היום:

**דיון על בירעם ואיקרית**

בא לדייק!